

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**«Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στον Ελληνικό Χώρο:
Τα Δημόσια Έσοδα και η Διαδικασία της Αναγκαστικής Είσπραξης
στην περίπτωση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
(Α.Α.Δ.Ε.)»**

Ελένη Χειμάρα

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Αιγάλεω, 2022

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σχολή Διοικητικών, Οικ

όν Επιστημών

Τμήμα Λογιστικής & χρηματοοικονομικής

Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**«Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στον Ελληνικό Χώρο:
Τα Δημόσια Έσοδα και η Διαδικασία της Αναγκαστικής Είσπραξης
στην περίπτωση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
(Α.Α.Δ.Ε.)»**

Ελένη Χειμάρα, Α.Μ.: 19034

Επιβλέπουσα: Σ. Χατζηδήμα, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πειραιώς

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Αιγάλεω, 2022

University of West Attica

School of Administration, Economic and Social Sciences

Department of Accounting & Finance

**Master of Science in Public Economics and
Policy**

**"E-Government in Greece:
Public Revenue and the Compulsory Collection Procedure in the
case of the Independent Public Revenue Authority (I.P.R.A.) »**

Helen Cheimara, R.N.: 19034

Supervisor: S. Hadjidema, Professor University of Piraeus

Master Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of the University of West Attica in partial fulfillment of the requirements for the degree of M.Sc. in Public Economics and Policy

Aigaleo, Greece, 2022

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**«Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στον Ελληνικό Χώρο:
Τα Δημόσια Έσοδα και η Διαδικασία της Αναγκαστικής Είσπραξης
στην περίπτωση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
(Α.Α.Δ.Ε.)»**

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής

Εγκρίθηκε από την εξεταστική επιτροπή 17-02-2022

A/ A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Σταματίνα Χατζηδήμα	Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Πειραιώς	
2	Αλίνα Χυζ	Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	
3	Ανδρέας Αλεξόπουλος	Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Χειμάρα Ελένη του Γεωργίου, με αριθμό μητρώου pep19034 φοιτήτρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «**Δημόσια Οικονομική και Πολιτική**» του Τμήματος «Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής» της Σχολής «Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών» του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδικτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

ΧΕΙΜΑΡΑ ΕΛΕΝΗ

*Στον σύζυγό μου και τις
κόρες μας για την συμπαράσταση και
την υπομονή τους*

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας, καταρχήν, επιθυμώ να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική και Πολιτική», για την ευκαιρία που μου έδωσαν να συμμετάσχω στο υπέροχο αυτό ταξίδι γνώσεων, αντιλήψεων και απόψεων.

Στη συνέχεια, θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου και να ευχαριστήσω τους φίλους μου, Ζωή Παπαευαγγέλου, Κώστα Ζωγόπουλο και Λεωνίδα Χριστιά, για την πολύτιμη βοήθεια που μου προσέφεραν κατά την διάρκεια της συγγραφής της διπλωματικής μου.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον σύζυγό μου, Κώστα, και τις κόρες μας, Αντιγόνη και Γεωργία, για την συμπαράστασή τους, την κατανόηση και την υπομονή που υπέδειξαν.

**«Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στον Ελληνικό Χώρο:
Τα Δημόσια Έσοδα και η Διαδικασία της Αναγκαστικής Είσπραξης
στην περίπτωση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
(Α.Α.Δ.Ε.)»**

Περίληψη

Η αποκατάσταση της μακροχρόνιας αδυναμίας της Ελλάδας στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων και την φορολογική συμμόρφωση των πολιτών αποτελεί τον πρωτεύοντα στόχο της Φορολογικής Διοίκησης.

Καθίσταται υψίστης σημασίας, η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των εφαρμογών και των πληροφοριακών της συστημάτων, η απλούστευση και η τυποποίηση των διαδικασιών. Η υιοθέτηση καινοτόμων δράσεων, σε συνδυασμό με τον ψηφιακό της μετασχηματισμό, συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη και στοχευμένη αναγκαστική είσπραξη, καλλιεργώντας συνάμα τη φορολογική συνείδηση και την οικειοθελή φορολογική συμμόρφωση.

Στην παρούσα εργασία, θα αναλυθεί, πως η χρήση σκληρών καταδιωκτικών μέτρων, σε βάρος κυρίως των ασθενέστερων οικονομικά πολιτών, προσδίδει στην είσπραξη δημοσίων εσόδων ένα μη μόνιμο χαρακτήρα.

Συνεπώς, η Φορολογική Διοίκηση οφείλει να αναδείξει τις λύσεις εκείνες, όπου οι φορολογούμενοι πολίτες, μέσα σε ένα κλίμα οικονομικής και κοινωνικής ασφάλειας, ισότητας και σεβασμού στα δικαιώματά τους, θα αναπτύξουν φορολογική συνείδηση και κουλτούρα, με κατάληξη την οικειοθελή αποπληρωμή των οφειλών τους.

Επιπλέον, η παρούσα εργασία δύναται να συμβάλλει στην ενίσχυση της ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας αναφορικά με την έννοια των Δημοσίων εσόδων, με το θεσμό της Βεβαίωσης και της είσπραξης αυτών, είτε αυτή γίνεται οικειοθελώς είτε μέσω της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Λέξεις κλειδιά: Φορολογική Διοίκηση, Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, Δημόσια Έσοδα, Κατάσχεση Εις Χείρας Τρίτων, Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας, Φορολογική Συνείδηση

**"E-Government in Greece:
Public Revenue and the Compulsory Collection Procedure in the
case of the Independent Public Revenue Authority (I.P.R.A.) »**

ABSTRACT

The restoration of the long-term weakness of Greece, in the collection of public revenues and the tax compliance of the citizens, is the primary goal of the Tax Administration.

The development and modernization of its applications and information systems, the simplification and standardization of procedures are of paramount importance. The adoption of innovative actions, in combination with its digital transformation, contributes to the more efficient and targeted enforcement, while cultivating tax awareness and voluntary tax compliance.

In the present project, it will be analyzed that the use of harsh persecution measures, especially against the economically weaker citizens, gives the collection of public revenues a non-permanent character.

Therefore, the Tax Administration must highlight the solutions, with which taxpayers, in a climate of economic and social security, equality and respect for their rights, will develop tax awareness and culture, resulting in the voluntary repayment of their debts.

In addition, the present work can contribute to the strengthening of the academic literature regarding the concept of Public Revenue, with the institution of the Certificate and its collection, whether it is done voluntarily or through the enforcement process.

Keywords: Tax Administration, e-Government, Public Revenue, Seizure in the Hand of Third Parties, Proof of Tax Awareness, Tax Conscience

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	XV
ABSTRACT	XVII
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	XXIII
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	XXVII
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	XXXI
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	9
Η ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	9
1. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	9
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1.2 Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ Α.Α.Δ.Ε.	10
1.3 ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ Α.Α.Δ.Ε.	11
1.4 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ Α.Α.Δ.Ε.	14
1.5 Η Α.Α.Δ.Ε. ΣΗΜΕΡΑ	15
2. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ (E-GOVERNMENT)	16
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	16
2.2 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	17
2.3 Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	19
2.4 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	27
ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	27
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	27
2.2 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	27
2.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ	30
2.4 ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΗ ΟΦΕΙΛΗ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΗ ΛΗΨΗΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ	32
2.5 ΟΡΓΑΝΑ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ	33
2.6 ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	34
2.7 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	39
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ	39

ΜΕΤΡΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	39
3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	39
3.2 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ	40
3.3 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ	40
3.3.1 ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΠΟΔΗΜΙΑΣ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ	41
3.3.2 ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ	41
3.3.3 ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΟΦΕΙΛΗΣ	46
3.3.4 ΑΠΟΔΟΣΗ ΠΑΡΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΟΣΩΝ	46
3.4 ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ	47
3.4.1 ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ	48
3.4.2 ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΤΡΙΤΩΝ	49
3.4.3 ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	58
3.5 ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ	63
3.5.1 ΠΡΟΣΩΠΟΚΡΑΤΗΣΗ	63
3.5.2 ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΣΗ	64
3.6 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	69
ΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗ	69
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	69
4.2 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΚΑΤΑΣΧΕΤΗΡΙΑ ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ (ΠΙ)	69
4.3 ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΗΤΡΩΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ (ΣΜΤΛ)	71
4.4 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΔΦΣ)	74
4.5 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	76
4.6 ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	77
4.7 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ	79
4.8 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΙ	81
4.9 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	84
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ	85

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	85
5.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	85
5.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	86
5.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ	88
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ	89
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	89
6.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	89
6.2 ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	110
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ	187
ΣΥΝΘΕΣΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ	187
7.1 ΣΥΖΗΤΗΣΗ	187
7.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	197
7.3 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	201
7.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	201
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	205
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ / ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ / ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ/ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ	
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	223
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	229

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Κατανομή απαντήσεων για συμβολή των ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων	94
Πίνακας 2. Κατανομή απαντήσεων για αποτελεσματικότητα του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών	97
Πίνακας 3. Κατανομή απαντήσεων για αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών	98
Πίνακας 4. Κατανομή απαντήσεων για το βαθμό αποτελεσματικότητας της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε σχέση με την επιβολή διοικητικών μέτρων, τόσο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών	100
Πίνακας 5. Κατανομή απαντήσεων για επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό και σε εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού	102
Πίνακας 6. Κατανομή απαντήσεων για εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού	103
Πίνακας 7. Κατανομή απαντήσεων για την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των υπαλλήλων	106
Πίνακας 8. Κατανομή απαντήσεων από τη σκοπιά των πολιτών	109
Πίνακας 9. Συσχέτιση συμβολής ηλεκτρονικών εφαρμογών είσπραξης δημοσίων εσόδων με απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό από τη Φορολογική Διοίκηση	111

<p>Πίνακας 10. Έλεγχος συσχέτισης Spearman με τις μεταβλητές (Ερώτηση 18, Ενότητα 5 «Κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της.», Ερώτηση 19, Ενότητα 5 «Κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής», Ερώτηση 21, Ενότητα 6 «Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της», Ερώτηση 23, Ενότητα 6 «Δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής»)</p>	118
<p>Πίνακας 11. Έλεγχος συσχέτισης Spearman στις μεταβλητές (Ερώτηση 8, Ενότητα 2 «Το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της είσπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης», Ερώτηση 11, Ενότητα 3 «Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας, β) κατάσχεση ακινήτων, γ) υποθήκη, δ) πλειστηριασμός, ε) ποινική δίωξη», Ερώτηση 14, Ενότητα 4 «Οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» και Ερώτηση 14^Α, Ενότητα 4 «Εάν διαφωνείτε, ποιο θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας τρίτων, β) αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας»)</p>	150
<p>Πίνακας 12. Έλεγχος συσχέτισης Spearman στις μεταβλητές (Ερωτήσεις 9 και 10 της ενότητας 2 «Η αποτελεσματικότητα του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών», Ερωτήσεις 12 και 13 της ενότητας 3 «Η αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» και Ερώτηση 37 της ενότητας 8 «Από τη σκοπιά</p>	157

των πολιτών»	
<p>Πίνακας 13. Έλεγχος συσχέτισης Spearman της μεταβλητής (Ερ. 15, Ενότητα 4) «Η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της: α) Δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων, β) Κατάσχεσης ακινήτων, γ) Έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού, δ) Ποινικής δίωξης, ε) Έκδοσης ΑΦΕ με παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού», με τη μεταβλητή Ερ. 11, Ενότητα 3 (Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας, β) κατάσχεση ακινήτων, γ) υποθήκη, δ) πλειστηριασμός, ε) ποινική δίωξη), τη μεταβλητή (Ερ. 12) «Η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» και τη μεταβλητή (Ερ. 13) «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00 €, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων»</p>	161
<p>Πίνακας 14. Συσχέτιση ετοιμότητας προσαρμογής ψηφιακής μεταρρύθμισης πολιτών με τη Φορολογική Διοίκηση με τις μεταβλητές των ερωτήσεων 38 – 43 της ενότητας (Στάσεις και αντιλήψεις των πολιτών στη Φορολογική Διοίκηση)</p>	167

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1. Φύλο	89
Διάγραμμα 2. Ηλικία	90
Διάγραμμα 3. Οικογενειακή κατάσταση	90
Διάγραμμα 4. Επίπεδο σπουδών	91
Διάγραμμα 5. Επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε.	91
Διάγραμμα 6. Θέση απασχόλησης	92
Διάγραμμα 7. Αντικείμενο εργασίας	92
Διάγραμμα 8. Σχέση με την Α.Α.Δ.Ε.	93
Διάγραμμα 9. Έτη απασχόλησης στην Α.Α.Δ.Ε. και προγενέστερων μορφών της	93
Διάγραμμα 10. Συσχέτιση με θέση στην Α.Α.Δ.Ε. (Ερώτηση 17 της Ενότητας 1)	113
Διάγραμμα 11. Συσχέτιση με θέση απασχόλησης (Ερώτηση 17 της Ενότητας 1)	114
Διάγραμμα 12. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτηση 17 της Ενότητας 1)	114
Διάγραμμα 13. Συσχέτιση με χαρακτήρα επιμόρφωσης (Ερώτηση 20 της Ενότητας 6)	116
Διάγραμμα 14. Συσχέτιση με θέση απασχόλησης (Ερώτηση 18 της Ενότητας 5)	120
Διάγραμμα 15. Συσχέτιση με θέση απασχόλησης (Ερώτηση 19 της Ενότητας 5)	121
Διάγραμμα 16. Συσχέτιση με θέση απασχόλησης (Ερώτηση 21 της Ενότητας 6)	122
Διάγραμμα 17. Συσχέτιση με θέση απασχόλησης (Ερώτηση 23 της Ενότητας 6)	123
Διάγραμμα 18. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 18 της Ενότητας 5)	125
Διάγραμμα 19. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 19 της Ενότητας 5)	126
Διάγραμμα 20. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 21 της Ενότητας 6)	127
Διάγραμμα 21. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 23 της Ενότητας 6)	128
Διάγραμμα 22. Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (Ερώτηση 18 της Ενότητας 5)	129
Διάγραμμα 23. Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (Ερώτηση 19 της Ενότητας 5)	130
Διάγραμμα 24. Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (Ερώτ.21 της Ενότητας 6)	131

Διάγραμμα 25. Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (Ερώτηση 26 της Ενότητας 6)	132
Διάγραμμα 26. Συσχέτιση με φύλο (Ερώτηση 25 της Ενότητας 6)	134
Διάγραμμα 27. Συσχέτιση με φύλο (Ερώτηση 26 της Ενότητας 6)	135
Διάγραμμα 28. Συσχέτιση με φύλο (Ερώτηση 27 της Ενότητας 6)	136
Διάγραμμα 29. Συσχέτιση με φύλο (Ερώτηση 28 της Ενότητας 6)	136
Διάγραμμα 30. Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας (Ερώτηση 26 της Ενότητας 6)	138
Διάγραμμα 31. Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας (Ερώτηση 27 της Ενότητας 6)	138
Διάγραμμα 32. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 25 της Ενότητας 6)	139
Διάγραμμα 33. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 26 της Ενότητας 6)	140
Διάγραμμα 34. Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (Ερώτηση 25 της Ενότητας 6)	142
Διάγραμμα 35. Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (Ερώτηση 26 της Ενότητας 6)	143
Διάγραμμα 36. Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (Ερώτηση 28 της Ενότητας 6)	144
Διάγραμμα 37. Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (Ερώτηση 29 της Ενότητας 6)	144
Διάγραμμα 38. Συσχέτιση με φύλο (Ερώτηση 31 της Ενότητας 7)	146
Διάγραμμα 39. Συσχέτιση με φύλο (Ερώτηση 32 της Ενότητας 7)	146
Διάγραμμα 40. Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας (Ερώτηση 31 της Ενότητας 7)	147
Διάγραμμα 41. Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας (Ερώτηση 32 της Ενότητας 7)	148
Διάγραμμα 42. Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης (Ερώτηση 8 της Ενότητας 2)	152
Διάγραμμα 43. Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης (Ερώτηση 11 της Ενότητας 3)	153
Διάγραμμα 44. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτηση 8 της Ενότη.2)	154
Διάγραμμα 45. Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης (Ερώτηση 37 της Ενότητας 8)	159
Διάγραμμα 46. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 37 της Ενότητας 8)	160
Διάγραμμα 47. Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης (Ερώτηση 13 της Ενότητας 3)	162
Διάγραμμα 48. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτ.13 της Ενότητας 3)	163

Διάγραμμα 49. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτηση 15 της Ενότητας 3)	165
Διάγραμμα 50. Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης (Ερώτηση 38 της Ενότητας 8)	169
Διάγραμμα 51. Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης (Ερώτηση 40 της Ενότητας 8)	170
Διάγραμμα 52. Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης (Ερώτηση 42 της Ενότητας 8)	171
Διάγραμμα 53. Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης (Ερώτηση 43 της Ενότητας 8)	172
Διάγραμμα 54. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτηση 38 της Ενότητας 8)	173
Διάγραμμα 55. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτηση 39 της Ενότητας 8)	174
Διάγραμμα 56. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτηση 40 της Ενότητας 8)	175
Διάγραμμα 57. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτηση 41 της Ενότητας 8)	175
Διάγραμμα 58. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτηση 42 της Ενότητας 8)	176
Διάγραμμα 59. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτηση 43 της Ενότητας 8)	177
Διάγραμμα 60. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 38 της Ενότητας 8)	178
Διάγραμμα 61. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 43 της Ενότητας 8)	179
Διάγραμμα 62. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 40 της Ενότητας 8)	180
Διάγραμμα 63. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 42 της Ενότητας 8)	181
Διάγραμμα 64. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών (Ερώτηση 43 της Ενότητας 8)	182
Διάγραμμα 65. Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης (Ερώτηση 16 της Ενότητας 4)	184
Διάγραμμα 66. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας (Ερώτηση 16 της Ενότητας 4)	185

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Α.Α.Δ.Ε.	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
ΑΕΤΑ	Γραφείο Ανώτατης Επιτροπής Τελωνειακών Αμφισβητήσεων
ΑΚ	Αστικός Κώδικας
ΑΠΔΠΧ	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
ΑΤΜ	Automated Teller Machine
ΑΤΣΜΕΔΕ	Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας
ΑΦΕ	Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας
ΑΦΕΚ	Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης
ΑΦΜ	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου
ΑΧΣ	Γραφείο Ανώτατου Χημικού Συμβουλίου
ΒΟ	Βεβαίωση Οφειλής
ΓΓΔΕ	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων
ΓΓΠΣ	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
ΓΔΑΔΟ	Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης
ΓΔΓΧΚ	Γενική Διεύθυνση Γενικού Χημείου του Κράτους
ΓΔΗΛΕΔ	Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
ΓΔ.Ο.Υ.	Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
ΓΔΤ	Γενική Διεύθυνση Τελωνείων
ΓΔΦΔ	Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης
ΔΕΔ	Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών
ΔΕΣΕΛ	Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου
ΔΕΣΥΠ	Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων
ΔΗΛΕΔ	Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
ΔΠΙΑΕΕ	Διεύθυνση Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Ερευνών
ΔΝΥ	Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης
ΔΟΣ	Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων
Δ.Ο.Υ.	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
ΔΣΣ	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού
ΔΦΣ	Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης
ΕΚΔΔΑ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης

ΕΛΙΑΜΕΠ	Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής
ΕΛΤΑ	Ελληνικά Ταχυδρομεία
ΕΜΣ	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας
ΕΝΓΔΕ	Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων
ΕΝΦΙΑ	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων
ΕΟΠΠΥ	Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΤΕΠΠΑΑ	Ειδικό Ταμείο Ελέγχου Παραγωγής και Ποιότητας Αλκοόλης - Αλκοολούχων Ποτών
ΕΦΚ	Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης
ΕΦΚΑ	Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
ΙΟΒΕ	Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών
ΚΔΛ	Κώδικας Δημοσίου Λογιστικού
ΚΕΑ	Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης
ΚΕΑΟ	Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Εισφορών
ΚΕΔΕ	Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων
ΚΠΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
ΚΠΣ	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΚΦΔ	Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας
ΚΧΤ	Κατάσχεση εις Χείρας Τρίτου
ΛΠ	Λογαριασμοί Πληρωμών
ΝΔ	Νομοθετικό Διάταγμα
ΝΠ	Νομικό Πρόσωπο
ΝΠΔΔ	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου
ΝΣΚ	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΟΑΕΔ	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΙ	Πιστωτικό Ίδρυμα
ΠΟΛ	Εγκύκλιος / Απόφαση Υπουργείου Οικονομικών
ΣΕΥΥΟ	Σχολή Επιμόρφωσης Υπαλλήλων Υπουργείου Οικονομικών

ΣΜΤΛ	Σύστημα Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΤΒΟ	Ταυτότητα Βεβαίωσης Οφειλής
ΤΟΚ	Ταυτότητα Οφειλής Κατάσχεσης
ΤΟΠ	Ταυτότητα Οφειλής Παρακράτησης
ΥΕΔΔΕ	Υπηρεσίες Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων
ΥΟ	Υπουργείο Οικονομικών
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΦΕΝΠ	Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων
ΦΕΦΠ	Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων
ΦΜΥ	Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η είσπραξη των δημοσίων εσόδων και η χρήση αποτελεσματικότερων μεθόδων για τη συλλογή αυτών αποτελεί τον πρωτεύοντα στόχο της φορολογικής διοίκησης. Στην Ελλάδα του σήμερα, η οποία πασχίζει για μία ουσιαστική οικονομική και κοινωνική ανόρθωση, η εισπραξιμότητα των φόρων είναι αρκετά χαμηλή, γεγονός που αποδεικνύεται από τη μεγάλη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Η είσπραξη φόρων στην Ελλάδα παρεμποδιζόταν από τις μακροχρόνιες ελλείψεις και αδυναμίες της δημόσιας διοίκησης, οι οποίες χαρακτηρίζονταν από την περίπλοκη και συνεχώς μεταβαλλόμενη νομοθεσία, την γραφειοκρατία, την κακοδιοίκηση, την παραγραφή λόγω αδράνειας, καθώς και τον τρόπο λειτουργίας του πολιτικού συστήματος και των πελατειακών σχέσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, που μεταφράζονταν συνήθως σε γενναιόδωρες φορολογικές αμνηστίες καθώς και σε μη επιβολή του νόμου.

Η Ελλάδα, ως μία μικρή χώρα, τόσο γεωγραφικά όσο και πληθυσμιακά, πρέπει να θέσει συγκεκριμένα όρια γι' αυτήν την οικονομική και κοινωνική ανόρθωση. Το πρόβλημα όμως δεν είναι μόνο οικονομικό αλλά και θεσμικό. Η Ελλάδα προσκολλημένη σε στρεβλώσεις του παρελθόντος, αποδείχτηκε αδύναμη στο να απεμπλακεί από πολιτικές που χαρακτηρίζονται από τις γνωστές πελατειακές σχέσεις μεταξύ των Κυβερνώντων και των πολιτών. Η φορολογική διοίκηση στη χώρα μας έχει χαρακτηριστεί από πολύ χαμηλό βαθμό ανεξαρτησίας από πολιτικές επιρροές, με αποτέλεσμα οι οποιεσδήποτε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις να καταλήγουν να είναι αναποτελεσματικές¹. Η όποια επιβολή δημοσιονομικής πολιτικής και αυστηρών μέτρων λιτότητας αντιμετωπίζεται από τους πολίτες της επιφυλακτικά, με έλλειψη εμπιστοσύνης για τους πραγματικούς σκοπούς της διοίκησης².

¹ Η ανάγκη διοικητικών μεταρρυθμίσεων για αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη λειτουργία στη διαχείριση των δημοσίων υποθέσεων αποτελεί το κύριο ζήτημα της πολιτικής ατζέντας όλων των πολιτικών κομμάτων που εναλλάσσονται στην εξουσία (ΕΛΙΑΜΕΠ, 2018).

² Πράγματι, «Η εμπιστοσύνη στην Κυβέρνηση από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις είναι ουσιώδης για την αποτελεσματική και αποδοτική χάραξη πολιτικής, τόσο σε καλούς όσο και κακούς καιρούς»(ΟΟΣΑ, Κυβέρνηση με μια ματιά, 2013 /: Quality of Public Administration. A Toolbox for Practitioners)

Η Δημοσιονομική πολιτική, που συντελέστηκε στην Ελλάδα την περίοδο της κρίσης, επικεντρώθηκε, κυρίως, στην αύξηση της φορολογίας. Θα μπορούσε λοιπόν να χαρακτηριστεί και ως πρωταθλήτρια στον τομέα της αύξησης των φόρων. Τα μέτρα που επιβλήθηκαν από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, ως αποτέλεσμα των μνημονίων, όχι μόνο δεν οδήγησαν σε βελτίωση της οικονομίας αλλά κατέληξαν σε ένα φαύλο κύκλο ύφεσης. Σε περιόδους μεγάλης οικονομικής κρίσης, η προσπάθεια συλλογής εσόδων, μέσω της αύξησης τόσο των άμεσων όσο και των έμμεσων φόρων, έχει αρνητικές συνέπειες στην αναπτυξιακή δυναμική και την φορολογική δικαιοσύνη, με αποτέλεσμα τη μείωση των εσόδων, αφού λιγότεροι άνθρωποι μπορούν πλέον να ανταπεξέλθουν στα φορολογικά βάρη που τους επιβάλλονται³. Οι πολίτες βλέποντας από τη μια μεριά τα εισοδήματά τους να βαίνουν διαρκώς μειούμενα και από την άλλη την συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους και των δημόσιων αγαθών, αναπτύσσουν συμπεριφορές που χαρακτηρίζονται από έλλειψη εμπιστοσύνης στους θεσμούς και στις προθέσεις της Δημόσιας διοίκησης και του φοροεισπρακτικού της μηχανισμού. Σε ένα σύγχρονο κράτος, η ανάπτυξη βασικών κοινωνικών δομών δημιουργεί ένα αίσθημα ασφάλειας για τους πολίτες του. Στη χώρα μας, ωστόσο, η έννοια του εκσυγχρονισμού είναι κάπως παρεξηγημένη και κανείς δεν μπορεί να αντιληφθεί τι ακριβώς επιδιώκεται με την διοικητική μεταρρύθμιση του δημοσίου.

Συχνά, σε περιόδους εφαρμογής σκληρής δημοσιονομικής πολιτικής, κάνουν την εμφάνισή τους διάφορα κινήματα αντίδρασης, τα οποία παρεμποδίζουν το έργο της φορολογικής διοίκησης. Ένα τέτοιο κίνημα ήταν και το κίνημα «ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΩ», το οποίο πρωτοεμφανίστηκε το 2008, αρχικά ως αντίδραση στην επιβολή διοδίων στο δρόμο Κορίνθου – Πατρών, και στη συνέχεια πήρε τεράστιες διαστάσεις το 2011 με την επιβολή έκτακτων μέτρων, όπως η εισφορά αλληλεγγύης, το τέλος επιτηδεύματος και ο έκτακτος φόρος στα ακίνητα, τα οποία όμως μέτρα απέκτησαν τελικά μόνιμο χαρακτήρα. Οι πολίτες, αμφισβητώντας το θεσμικό πλαίσιο διακυβέρνησης μέσα στο οποίο ασκείται η οικονομική και δημοσιονομική πολιτική,
³ΟΜΙΛΟΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ - Η Ελληνική οικονομία μετά τα μνημόνια – Παναγιώτης Δαμαλίτης «...Η χώρα, έχει να διανύσει έναν πραγματικό αγώνα δρόμου για να κερδίσει το χαμένο έδαφος της δεκαετούς κρίσης, όμως με έξυπνες λύσεις στους τομείς της φορολογίας, της νομοθεσίας επί οικονομικών ζητημάτων, του επιχειρείν, της τεχνολογίας, της καινοτομίας και της πράσινης οικονομίας όλα ανατρέπονται».

αρνούνται να πληρώσουν για κοινωνικά αγαθά τα οποία θα έπρεπε να τους παρέχονται δωρεάν ή με χαμηλό αντίτιμο. Είναι κοινώς αποδεκτό ότι πολλές φορές τα κινήματα αυτά υποκινούνται και από τα πολιτικά κόμματα, προκειμένου να πλήξουν την εκάστοτε κυβέρνηση.

Πράγματι, η ποιότητα των θεσμών συνιστά προσδιοριστικό παράγοντα για την ευημερία μιας χώρας. Οι Δημόσιες αρχές θα πρέπει να είναι αφενός ικανές και αφετέρου πρόθυμες να προσαρμοστούν σε νέες δυναμικές αλλαγές σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.

Καθίσταται σαφές, ότι χωρίς ουσιαστική μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης της χώρας μας δεν μπορεί να αλλάξει η δομή και η κουλτούρα της κοινωνίας, δεν μπορεί να επιτευχθεί μια οικειοθελής φορολογική συμμόρφωση των πολιτών. Διότι, ο βασικός στόχος της διοίκησης, ήτοι η αποτελεσματικότερη είσπραξη φόρων, πρέπει να συμβαδίζει με την ανάπτυξη μιας κοινωνικής και φορολογικής συνείδησης των πολιτών, με γνώμονα το συμφέρον του δημοσίου και ολόκληρης της κοινωνίας, και όχι σε μια αναγκαστική φορολογική συμμόρφωση κάτω από τη σκιά και τον φόβο της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης⁴.

Στην προσπάθεια βελτίωσης της εισπραξιμότητας των φόρων και της διαμόρφωσης φορολογικής συνείδησης των πολιτών, σημαντικό ρόλο παίζουν και οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις. Ένα σύγχρονο και αναπτυγμένο κράτος προκειμένου να έχει επάρκεια εσόδων, απαραίτητων για τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, πρέπει να προχωρήσει στον ψηφιακό μετασχηματισμό του

⁴Σε ομιλία του, στην Ακαδημία Φορολογίας και λογιστικής του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου με τίτλο: «Προτάσεις Φορολογικής Πολιτικής - 17/03/2021», ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννης Στουρνάρας, αναφερόμενος στην έλλειψη φορολογικής κουλτούρας τονίζει ότι «.....Το ζήτημα της καλλιέργειας φορολογικής συνείδησης είναι κομβικό και συνδέεται άμεσα με την παιδεία και την ορθή οικονομική διαχείριση. Ο πολίτης που οραματίζεται ένα οργανωμένο και δίκαιο κράτος, οφείλει να αντιλαμβάνεται ότι και ο ίδιος κατέχει ουσιαστικό ρόλο στην ολοκλήρωση αυτού του στόχου. Ο πολίτης με φορολογική κουλτούρα αντιλαμβάνεται ότι τα φορολογικά έσοδα της χώρας του επιστρέφουν σε αυτόν, είτε βελτιώνοντας το βιοτικό του επίπεδο, είτε επιβάλλοντάς του μελλοντικά χαμηλότερη φορολογία. Για το λόγο αυτό είναι πολύ σημαντική η εμπιστοσύνη στο πολιτικό σύστημα και τους θεσμούς, καθώς και η καταπολέμηση της διαφθοράς.....».

φοροεισπρακτικού μηχανισμού του⁵. Ένας αποτελεσματικός φοροεισπρακτικός μηχανισμός μειώνει τη δυνατότητα απόκρυψης φορολογητέας ύλης και ενδυναμώνει το φορολογικό σύστημα στην προσπάθεια επίτευξης των στόχων του⁶ (διαΝΕΟσις, 2018).

Για την αντιμετώπιση και επίλυση των διαχρονικά σημαντικών αδυναμιών του φοροεισπρακτικού μηχανισμού της χώρας συστήνεται ένας νέος θεσμός, αυτός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), όπου μέσω των μεσοπρόθεσμων μεταρρυθμιστικών έργων αποσκοπεί στη δημιουργία ενός σύγχρονου και αποδοτικού Οργανισμού, που με σωστή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και της τεχνολογίας θα διασφαλίζει τα Δημόσια έσοδα, ενισχύοντας τη φορολογική συμμόρφωση, και καταπολεμώντας φαινόμενα φοροδιαφυγής και λαθρεμπορίου, παρέχοντας ταυτόχρονα υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Η ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης αποτελεί ένα από τα βασικά θέματα των φορολογικών διοικήσεων παγκοσμίως, ενώ το αντίθετο παρεμποδίζει τους δημοσιονομικούς στόχους, γεγονός που οδηγεί στη συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους. Σαφέστατα, με την επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, και ιδιαίτερα με την κατάσχεση εις χείρας τρίτου, όπως αναλύεται σε επόμενο κεφάλαιο, επιτυγχάνεται ταχεία είσπραξη των δημοσίων εσόδων, όμως πολλές φορές καταλήγει σε πληθώρα αντιδράσεων από την πλευρά των πολιτών, σε δυσαρέσκεια και αμφισβήτηση των στόχων και του έργου της φορολογικής διοίκησης. Η επιβολή σκληρών και σωρευτικών αναγκαστικών μέτρων είσπραξης θα πρέπει να αποτελεί την έσχατη λύση της φορολογικής διοίκησης και όταν αυτή

⁵ Σε συνέχεια της ανωτέρω ομιλίας του Διοικητού της Τράπεζας της Ελλάδος, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην «.....τεχνολογική ανεπάρκεια της Ελλάδας, η οποία καθυστέρησε πολύ να μηχανογραφήσει τη φορολογική της διοίκηση..... Παρά την πρόσφατη σημαντική πρόοδο, υπάρχει σημαντική έλλειψη διασύνδεσης ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων και ελλιπής ενημέρωση των πληροφοριακών συστημάτων της διοίκησης με τις προβλέψεις της τρέχουσας νομοθεσίας.....».

⁶ Με σωστή ηλεκτρονική διακυβέρνηση της φορολογικής διοίκησης μπορεί να επιτευχθεί μείωση τόσο του κόστους συμμόρφωσης όσο και του διοικητικού κόστους.(online Συνέδριο του Digital Economy Taxation Network (DET) για την ψηφιοποίηση της φορολογικής λειτουργίας: «Η Προοπτική Επιχείρησης και Φοροδιοίκησης – 14-15 Δεκεμβρίου 2020).

συντελείται θα πρέπει να γίνεται με σύνεση και στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης. (Α.Α.Δ.Ε. - Στρατηγικό σχέδιο 2017-2020).

Προοπτική, η αυτοματοποίηση στην καθημερινή λειτουργία της φορολογικής διοίκησης, διαφάνεια και σεβασμός στον πολίτη, καθώς και ενίσχυση της εμπιστοσύνης του πολίτη προς το ρόλο και το έργο της φορολογικής διοίκησης.

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας έχει πολλαπλό χαρακτήρα.

Μέσα από τη διερεύνηση της εξέλιξης των πληροφοριακών συστημάτων της φορολογικής διοίκησης, του εξορθολογισμού, της τυποποίησης και της απλοποίησης των διαδικασιών, όπως και της επιβεβλημένης πλέον εγκατάλειψης του θεσμού της λεγόμενης διακριτικής ευχέρειας του Προϊσταμένου, αναλύονται καινοτόμες δράσεις και ενέργειες, που σε συνδυασμό με τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Φορολογικής Διοίκησης, συμβάλλουν αποτελεσματικά στην αναγκαστική είσπραξη των δημοσίων εσόδων, καλλιεργώντας συνάμα τη φορολογική συνείδηση των πολιτών και ενισχύοντας την οικειοθελή φορολογική συμμόρφωση. Γίνεται προσπάθεια να αναλυθεί, πως η χρήση σκληρών καταδιωκτικών μέτρων, σε βάρος κυρίως των ασθενέστερων οικονομικά πολιτών, προσδίδει στην αποτελεσματικότητα της είσπραξης των δημοσίων εσόδων ένα μη μόνιμο χαρακτήρα.

Συνεπώς, η Φορολογική Διοίκηση, μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, οφείλει να αναδείξει τις λύσεις εκείνες, όπου οι φορολογούμενοι πολίτες μέσα σε ένα κλίμα οικονομικής και κοινωνικής ασφάλειας, με σεβασμό στα δικαιώματά τους και έχοντας έντονο το αίσθημα της ισότητας, θα αναπτύξουν ισχυρή φορολογική συνείδηση και κουλτούρα, γεγονός που θα τους οδηγήσει στην οικειοθελή αποπληρωμή των οφειλών τους.

Η βιβλιογραφική προσέγγιση βασίστηκε στη μελέτη της ισχύουσας νομοθεσίας, στον τομέα της βεβαίωσης και είσπραξης των δημοσίων εσόδων, της ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας και των διαδικτυακών πηγών.

Εν συνεχεία, μελετώντας πλήθος δικαστικών αποφάσεων, αναφορικά με την επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε βάρος των φορολογούμενων πολιτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές, επιδιώκεται η διερεύνηση των επιδράσεων και επιπτώσεων των αναγκαστικών μέτρων είσπραξης στη συνοχή του κοινωνικού ιστού, και η αποδοχή ή μη του σκοπού της Φορολογικής Διοίκησης από τους φορολογούμενους πολίτες.

Επιπλέον, η παρούσα εργασία δύναται να συμβάλλει στην ενίσχυση της ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας αναφορικά με την έννοια των Δημοσίων εσόδων, με το

θεσμό της Βεβαίωσης και της είσπραξης αυτών, είτε αυτή γίνεται οικειοθελώς είτε μέσω της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Τέλος, πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου αυτοαναφοράς, κάνοντας χρήση ερωτήσεων είτε ανοικτού τύπου είτε κλειστού τύπου, βάσει πενταβάθμιας κλίμακας Likert και ζητήθηκε η άποψη υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε., που ασχολούνται καθημερινά με την είσπραξη των δημοσίων εσόδων και τη λήψη αναγκαστικών μέτρων είσπραξης. Το δείγμα αποτέλεσαν υπάλληλοι των Δ.Ο.Υ. Α' και Β' Τάξης του νομού Αττικής, των Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών (ΚΕΜΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) και Κεντρικών Υπηρεσιών (Δ/ση Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια Αττικής).

Η παρούσα εργασία έχει την κάτωθι δομή:

Το πρώτο κεφάλαιο αποτελείται από δύο ενότητες. Αντικείμενο της πρώτης ενότητας είναι να γίνει μία γρήγορη προσέγγιση στους στόχους της νεοσύστατης Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ενώ στην δεύτερη ενότητα γίνεται μια προσπάθεια αποσαφήνισης της έννοιας “Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση”, καθώς και μια σύντομη περιγραφή τριών ψηφιακών τεχνολογιών, που υιοθετήθηκαν από την Ελληνική Δημόσια Διοίκηση, σηματοδοτώντας την αρχή μιας νέας ψηφιακής εποχής για τη χώρα.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στην έννοια και τις διακρίσεις των Δημοσίων Εσόδων, στη διαδικασία βεβαίωσης αυτών, καθώς και στο χρονικό σημείο που καθίσταται η οφειλή ληξιπρόθεσμη σηματοδοτώντας έτσι την έναρξη λήψης αναγκαστικών μέτρων είσπραξης. Επιπλέον, αναλύεται η έννοια της παραγραφής του δικαιώματος είσπραξης φόρων και το χρονικό διάστημα που δύναται αυτή να ανασταλεί.

Στο τρίτο κεφάλαιο, αναλύεται η έννοια και η διαδικασία λήψης διαφόρων μέτρων (Ασφαλιστικών, Διοικητικών, Αναγκαστικών και Δικαστικών) είσπραξης των Δημοσίων Εσόδων, με ιδιαίτερη αναφορά στο Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας και στις Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων, ως τα πιο άμεσα και αποδοτικότερα μέτρα που διαθέτει η Φορολογική Διοίκηση στην ατέρμονη διαδικασία της είσπραξης φόρων.

Εν συνεχεία, στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται σύγχρονες ηλεκτρονικές δράσεις της Φορολογικής Διοίκησης και η εφαρμογή τους στην αναγκαστική είσπραξη.

Ακολούθως, στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται λεπτομερώς η μεθοδολογία της έρευνας και παρατίθενται οι ερευνητικές υποθέσεις.

Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως αυτά προέκυψαν κατά την ερευνητική διαδικασία μέσω της περιγραφικής και της επαγωγικής στατιστικής.

Τέλος, στο έβδομο κεφάλαιο αναλύονται τα συμπεράσματα της έρευνας και διατυπώνονται παρατηρήσεις αλλά και προτάσεις που ευελπιστούμε ότι θα συνδράμουν στο δύσκολο έργο που έχει αναλάβει η Φορολογική Διοίκηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

1. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με το νόμο 4093/2012, και προς υλοποίηση των απαιτήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016, συνιστάται η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (εφεξής ΓΓΔΕ), καταργώντας ταυτόχρονα τη Γενική Γραμματεία Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων. Συνιστάται επίσης θέση Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, ο οποίος προΐσταται της ΓΓΔΕ, ενώ καταργείται ταυτοχρόνως η θέση του Γενικού Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων.

Η ΓΓΔΕ, με τη νέα της μορφή, αποκτά μεγαλύτερα περιθώρια διοικητικής αυτονομίας σε θέματα, όπως ενδεικτικά αναφέρουμε την κατάρτιση του προϋπολογισμού, την διαχείριση των έργων στο περιβάλλον της ΓΓΔΕ, τον ορισμό της στοχοθεσίας των υπηρεσιών της, τον καθορισμό της τεχνολογικής στρατηγικής της, τη στελέχωση των υπηρεσιών της, με συνεχή εκπαίδευση, διαχείριση και αξιολόγηση του ανθρώπινου δυναμικού της. Επίσης, συγκεντρώνει όλες τις σχετικές αρμοδιότητες αναφορικά με την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Η οργανωτική διάρθρωση της ΓΓΔΕ συγκροτείται από όλες τις οργανικές μονάδες και τις Ειδικές Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες, που υπάγονται στις παρακάτω Γενικές Διευθύνσεις και Υπηρεσίες:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα.
2. Γενική Διεύθυνση Φορολογίας.
3. Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων και Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.
4. Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης.
5. Γενική Διεύθυνση Γενικού Χημείου του Κράτους.
6. Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Επιθεώρησης.
7. Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης.
8. Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.).

Όμως, η ενίσχυση της ανεξαρτησίας της ΓΓΔΕ, δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι μεταρρυθμίσεις εφαρμόζονταν με εξαιρετικά μεγάλη δυσκολία, καθώς ο φοροεισπρακτικός μηχανισμός της χώρας συχνά χρησιμοποιούνταν από τους Κυβερνώντες ως μέσο προσέλκυσης των ψηφοφόρων τους. Όπως ήδη έχει αναφερθεί, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι η ελληνική κρίση δεν φαίνεται να είναι μόνο οικονομική αλλά, κυρίως, και θεσμική.

Απάντηση, στις ανωτέρω χρόνιες στρεβλώσεις και αδυναμίες της Ελληνικής Οικονομίας και Κοινωνίας, καλείται να δώσει σήμερα η νεοσύστατη Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, ως ένας ανεξάρτητος, αυτόνομος και αποτελεσματικός οργανισμός, ο οποίος υπόσχεται ότι θα διασφαλίζει τα δημόσια έσοδα, ενισχύοντας τη φορολογική συνείδηση των πολιτών.

1.2 Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ Α.Α.Δ.Ε.

Προκειμένου να δοθεί ένα τέλος στις πρακτικές του παρελθόντος, που ταλανίζουν την Ελληνική οικονομία και κοινωνία, το πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) περιέλαβε μέτρα για την ενίσχυση της φορολογικής διοίκησης και τη βελτίωση της κουλτούρας καταβολής του φόρου και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Η ανάγκη εκσυγχρονισμού του κράτους και της δημόσιας διοίκησης είναι πλέον έντονη και επιτακτική. Στόχος, να περιοριστούν οι μεγάλες διαρθρωτικές αδυναμίες του Ελληνικού κράτους, οι οποίες κρατούν δέσμια και την οικονομία.

Προτείνεται η ανεξαρτησία της φορολογικής διοίκησης με την ίδρυση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (εφεξής Α.Α.Δ.Ε.).

Όραμα της Α.Α.Δ.Ε. είναι η θεμελίωση σχέσης εμπιστοσύνης με τους πολίτες και η μετέπειτα εξέλιξή της σε έναν πρότυπο οργανισμό διασφάλισης των δημοσίων εσόδων της χώρας, ενισχύοντας τη φορολογική συμμόρφωση και καταπολεμώντας φαινόμενα φοροδιαφυγής και λαθρεμπορίου, παρέχοντας ταυτόχρονα υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Η ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης αποτελεί διαχρονικά ένα από τα βασικά ζητούμενα των φορολογικών διοικήσεων παγκοσμίως. Στην Ελλάδα η ενίσχυση της Α.Α.Δ.Ε. και η διατήρηση της ανεξαρτησίας της έχει καίρια σημασία για την επίτευξη μιας σύγχρονης φορολογικής διοίκησης. Ίσως αποτελεί το πρώτο βήμα, και μέσω των μεσοπρόθεσμων μεταρρυθμιστικών έργων, για τη δημιουργία ενός σύγχρονου και αποδοτικού οργανισμού (Α.Α.Δ.Ε., 2017-2020).

Η Α.Α.Δ.Ε. άρχισε να λειτουργεί την 1^η Ιανουαρίου 2017 ως αυτόνομος φορέας εσόδων. Ο βασικός στόχος της σύστασης της Α.Α.Δ.Ε. ήταν να συμβάλει ουσιαστικά στην αποκατάσταση της μακροχρόνιας αδυναμίας της Ελλάδας στους τομείς της είσπραξης των φόρων και της φορολογικής συμμόρφωσης. Η σύσταση της Α.Α.Δ.Ε. ήταν μια από τις μείζονες δεσμεύσεις για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, στο πλαίσιο του προγράμματος στήριξης σταθερότητας για την Ελλάδα, του ΕΜΣ. Η Α.Α.Δ.Ε., από την ίδρυσή της και μετά, έχει λάβει σημαντική τεχνική υποστήριξη, με σκοπό την μεταφορά τυποποιημένων διεθνών πρακτικών για τη διασφάλιση των δημοσίων εσόδων, μέσω της προώθησης της φορολογικής συμμόρφωσης και της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου (ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Ε-001346/2019) .

1.3 ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ Α.Α.Δ.Ε.

Η Α.Α.Δ.Ε. απολαμβάνει επιχειρησιακής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτονομίας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες διοικητικές αρχές. Η Αρχή υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κανονισμό της Βουλής και τη διαδικασία του Ν.4389/2016. Η έδρα της είναι στην Αθήνα και από την έναρξη λειτουργίας της καταργείται η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και η θέση του Γενικού Γραμματέα που προΐσταται αυτής. Συνιστάται θέση Διοικητή, ο οποίος τελεί σε καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, με πενταετή θητεία, που μπορεί να ανανεωθεί μόνο μία φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου Διοίκησης, με πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των μελών του.

Σύμφωνα, με την απόφαση του Διοικητού της Α.Α.Δ.Ε., Δ.ΟΡΓ.Α 1125859 ΕΞ 2020/23-10-2020 ΦΕΚ Β' 4738/26-10-2020 «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων», η Α.Α.Δ.Ε. αποτελείται από τις παρακάτω Υπηρεσίες:

1. Υπηρεσίες που υπάγονται απευθείας στον Διοικητή
 - 1.1 Γραφείο Διοικητή
 - 1.2 Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού (Δ.Σ.Σ.)
 - 1.3 Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (Δ.Ο.Σ.)
 - 1.4 Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης (Δ.Ν.Υ.)
 - 1.5 Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών (Δ.Ε.Δ.) (Ειδική Αποκεντρωμένη Υπηρεσία)

- 1.6 Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων (Δ.ΕΣ.ΥΠ.) (Ειδική Αποκεντρωμένη Υπηρεσία)
- 1.7 Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (Δ.ΕΣ.ΕΛ.) (Ειδική Αποκεντρωμένη Υπηρεσία)
- 1.8 Διεύθυνση Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Ελέγχων και Ερευνών (ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε.) (Ειδική Αποκεντρωμένη Υπηρεσία), η οποία εποπτεύει τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε..
- 1.9 Υπηρεσίες Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.) (Περιφερειακές Υπηρεσίες)
- 1.10 Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας (Α.Τ.Σ.ΜΕ.Δ.Ε.)
- 1.11 Αυτοτελές Τμήμα Υποστήριξης Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων
2. Γενικές Διευθύνσεις
 - 2.1 Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης (Γ.Δ.Α.Δ.Ο.)
 - 2.2 Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ.)
 - 2.3 Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.)
 - 2.4 Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης (Γ.Δ.Φ.Δ.)
 - 2.5 Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης (Γ.Δ.Τ. & Ε.Φ.Κ.)
 - 2.6 Γενική Διεύθυνση Γενικού Χημείου του Κράτους (Γ.Δ.Γ.Χ.Κ.)

Επίσης, στην Α.Α.Δ.Ε. λειτουργούν:

1. Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων (Ε.Ν.Γ.Δ.Ε.)
2. Γραφεία Υπηρεσιακών Συμβουλίων
3. Γραφείο Ανώτατου Χημικού Συμβουλίου (Α.Χ.Σ.)
4. Γραφείο Ανώτατης Επιτροπής Τελωνειακών Αμφισβητήσεων (Α.Ε.Τ.Α.)

Επιπλέον, η Α.Α.Δ.Ε., μέσω του Διοικητή της, εποπτεύει το Ν.Π.Δ.Δ., με την επωνυμία «Ειδικό Ταμείο Ελέγχου Παραγωγής και Ποιότητας Αλκοόλης - Αλκοολούχων Ποτών (Ε.Τ.Ε.Π.Π.Α.Α.)».

Αποστολή της Α.Α.Δ.Ε. είναι ο προσδιορισμός, η βεβαίωση και η είσπραξη των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών δημοσίων εσόδων, που άπτονται του πεδίου των αρμοδιοτήτων της.

Η Αρχή, μεταξύ άλλων, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Τον προσδιορισμό, τη βεβαίωση και την είσπραξη των φορολογικών και τελωνειακών εσόδων, καθώς και την είσπραξη λοιπών δημοσίων εσόδων.

2. Την παρακολούθηση και τον έλεγχο της πορείας της βεβαίωσης και της είσπραξης των δημοσίων εσόδων και της εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.
 3. Τη λήψη και την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών υπηρεσιών της, στους τομείς της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, του λαθρεμπορίου, της φορολογικής απάτης, της παραοικονομίας, της εφαρμογής των διατάξεων της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας, της βεβαίωσης και είσπραξης και της βελτίωσης της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων.
 4. Το στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό των δράσεων όλων των υπηρεσιών της και την κατάρτιση στοχοθεσίας και δεικτών απόδοσης.
 5. Την εισήγηση νομοθετικών διατάξεων και μέτρων για την ενίσχυση της φορολογικής και τελωνειακής συμμόρφωσης και την υποβολή προτάσεων για τη βελτίωση και την επιτάχυνση της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων.
 6. Την ανάπτυξη, επικαιροποίηση, συντήρηση, λειτουργία και χρήση του λογισμικού εφαρμογών των πληροφοριακών συστημάτων ή την προμήθειά του, που είναι απαραίτητη για την απρόσκοπτη και αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της και την ασφάλεια και διαχείριση των δεδομένων που προέρχονται από τις δραστηριότητές της, όπως ιδίως λογισμικού εφαρμογών που υποστηρίζουν τις κύριες αρμοδιότητες των Φορολογικών και των Τελωνειακών υπηρεσιών και του Γενικού Χημείου του Κράτους.
 7. Την παροχή και υποστήριξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τον πολίτη, τις επιχειρήσεις, τους φορείς του δημοσίου τομέα για την διευκόλυνση των συναλλαγών, τη μείωση της γραφειοκρατίας, την απλούστευση των διαδικασιών και την επίτευξη φορολογικής δικαιοσύνης και διαφάνειας.
 8. Τον καθορισμό της τεχνολογικής στρατηγικής της, ως προς τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη των εφαρμογών και των υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
- Στο Στρατηγικό σχέδιο της Α.Α.Δ.Ε. 2020-2024, η ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών τοποθετεί τον πήχη αρκετά ψηλά και οραματίζεται την εξέλιξη της Α.Α.Δ.Ε. σε πρότυπο δημόσιο οργανισμό, εφάμιλλο των κορυφαίων φορολογικών και τελωνειακών διοικήσεων διεθνώς, με σεβασμό στον πολίτη και προασπίζοντας τα συμφέροντα του δημοσίου και του κοινωνικού συνόλου.

1.4 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ Α.Α.Δ.Ε.

Πρωταρχικός στρατηγικός στόχος είναι η μεγιστοποίηση των δημοσίων εσόδων και ο περιορισμός φαινομένων μη συμμόρφωσης, δίνοντας έμφαση στην ενίσχυση της εκούσιας συμμόρφωσης, στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της μη συμμόρφωσης και στη μείωση του διοικητικού κόστους για τον οργανισμό και τους φορολογούμενους πολίτες και επιχειρήσεις. Υλοποιούνται δράσεις ενημέρωσης των φορολογουμένων και δράσεις για την απλοποίηση των διαδικασιών και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους συναλλασσόμενους. Παράλληλα αναπτύσσονται ενημερωτικά και εκπαιδευτικά προγράμματα που στοχεύουν στην καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης των φορολογουμένων και υιοθετούνται σύγχρονες τεχνικές διαχείρισης κινδύνων και μοντέλα συμπεριφορικής ανάλυσης.

Όμως, οι οποιοσδήποτε δράσεις και ενέργειες που εφαρμόζονται για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της μη συμμόρφωσης των φορολογουμένων, δεν δύναται να έχουν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα χωρίς την ύπαρξη ενός ισχυρού ελεγκτικού μηχανισμού, μόνιμα και επαρκώς στελεχωμένου τόσο από έμπυχο υλικό (εξειδικευμένο και άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό) όσο και από άπυχο (τεχνολογική επάρκεια και ψηφιακός μετασχηματισμός της φορολογικής διοίκησης).

Επόμενος στρατηγικός στόχος της Α.Α.Δ.Ε. είναι η παροχή της βέλτιστης δυνατής εξυπηρέτησης και υποστήριξης σε πολίτες και επιχειρήσεις και η ανάπτυξη δράσεων για την προστασία του κοινωνικού συνόλου, μέσω της αναβάθμισης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών, για εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στο σύνολο της πληροφόρησης για θέματα που αφορούν την Α.Α.Δ.Ε., παρέχοντας ποιοτικές υπηρεσίες επικοινωνίας και εξατομικευμένη και εξειδικευμένη εξυπηρέτηση σε πολίτες και επιχειρήσεις. Επιδίωξη των ανωτέρω είναι η βελτίωση του χρόνου εξυπηρέτησης του πολίτη, η μείωση της ανάγκης της φυσικής παρουσίας των συναλλασσομένων στις Υπηρεσίες και η βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των συναλλασσομένων με την Α.Α.Δ.Ε..

Τρίτος και ιδιαίτερης σημασίας στρατηγικός στόχος είναι η μετεξέλιξη της Α.Α.Δ.Ε. σε έναν αποτελεσματικό, δυναμικό και καινοτόμο οργανισμό. Σε μία διαρκώς εξελισσόμενη κοινωνία, τόσο στο εσωτερικό της χώρας μας όσο και στο εξωτερικό, η ανάγκη υιοθέτησης καινοτόμων πρακτικών και ο ψηφιακός μετασχηματισμός του Δημοσίου τομέα προβάλλουν ως μονόδρομος. Καθίσταται υψίστης σημασίας η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των εφαρμογών και των

πληροφοριακών συστημάτων, η ψηφιοποίηση και απλούστευση των διαδικασιών, η ορθολογική στελέχωση των υπηρεσιών με το κατάλληλο προσωπικό, με απώτερο σκοπό την μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της Α.Α.Δ.Ε. και τη μείωση του κόστους για το κοινωνικό σύνολο, μέσα από διαδικασίες που χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, δικαιοσύνη, αμεροληψία, λογοδοσία, ακεραιότητα και αξιοκρατία.

1.5 Η Α.Α.Δ.Ε. ΣΗΜΕΡΑ

Δεδομένης της σχετικά μικρής χρονικής διάρκειας λειτουργίας της Α.Α.Δ.Ε., και εξαιτίας της παγκόσμιας πανδημίας του covid-19, που είχε ως αποτέλεσμα την αναστολή λειτουργίας πολλών επιχειρήσεων, δεν μπορούμε να έχουμε σαφή εικόνα του βαθμού επίτευξης ή μη του στόχου της μεγιστοποίησης της αποτελεσματικότητας στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Εν μέσω της πρωτοφανούς υγειονομικής κρίσης και με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον και την υγεία των πολιτών, το επιχειρησιακό σχέδιο της Α.Α.Δ.Ε., για το έτος 2021, παραμένει αρκετά φιλόδοξο, θέτοντας στόχους και έργα που σκοπό έχουν αφενός, να συμβάλουν στην ενίσχυση της Ελληνικής οικονομίας και αφετέρου, στην υλοποίηση προτεραιοτήτων, όπως:

- Ανάπτυξη έργων και δράσεων για την υποστήριξη πολιτών και επιχειρήσεων που έχουν πληγεί.
- Δημιουργία νέων διαδικασιών, ανασχεδιάζοντας και ψηφιοποιώντας τις υφιστάμενες διαδικασίες για τη βέλτιστη και ασφαλή εξυπηρέτηση των πολιτών.
- Παροχή επιλογών και κινήτρων στους ανθρώπους της Α.Α.Δ.Ε. αναφορικά με τις αμοιβές τους, ενισχύοντας την αξιοκρατία και δίνοντάς τους τη δυνατότητα να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν τη σταδιοδρομία τους μέσα στον οργανισμό.
- Ενίσχυση ψηφιακού μετασχηματισμού και επένδυση στην καινοτομία για μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της Α.Α.Δ.Ε..

Τέλος, επισημαίνουμε ότι προτεραιότητες της Α.Α.Δ.Ε., όπως αυτές αναφέρονται στον επιχειρησιακό σχεδιασμό της για το έτος 2021, αποτελούν οι κάτωθι:

- Η ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης των πολιτών.
- Η διεύρυνση της φορολογικής βάσης με τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.
- Η αποτελεσματικότερη στόχευση ελέγχων μέσω εξειδικευμένης ανάλυσης κινδύνου φορολογουμένων και εφαρμογής έμμεσων τεχνικών ελέγχων.

- Η ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών και η επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό μέσω ορθής κατανομής και διαρκούς εκπαίδευσής του.
- Η επιτάχυνση της διαδικασίας επιστροφών φόρων στις επιχειρήσεις.
- Ο περιορισμός του λαθρεμπορίου.
- Η δημιουργία ενιαίου προφίλ φορολογούμενου για τη διευκόλυνση υπαλλήλου και πολίτη.
- Η ενίσχυση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και η πλήρης ηλεκτρονικοποίηση των δηλώσεων.
- Η υποχρεωτική ηλεκτρονική τιμολόγηση και η τήρηση ηλεκτρονικών βιβλίων.
- Ένα νέο μοντέλο λειτουργίας των Δ.Ο.Υ., με τη διαρκή αναβάθμιση και αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας, για τη γρήγορη και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων.
- Η ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης των διαδικασιών, αλλά και η αναβάθμιση των υποδομών των φορολογικών υπηρεσιών, ώστε να εξαλειφθεί η αναγκαιότητα παρουσίας του πολίτη στις εφορίες.
- Η ψηφιακή διασύνδεση των υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. με άλλες υπηρεσίες του ευρύτερου δημοσίου τομέα.
- Ο εκσυγχρονισμός της φορολογικής διοίκησης για τη μείωση της γραφειοκρατίας και του διοικητικού κόστους.
- Η υιοθέτηση διεθνών βέλτιστων πρακτικών φορολογικής συμμόρφωσης και εισπραξιμότητας.
- Η ενίσχυση της διεθνούς διοικητικής συνεργασίας στο πεδίο της ανταλλαγής πληροφοριών μέσω διεθνών συμβάσεων.

2. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ (E-GOVERNMENT)

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανάλυση και η σχεδίαση υπολογιστικών πληροφοριακών συστημάτων ανάγεται στην δεκαετία του 1950. Η δεκαετία του 1980 σηματοδεύτηκε από σημαντικές εξελίξεις, καθώς οι μικροϋπολογιστές έγιναν εργαλεία-κλειδιά των οργανισμών και η βιομηχανία λογισμικού επεκτάθηκε σημαντικά.

Στο τέλος της δεκαετίας του 1990, το περιβάλλον της ανάπτυξης συστημάτων εστίασε στην ολοκλήρωση συστημάτων. Οι κατασκευαστές χρησιμοποίησαν περιβάλλοντα οπτικού προγραμματισμού, όπως τα Powerbuilder ή Visual Basic, για

να σχεδιάσουν τις διεπαφές χρήστη για συστήματα που τρέχουν σε πλατφόρμες πελάτη/διακομιστή.

Σήμερα, η προσοχή όλων εστιάζεται στην ανάπτυξη συστημάτων για το διαδίκτυο και για τα ενδοδίκτυα και εξωδίκτυα των εταιρειών. Η υλοποίηση συστημάτων περιλαμβάνει ολοένα και περισσότερο ένα σχέδιο τριών επιπέδων, με τη βάση δεδομένων στο διακομιστή, την εφαρμογή σε δεύτερο διακομιστή, και τη λογική του πελάτη να βρίσκεται στα μηχανήματα των χρηστών. Επίσης, εξίσου σημαντική εξέλιξη είναι η μετάβαση σε ασύρματα συστήματα, όπως κινητά τηλέφωνα και μικροϋπολογιστές τσέπης, που μπορούν να έχουν πρόσβαση Ιστού, σχεδόν από οπουδήποτε (Hoffer *et.al.*, 2014).

2.2 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 5^A του Συντάγματος της Ελλάδας «Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους».

Η αποσαφήνιση της έννοιας του όρου “Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση” ή “e-government” καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη στην κατανόησή της για τον κοινό αναγνώστη, καθόσον οι ορισμοί που έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς περιορίζονται κυρίως στους στόχους της. Για το λόγο αυτό, παραθέτουμε το εννοιολογικό πλαίσιο, όπως αυτό έχει διατυπωθεί και καθορισθεί από διάφορους οργανισμούς.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, ορίζεται η προώθηση, η αξιοποίηση και η εκτεταμένη χρήση των Τεχνολογικών Πληροφοριών και Επικοινωνιών (εφεξής ΤΠΕ) στις Δημόσιες Υπηρεσίες. Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών αποτελεί τη σημαντικότερη πρόκληση για τη δημόσια διοίκηση. Αρωγός στην αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών είναι οι ΤΠΕ. Σκοπός και αντικείμενο της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης είναι η αξιοποίηση των ΤΠΕ σε συνδυασμό με τις οργανωτικές αλλαγές και την απόκτηση νέων δεξιοτήτων ώστε να βελτιωθούν οι παρεχόμενες δημόσιες υπηρεσίες, οι δημοκρατικές διαδικασίες και οι πολιτικές που ασκεί ο δημόσιος τομέας. Πρακτικές πολλών χωρών απέδειξαν ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση συνιστά για τις δημόσιες υπηρεσίες ισχυρό μέσο για την βελτίωση της

ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, μειώνοντας τον χρόνο αναμονής και ενισχύοντας αυτές οικονομικά και παραγωγικά, με διαφάνεια και λογοδοσία. (Document 52003DC0567 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ).

Πρόκειται για την παροχή της δυνατότητας ευρείας προσβασιμότητας σε πληροφορίες της Δημόσιας Διοίκησης με τη χρήση νέων τεχνολογιών και το Διαδίκτυο (ΕΣΠΑ 2014-2020).

Οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διοίκησης μπορούν να διακριθούν σε 4 επίπεδα:

- Υπηρεσίες πληροφόρησης (παροχή ταξινομημένων πληροφοριών)
- Υπηρεσίες επικοινωνίας (π.χ. διάθεση εντύπων)
- Υπηρεσίες αμφίδρομης επικοινωνίας (π.χ. υποβολή δικαιολογητικών)
- Υπηρεσίες διεκπεραίωσης (ολοκληρωμένες συναλλαγές)

Στόχος της ηλεκτρονικής διοίκησης είναι η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης με τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχονται υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προς τον πολίτη στα πλαίσια της νέας οικονομίας και κοινωνίας.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, η "Ηλεκτρονική διακυβέρνηση" αναφέρεται στη χρήση από κυβερνητικούς φορείς τεχνολογιών πληροφοριών (όπως τα δίκτυα ευρείας περιοχής, το Διαδίκτυο και οι φορητοί υπολογιστές) που έχουν τη δυνατότητα να μετασχηματίζουν σχέσεις με πολίτες, επιχειρήσεις και άλλους κυβερνητικούς φορείς, με σκοπό την καλύτερη παροχή κυβερνητικών υπηρεσιών σε πολίτες, τις βελτιωμένες αλληλεπιδράσεις με τις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία, την ενδυνάμωση των πολιτών μέσω της πρόσβασης σε πληροφορίες ή την πιο αποτελεσματική κυβερνητική διαχείριση. Τα προσδοκώμενα οφέλη υπολογίζονται ότι θα είναι λιγότερη διαφθορά, αυξημένη διαφάνεια, μεγαλύτερη ευκολία, αύξηση εσόδων ή και μείωση του κόστους. (<https://www.worldbank.org/en/topic/digitaldevelopment/brief/e-government>)

Τέλος, ολοκληρώνοντας το εννοιολογικό πλαίσιο, αναφέρουμε και τους κάτωθι ορισμούς, όπως αυτοί δόθηκαν στο επιμορφωτικό σεμινάριο του ΕΚΔΔΑ «Εισαγωγή στην Ανοικτή Διακυβέρνηση: Διαφάνεια, Συμμετοχή και Λογοδοσία»: «Η αξιοποίηση του διαδικτύου (internet) και του παγκόσμιου ιστού (World-Wide-Web) για την παροχή κυβερνητικής πληροφορίας και υπηρεσιών στους πολίτες» (United Nations and ASPA, 2002). «Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και άλλων webbased τηλεπικοινωνιακών τεχνολογιών με στόχο τη βελτίωση της

αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της παροχής υπηρεσιών από το δημόσιο τομέα» (Jeong, 2007).

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, έχοντας ως στόχο τον ριζικό μετασχηματισμό των διαδικασιών και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη απόδοση των δημοσίων υπηρεσιών, βελτιώνοντας την απόδοση του προσωπικού και παρέχοντας υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προς τους πολίτες, συμβάλλοντας ουσιαστικά στον περιορισμό των επόδων και αντιπαραγωγικών γραφειοκρατικών μοντέλων του παρελθόντος.

Ουσιαστικά, αποτελεί έναν διαφορετικό τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των υπηρεσιών. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση συμβάλλει σε μία διαφανή δημόσια διοίκηση, κατανοητή από τους πολίτες της και ανοικτή στη δημοκρατική συμμετοχή και έλεγχο. Με επίκεντρο πάντα την εξυπηρέτηση του πολίτη, κανένας πολίτης – χρήστης δεν πρέπει να αποκλείεται από τις υπηρεσίες που του παρέχονται, μέσω της ψηφιοποίησης των συναλλαγών του με το δημόσιο, με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση των χρημάτων των πολιτών – φορολογουμένων και τον περιορισμό της φυσικής παρουσίας των συναλλασσομένων με τις δημόσιες υπηρεσίες, ήτοι λιγότερος χρόνος αναμονής στις ουρές.

Με τον ψηφιακό μετασχηματισμό των δημόσιων υπηρεσιών επέρχεται μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, καθιστώντας τις συναλλαγές τους με το δημόσιο πιο γρήγορες και αποτελεσματικές, περισσότερο διαφανείς και λιγότερο δαπανηρές. Η χρήση των ΤΠΕ παρέχει οικονομικά και κοινωνικά οφέλη στο σύνολο της κοινωνίας και συνίσταται αναγκαία και επιτακτική για την επιτυχημένη πορεία της ενιαίας αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.3 Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στη χώρα μας, σε Κυβερνητικό επίπεδο, γίνεται μια εκτεταμένη προσπάθεια αύξησης της χρήσης των ΤΠΕ από τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τη δημόσια διοίκηση, ενισχύοντας πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης εγχώριας ψηφιακής προστιθέμενης αξίας. Ωστόσο, η Ελλάδα παρουσιάζει σημαντική υστέρηση των δεικτών του Ευρωπαϊκού ψηφιακού θεματολογίου⁷, που αντανακλούν σε χαμηλές ⁷Ο δείκτης του Ευρωπαϊκού ψηφιακού θεματολογίου συνδυάζει πάνω από 30 επιμέρους δείκτες και χρησιμοποιεί ένα σύστημα στάθμισης για την κατάταξη κάθε χώρας με βάση τις ψηφιακές της επιδόσεις. Είναι ένα αναλυτικό εργαλείο που παρέχει την πρώτη ύλη για την υλοποίηση της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία

επιδόσεις στη διείσδυση της ευρυζωνικότητας, την τακτική χρήση του διαδικτύου, τη χρήση ηλεκτρονικών συναλλαγών και ηλεκτρονικών προμηθειών (DESI, 2018).

Η εξέλιξη της τεχνολογίας συμβάλλει στην γρήγορη και ουσιαστική ανάπτυξη, τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τόσο την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας όσο και την ευημερία των πολιτών της. Εν τούτοις, στον Ελληνικό χώρο, οι όποιες προσπάθειες γίνονταν για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της, δεν οδηγούσαν πάντα στα αναμενόμενα αποτελέσματα. Η έλλειψη ενός κεντρικού σχεδιασμού και η εμπλοκή μεγάλου αριθμού φορέων στην αντιμετώπιση των θεμάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, από τον σχεδιασμό μέχρι και την εφαρμογή της, από τον δημόσιο λειτουργό και τον πολίτη, οδηγούσε σε σπατάλη των διαθέσιμων πόρων και στην αναποτελεσματικότητα των υπηρεσιών. Πολλές φορές, γίνονταν προσπάθειες υιοθέτησης και εφαρμογής επιτυχημένων πρακτικών άλλων χωρών, χωρίς όμως να λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικές αντιλήψεις, η κουλτούρα, οι σχέσεις παραγωγής που επικρατούσαν στο εσωτερικό της χώρας, και εν γένει οι ιδιαιτερότητες του κοινωνικού και οικονομικού πλαισίου της, με αποτέλεσμα οι πρακτικές αυτές να μην απέδιδαν τα βέλτιστα αποτελέσματα και να εγκαταλείπονταν.

Ο απεγκλωβισμός της Δημόσιας Διοίκησης από τις γραφειοκρατικές δυσλειτουργίες του παρελθόντος, με στόχο την βέλτιστη εξυπηρέτηση των πολιτών, απαιτεί την ύπαρξη ενός κοινού οράματος για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Δημόσιας Διοίκησης. Ενός οράματος, που θα δεσμεύεται και θα υποστηρίζεται από αντίστοιχη πολιτική βούληση των εκάστοτε Κυβερνώντων και μη Κυβερνώντων. Απαιτείται η προσέγγιση ενός ενιαίου κεντρικού σχεδιασμού ανάπτυξης, και όχι μεμονωμένες ατομικές πρωτοβουλίες μεταξύ των φορέων. Μέχρι την σύσταση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, την 08ην Ιουλίου 2019, η ψηφιακή πολιτική, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση και η εξυπηρέτηση του πολίτη βρίσκονταν σε διαφορετικές οργανικές μονάδες. Συνεπώς, αυτή η νεοσύστατη δομή του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης υπόσχεται να διορθώσει τον κατακερματισμό των μονάδων και συστημάτων αναβαθμίζοντας την ποιότητα και μειώνοντας το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών. Σκοπός, η διαλειτουργικότητα σε όλα τα επίπεδα.

Όμως, τροχοπέδη σε όλα αυτά, αφενός, αποτελεί η πολυπλοκότητα της Ελληνικής νομοθεσίας, η οποία χαρακτηρίζεται από νομοθετικά κενά και ασάφειες, έλλειψη αγορά.

κωδικοποίησης και αντικρουόμενες διατάξεις, αφετέρου, λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων και μη ύπαρξης ενός σχεδιασμού βιωσιμότητας του έργου, μετά την εξάντληση της αρχικής χρηματοδότησης αυτού, συνήθως παύει να συντηρείται και να επικαιροποιείται, με αποτέλεσμα να γίνεται αναχρονιστικό και δυσλειτουργικό.

Η υιοθέτηση ψηφιακών τεχνολογιών από την Ελληνική δημόσια διοίκηση, με στόχο τον εκσυγχρονισμό της, όπως η διαδικτυακή πύλη (ΕΡΜΗΣ), το πρόγραμμα Δι@ύγεια για την προαγωγή της διαφάνειας, και το σύστημα οικονομικών υπηρεσιών TAXIS, σηματοδότησαν την αρχή μιας νέας ψηφιακής εποχής για τη χώρα. Ωστόσο, και αυτά τα προγράμματα, λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων και ανυπαρξίας ενός κεντρικού σχεδιασμού λειτουργίας, βιωσιμότητας και συνέχειας του έργου, με τα πέρασμα του χρόνου έπαψαν να επικαιροποιούνται και να εκσυγχρονίζονται.

Διαδικτυακή πύλη (ΕΡΜΗΣ)

Αποτελεί την ενιαία Κυβερνητική Διαδικτυακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης για την πληροφόρηση πολιτών και επιχειρήσεων και την παροχή ασφαλών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Χρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (εφεξής ΕΠ) «Κοινωνία της Πληροφορίας» στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ και αποσκοπεί στον γενικότερο εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης και στην παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας προς τον πολίτη.

Παρέχει από ένα κεντρικό σημείο πλήρη ενημέρωση στους πολίτες και τις επιχειρήσεις αναφορικά με το σύνολο των συναλλαγών τους με τη Δημόσια Διοίκηση (φυσικές ή ηλεκτρονικές), καθώς και επιλεγμένες υπηρεσίες ηλεκτρονικών συναλλαγών. Κατά μία έννοια, αποτελεί το ηλεκτρονικό πολυκατάστημα της Δημόσιας Διοίκησης και κινείται σε τρεις βασικούς άξονες:

- Παροχή πληροφοριών (Ολοκληρωμένη συλλογή και οργάνωση της απαιτούμενης πληροφορίας από το σύνολο της Δημόσιας Διοίκησης και την διάθεσή της στο Διαδίκτυο για την αξιόπιστη ενημέρωση πολιτών και επιχειρήσεων όσον αφορά στις συναλλαγές τους και στην αλληλεπίδρασή τους με τον κρατικό μηχανισμό).
- Παροχή Διαλειτουργικότητα (Πλήρη υποστήριξη της Διαλειτουργικότητας μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων της Δημόσιας Διοίκησης. Επίσης η διαλειτουργικότητα συνδέεται και με την ανάπτυξη εφαρμογών για την παροχή υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Συναλλαγών από ένα κεντρικό σημείο, όπου οι εγγεγραμμένοι χρήστες μπορούν να αξιοποιήσουν ένα μεγάλο πλήθος ηλεκτρονικών υπηρεσιών και να παραλάβουν στην ηλεκτρονική θυρίδα τους τη σχετική βεβαίωση/ πιστοποιητικό).

- Ασφάλεια συναλλαγών (Παρέχει ασφαλείς υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε κάθε επίπεδο με την χρήση κλιμακούμενων μεθόδων ψηφιακής αυθεντικοποίησης).

ΔΙ@ΥΓΕΙΑ

Για πρώτη φορά, εισάγεται στην Ελλάδα η έννοια της διαφάνειας στο σύνολο της Δημόσιας Διοίκησης. Αρμόδιος φορέας για τον συντονισμό του προγράμματος καθίσταται το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΕΣΑΗΔ), το θεσμικό πλαίσιο του οποίου καθορίζεται με το Ν.3861/2010 ΦΕΚ Α' 112/13/07/2010, όπου καθίσταται πλέον υποχρεωτική η ανάρτηση νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο.

Με την ολοκλήρωση της ανάρτησης, οι πράξεις αυτές πιστοποιούνται και παίρνουν έναν μοναδικό Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης (ΑΔΑ). Καθίσταται σαφές, ότι χωρίς την ανάρτησή τους στο δικτυακό τόπο του προγράμματος, οι πράξεις αυτές δεν είναι εκτελέσιμες. Ωστόσο, η ανάρτηση των πράξεων και η οργάνωση της αναζήτησης πληροφοριών πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των κανόνων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και δεν αναρτώνται πράξεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτά ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία.

Η πιο σημαντική καινοτομία του Προγράμματος Δι@ύγεια, είναι η ολοκληρωμένη προσέγγιση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, συνδυάζοντας το σχετικό θεσμικό πλαίσιο, τις επιχειρησιακές διαδικασίες του δημόσιου τομέα, και τα απαραίτητα τεχνολογικά μέσα. Στηρίζεται σε μία καινοτόμο στρατηγική, δίνοντας έμφαση στο “ανοικτό περιεχόμενο” και στην “ανοικτή αρχιτεκτονική” υλοποίησης, όπου οι ενδιαφερόμενοι πολίτες αλλά και οι επιχειρήσεις, μπορούν να αναπτύξουν εφαρμογές προστιθέμενης αξίας χρησιμοποιώντας το ανοικτό περιεχόμενο του προγράμματος.

Το πρόγραμμα Διάγεια, αναπτύχθηκε με ανοικτό λογισμικό και φιλοξενείται στο Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας, αξιοποιώντας υφιστάμενες υποδομές (Open Government Partnership –Υφιστάμενες Δράσεις – Πρόγραμμα Δι@ύγεια <http://et.diavgeia.gov.gr>).

Οι κύριοι στόχοι του Προγράμματος είναι η διασφάλιση της διαφάνειας, η συμμετοχή του πολίτη στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στη δημόσια διοίκηση, η συμβολή στην εξάλειψη της διαφθοράς, η ενίσχυση του δικαιώματος συμμετοχής των Πολιτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας και η παροχή των αποφάσεων από το μέσο

πολίτη, ανεξάρτητα από το επίπεδο γνώσης των εσωτερικών διαδικασιών της δημόσιας διοίκησης.

TAXIS

Στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού της φορολογικής διοίκησης, στα μέσα της δεκαετίας του 1990, τέθηκε σε εφαρμογή ένα από τα σημαντικότερα πληροφοριακά συστήματα του Δημόσιου τομέα, το TAXIS (Tax Information System), ευελπιστώντας να δοθούν λύσεις σε σημαντικά ζητήματα όπως η γραφειοκρατία, η πολυπλοκότητα της νομοθεσίας και η φοροδιαφυγή. Η χρηματοδότησή του έγινε στα πλαίσια του ΕΠ «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ» του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Εφαρμόστηκε πιλοτικά και με μεγάλη επιτυχία⁸, στις αρχές του 1998, στη Δ.Ο.Υ. Μοσχάτου, και στη συνέχεια το Υπουργείο Οικονομικών προχώρησε στη σταδιακή δικτύωση και διασύνδεση και των υπολοίπων Οικονομικών Εφοριών της χώρας. Το δίκτυο του Taxis, αποτέλεσε ένα από τα πιο ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα, όπου μέσα από αυτό θα ελέγχονταν όλες οι συναλλαγές με φορολογικό αντικείμενο. Κατά την εφαρμογή του, εγκαταστάθηκαν περισσότεροι από 7.000 υπολογιστές στις Οικονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου με σκοπό την υψηλή απόδοση, την ασφάλεια των συναλλαγών και την ταυτόχρονη εξυπηρέτηση χιλιάδων πολιτών (ΤΟ ΒΗΜΑ, 2008).

Όμως, και τα πιο φιλόδοξα αναπτυξιακά προγράμματα καταλήγουν να είναι αναχρονιστικά όταν αυτά δεν εξελίσσονται και δεν συμβαδίζουν με τις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των πολιτών και γενικότερα της κοινωνίας και της οικονομίας μιας χώρας. Για πολλά έτη μετά την εφαρμογή του πρωτοποριακού, για τα

⁸ Ο καθηγητής της Πληροφορικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και γενικός γραμματέας του υπουργείου Οικονομικών κ. Π. Γεωργιάδης, που είχε το βάρος εφαρμογής του συστήματος Taxis αναφέρει: «Όσοι στο παρελθόν μιλούσαν ότι η ολοκλήρωση της πληροφορικής μοιάζει με την προσπάθεια να περάσει μια αγέλη από ελέφαντες μέσα από την κορυφή μιας βελόνας έχουν διαψευστεί παταγωδώς. Το έργο Taxis εξελίσσεται σύμφωνα με τον προγραμματισμό που είχαμε κάνει και αρχίζει να αποδίδει του πρώτους καρπούς. Οι πολίτες που συναλλάσσονται με τις Δ.Ο.Υ. που έχουν ήδη ενταχθεί στο σύστημα εξυπηρετούνται άμεσα και γρήγορα. Οι Εφορίες παρακολουθούν καλύτερα τις φορολογικές υποχρεώσεις των πολιτών και των επιχειρήσεων και μπορούν ανά πάσα στιγμή να επικοινωνήσουν με αυτούς ούτως ώστε να διεκπεραιώσουν τις υποχρεώσεις τους».

Ελληνικά δεδομένα, συστήματος taxis, το Υπουργείο Οικονομικών αρκέστηκε στις τότε δυνατότητες του και δεν προχώρησε στην αναμόρφωση και επανασχεδιασμό του, τόσο σε τεχνικό όσο και σε υλικό επίπεδο. Το ανθρώπινο δυναμικό της Φορολογικής Διοίκησης καλούνταν να καλύψει τις διαρκώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της πολιτείας, χωρίς να έχει στην διάθεσή του αντίστοιχη τεχνολογική υποστήριξη, με απαρχαιωμένους υπολογιστές και λογισμικό, παρέχοντας κακής ποιότητας υπηρεσίες και καθιστώντας το έργο του δυσλειτουργικό και δαπανηρό.

Εν τέλει, για την πλήρη αξιοποίηση των συστημάτων του TAXIS δημιουργήθηκε η διαδικτυακή πύλη της ΓΠΣ το TAXIS NET, το οποίο υποστηρίζεται επιχειρησιακά και παραγωγικά από την Α.Α.Δ.Ε. και τεχνικά από την ΓΠΣ.

Μέσω του συστήματος Taxisnet, παρέχεται η δυνατότητα σε πολίτες και επιχειρήσεις να συναλλάσσονται με την ΓΠΣ και να υποβάλλουν τις δηλώσεις εισοδήματος και Φ.Π.Α. με ηλεκτρονικό τρόπο, χωρίς να απαιτείται η αυτοπρόσωπη παρουσία στις Δ.Ο.Υ.. Το φορολογικό σύστημα εκσυγχρονίζεται, οι συναλλαγές διευκολύνονται και γίνεται προσπάθεια μείωσης της γραφειοκρατίας. Εφαρμόζονται νέες εφαρμογές διαφόρων αντικειμένων, όπως το Εισόδημα, ο ΦΠΑ, η ΦΜΑΠ, ο έλεγχος και η διασταύρωση φορολογικών στοιχείων κλπ, που σε συνδυασμό με τη δημιουργία του Μητρώου για κάθε οικονομικά ενεργό έλληνα πολίτη, συνθέτουν το φορολογικό προφίλ προκειμένου να υπάρχει αντικειμενικότητα, διαφάνεια και ταχύτητα εξυπηρέτησης. Επέρχεται τυποποίηση των διαδικασιών και αποφυγή κάθε μορφής υποκειμενισμού και αυθαιρεσίας.

Και ενώ μέχρι σήμερα, το Taxis εξυπηρετούσε μόνο τους εφοριακούς υπαλλήλους, αποτελώντας ένα back-office φορολογικό σύστημα, το Taxisnet αποτελεί το εναλλακτικό κανάλι διεκπεραίωσης συναλλαγών των πολιτών και επιχειρήσεων με τις Δ.Ο.Υ. μέσω διαδικτύου.

2.4 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Υπό το πρίσμα των μνημονιακών απαιτήσεων των δανειστών, η ανεξαρτητοποίηση του μηχανισμού συλλογής των Δημοσίων Εσόδων μέσω της σύστασης Ανεξάρτητης Αρχής κρίνεται αναγκαία. Η Φορολογική Διοίκηση, ως Ανεξάρτητη Αρχή πλέον, εισέρχεται δυναμικά στον τομέα της εισπραξης των Δημοσίων Εσόδων και υπόσχεται μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας, στοχεύοντας στην ενίσχυση της εκούσιας συμμόρφωσης και στην ενδυνάμωση της φορολογικής

συνείδησης και κουλτούρας των πολιτών, παρέχοντας υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προς τους πολίτες, με ταυτόχρονη μείωση του λειτουργικού της κόστους, ώστε να εξελιχθεί σε έναν οργανισμό πρότυπο για την Ελληνική Δημόσια Διοίκηση.

Παράλληλα, η εξέλιξη της τεχνολογίας και ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Φορολογικής Διοίκησης, και εν γένει της Δημόσιας Διοίκησης στο σύνολό της, αποτελούν βασικές συνιστώσες για το βαθμό της αποτελεσματικότητας του φοροεισπρακτικού μηχανισμού της χώρας. Όμως, σε μία εποχή που η τεχνολογία εξελίσσεται με αλματώδεις ρυθμούς, η Ελληνική Φορολογική Διοίκηση οφείλει να ακολουθεί κατά πόδας τις εξελίξεις αυτές, με συνεχή αναβάθμιση των πληροφοριακών της συστημάτων και του ανθρώπινου δυναμικού της, καθώς και με απλοποίηση και αναμόρφωση του Νομοθετικού πλαισίου της, ώστε να μπορεί επάξια να συμπεριλαμβάνεται στη λίστα των κορυφαίων φορολογικών και τελωνειακών διοικήσεων διεθνώς.

Η Α.Α.Δ.Ε. καλείται να ανταποκριθεί στο στοίχημα που έχει βάλει και να απαντήσει στο μείζον πρόβλημα της διοικητικής μεταρρύθμισης για αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη λειτουργία στη διαχείριση των υποθέσεων που άπτονται των αρμοδιοτήτων της.

Συνεπώς, τα ερωτήματα που προκύπτουν είναι πολλά.

Δύναται η χρήση σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων να συμβάλει στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες, να αυξήσει την απόδοση των υπαλλήλων, να οδηγήσει σε απλοποίηση των διαδικασιών, ώστε να δημιουργηθεί ένα κλίμα φορολογικής συμμόρφωσης και κουλτούρας;

Παρέχει η Φορολογική Διοίκηση τα απαραίτητα μέσα και την απαιτούμενη εκπαίδευση στο Ανθρώπινο Δυναμικό της ώστε να επιτευχθεί η βέλτιστη δυνατή απόδοση της Φορολογικής Διοίκησης, συμβάλλοντας συνάμα στην αξιόπιστη και δικαιοτέρα στόχευση των φορολογουμένων με ληξιπρόθεσμες οφειλές;

Επιπλέον, η χρήση σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων κατά την επιβολή Αναγκαστικών μέτρων είσπραξης μπορεί και σε ποιο βαθμό να διευκολύνει το έργο των υπαλλήλων;

Στην παρούσα εργασία διερευνώνται συγκεκριμένες δράσεις και μη δράσεις της Φορολογικής Διοίκησης στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και ζητείται η άποψη έμπειρων υπαλλήλων που ασχολούνται καθημερινά με τα Δημόσια Έσοδα, ώστε να διεξαχθούν συμπεράσματα και προτάσεις για την σωστή και εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών της Φορολογικής Διοίκησης.

Στο σημείο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι οι έρευνες, που έχουν πραγματοποιηθεί αναφορικά με τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων στον τομέα της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης των δημοσίων εσόδων και τη λειτουργία του φοροεισπρακτικού μηχανισμού, είναι περιορισμένες και αυτό αναδεικνύει την αναγκαιότητα διερεύνησης του συγκεκριμένου θέματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην Ελλάδα, η διαδικασία προσδιορισμού (βεβαίωσης) και είσπραξης των Δημοσίων Εσόδων ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Νομοθετικού Διατάγματος 356/1974 ΦΕΚ 90/Α'/1974 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (εφεξής ΚΕΔΕ) και κατά τις διατάξεις του Νόμου 4174/2013 ΦΕΚ 170/Α'/2013 Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (εφεξής ΚΦΔ).

Στο πεδίο εφαρμογής του ΚΦΔ εμπεριέχονται τα Δημόσια έσοδα, τα οποία προέρχονται από φόρο εισοδήματος, φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), ενιαίο φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝΦΙΑ), φόρο κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών και κερδών από τυχερά παίγνια, φόροι, τέλη, εισφορές ή χρηματικές κυρώσεις και τόκοι που προβλέπονται από τον ΚΦΔ.

Για τις λοιπές κατηγορίες εσόδων, όπως ενδεικτικά αναφέρουμε τα έσοδα Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ), εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΕΔΕ.

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύεται η έννοια των Δημοσίων Εσόδων και η διάκριση αυτών, η διαδικασία βεβαίωσης, η έννοια της ληξιπρόθεσμης οφειλής και της λήψης αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, και τέλος τα αρμόδια όργανα στα οποία έχει ανατεθεί η είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων.

2.2 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ΚΕΔΕ, Δημόσια Έσοδα είναι «οι χρηματικές απαιτήσεις του Δημοσίου οι οποίες έχουν δημιουργηθεί, είτε με μονομερή πράξη της δημόσιας αρχής κατά την άσκηση της δημόσιας διοίκησης, είτε με τους κανόνες του περιουσιακού δημοσίου δικαίου, είτε με τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου, στηρίζονται σε εκτελεστό τίτλο και έχουν βεβαιωθεί (καταχωρηθεί στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων των Δ.Ο.Υ. ή των Τελωνείων)».

Τα δημόσια έσοδα εμφανίζονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και σε εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμούς (χρηματιστικούς λογαριασμούς).

Η εξέλιξη του θεσμού του κρατικού προϋπολογισμού στα Ευρωπαϊκά κράτη συνδέεται άρρηκτα με την ιστορική μεταβολή των πολιτευμάτων των κρατών αυτών

από απολυταρχικά σε δημοκρατικά. Πρέπει να σημειωθεί ότι κοιτίδα του θεσμού του κρατικού προϋπολογισμού υπήρξε η Αγγλία. Η χώρα όμως στην οποία ο θεσμός αυτός διαμορφώθηκε και συστηματοποιήθηκε, με την έγκριση των εσόδων και εξόδων του κράτους από το κοινοβούλιο, ήταν η Γαλλία, αποτέλεσε δε πρότυπο και διαδόθηκε στα άλλα κράτη, μεταξύ των οποίων και στην Ελλάδα. (Μπάρμπας, 2016).

Προϋπολογισμός, αν και κατ' ουσίαν διοικητική πράξη, θεωρείται τελικώς ως νόμος (αφού ψηφίζεται από την Βουλή), με τον οποίο προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων (πιστώσεων) του Κράτους για κάθε οικονομικό έτος. Μέσω αυτού το κράτος υλοποιεί την αντικυκλική πολιτική⁹ (κατά της ύφεσης και του πληθωρισμού), την αναδιανομή του εισοδήματος και την αναπτυξιακή του πολιτική. Η κάθε κυβέρνηση, προς επίτευξη των στόχων της οικονομικής της πολιτικής, εφαρμόζει μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής, νομισματικής, εισοδηματικής, ελέγχου της αγοράς, θεσμικά, συναλλάγματος και εξωτερικού εμπορίου. (Παπαηλίας, 2018)

Ωστόσο, λόγω της ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα στον χώρο της Ευρωζώνης, η κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού δεν επαφίεται μόνο στην διακριτική ευχέρεια των Κυβερνητικών Οργάνων αλλά υπόκειται σε αυστηρούς περιορισμούς, όπως αυτοί καθορίζονται από το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, και δεσμεύεται από στόχους που καθορίζονται στα Μεσοπρόθεσμα Πλαίσια Δημοσιονομικής Στρατηγικής.

Η άσκηση της κρατικής εξουσίας συνδέεται με την επιβολή οικονομικών βαρών, τα οποία αποτελούν τον αναγκαίο τροφοδότη για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας της. Η προσφορά των δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών προϋποθέτει την μεταφορά πόρων από την ιδιωτική οικονομία στο Δημόσιο. (Φινοκαλιώτης, 2014)

Η πιο σημαντική πηγή εσόδων του κράτους είναι οι φόροι, δηλαδή η υποχρεωτική πληρωμή ενός χρηματικού ποσού από τον Ιδιωτικό-οικονομικό Τομέα προς το κράτος, χωρίς ειδική αντιπαροχή ή αντάλλαγμα. Εάν η πληρωμή ενός χρηματικού ποσού, από τον Ιδιωτικό-οικονομικό Τομέα, συνοδεύεται από ειδική αντιπαροχή,

⁹Ως αντικυκλικές πολιτικές θεωρούνται εκείνες που στοχεύουν στην αντιμετώπιση του πληθωρισμού (συνήθως ζήτησης) ή της ανεργίας (ή υποαπασχόλησης) (Παπαηλίας, 2018)

τότε πρόκειται περί τέλους και όχι φόρου π.χ. η πληρωμή των διοδίων. (Δράκος, 1986)

Στη χώρα μας επικρατεί το σύστημα της πολλαπλής φορολογίας, δηλαδή της επιβολής περισσοτέρων του ενός φόρου.

Ένας κλασικός ορισμός της έννοιας του φόρου διατυπώθηκε από με τον G.Jeze, και έγινε αποδεκτός από την Ελληνική Επιστήμη, στον οποίο σημειώνεται ότι «ο φόρος αποτελεί άμεση και οριστική παροχή των ιδιωτών προς τη δημόσια εξουσία, που είναι αναγκαία για την κάλυψη των δημοσίων βαρών», δηλαδή συνιστά παροχή των πολιτών προς το Κράτος. Συνεπώς αποδέκτης των φορολογικών εσόδων είναι το Κράτος. (Φινοκαλιώτης, 2014)

Σημειωτέον, ότι ο φόρος δεν μεταφράζεται πάντα σε πληρωμή ενός χρηματικού ποσού¹⁰.

Σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ, έσοδα του Προϋπολογισμού είναι αυτά που βεβαιώνονται μέσα στη διάρκεια του οικονομικού έτους, ανεξάρτητα του έτους που αυτά ανάγονται, καθώς και τα εισπρακτικά υπόλοιπα του προηγούμενου οικονομικού έτους, τα οποία μεταφέρονται στο επόμενο. Περιλαμβάνει δύο κύριες κατηγορίες εσόδων, ήτοι:

1. Τα φορολογικά έσοδα

1.1. Έσοδα από άμεσους φόρους (δηλαδή αυτούς που επιβάλλονται σε κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και επιβαρύνουν το ίδιο – ο φόρος εισοδήματος είναι άμεσος φόρος)

1.2. Έσοδα από έμμεσους φόρους (δηλαδή αυτούς που επιβάλλονται σε κάποιο πρόσωπο, αλλά τελικά επιβαρύνεται ο τρίτος – οι φόροι στα προϊόντα είναι έμμεσοι φόροι, διότι ο υπόχρεος τον μεταβιβάζει στον καταναλωτή, αυξάνοντας την τιμή του προϊόντος, και άρα λειτουργεί ως ενδιάμεσος αφού τον εισπράττει από τους αγοραστές και τον αποδίδει στο Δημόσιο). (Παπαηλίας, 2018)

2. Τα μη φορολογικά έσοδα (Στα μη φορολογικά έσοδα περιλαμβάνονται τα έσοδα του Δημοσίου τα οποία στην πλειονότητά τους δεν προέρχονται από την άσκηση της δημόσιας εξουσίας του Κράτους αλλά από άλλες πηγές. Στα μη φορολογικά

¹⁰Σε παλαιότερες εποχές η καταβολή του φόρου ήταν σε είδος, όπως ο φόρος της δεκάτης επί Τουρκοκρατίας, αλλά και πιο πρόσφατα η καταβολή σε είδος περί φορολογίας του ελαίου, όπως προέβλεπε ο Ν.1238/1918 (άρθρο 6).

έσοδα περιλαμβάνονται και τα έσοδα από πρόσοδο της περιουσίας και της επιχειρηματικής δράσης του Κράτους).

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων ΚΕΔΕ το Δημόσιο εισπράττει και τις απαιτήσεις του, οι οποίες είναι μεν δημόσια έσοδα, αλλά εμφανίζονται σε χρηματιστικούς (εκτός Προϋπολογισμού) λογαριασμούς, όπως οι απαιτήσεις του Δημοσίου, που προέρχονται από δάνεια που είχαν χορηγηθεί με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, τα οποία δεν πληρώθηκαν από τον δανειολήπτη στις Τράπεζες που τα χορήγησαν, με αποτέλεσμα το Δημόσιο να καταβάλλει το ποσό του δανείου στην Τράπεζα και στη συνέχεια με την βεβαίωσή του στις Δ.Ο.Υ., να επιδιώκει την είσπραξή του.

Επίσης, σύμφωνα πάντα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ, πολλά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και Νομικά Πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα, βεβαιώνουν και εισπράττουν τα έσοδά τους μέσω των Δ.Ο.Υ..

2.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ και του ΚΦΔ, η είσπραξη των δημοσίων εσόδων ενεργείται δυνάμει νομίμου εκτελεστού τίτλου από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα Τελωνεία και τα λοιπά όργανα εισπράξεως του Δημοσίου. Τίτλοι είσπραξης είναι τα παραστατικά στοιχεία που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και από τα οποία προκύπτει ο οφειλέτης του Δημοσίου, το είδος της οφειλής και το εισπρακτέο κατά οφειλέτη ποσό. Μόνο εφόσον οι χρηματικές απαιτήσεις του Δημοσίου εμφανισθούν ως δημόσια έσοδα μπορεί το Δημόσιο να επιδιώξει την είσπραξή τους.

Η βεβαίωση κατά ΚΕΔΕ, πριν την ημερομηνία ισχύος του ΚΦΔ, ήτοι πριν την 01/01/2014, πραγματοποιείται σε δύο στάδια:

1. Αρχικό / πρώτο στάδιο βεβαίωσης με την ευρεία έννοια ή φορολογική βεβαίωση (απόκτηση νόμιμου τίτλου βεβαίωσης). Αρμόδιο όργανο για την πραγματοποίηση της βεβαίωσης αυτής είναι:
 - 1.1. Για απαιτήσεις από άμεσους ή έμμεσους φόρους ή πρόστιμα και προσαυξήσεις, ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ..
 - 1.2. Για απαιτήσεις από δασμούς ή πρόστιμα (πολλαπλά τέλη) και προσαυξήσεις ένεκα των δασμών, ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Τελωνείου.

- 1.3. Για απαιτήσεις από χρηματικές ποινές, δικαστικά έξοδα, μετατροπή από στερητική της ελευθερίας ποινή, το αρμόδιο δικαστήριο.
- 1.4. Για απαιτήσεις από αυθαίρετη χρήση δημοσίου κτήματος, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία.
- 1.5. Για απαιτήσεις από αυθαίρετες κατασκευές, η αρμόδια Πολεοδομία.
2. Επόμενο / δεύτερο στάδιο βεβαίωσης με την στενή έννοια του όρου ή ταμειακή βεβαίωση ή βεβαίωση κατά ΚΕΔΕ, η οποία συντελείται με την παραλαβή των χρηματικών καταλόγων (που είναι παραστατικά στοιχεία των νόμιμων τίτλων εισπραξής), την καταχώρησή τους στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων της Δ.Ο.Υ. (προκειμένου να καταστεί η οφειλή εισπρακτέα), και την απόδοση αριθμού βεβαίωσης από το βιβλίο αυτό (αριθμό τριπλοτύπου βεβαίωσης ή ΑΤΒ). Το Δημόσιο για να είναι σε θέση να προχωρήσει στην επιδίωξη της εισπραξής συγκεκριμένου εσόδου πρέπει το έσοδο αυτό να βεβαιωθεί με τη στενή έννοια του όρου, δηλαδή να βεβαιωθεί ταμειακά. Οι βεβαιούσες αρχές αποστέλλουν στην εισπρακτική αρχή τους νόμιμους τίτλους εισπραξής, που είναι τα παραστατικά εκείνα στοιχεία από τα οποία προκύπτει ο οφειλέτης του Δημοσίου, το είδος της οφειλής και το εισπρακτέο κατά οφειλέτη ποσό. Η ταμειακή βεβαίωση ολοκληρώνεται με την καταχώρηση του εσόδου στα εισπρακτικά βιβλία της Δ.Ο.Υ., οπότε η οφειλή εμφανίζεται και ως έσοδο του Κρατικού προϋπολογισμού.

Βεβαίωση κατά ΚΕΔΕ, μετά την ημερομηνία εφαρμογής του ΚΦΔ, ενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του ΚΕΔΕ, όπως έχει τροποποιηθεί με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν.4224/2013 ΦΕΚ Α' 288 «..... Η εισπραξη πραγματοποιείται από τη Φορολογική Διοίκηση μετά την καταχώρηση των στοιχείων του νόμιμου τίτλου στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων, είτε κατόπιν αποστολής στη Φορολογική Διοίκηση χρηματικού καταλόγου από την αρχή που απέκτησε το νόμιμο τίτλο είτε με βάση μόνο το νόμιμο τίτλο, εφόσον αυτός έχει περιέλθει με οποιονδήποτε τρόπο στη Φορολογική Διοίκηση».

Η βεβαίωση κατά ΚΦΔ πραγματοποιείται σε ένα στάδιο, με την έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου, σύμφωνα με τα άρθρα 30 & 45 του ΚΦΔ, και την καταχώρηση στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης (ΠΟΛ 1202/2014).

Το Δημόσιο αποκτά τίτλο εκτελεστό και νομιμοποιείται να αποστείλει προς τον υπόχρεο ατομική ειδοποίηση για την πληρωμή του φόρου, στην οποία αναγράφεται η ημερομηνία της ταμειακής βεβαίωσης και η ημερομηνία καταβολής του χρέους.

Κατόπιν αιτιολογικής έκθεσης του Ν.4224/2013 (ΦΕΚ Α' 288) ορίζεται ότι για τους εκτελεστούς τίτλους του ΚΦΔ, οι έννομες συνέπειες για την είσπραξη των εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, συνδέονται με την απόκτηση του νόμιμου τίτλου και όχι με την καταχώρηση της οφειλής στο βιβλίο εισπρακτέων της Φορολογικής Διοίκησης, αφού αυτή διενεργείται αποκλειστικά για λόγους εσωτερικής λογιστικής απεικόνισης και παρακολούθησης της εγγραφής.

Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 16/89 ΦΕΚ Α'6, εκτός από τη βεβαίωση που γίνεται με βάση τίτλο είσπραξης, διενεργείται και οίκοθεν βεβαίωση, όταν αυτή γίνεται χωρίς τίτλο είσπραξης και για έσοδα που εισπράττονται οίκοθεν από τις Δ.Ο.Υ..

2.4 ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΗ ΟΦΕΙΛΗ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΗ ΛΗΨΗΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ

ΜΕΤΡΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 3758/2009, ως ληξιπρόθεσμη οφειλή ορίζεται το χρηματικό ποσό που οφείλει από νόμιμη αιτία ο οφειλέτης προς τον δανειστή και το οποίο έπρεπε να έχει καταβληθεί σε δήλη ημέρα ή σε ορισμένη προθεσμία από την καταγγελία, εφόσον είχε ταχθεί τέτοια προθεσμία και κατέστη ληξιπρόθεσμο και απαιτητό.

Με αφετηρία την ημερομηνία βεβαίωσης, και σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ, εφόσον το χρέος δεν πληρωθεί εμπρόθεσμα, ήτοι την τελευταία εργάσιμη του επόμενου μήνα της βεβαίωσης, η οφειλή καθίσταται ληξιπρόθεσμη και επιβαρύνεται με προσυζητήσεις εκπρόθεσμης καταβολής (1% για κάθε μήνα καθυστέρησης έως και 200% κατά ανώτατο όριο). Οι προσυζητήσεις εκπρόθεσμης καταβολής είναι ένα είδος ποινής προς τον οφειλέτη που δεν εκπληρώνει εμπρόθεσμα τις βεβαιωμένες υποχρεώσεις του προς το Δημόσιο. Δεν είναι φορολογική προσυζήτηση ούτε πρόστιμο, τα οποία επιβάλλονται λόγω μη εμπρόθεσμης υποβολής δήλωσης, σύμφωνα με τις κατά περίπτωση φορολογικές διατάξεις για την απόδοση των φόρων ή τελών. Επίσης, η προσυζήτηση εκπρόθεσμης καταβολής δεν είναι ούτε τόκος υπερημερίας, δεδομένου ότι τόκος υπερημερίας υπολογίζεται για κάθε μέρα καθυστέρησης και καθορίζεται με πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ η προσυζήτηση εκπρόθεσμης καταβολής καθορίζεται από τις διατάξεις του

άρθρου 6 του ΚΕΔΕ και λογίζεται κατά την είσπραξη του εσόδου για ολόκληρο το μήνα, έστω και αν η καθυστέρηση αφορά μόνο μία ημέρα του μήνα.

Για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις του Δημοσίου, βεβαιωμένες μετά την 01/01/2014, ο οφειλέτης υποχρεούνταν να καταβάλλει τόκους και πρόστιμο εκπρόθεσμης καταβολής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 53 & 57 του ΚΦΔ. Από 21/03/2015 και εφεξής ο οφειλέτης, μετά την παρέλευση της νόμιμης προθεσμίας καταβολής, επιβαρύνεται μόνο με τόκους εκπρόθεσμης καταβολής. Με απόφαση Υπουργού Οικονομικών (ΔΠΕΙΣΠ 1198598 ΕΞ 2013 / 31-12-2013 – Β' 19/2014) το επιτόκιο ορίζεται σε 0,73% ανά μήνα ή 8,76% ανά έτος.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις τόσο του ΚΕΔΕ όσο και του ΚΦΔ, δεν υπολογίζονται τόκοι επί των τόκων.

Κάθε φορά που εισπράττεται ληξιπρόθεσμο δημόσιο έσοδο, εισπράττονται υποχρεωτικά και οι προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής που αναλογούν σε αυτό, έστω και αν ο οφειλέτης έχει αντίθετη άποψη. Ωστόσο, στην παράγραφο 4 του άρθρου 6 του ΚΕΔΕ ορίζονται οι περιπτώσεις απαλλαγής από τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής, όπως ενδεικτικά αναφέρουμε τις προσωπικές οφειλές προς το Δημόσιο των στρατευμένων, όπου η απαλλαγή αρχίζει από την πρώτη ημέρα της στρατεύσεώς τους μέχρι την τριακοστή του τρίτου μήνα από την αποστράτευσή τους. Επίσης, ολική ή μερική απαλλαγή από τις προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής των οφειλών έχουμε και στις περιπτώσεις υπαγωγής των οφειλών σε νομοθετικές ρυθμίσεις τμηματικής καταβολής.

Με αφετηρία την ημερομηνία καταχώρησης στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων και εφόσον το χρέος δεν πληρωθεί εμπρόθεσμα, το Δημόσιο δικαιούται να λάβει τα προβλεπόμενα αναγκαστικά, δικαστικά ή διοικητικά μέτρα σε βάρος του οφειλέτη ή των συνυπόχρεων για την πληρωμή. Η παράλειψη λήψης όλων των προβλεπόμενων κατά ΚΕΔΕ για την είσπραξη μέτρων, εντός εξαμήνου από την εκάστοτε προθεσμία καταβολής των χρεών, αποτελεί ποινικό αδίκημα για τους υπαλλήλους της Φορολογικής Διοίκησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παρ.2 του Ν2120/1993, καθώς στο άρθρο 67 του Ν.2362/1995 περί Δημοσίου Λογιστικού.

2.5 ΟΡΓΑΝΑ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ

Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 2 & 8 του ν.δ. 356/1974 (ΚΕΔΕ) και το άρθρο 40 του ν.4174/2013 (ΚΦΔ), η είσπραξη των φόρων και των λοιπών

εσόδων του Δημοσίου, καθώς και η λήψη αναγκαστικών μέτρων είσπραξης αυτών, ανήκει στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, ο οποίος είχε την δυνατότητα να μεταβιβάζει αρμοδιότητες και να αναθέτει τα καθήκοντα του ιδίου ή της Φορολογικής Διοίκησης, που προβλέπονταν από τον ΚΕΔΕ και την κείμενη νομοθεσία, σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης και να εξουσιοδοτεί ιεραρχικά υφιστάμενό του όργανο να υπογράψει με εντολή του.

Οι υπηρεσίες στις οποίες έχει ανατεθεί η είσπραξη των εσόδων του Δημοσίου είναι οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.), τα Τελωνεία και οι ειδικοί Ταμίες στους οποίους έχει ανατεθεί η είσπραξη ειδικών εσόδων.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, οι οποίες εκδίδονταν κάθε έτος, γινόταν η ανάθεση της είσπραξης συγκεκριμένων δημοσίων εσόδων σε Τράπεζες ή άλλους οργανισμούς κοινής ωφέλειας ή στα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ).

Με το Ν.4389/2016 ΦΕΚ 94/Α/27-05-2016, από την 1^η Ιανουαρίου 2017 συστήνεται η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, ως αυτόνομος φορέας εσόδων, και αρμόδιο πλέον όργανο για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων καθίσταται ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε..

2.6 ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Παραγραφή απαίτησης είναι το χρονικό διάστημα μετά τη συμπλήρωση του οποίου ο δανειστής δεν δύναται να επιδιώξει την είσπραξη αυτής και ο οφειλέτης έχει δικαίωμα να αρνηθεί την παροχή. Ότι καταβλήθηκε όμως χωρίς γνώση της παραγραφής δεν αναζητείται (ΠΟΛ 1154/2016).

Σκοπός της παραγραφής των οφειλών προς το Δημόσιο είναι η εκκαθάριση των αξιώσεών του με την εμφάνιση των ενεργών μόνο εσόδων του και την απαλλαγή των υπηρεσιών από την άσκοπη εργασία για την επιδίωξη είσπραξης εσόδων που έχουν καταστεί ανεπίδεκτα είσπραξης (Χατζάκης, 2008).

Οι χρηματικές απαιτήσεις του Δημοσίου υπόκεινται σε πενταετή, δεκαετή και εικοσαετή παραγραφή.

Σύμφωνα με τον Νόμο 2362/1995 του ΚΔΛ, όπως τροποποιήθηκε με τον Νόμο 4270/2014 «Καμία χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν υπόκειται σε παραγραφή πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς είσπραξη ως δημόσιο έσοδο στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή το αρμόδιο Τελωνείο (βεβαίωση εν στενή έννοια). Ο

κανόνας αυτός δεν αλλοιώνεται από την τυχόν βραδεία τιαύτη βεβαίωση. Η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου μετά των συμβεβαιουμένων προστίμων παραγράφεται μετά πενταετία από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε εν στενή έννοια και κατέστη αυτή ληξιπρόθεσμη».

Η διακοπή της παραγραφής είναι το γεγονός, το οποίο επιφέρει τη ματαίωση του χρόνου που διανύθηκε, ο οποίος και δεν υπολογίζεται, αλλά αρχίζει νέος χρόνος παραγραφής (πέντε, δέκα ή είκοσι έτη, ανάλογα με το είδος της απαίτησης του Δημοσίου) από το χρονικό σημείο της επέλευσης του γεγονότος της παραγραφής (Χατζάκης, 2008).

Με την διάταξη του άρθρου 51 του Ν.4174/2013 του ΚΦΔ η παραγραφή διακόπτεται με την κοινοποίηση στον φορολογούμενο ατομικής ειδοποίησης και με οποιαδήποτε πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης. Επιπροσθέτως και κατά τον ΚΕΔΕ, η παραγραφή διακόπτεται με την αναγγελία προς επαλήθευση στην πτώχευση, με την αναγγελία προς κατάταξη πλειστηριασμού, όπως και στον εκκαθαριστή κληρονομιάς ή διαλυθέντος νομικού προσώπου ή στον ειδικό εκκαθαριστή επιχείρησης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, καθώς και με την εγγραφή προσημείωσης ή υποθήκης επί οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου του φορολογούμενου.

Η παραγραφή αναστέλλεται για όσο χρονικό διάστημα είχε χορηγηθεί ρύθμιση τμηματικής καταβολής ή η φορολογική διοίκηση δεν μπορούσε να εισπράξει το χρέος λόγω αναστολής εκτέλεσης από οποιαδήποτε αιτία, και δεν συμπληρώνεται η παραγραφή πριν περάσει ένα έτος από τη λήξη της ρύθμισης ή της αναστολής.

Επιπλέον, η παραγραφή αναστέλλεται κατά τη διάρκεια ανηλικότητας του φορολογούμενου καθώς και κατά τη διάρκεια της δικαστικής αμφισβήτησης του εκτελεστού τίτλου της απαίτησης, ή της νομιμότητας της είσπραξης ή του κύρους πράξης της εκτέλεσης και μέχρι τη συμπλήρωση ενός έτους από την επίδοση στη Φορολογική Διοίκηση με δικαστικό επιμελητή αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

Τέλος, και σύμφωνα με το άρθρο 83 του ΚΕΔΕ απαίτηση του δημοσίου παραγεγραμμένη δύναται να αντιταχθεί σε συμψηφισμό επί τριετία από της συμπλήρωσεως της παραγραφής. Και όπως γίνεται αντιληπτό, με τον τρόπο αυτό, καθώς αυξάνεται ο χρόνος παραγραφής κατά τρία έτη, αναιρούνται οι λοιπές διατάξεις περί παραγραφής (ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ, 2013).

Προκειμένου να αποτραπεί η ολιγωρία των αρμόδιων οργάνων της είσπραξης, ο ΚΦΔ, στο άρθρο 51 παρ. 1, προβλέπει πειθαρχικές κυρώσεις σε βάρος αυτών σε περίπτωση μη διενέργειας πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης μέσα στην πενταετή

προθεσμία της παραγραφής, οι οποίες διακόπτουν την παραγραφή (Φινοκαλιώτης, 2014).

Συγκεκριμένα στην εν λόγω διάταξη ορίζεται ότι «Η μη εκκίνηση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη των φόρων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΚΦΔ εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου ο φορολογούμενος κατέστη υπερήμερος, συνεπάγεται την πειθαρχική ευθύνη του αρμόδιου οργάνου της φορολογικής διοίκησης, εκτός εάν αιτιολογημένα κρίνεται από τον Γενικό Γραμματέα, ότι η μη εκκίνηση της διαδικασίας αυτής είναι δικαιολογημένη».

Καθώς κύριο μέλημα της Φορολογικής Διοίκησης αποτελεί η είσπραξη των φορολογικών εσόδων, αυτή θα πρέπει να επιτυγχάνεται σε χρόνο άμεσο από τον προσδιορισμό και την βεβαίωση αυτών. Στην υπ' αριθμόν 1738/2018 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, μεταξύ άλλων, επισημαίνεται το γεγονός ότι το Δημόσιο δεν πρέπει να αφήνεται έκθετο στον κίνδυνο αδυναμίας είσπραξης εξαιτίας της παρόδου μακρού χρόνου από την γένεση των σχετικών υποχρεώσεων και ότι τελικός σκοπός της Φορολογικής Διοίκησης δεν είναι ούτε η τιμωρία των διοικουμένων που παρέβησαν τις υποχρεώσεις τους από φόρους, τέλη και εισφορές, ούτε απλώς η βεβαίωση των οικονομικών αυτών επιβαρύνσεων και των σχετικών προστίμων, αλλά η είσπραξή τους, καθόσον μόνον με την είσπραξη επιτυγχάνεται η κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για την λειτουργία του κράτους.

Επιπλέον, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και προς αποφυγή ενθαρρύνσεως ενδεχόμενης απραξίας από πλευράς της Φορολογικής Διοικήσεως, την οποία ενθαρρύνει ο μεγάλος χρόνος παραγραφής ή και η δυνατότητα της εκ των υστέρων, απαιτείται η εκ των προτέρων ακριβής πρόβλεψη εύλογης διάρκειας της παραγραφής, η λήξη της οποίας θα πρέπει να προσδιορίζεται συγκεκριμένα από το νόμο και να μην εξαρτάται από τις ενέργειες της δημόσιας αρχής. Μετά την λήξη αυτής, η επιβολή εις βάρος του διοικουμένου οποιασδήποτε σχετικής κυρώσεως πρέπει να αποκλείεται, γεγονός που δύναται να συμβάλλει και στην δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης των διοικουμένων προς την Διοίκηση, αλλά και το κράτος γενικότερα.

Ωστόσο, τροχοπέδη στην είσπραξη των φορολογικών εσόδων αποτελούν και οι αλληπάλληλες τροποποιήσεις της σχετικής νομοθεσίας, οι οποίες δυσχεραίνουν το έργο της φορολογικής διοίκησης, που σε συνδυασμό ενδεχομένως με τον

περιορισμένο αριθμό πλήρως εκπαιδευμένου προσωπικού, ικανού να χρησιμοποιήσει τις σύγχρονες μεθόδους ελέγχου και λήψης μέτρων αναγκαστικής είσπραξης, οδηγεί στην απραξία από πλευράς της Διοικήσεως, στην καλλιέργεια αντίστοιχης κουλτούρας και επανάληψης παραβάσεων εκ μέρους των φορολογουμένων καθώς και στη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών πολλών ετών.

2.7 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Όπως ήδη έχει αναφερθεί στο παρόν κεφάλαιο, με τις διατάξεις του άρθρου 55 του Π.Δ. 16/1989 (ΦΕΚ 6/Α'/1989 Κανονισμός Λειτουργίας των Δ.Ο.Υ.) ορίζεται η διαδικασία βεβαίωσης φορολογικών ή μη φορολογικών εσόδων από την Φορολογική Διοίκηση και τις λοιπές Υπηρεσίες του Δημοσίου.

Μία διαδικασία η οποία είναι εξέχουσας σημασίας διότι απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στον εντοπισμό και την καταχώρηση των προσώπων που έχουν προσωπική – αστική ευθύνη έναντι του Δημοσίου για την καταβολή της οφειλής και που δεν είναι βεβαιωμένες στο όνομά τους, αλλά συνδέονται άμεσα με την καταβολή αυτής λόγω της ιδιότητάς τους ως Διαχειριστές ΕΠΕ, Ομόρρυθμοι Εταίροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι Α.Ε., Εγγυητές κ.λπ., φέροντας την ίδια ευθύνη με τον οφειλέτη. Η αναγραφή των προσώπων αυτών επί των Χρηματικών καταλόγων κρίνεται απαραίτητη καθώς τα Δικαστικά Τμήματα της Φορολογικής Διοικήσεως υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση και είσπραξη της οφειλής, μόλις αυτή καταστεί ληξιπρόθεσμη (Χατζάκης, 2008).

Δεδομένου ότι το ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών που υφίστανται στις Δ.Ο.Υ. αυξάνεται συνεχώς, μεγάλη βαρύτητα έχει η ορθότητα σύνταξης των νόμιμων τίτλων είσπραξης από τη βεβαιούσα αρχή, αλλά και η παροχή κάθε δυνατής βοήθειας προς τα Δικαστικά Τμήματα για τον εντοπισμό συνυπόχρεων προσώπων στις ήδη ληξιπρόθεσμες οφειλές.

Επιπροσθέτως, αξίζει να σημειωθεί το μείζον πρόβλημα της διαρκούς και αποσπασματικής μεταβολής της ισχύουσας νομοθεσίας στον τομέα των Δημοσίων Εσόδων και της διαδικασίας είσπραξης αυτών¹¹. Υπό την πίεση των δανειστών

¹¹«.....μόνο το έτος 2013 ψηφίστηκαν 15 φορολογικοί νόμοι και εκδόθηκαν περίπου 282 εγκύκλιοι, οι οποίοι εμφανίζουν ασάφειες και αντιφάσεις με ότι αυτό συνεπάγεται για τη φορολογική διοίκηση αντί να παράγουμε προϊόντα παράγουμε βραχείας χρηστικότητας νομοθετικά κείμενα, που δημιουργούν απλώς σύγχυση και προβλήματα, αντί να τα επιλύσουν.» (Φινοκαλιώτης, 2014)

ψηφίζεται ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Ν.4172/2013, όμως και εδώ ο νομοθέτης έκρινε απαραίτητη την τροποποίησή του με τον Ν.4174/2013 Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας, ο οποίος εν συνεχεία τροποποιήθηκε ήδη, πριν την έναρξή του αφενός μεν με το Ν.4183/2013 αφετέρου δε με το ν.4223/2013 για τον ΕΝΦΙΑ, και μετά την έναρξη ισχύος του με το Ν.4254/2014. Η πολυπλοκότητα και οι συνεχείς μεταβολές της νομοθεσίας, οι οποίες τις περισσότερες φορές χαρακτηρίζονται από ασάφειες και αστοχίες, κάθε άλλο παρά διευκολύνουν το έργο της Φορολογικής Διοίκησης και σε καμία περίπτωση δεν επιτυγχάνουν το σκοπό που αυτή θέτει.

Επιπλέον, η έλλειψη ενός σταθερού φορολογικού συστήματος αποθαρρύνει τους νέους επενδυτές, με ότι αυτό συνεπάγεται για τα Δημόσια Έσοδα.

Τέλος, η είσπραξη των φόρων και η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης διενεργείται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του ΚΕΔΕ, πολλές από τις οποίες θεωρούνται αναχρονιστικές, πράγμα που θα έπρεπε να τύχει ανάλογου ενδιαφέροντος από τον νομοθέτη και τη Φορολογική Διοίκηση για τον εκσυγχρονισμό αυτών, εάν θέλουμε να μιλάμε για αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ
ΜΕΤΡΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Δημόσιο, για να εξασφαλίσει τα μέσα που θα του επιτρέψουν να πραγματοποιήσει τους σκοπούς του και προκειμένου να εισπράξει τις βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις του, μπορεί, μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών, να προβεί στη λήψη διαφόρων μέτρων.(Σ.Ε.Υ.Υ.0., 2008)

Η πληρωμή των οφειλόμενων φόρων προς το Δημόσιο, αποτελεί μία μορφή εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών, με πάρα πολλές πτυχές (τακτοποίηση επιστροφών από την φορολογική Διοίκηση, ένταξη οφειλών σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής, έκδοση Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας, εκούσια εμπρόθεσμη καταβολή οφειλών), που πολλές φορές τις αγνοούν και τις πληροφορούνται όταν επισκέπτονται την αρμόδια Δ.Ο.Υ. (εκούσια ή αναγκαστικά) (Χατζάκης, 2008).

Η φορολογική διοίκηση, υπό την πίεση των μνημονίων και της επίτευξης φιλόδοξων στόχων δημοσιονομικής προσαρμογής, καλείται να διασφαλίσει την επάρκεια των Δημοσίων εσόδων, μέσω της αποτελεσματικότερης είσπραξης αυτών, και σύμφωνα με τις αρχές της νομιμότητας, της αναλογικότητας και της χρηστής διοίκησης. Σαφέστατα, σεβασμός στα δικαιώματα του πολίτη, με τήρηση της αρχής της δίκαιης κατανομής των βαρών, και ταυτόχρονα πλήρη κατανόηση από την πλευρά του πολίτη των υποχρεώσεων του προς το Δημόσιο, αποτελούν τις βασικές συνιστώσες για την επίτευξη των στόχων της φορολογικής διοίκησης.

Τα μέτρα, που έχει στη διάθεσή του το Δημόσιο, και τα οποία παίρνονται για οφειλές προερχόμενες από οποιαδήποτε αιτία, διακρίνονται σε :

1. Ασφαλιστικά
2. Διοικητικά
3. Αναγκαστικά
4. Δικαστικά

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύονται τα μέτρα είσπραξης των Δημοσίων εσόδων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην έκδοση του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας και στις κατασχέσεις εις χείρας τρίτων, μέτρα τα οποία διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της Διοίκησης.

3.2 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να διασφαλίζει την είσπραξη φόρων ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος για την είσπραξη αυτών, όπως περιπτώσεις φοροδιαφυγής άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα, δύναται να προβαίνει, πριν τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της οφειλής, και χωρίς δικαστική απόφαση, στην επιβολή διασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 46 του Ν.4174/2013 ΚΦΔ). Τα μέτρα αυτά είναι το ενέχυρο (εμπράγματο δικαίωμα επί ξένου κινητού πράγματος για την εξασφάλιση της απαίτησης με την προνομιακή ικανοποίηση του δανειστή από το πράγμα αρ. 1209 ΑΚ), η υποθήκη (σε ξένο ακίνητο μπορεί να συσταθεί εμπράγματο δικαίωμα υποθήκης για την εξασφάλιση απαίτησης με την προνομιακή ικανοποίηση του δανειστή από το πράγμα αρ.1257 ΑΚ) και η προσημείωση υποθήκης.

Από τα ανωτέρω, το πιο σύνηθες μέτρο που επιβάλλεται από την Φορολογική Διοίκηση για τη διασφάλιση των οφειλών του Δημοσίου είναι η εγγραφή υποθήκης σε περιουσιακό στοιχείο του οφειλέτη. Η υποθήκη αποκτάται μόνο σε ακίνητα που μπορούν να εκποιηθούν καθώς και στην επικαρπία τέτοιων ακινήτων για όσο χρόνο διαρκεί αυτή. Το Δημόσιο διασφαλίζει τα χρέη του σε χρόνο προγενέστερο σε σχέση με άλλους δανειστές, προλαβαίνει εκούσιες μεταβιβάσεις για την αποφυγή της πληρωμής, υπάρχει προνομιακή ικανοποίηση του δημοσίου σε περίπτωση πλειστηριασμού και διακόπτει με αυτόν τον τρόπο την παραγραφή της απαίτησης του Δημοσίου (Άρθρο 8 παραγρ.4 Γενικά περί υποθηκών του ΚΕΔΕ).

Εξάλειψη υποθήκης διενεργείται σε περίπτωση εξόφλησης ή διαγραφής του χρέους, για το οποίο εγγράφηκε, με ευθύνη του Προϊσταμένου της Φορολογικής Διοίκησης, χωρίς προηγούμενη έγκριση από την Α.Α.Δ.Ε., και με έγγραφό του, το οποίο κοινοποιείται προς τον Υποθηκοφύλακα.

3.3 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Οι περιορισμοί που τίθενται από την Φορολογική Διοίκηση μέσω της απαγόρευσης διενέργειας ορισμένων πράξεων στους μη συνεπείς φορολογούμενους, είναι

αναγκαίοι και παίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της, όπως στην είσπραξη φόρων, στην βελτίωση της εισπραξιμότητας των Δημοσίων εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.

Τα διοικητικά μέτρα που λαμβάνει η Φορολογική Διοίκηση είναι η απαγόρευση αποδημίας του οφειλέτη, η άρνηση χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας, η αφαίρεση των πινακίδων και της άδειας κυκλοφορίας των αυτοκινήτων, των οποίων τα τέλη κυκλοφορίας οφείλονται, η αναστολή λειτουργίας των καταστημάτων των οφειλετών κλπ και επιβάλλονται σε χρέη που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμα. (Σ.Ε.Υ.Υ.Ο., 2008).

3.3.1 ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΠΟΔΗΜΙΑΣ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ

Κατά το παρελθόν, εφαρμόζονταν η απαγόρευση αποδημίας του οφειλέτη, όπου σύμφωνα με το άρθρο 27 του Ν.1882/90, το μέτρο αυτό λαμβάνονταν κατά των εκπροσώπων νομικών προσώπων, για τα χρέη των εταιρειών και λοιπών νομικών προσώπων προς το Δημόσιο και για ποσά πάνω από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές, τα οποία είτε ήταν βεβαιωμένα στη δημόσια οικονομική υπηρεσία ή το τελωνείο κατά το χρόνο ανάληψης των αρμοδιοτήτων ή καθηκόντων τους, είτε βεβαιώθηκαν ή και απλώς γεννήθηκαν κατά το χρόνο που τα πρόσωπα αυτά είχαν μία από τις ιδιότητες. Το ανωτέρω μέτρο απαγόρευσης εξόδου από τη Χώρα δεν εφαρμόζεται πλέον, δεδομένου ότι αυτό καταργήθηκε με τον Νόμο 2873/2000 ΦΕΚ 285/Α/28-12-2000 άρθρο 12.

3.3.2 ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ

Το Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας (εφεξής ΑΦΕ) αποτελεί το κυριότερο και αποδοτικότερο διοικητικό μέτρο είσπραξης, με χαμηλό έως μηδαμινό κόστος για τη φορολογική διοίκηση, η χορήγηση του οποίου υπόκειται σε αυστηρούς περιορισμούς και απαγορεύσεις για ορισμένες πράξεις ή συναλλαγές σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν είναι φορολογικά ενήμερα προς το Δημόσιο (Χατζάκης, 2008).

Αποτελεί έναν επιπλέον μηχανισμό ελέγχου της φορολογικής συνέπειας ή ασυνέπειας έναντι του Δημοσίου. Το ΑΦΕ είναι απαραίτητο κυρίως για είσπραξη χρημάτων από το Δημόσιο και για ποσά άνω των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ,

για μεταβίβαση ακινήτων, για συμμετοχή σε διαγωνισμούς του Δημοσίου και για σύναψη δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου ή μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγής, η φορολογική διοίκηση δύναται να προβαίνει σε άρνηση χορήγησης της φορολογικής ενημερότητας, ακόμα και αν συντρέχουν οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης αυτού (άρθρο 12 παρ.8 Ν.4174/2013).

Επίσης, για τη χορήγηση ΑΦΕ λαμβάνονται υπόψη και κάθε φύσεως βασικές οφειλές προς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπου με σχετικό έγγραφό τους η φορολογική διοίκηση προβαίνει σε δέσμευση έκδοσης του αποδεικτικού.

Η άρνηση έκδοσης ΑΦΕ αποτελεί εμμέσως ένα μέτρο πίεσης τακτοποίησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών και των λοιπών φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών, και ως εκ τούτου δύναται να συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης και στην αποτελεσματικότερη είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Το ΑΦΕ θεσπίστηκε για πρώτη φορά με τις διατάξεις του Ν.2097/1952. Έκτοτε ακολούθησαν αρκετές μεταβολές και συμπληρώσεις όσον αφορά τη διαδικασία χορήγησης αλλά και το χρόνο ισχύος του αποδεικτικού. Στις μέρες μας, οι προϋποθέσεις χορήγησής του καθορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 12 Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170Α').

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1274/27-12-2013 της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, και όπως αυτή συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με την ΠΟΛ. 1065/26-02-2014, για την χορήγηση ΑΦΕ ο αιτών πρέπει σωρευτικά:

1. Να μην έχει συνολικές ληξιπρόθεσμες βασικές οφειλές άνω των τριάντα (30) ευρώ βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση, που να μην τις έχει τακτοποιήσει με νόμιμο τρόπο με αναστολή είσπραξης ή με ρύθμιση τμηματικής καταβολής και
2. Να έχει υποβάλλει τις ακόλουθες, για την τελευταία πενταετία, δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, εκκαθαριστικής φόρου προστιθέμενης αξίας και τις περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ, που έπονται της τελευταίας εκκαθαριστικής και που η προθεσμία υποβολής τους έχει λήξει ένα μήνα πριν την ημερομηνία αίτησης έκδοσης του ΑΦΕ, τις δηλώσεις παρακρατούμενου φόρου μισθωτών υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ.) και Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτου (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.), και Στοιχείων Ακινήτων. Εφόσον διαπιστωθεί η μη υποβολή τους, καταχωρείται εντολή δέσμευσης του ΑΦΕ στο πληροφοριακό σύστημα TAXIS.

3. Να μην υπάρχει εντολή δέσμευσης χορήγησης ΑΦΕ από Τελωνείο ή άλλη Αρχή ή κατά τις διατάξεις των άρθρων 14 του ν.2523/1997 και 46 του ν.4174/2013.

Η ισχύς του αποδεικτικού ενημερότητας ορίζεται σε δύο (2) μήνες, στην περίπτωση που δεν υφίστανται βεβαιωμένες οφειλές, ανεξαρτήτως της πράξης ή της συναλλαγής, για την οποία ζητείται. Στην περίπτωση ύπαρξης μη ληξιπρόθεσμων οφειλών, οφειλών που τελούν σε αναστολή ή έχουν υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης τμηματικής καταβολής, ο χρόνος ισχύος του αποδεικτικού ορίζεται σε ένα (1) μήνα (άρθρο 4 ΠΟΛ.1274/27-12-2013).

Το ΑΦΕ χορηγείται για τους εξής λόγους:

- Είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης
- Είσπραξη χρημάτων από φορείς του Δημοσίου τομέα (πλην Κεντρικής Διοίκησης)
- Για μεταβίβαση ακινήτου
- Για κάθε νόμιμη χρήση (εκτός είσπραξης χρημάτων και εκτός μεταβίβασης ακινήτων)

Στην περίπτωση έκδοσης ΑΦΕ για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτου, και ο αιτών έχει οφειλές που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής, τίθεται υποχρεωτικά και ο όρος της παρακράτησης μέρους ή του συνόλου της εισπραττόμενης απαίτησης, ο οποίος αναγράφεται επί του αποδεικτικού.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1141/16-09-2016 της Γ.Γ.Δ.Ε. παρέχονται στη φορολογική διοίκηση λεπτομερείς διευκρινίσεις αναφορικά με τις οφειλές που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση του αποδεικτικού, το περιεχόμενο της αίτησης, καθώς και τα ποσοστά/ποσά παρακράτησης που τίθενται επί του αποδεικτικού. Εν συνεχεία, με τις διατάξεις της ΠΟΛ. 1222/2017 – ΦΕΚ 1/Β/04-01-2018, καθορίζονται συγκεκριμένα ποσοστά παρακράτησης, τα οποία πλέον συστηματοποιούνται και

κλιμακώνονται¹², ανάλογα με το ρυθμό αποπληρωμής των ρυθμισμένων οφειλών. Συγκεκριμένα, καθορίζονται ως εξής:

- Στις περιπτώσεις που το ΑΦΕ ζητείται για είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, το συνολικό ποσοστό παρακράτησης ορίζεται υποχρεωτικά στο 100% επί της είσπραξης και μέχρι του ύψους των βεβαιωμένων προς την φορολογική διοίκηση οφειλών (ληξιπροθέσμων και μη, καθώς και αυτών που τελούν σε καθεστώς αναστολής είσπραξης).
- Δέκα τοις εκατό (10%) επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό μεγαλύτερο του εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ρυθμισμένης οφειλής,
- Τριάντα τοις εκατό (30%) επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) έως και εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ρυθμισμένης οφειλής,
- Πενήντα τοις εκατό (50%) επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό άνω του τριάντα τοις εκατό (30%) έως και πενήντα τοις εκατό (50%) της ρυθμισμένης οφειλής,
- Εβδομήντα τοις εκατό (70%) επί του εισπραττόμενου ποσού όταν η αιτία χορήγησης του αποδεικτικού είναι η είσπραξη χρημάτων και έχει καταβληθεί μέσω της ρύθμισης συνολικό ποσό έως και τριάντα τοις εκατό (30%) της ρυθμισμένης οφειλής.

¹²Σχετικό άρθρο στην ιστοσελίδα naftemporiki.gr, με θέμα «Φορολογική ενημερότητα: Ευνοϊκότερο σύστημα παρακράτησης οφειλής», αναφέρει ότι η Α.Α.Δ.Ε. στοχεύει στον εξορθολογισμό του συστήματος έκδοσης φορολογικής ενημερότητας, στην διευκόλυνση των συναλλαγών, καθώς και στην διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου, όπου με απόφαση του Διοικητή προβλέπονται συγκεκριμένα ποσοστά παρακράτησης επί εισπραττόμενης οφειλής για την έκδοση πιστοποιητικού ενημερότητας σε οφειλέτες. Οι συνεπείς φορολογούμενοι θα πρέπει να επιβραβεύονται και να διευκολύνονται στις συναλλαγές τους με διαφάνεια, ενώ ταυτόχρονα ενισχύεται στον πολίτη το αίσθημα της δικαιοσύνης και της ισότητας (Άρθρο 4 του Συντάγματος παρ. 1,2,5). (naftemporiki.gr 2018)

- Το αρμόδιο όργανο δύναται, κατόπιν ειδικής αιτιολογίας, να αυξήσει έως και είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες τα ανωτέρω ποσοστά παρακράτησης αξιολογώντας τη συνολική φορολογική εικόνα του οφειλέτη για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου. Ειδικότερα, λαμβάνονται υπόψη η συμπεριφορά του αιτούντα το αποδεικτικό ως προς την τήρηση των φορολογικών του υποχρεώσεων, το ύψος της ρυθμισμένης ληξιπρόθεσμης οφειλής και η εν γένει συμπεριφορά και συνέπειά του σε ρυθμίσεις τμηματικής καταβολής οφειλών του.
- Τα ως άνω ποσοστά παρακράτησης πρέπει να αντιστοιχούν στην κάλυψη τουλάχιστον δύο (2) δόσεων της τηρούμενης ρύθμισης / ρυθμίσεων που έπονται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού εφόσον οι εναπομένουσες δόσεις είναι έως και δώδεκα (12). Εάν οι εναπομένουσες δόσεις της τηρούμενης ρύθμισης / ρυθμίσεων είναι περισσότερες από δώδεκα (12) το ποσοστό παρακράτησης πρέπει να αντιστοιχεί στην κάλυψη τουλάχιστον τεσσάρων (4) δόσεων της τηρούμενης ρύθμισης / ρυθμίσεων που έπονται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού.
- Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις ύπαρξης στοιχείων για περιοδικές απαιτήσεις, για την είσπραξη των οποίων είναι υποχρεωτική η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας, και για συνολική εναπομένουσα ρυθμισμένη οφειλή μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, το ποσοστό παρακράτησης ορίζεται στο δέκα τοις εκατό (10%) επί του εισπραττόμενου ποσού. Εάν η συνολική εναπομένουσα ρυθμισμένη οφειλή είναι άνω των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ και έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, το ποσοστό παρακράτησης πρέπει να αντιστοιχεί τουλάχιστον στην κάλυψη μίας (1) δόσης της τηρούμενης ρύθμισης/ρυθμίσεων που έπονται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού, ενώ, εάν η συνολική εναπομένουσα ρυθμισμένη οφειλή είναι άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, το ποσοστό παρακράτησης πρέπει να αντιστοιχεί τουλάχιστον στην κάλυψη δύο (2) δόσεων της τηρούμενης ρύθμισης / ρυθμίσεων που έπονται της ημερομηνίας κατάθεσης του αιτήματος χορήγησης του αποδεικτικού.
- Όταν αιτία χορήγησης είναι η μεταβίβαση ακινήτου ή η σύσταση εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού το ποσοστό παρακράτησης ορίζεται σε εβδομήντα (70%) έως εκατό (100%). Στην περίπτωση που δεν εξοφλούνται πλήρως οι ληξιπρόθεσμες οφειλές ορίζεται ποσοστό παρακράτησης επί του τιμήματος, το οποίο όμως δεν πρέπει υπολείπεται της αντικειμενικής τιμής.

- Στην περίπτωση που οι βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές τελούν σε αναστολή είσπραξης, δύναται να παρακρατηθούν, μόνο εάν ζητηθεί από τον οφειλέτη.
- Το συνολικό ποσό παρακράτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το σύνολο των ληξιπροθέσμων οφειλών του φορολογούμενου, για τις οποίες εκδίδεται το ΑΦΕ.

Στην περίπτωση της μεταβίβασης ακινήτου ή της σύστασης εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού χωρίς τίμημα, δεν χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας, εφόσον η είσπραξη της οφειλής δεν είναι διασφαλισμένη.

Για πρώτη φορά πλέον τίθενται σαφείς κανόνες για τον καθορισμό των ποσοστών παρακράτησης επί του αποδεικτικού, η διαδικασία γίνεται απλούστερη, ενώ ταυτοχρόνως επέρχεται περιορισμός της διακριτικής ευχέρειας του αρμόδιου οργάνου. Σκοπός της μεταρρύθμισης είναι η διόρθωση χρόνιων στρεβλώσεων, με γνώμονα την διευκόλυνση των συναλλαγών για τις οποίες απαιτείται το ΑΦΕ, την μεταχείριση των φορολογουμένων με διαφάνεια και την ταυτόχρονη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου. Οι συνεπείς φορολογούμενοι, που τηρούν τις ρυθμίσεις των οφειλών τους, επιβραβεύονται και διευκολύνονται στις συναλλαγές τους, ενώ ταυτόχρονα εξυπηρετείται η είσπραξη βεβαιωμένων οφειλών.

3.3.3 ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΟΦΕΙΛΗΣ

Εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις έκδοσης ΑΦΕ, τότε εκδίδεται και υπογράφεται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας Βεβαίωση Οφειλής προς το Δημόσιο (εφεξής Β.Ο.).

Ορίζεται ότι κατά την έκδοση Β.Ο. (που επέχει θέση αποδεικτικού ενημερότητας) για την πώληση ακινήτου, στην περίπτωση όπου το τίμημα υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας του μεταβιβαζόμενου ακινήτου, η διασφάλιση της οφειλής περιορίζεται στη διαφορά ανάμεσα στο τίμημα και την αντικειμενική αξία. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνονται οι συναλλαγές επί ακινήτων φορολογούμενων, οι οποίοι βρίσκονται σε δυσχερή ταμειακή θέση και οι οφειλές τους δεν εξοφλούνται πλήρως με το τίμημα, ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνεται η είσπραξη των βεβαιωμένων οφειλών.

Στην περίπτωση που η Β.Ο. χορηγείται για είσπραξη χρημάτων ορίζεται παρακράτηση όλου του εισπραττόμενου ποσού και μέχρι του ύψους των συνολικών οφειλών του αιτούντος (άρθρο 12 παρ.6 Ν.4174/2013, ΠΟΛ.1275/27-12-2013).

3.3.4 ΑΠΟΔΟΣΗ ΠΑΡΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΟΣΩΝ

Η απόδοση των παρακρατηθέντων ποσών προς το Δημόσιο διενεργείται από την Υπηρεσία ή τον φορέα, που παραλαμβάνει το ΑΦΕ ή την Β.Ο., στους φορείς είσπραξης (Πιστωτικά Ιδρύματα – ΕΛ.ΤΑ.), το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την πληρωμή του τίτλου, στον κωδικό (ΤΟΠ, ΤΒΟ) που αναγράφεται στο ΑΦΕ ή στη Β.Ο.

Στην περίπτωση που εκδίδεται ΑΦΕ ή Β.Ο. για μεταβίβαση ακινήτου με τον όρο της παρακράτησης, το παρακρατούμενο ποσό θα πρέπει να αποδίδεται στο Δημόσιο από τον Συμβολαιογράφο εντός τριών ημερών από τη σύνταξη του συμβολαίου, στον κωδικό (ΤΟΠ, ΤΒΟ) που αναγράφεται στο ΑΦΕ ή στη Β.Ο.

Στην απολογιστική έκθεση της Γ.Γ.Δ.Ε. 2016 και προγραμματισμού δραστηριοτήτων της Α.Α.Δ.Ε. για το έτος 2017, γίνεται αναφορά στον εντοπισμό διαφόρων προβλημάτων και αδυναμιών. Με γνώμονα την μετεξέλιξη της Α.Α.Δ.Ε. σε ένα σύγχρονο και αποδοτικό οργανισμό καταρτίστηκε ένα Στρατηγικό Σχέδιο, σε βάθος τετραετίας, δίνοντας βαρύνουσα σημασία σε δραστηριότητες κρίσιμες για την υλοποίηση των στρατηγικών της στόχων. Μεταξύ άλλων, ήταν η βελτίωση των διαδικασιών είσπραξης ληξιπρόθεσμων οφειλών και συγκεκριμένα η Βελτίωση της διαδικασίας σχετικά με την αυτοματοποιημένη πίστωση, στις οφειλές των φορολογουμένων, των εισπράξεων της Δ.Ο.Υ. μέσω των Ταυτοτήτων Οφειλής: α) Παρακράτησης Ποσού σε Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας και β) Παρακράτησης Ποσού σε Βεβαίωση Οφειλής.

Ωστόσο, το πρόβλημα της αυτόματης πίστωσης των παρακρατούμενων ποσών επί του ΑΦΕ ή της Β.Ο. εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να υφίσταται, με αποτέλεσμα τα ποσά αυτά να εμφανίζονται στη στήλη των επιστρεπτέων ποσών, αυξάνοντας τον όγκο των ανεξόφλητων ΑΦΕΚ προς επιστροφή. Ο κάθε μεμονωμένος τίτλος θα πρέπει να πιστώνεται με αυτεπάγγελτη διαδικασία από υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης σε οφειλές του εκάστοτε φορολογούμενου, κάτι το οποίο, όπως γίνεται αντιληπτό, είναι αρκετά χρονοβόρο, αυξάνοντας σημαντικά και το λειτουργικό κόστος της Διοίκησης. Εξαιτίας αυτού, υπάρχει μια λανθασμένη απεικόνιση τόσο του ύψους των Δημοσίων εσόδων όσο και του ύψους των ληξιπρόθεσμων οφειλών.

3.4 ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Για την επιδίωξη της είσπραξης των ληξιπρόθεσμων οφειλών, που δεν έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής ή σε νομοθετική ρύθμιση, το Δημόσιο μπορεί να

προβεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 του ΚΕΔΕ, στη λήψη των κάτωθι αναγκαστικών μέτρων Διοικητικής εκτέλεσης α) κατάσχεση κινητών στα χέρια του οφειλέτη β) κατάσχεση κινητών ή απαιτήσεων του οφειλέτη, που βρίσκονται στα χέρια τρίτων και γ) κατάσχεση ακινήτων.

Τα μέτρα αυτά λαμβάνονται από την Φορολογική Διοίκηση και είναι στη διακριτική της ευχέρεια να επιλέξει να επιβάλλει είτε το καθένα χωριστά είτε ακόμα και σωρευτικά τα κατάλληλα κατά την κρίση της μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου. Η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης αποτελεί μεν δέσμια αρμοδιότητα της Φορολογικής Διοίκησης και ελεύθερη κατά την κρίση της, υπόκειται όμως σε έλεγχο αναλογικότητας, υπό την έννοια ότι δεν πρέπει να υφίσταται προφανής δυσαναλογία μεταξύ του αναγκαστικού μέτρου και του επιδιωκόμενου σκοπού.

Κατάσχεση είναι πράξη, με την οποία δεσμεύονται περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, (ή και τρίτου), ύστερα από την οποία, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται, στερείται της εξουσίας διάθεσης, ή απαλλοτριώσης του κατασχεθέντος, καθώς και της εξουσίας χρησιμοποίησής του. Κατάσχεση μπορεί να επιβληθεί σε κινητά, ή ακίνητα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, καθώς και σε διάφορα δικαιώματά του.

Στη Διοικητική εκτέλεση εφαρμόζονται κυρίως οι διατάξεις του ΚΕΔΕ, αλλά και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η αναγκαστική είσπραξη των φόρων και λοιπών εσόδων του Δημοσίου, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΚΦΔ, λόγω έλλειψης ρητών διατάξεων του ΚΦΔ, εξακολουθεί να διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ. Ωστόσο, είναι γεγονός ότι και στον ΚΕΔΕ υπάρχουν πολλά κενά, μερικά από τα οποία προφανώς ηθελημένα.

3.4.1 ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ

Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβαίνει σε επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης κινητών εις χείρας του οφειλέτη, η οποία παρουσιάζει ελάχιστο ενδιαφέρον για τον νομοθέτη, οι δε προϋποθέσεις για την σύνταξη της έκθεσης κατάσχεσης ρυθμίζονται από το άρθρο 10 του ΚΕΔΕ.

Ο ενεργών την κατάσχεση δύναται να μπαίνει στο σπίτι του οφειλέτη ή σε οποιοδήποτε άλλο χώρο βρίσκονται τα πράγματά του και να ερευνά τα προσωπικά του αντικείμενα, να ανοίγει κλεισμένα έπιπλα, σκεύη ή δοχεία, να ανοίγει θύρες και να προβαίνει σε έλεγχο. Επιπλέον δύναται να ζητά την συνδρομή της αρμόδιας

αστυνομικής αρχής, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο. Με τη γνωμοδότηση 179/1976 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (εφεξής ΝΣΚ) έγινε δεκτό ότι είναι επιτρεπτή η διενέργεια αναγκαστικής κατάσχεσης σε ιδιωτική κατοικία. Ο κατασχέτης δεν μπορεί να ερευνήσει τις τσέπες του οφειλέτη, μπορεί όμως να αφαιρέσει βίαια, τα κινητά πράγματα που έχει στη χέρια του.

Για λόγους προστασίας του οφειλέτη αλλά και της οικογένειάς του, στα άρθρα 17 και 31 του ΚΕΔΕ ορίζονται τα ακατάσχετα κινητά πράγματα, εκείνα δηλαδή που είναι απαραίτητα για την επιβίωσή του, αναμνηστικά αντικείμενα, καθώς και πράγματα σχετικά με την επαγγελματική απασχόλησή του, την επιστημονική ή καλλιτεχνική μόρφωση του ίδιου και της οικογένειάς του.

Κατά το παρελθόν, η Φορολογική Διοίκηση προέβαινε συχνά στην επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης, πολλές φορές και καταχρηστικά (περιπτώσεις κατάσχεσης σε πατάκι, τραπεζάκι κλπ), στοχεύοντας περισσότερο στην διακοπή της παραγραφής της απαίτησης του Δημοσίου και λιγότερο στην είσπραξη αυτής. Σταδιακά, το μέτρο αυτό, μη μπορώντας να συμβάλλει στην είσπραξη των οφειλόμενων φόρων, επιβάλλεται όλο και λιγότερο, ενώ το βάρος της Φορολογικής Διοίκησης μετατοπίζεται πλέον στις κατασχέσεις εις χείρας Τρίτων.

3.4.2 ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΤΡΙΤΩΝ

Στη χώρα μας, προς επίτευξη των ασφυκτικών δημοσιονομικών στόχων που της έχουν επιβληθεί, η πλέον διαδεδομένη διαδικασία, που εφαρμόζεται κατά την είσπραξη των φορολογικών και ασφαλιστικών εσόδων του δημοσίου, είναι οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων, και κυρίως οι Κατασχέσεις εις Χείρας Πιστωτικών Ιδρυμάτων, που μεταφράζονται σε δέσμευση των τραπεζικών λογαριασμών των οφειλετών. Ο εισπρακτικός μηχανισμός της φορολογικής διοίκησης βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη με τον αριθμό των κατασχεμένων Τραπεζικών λογαριασμών να αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς¹³.

¹³Σε ειδική έκθεση του ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ τον Σεπτέμβριο 2018 με θέμα «Κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών για οφειλές προς το δημόσιο» χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι «.....το 2015 η Α.Α.Δ.Ε. προέβη σε περίπου 650.000 κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, το 2016 ο αριθμός των κατασχέσεων διπλασιάστηκε, το 2017 οι κατασχέσεις υπερέβησαν τα 1,7 εκατομμύρια, ενώ έως το Μάιο του 2018 οι συντελεσθείσες κατασχέσεις άγγιζαν τα 1,2 εκατομμύρια..... ο κίνδυνος να βρεθεί κάποιος αντιμέτωπος με την δέσμευση των τραπεζικών του

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του ΚΕΔΕ, η κατάσχεση εις χείρας τρίτου (εφεξής ΚΧΤ) αποτελεί μέσο της διοικητικής εκτελέσεως για την κατάσχεση κυρίως και πρωτίστως χρηματικών απαιτήσεων του Δημοσίου, και ενεργείται από τον Προϊστάμενο της Φορολογικής Διοίκησης με κατασχετήριο έγγραφο, το οποίο δεν κοινοποιείται στον οφειλέτη.

Αντικείμενο της ΚΧΤ είναι Χρήματα, καρποί, κινητά πράγματα του οφειλέτη του Δημοσίου, τα οποία βρίσκονται στα χέρια του τρίτου καθώς και χρηματικές απαιτήσεις του οφειλέτη του Δημοσίου.

Επιπλέον, αντικείμενό της ΚΧΤ μπορεί να αποτελέσει και μελλοντική απαίτηση ή υπό αίρεση ή προθεσμία, αρκεί κατά τον χρόνο της επιβολής της κατασχέσεως να υφίσταται έννομη σχέση κατά την οποία απορρέει η μελλοντική απαίτηση και να μπορεί κατά τον ανωτέρω χρόνο να προσδιορισθεί κατ' είδος και οφειλέτη, όχι όμως απαραίτητως και κατά ποσόν. Η προσδοκία μελλοντικής απαίτησης, η οποία κατά το χρόνο της κατασχέσεως είναι ανύπαρκτη, δεν παρέχει τη δυνατότητα κατασχέσεως.

Η ΚΧΤ προϋποθέτει τρία πρόσωπα:

- α) Τον επισπεύδοντα δανειστή, όπου στην προκειμένη περίπτωση είναι το Δημόσιο και εκπροσωπείται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής,
- β) Τον οφειλέτη (καθ' ου η κατάσχεση), στον οποίον έχουν βεβαιωθεί οι οφειλές και αποτελεί τον αιτιώδη σύνδεσμο που συνδέει τον δανειστή με τον τρίτο και
- γ) Τον τρίτο, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ο οποίος είναι οφειλέτης ή κάτοχος περιουσίας που ανήκει στον οφειλέτη του Δημοσίου.

Εν κατακλείδι, δημιουργείται μια τριγωνική σχέση μεταξύ Δημοσίου, οφειλέτη και τρίτου.

Τέλος, για την εγκυρότητα της ΚΧΤ απαιτούνται οι εξής προϋποθέσεις:

- α) Η ύπαρξη βεβαιωμένης και ληξιπρόθεσμης απαίτησης
- β) Η σύνταξη του κατασχετηρίου εγγράφου από τον επισπεύδοντα Προϊστάμενο, όπου πρέπει να περιέχει τα εξής στοιχεία:
 - Το όνομα, επώνυμο και πατρώνυμο του οφειλέτη και του τρίτου, προκειμένου δε περί νομικών προσώπων την επωνυμία και την έδρα τους
 - Το αντικείμενο που κατάσχετα (χρηματική απαίτηση ή κινητά πράγματα)

λογαριασμών αφορά πλέον μεγάλη ομάδα του πληθυσμού».

- Το ποσό για το οποίο γίνεται η κατάσχεση και πίνακα χρεών του οφειλέτη από τον οποίον προκύπτει η απαίτηση του Δημοσίου, με σύντομη μνεία της αιτίας κάθε χρέους
 - Η χρονολογία συντάξεως του κατασχετηρίου και η υπογραφή του Προϊσταμένου της Φορολογικής αρχής καθώς και του Προϊσταμένου του Δικαστικού τμήματος
- γ) Η κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον τρίτο, η οποία ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 30 παρ. 2 & 3 και 32 παρ.1 του ΚΕΔΕ, όπου ο τρίτος προσκαλείται να καταθέσει ή να παραδώσει τα οφειλόμενα.

Η κοινοποίησή του κατασχετηρίου στον οφειλέτη δεν απαιτείται, προκειμένου να διασφαλιστούν τα συμφέροντα του Δημοσίου, δεδομένου ότι ο οφειλέτης είναι γνώστης των ληξιπρόθεσμων και εν γένει των συνολικών του οφειλών προς το Δημόσιο, καθώς και γνώστης όλων των αναγκαστικών μέτρων είσπραξης που δύναται να λάβει η φορολογική διοίκηση σε βάρος του. Με την υπ' αριθμ.2080/2014 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ), η μη κοινοποίηση στον οφειλέτη κρίθηκε ως συνταγματικά ανεκτή και αναφέρεται ότι «.....οφείλεται στον προφανή λόγο ότι, αν αυτός επληροφορείτο την επικειμένη λήψη του μέτρου, θα έσπευδε να εισπράξει από τον τρίτο τα οφειλόμενα σ' αυτόν χρήματα ή απαιτήσεις ή θα ανέλαμβανε τα εις χείρας τρίτου κινητά του, με συνέπεια, βεβαίως, να καθίσταται αδύνατη η εξ αυτών ικανοποίηση της αξιώσεως του Δημοσίου».

Ο χρόνος επιβολής του κατασχετηρίου προσδιορίζεται από την κοινοποίηση αυτού, η δε ημέρα και η ώρα της κοινοποίησης αποδεικνύονται από την έκθεση επίδοσης, η οποία αποτελεί δημόσιο έγγραφο. Σημειώνεται, ότι με την κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον τρίτο, αποκλείεται η δυνατότητα μεταγενέστερων κατασχέσεων από άλλους ιδιώτες δανειστές. Ο τρίτος, στα χέρια του οποίου έγινε η κατάσχεση, θεωρείται ότι εκπληρώνει δική του οφειλή, αφού με την κατάσχεση λογίζεται ως οφειλέτης της όλης χρηματικής απαίτησης για την οποία έγινε η κατάσχεση, τουτέστιν δημιουργείται πρόσθετη ενοχή του τρίτου, η οποία όμως δεν απαλλάσσει τον οφειλέτη από την ευθύνη για την ικανοποίηση της απαιτήσεως του Δημοσίου.

Ωστόσο, καθόσον το κατασχετήριο δεν κοινοποιείται στον οφειλέτη αλλά μόνο στον τρίτο, δημιουργείται σύγχυση αναφορικά με την αφετηρία άσκησης της ανακοπής κατ' αυτού, η οποία κατά νόμο ορίζεται σε προθεσμία τριάντα ημερών από την κοινοποίησή του. Στην 2438/2020 απόφαση ΔΠΑ, μεταξύ άλλων,

σημειώνεται ότι η προθεσμία για την άσκηση ανακοπής από τον οφειλέτη κατά του κατασχετηρίου αρχίζει από την στιγμή που αποδεδειγμένα έλαβε πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης πράξης, προκύπτουσα είτε από στοιχεία του φακέλου είτε από πραγματικά περιστατικά ικανά να στηρίζουν την πεποίθηση του οφειλέτη.

Επιπλέον, η επιβολή κατασχέσεων εις χείρας τρίτου, χωρίς την προηγούμενη αποστολή προς τον οφειλέτη ατομικής ειδοποίησης χρεών, στερεί το δικαίωμα από αυτόν της δικονομικής προστασίας ή της ρύθμισης των οφειλών του ή και της εξόφλησης αυτών πριν από την επιβολή της κατάσχεσης.

Σύμφωνα με την απόφαση 15351/2020 23^ο Τμήμα ΔΠΑ, προϋπόθεση για την λήψη οποιουδήποτε μέτρου αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος των οφειλετών θα πρέπει να αποτελεί η έκδοση και η νόμιμη κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης χρεών, η οποία θα αποδεικνύεται από έκθεση επίδοσης ή από απόδειξη παραλαβής συστημένης επιστολής, η δε παράλειψή της κοινοποίησης αυτής, εφόσον την επικαλείται ο οφειλέτης, καθιστά άκυρη τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τις αποφάσεις 7055/2020 15^ο Τμήμα, 14718/2020 8^ο Τμήμα, 9022/2020 18^ο Τμήμα, 15056/2020 18^ο Τμήμα του ΔΠΑ που οδηγούν σε ακύρωση κατασχέσεων λόγω μη απόδειξης από τη Φορολογική Διοίκηση ότι κοινοποίησε στον οφειλέτη ατομική ειδοποίηση χρεών. Εξάλλου, όπως επισημαίνεται στις ανωτέρω αποφάσεις, η προσκόμιση εκτυπωμένων σελίδων του ηλεκτρονικού αρχείου που τηρεί η επισπεύδουσα αρχή, πιστοποιεί μεν τη σύνταξη, αλλά όχι και την κοινοποίηση των προς εκτέλεση ατομικών ειδοποιήσεων.

Με την 18322/2020 απόφασή, το 25^ο Τμήμα ΔΠΑ εξετάζοντας από τη μία μεριά το γεγονός ότι δεν απαιτείται η κοινοποίηση της ειδοποίησης για την επιβολή κατάσχεσης χρηματικών ποσών ή απαιτήσεων στα χέρια του φορολογουμένου ή τρίτου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47 παρ.2 του ΚΦΔ, και από την άλλη υπό το πρίσμα του δικαιώματος για παροχή έννομης προστασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ.1 του Συντάγματος, καταλήγει σε ακύρωση της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου λόγω τελλολογικής συστολής του άρθρου 47 παρ.2 ΚΦΔ.

Η ΚΧΤ, επιφέρει διακοπή της παραγραφής της απαιτήσεως του Δημοσίου. Εάν όμως το Δημόσιο επέβαλε κατάσχεση εις χείρας τρίτου, αλλά δεν ανέκοψε την αρνητική απάντηση αυτού, τότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επήλθε νόμιμη διακοπή της παραγραφής των αξιώσεων του Δημοσίου κατά του οφειλέτη του.

Όπως γίνεται αντιληπτό, πρωταρχικός στόχος του εισπρακτικού μηχανισμού για την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων οφειλών αποτελούν οι κατασχέσεις των καταθέσεων των οφειλετών. Η Φορολογική διοίκηση, και για συνολική ληξιπρόθεσμη οφειλή άνω των πενήντα (50) ευρώ, προβαίνει σε μαζικές κατασχέσεις στα χέρια όλων των Πιστωτικών Ιδρυμάτων (εφεξής ΠΙ). Οι κατασχέσεις λογαριασμών στρέφονται στο σύνολο των οφειλετών, χωρίς να γίνεται διάκριση σε «μικρούς» και «μεγάλους», από τη στιγμή που οι οφειλές αφορούν μη ρυθμισμένα ληξιπρόθεσμα χρέη. Τα ΠΙ, αμέσως μετά την ηλεκτρονική κοινοποίηση των κατασχετηρίων, προχωρούν άμεσα και αδιακρίτως σε δέσμευση όλων των ποσών που υπάρχουν στους τραπεζικούς λογαριασμούς των οφειλετών του δημοσίου και στη συνέχεια αφαιρούν τις καταθέσεις και τις αποδίδουν στη φορολογική διοίκηση. Είναι προφανές, ότι καθώς δεν απαιτείται η κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον οφειλέτη, οι πολίτες αντιλαμβάνονται την κατάσχεση τη στιγμή που θα στηθούν στο γκισέ της Τράπεζας ή στο ΑΤΜ, με αποτέλεσμα να αιφνιδιάζονται και πολλές φορές να αποστερούνται τα απαραίτητα για την διαβίωσή τους. Ακόμη και εάν εκ των υστέρων προβούν σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής, τα κατασχετήρια δεν αίρονται παρά μόνο μετά από την ολοσχερή εξόφληση της συνολικής τους οφειλής.

Προκειμένου να δοθεί μία λύση στο μείζον ζήτημα της επιβίωσης και της αξιοπρεπούς διαβίωσης των πολιτών, συστήνεται ο θεσμός του ακατάσχετου λογαριασμού, ώστε ένας τουλάχιστον τραπεζικός λογαριασμός να τυγχάνει, μέχρι ενός σημείου, ιδιαίτερης προστασίας.

Για πρώτη φορά, με το Ν.3522/2006 άρθρο 18 παρ.4, ο οποίος συμπληρώνει το άρθρο 31 του ΚΕΔΕ, δεν επιτρέπεται η κατάσχεση μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών βοηθημάτων που καταβάλλονται περιοδικώς, εφόσον το ποσό αυτών μηνιαίως είναι μικρότερο των εξακοσίων (600) ευρώ, στις περιπτώσεις δε που υπερβαίνει το ποσό αυτό επιτρέπεται η κατάσχεση επί του ενός τετάρτου (1/4) αυτών, το εναπομένον όμως ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εξακοσίων (600) ευρώ». Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν.3714/2008, το ανωτέρω ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ αυξάνεται στο ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ μηνιαίως, ενώ στη συνέχεια, με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν.4254/2014, δεν επιτρέπεται η κατάσχεση μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών βοηθημάτων που καταβάλλονται περιοδικώς, εφόσον το ποσό αυτών μηνιαίως είναι μικρότερο των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ.

Εν τέλει, το άρθρο 31 του ΚΕΔΕ τροποποιείται και πάλι, όπου σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.8 της υποπαρ.Δ1 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 και την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ΠΟΛ 1222/2015, μειώνεται το όριο του ακατάσχετου ποσού μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών βοηθημάτων των οφειλετών του Δημοσίου από χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ σε χίλια (1.000) ευρώ, ενώ για ποσά άνω των χιλίων (1.000) ευρώ έως χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ επιτρέπεται η κατάσχεση επί του ½ αυτών και τέλος για ποσά άνω των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ επιτρέπεται η κατάσχεση επί του συνόλου του υπερβάλλοντος των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ ποσού. Καταθέσεις φυσικών προσώπων σε πιστωτικά ιδρύματα για έναν και μοναδικό ατομικό ή κοινό λογαριασμό και σε ένα μόνο πιστωτικό ίδρυμα είναι ακατάσχετες μέχρι του ποσού των χιλίων διακοσίων πενήντα (1.250) ευρώ μηνιαίως.

Για την γνωστοποίηση από το φυσικό πρόσωπο ενός μοναδικού λογαριασμού ως ακατάσχετου, απαιτείται η υποβολή ηλεκτρονικής δήλωσης, μέσω εφαρμογής της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΔΗΛΕΔ) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ) στο περιβάλλον TAXISnet, με την οποία ενημερώνει τον αριθμό του τραπεζικού του λογαριασμού (σε μορφή IBAN). Κάθε ενδιαφερόμενος που γνωστοποιεί στη Φορολογική Διοίκηση τον μοναδικό ακατάσχετο τραπεζικό του λογαριασμό, οφείλει να ενημερώνει αμελλητί, υποβάλλοντας νέα Αίτηση/Υπεύθυνη Δήλωση με τον ίδιο τρόπο, τον αριθμό IBAN τυχόν νέου λογαριασμού του στην περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο επιθυμεί την αλλαγή του παλαιού λογαριασμού με νέο.

Επίσης ο ενδιαφερόμενος οφείλει να έχει εξασφαλίσει ότι το πιστωτικό ίδρυμα έχει ήδη συσχετισμένο τον Α.Φ.Μ. του με τον λογαριασμό IBAN που ως (συν)δικαιούχος προτίθεται να δηλώσει στο περιβάλλον TAXISnet. Εφόσον υπάρχει λογαριασμός περιοδικής πίστωσης μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών βοηθημάτων, γνωστοποιείται, αποκλειστικά και μόνο, ο λογαριασμός αυτός. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, ΠΟΛ 1182/2014 - ΦΕΚ 2025/Β/25-7-2014, καθορίζονται οι λεπτομέρειες της γνωστοποίησης στη Φορολογική Διοίκηση του μοναδικού ακατάσχετου τραπεζικού λογαριασμού.

Ωστόσο, μια σειρά προνοιακών και κοινωνικών επιδομάτων θεωρούνται εξ' ολοκλήρου ακατάσχετα και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να γίνεται δέσμευσή τους, ακόμη κι αν καταβάλλονται σε λογαριασμό που δεν έχει οριστεί ως ακατάσχετος, όπως ενδεικτικά αναφέρουμε το κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης

(ΚΕΑ), το κοινωνικό μέρισμα, το επίδομα ανεργίας του ΟΑΕΔ, το επίδομα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης σε ανέργους, το επίδομα θέρμανσης, η εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε χαμηλοσυνταξιούχους, η επιδότηση ενοικίου – στέγασης, η διατροφή ανηλίκου και λοιπά προνοιακά και κοινωνικά επιδόματα ή βοηθήματα.

Καθώς ο πολίτης υποχρεούται να γνωστοποιήσει στη φορολογική διοίκηση αποκλειστικά και μόνο τον λογαριασμό περιοδικής πίστωσης μισθών και συντάξεων, προκειμένου να τύχει ανάλογης προστασίας, τυχόν προνοιακά και κοινωνικά επιδόματα, που κατατίθενται σε άλλους λογαριασμούς, δεν προστατεύονται, καθόσον τα ΠΙ δεν προβαίνουν σε έλεγχο του είδους των καταθέσεων, με αποτέλεσμα τα ποσά αυτά να κατάσχονται και να αποδίδονται στην φορολογική αρχή που εξέδωσε την κατάσχεση.

Επισημαίνεται, ότι και στις περιπτώσεις που κατατίθενται αναδρομικά ποσά από μισθούς, λόγω καθυστέρησης καταβολής της μισθοδοσίας τους από τον εργοδότη, κινδυνεύουν να τους κατασχεθεί ο μισθός σε περίπτωση που το ποσό αυτό ξεπεράσει το ύψος των χιλίων (1.000) ευρώ. Επίσης, ποσά που προϋπήρχαν στο λογαριασμό, δηλαδή πριν την δήλωση του ακατάσχετου λογαριασμού, κατάσχονται εξολοκλήρου και αποδίδονται στην φορολογική διοίκηση. Ο πολίτης ανυπεράσπιστος βρίσκεται ανάμεσα στη φορολογική διοίκηση, το ΠΙ και σε μια νομοθεσία με πολλά κενά και ασάφειες, προσπαθώντας να καταλάβει που πήγαν τα χρήματά του.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων εκδόθηκαν από την Γενική Γραμματεία Δημοσίων εσόδων οι ΠΟΛ 1092/2014 και 1146/2017, με τις οποίες η φορολογική διοίκηση δύναται να προβαίνει σε περιορισμό ή άρση της κατάσχεσης, στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η κατασχεθείσα απαίτηση είναι σημαντική για την επιβίωση του υπόχρεου.

Συνεπώς, τα ΠΙ οφείλουν να προβαίνουν σε συστηματικό έλεγχο των κατασχεμένων τραπεζικών λογαριασμών για την διαπίστωση του είδους των καταθέσεων, ώστε να αποφεύγονται παρόμοιες καταστάσεις, καθώς επίσης και να υπάρχει καλύτερος συντονισμός και συνεργασία όλων των ΠΙ, τόσο μεταξύ τους όσο και με την φορολογική διοίκηση.

Κατά την ηλεκτρονική κοινοποίηση των κατασχετηρίων εις χείρας όλων των ΠΙ και καθώς η προστασία περιορίζεται σε έναν και μοναδικό λογαριασμό, ελλείπει του ανωτέρω ελέγχου και συντονισμού, στις περιπτώσεις που ο οφειλέτης διαθέτει τραπεζικό λογαριασμό σε περισσότερα από ένα ΠΙ, συχνά παρατηρείται το

φαινόμενο των υπερισπράξεων, δηλαδή το ποσό που δεσμεύεται και αποδίδεται στη φορολογική διοίκηση από ένα ΠΙ, στο οποίο ο οφειλέτης τηρεί λογαριασμό κατάθεσης, το ίδιο ποσό να έχει δεσμευθεί και αποδοθεί και από άλλο ΠΙ, που επίσης ο οφειλέτης διαθέτει λογαριασμό. Τα ποσά που φθάνουν στο ταμείο της φορολογικής διοίκησης, πολλές φορές υπερκαλύπτουν τα χρέη του κατασχετηρίου, όμως το υπερβάλλον αυτό ποσό, τις περισσότερες φορές, δεν μπορεί να επιστραφεί στον πολίτη λόγω ύπαρξης και άλλων οφειλών, εκτός αυτών του κατασχετηρίου, ακόμα και εάν αυτές οι οφειλές έχουν ενταχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής.

Ο συμψηφισμός των υπερισπράξεων αυτών με τις οφειλές του οφειλέτη ή ακόμα η επιστροφή του υπερβάλλοντος ποσού σε αυτόν, καθυστερεί αρκετά και σε πολλές περιπτώσεις διενεργείται κατόπιν σχετικής αιτήσεως του υπόχρεου προς τη φορολογική διοίκηση. Από την λαίλαπα των μαζικών κατασχέσεων δεν ξεφεύγουν και οι εταιρείες, όπου παρατηρείται το σύνηθες φαινόμενο της ταυτόχρονης δέσμευσης όλων των τραπεζικών λογαριασμών που ανήκουν τόσο στο Ν.Π. όσο και στα συνυπεύθυνα μέλη του (ομόρρυθμα μέλη, διαχειριστές κλπ), με αποτέλεσμα να επέρχεται ένα είδος οικονομικής ασφυξίας του Ν.Π., αφού τα κατασχεμένα ποσά που εισρέουν στη φορολογική διοίκηση υπερκαλύπτουν τα χρέη της οφειλόμενης εταιρείας. Συνεπώς, η προστασία των τραπεζικών λογαριασμών δεν είναι φαίνεται να είναι και τόσο αποτελεσματική.

Ωστόσο, παρόλο που ο αριθμός των κατασχετηρίων που κοινοποιούνται στις Τράπεζες αυξάνεται ταχύτατα, τα έσοδα που εισπράττει η φορολογική διοίκηση δεν είναι τα αναμενόμενα. Προς αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανέκυψαν σε σχέση με το βαθμό αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων και των δυσλειτουργιών που αναφέρθηκαν παραπάνω, εφαρμόζεται το Σύστημα Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών (ΣΜΤΛ και Λ.Π.) των πιστωτικών ιδρυμάτων και των ιδρυμάτων πληρωμών που λειτουργούν στην Ελλάδα (άρθρο 62 του Ν.4170/2013). Η φορολογική Διοίκηση, έχοντας πλέον άμεση πρόσβαση στους τραπεζικούς λογαριασμούς των οφειλετών, επιδιώκει την αποτελεσματικότερη και πιο στοχευμένη χρήση των αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, προσδοκώντας συνάμα τη μείωση τόσο του χρόνου διενέργειας των ελέγχων όσο και του διοικητικού της κόστους¹⁴.

¹⁴Στην έκθεση απολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. 2019 αναφέρεται ότι «..ο συνολικός αριθμός των νέων μέτρων αναγκαστικής είσπραξης που λήφθηκαν το έτος 2019 από τα τμήματα δικαστικού και νομικής υποστήριξης των Δ.Ο.Υ. και των Ελεγκτικών

Εκτός των κατασχέσεων εις χείρας ΙΙΙ, η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει και σε κατασχέσεις εις χείρας ενοικιαστών, ακόμα και όταν το κατασχεθέν ποσό μηνιαίου μισθώματος αποτελεί το μοναδικό εισόδημα βιοπορισμού του οφειλέτη του Δημοσίου. Στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης, η Φορολογική Διοίκηση οφείλει να ελέγχει τόσο το ύψος των εισοδημάτων των οφειλετών όσο και την πηγή προέλευσης αυτών, προτού προβεί σε οποιαδήποτε πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης.

Όμως δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που ένεκα επιδείξεως υπερβάλλοντος ζήλου ή λόγω επικείμενης παραγραφής των οφειλών, η ανωτέρω διαδικασία παραβλέπεται και η Διοίκηση προβαίνει άμεσα και χωρίς δεύτερη σκέψη σε κατασχέσεις. Ο πολίτης, προκειμένου να επιλύσει το μείζον πρόβλημα του βιοπορισμού του, αναγκάζεται να ακολουθήσει την δικαστική οδό, όμως πολλές φορές έρχεται αντιμέτωπος με τις δυσλειτουργίες της Διοίκησης και την απροθυμία συμμόρφωσης σε εκδοθείσες δικαστικές αποφάσεις.

Ενδεικτικά, αναφέρουμε την περίπτωση μη συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τη Ν65/2020 απόφαση προσωρινής δικαστικής προστασίας του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ηρακλείου (Τμήμα Β' Μονομελές), όπου η οφειλέτιδα προσέφυγε στο Τριμελές Συμβούλιο του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ηρακλείου, το οποίο εν συνεχεία με την υπ' αριθμόν 674/2021 απόφασή του διατάσει το Ελληνικό Δημόσιο να συμμορφωθεί προς την προηγούμενη δικαστική απόφαση, με το σκεπτικό ότι, καθώς το κατασχεμένο μηνιαίο μίσθωμα αποτελεί αποδεδειγμένα το μοναδικό εισόδημα βιοπορισμού της, η οποιαδήποτε άμεση εκτέλεση του αναγκαστικού μέτρου της προσβαλλόμενης κατάσχεσης εις χείρας τρίτου δύναται να προκαλέσει ανεπανόρθωτη οικονομική βλάβη.

Αλυσιτελώς καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι πολίτες αφενός μεν υφίστανται ένα είδος οικονομικού στραγγαλισμού, αφετέρου δε έχουν να αντιμετωπίσουν την Ελληνική νομοθεσία, η οποία χαρακτηρίζεται από ασάφειες όπου ο ένας νόμος αναιρεί τον άλλον. Και ενώ σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδας «καθένας έχει Κέντρων ανέρχεται σε 527.105 έναντι 883.647 του έτους 2018, με τις κατασχέσεις εις χείρας τρίτων (τραπεζικών λογαριασμών, ενοικίων κ.λπ.) να παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη συχνότητα (90,7%). Η μείωση του πλήθους των κατασχέσεων εις χείρας τρίτων περιόδου 2019 σε σχέση με το 2018, οφείλεται στην αξιοποίηση του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών (ΔΕΙΣΠΡ Γ 1182437/ 05.12.2017), με το οποίο πραγματοποιείται αποτελεσματικότερη και πιο στοχευμένη χρήση των ανωτέρω μέτρων αναγκαστικής είσπραξης...»

δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια.....», κατά τον ΚΦΔ, εφόσον πρόκειται για ΚΧΤ, δεν απαιτείται η προηγούμενη αποστολή ατομικής ειδοποίησης, γεγονός που στερεί στον οφειλέτη το δικαίωμα της δικονομικής προστασίας πριν την επιβολή της κατάσχεσης, πράγμα που δεν συμβάλλει στην δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης των διοικουμένων προς την Διοίκηση, αλλά και το κράτος γενικότερα.

Και εάν παρόλα αυτά, ο στόχος της είσπραξης των φόρων δεν καλυφθεί, τότε η Φορολογική Διοίκηση προχωρά αμείλικτα σε κατασχέσεις ακινήτων, αυτοκινήτων, σκαφών αναψυχής καθώς και στον πλειστηριασμό αυτών.

3.4.3 ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Για οφειλές που δεν έχουν καταβληθεί εντός των νομίμων προθεσμιών και δεν έχουν ενταχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής, η Φορολογική Διοίκηση, πριν την διενέργεια οποιασδήποτε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης, και δη της κατάσχεσης ακινήτων, οφείλει να κοινοποιεί στο φορολογούμενο Ατομική Ειδοποίηση Υπερημερίας, σύμφωνα πάντα με τις διατάξεις των άρθρων 7 του ΚΕΔΕ και 47 του ΚΦΔ.

Μετά την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση αυτής, και σύμφωνα με το άρθρο 35 του ΚΕΔΕ, το Δημόσιο δύναται να επιδιώξει την είσπραξη της οφειλής προβαίνοντας σε κατάσχεση ακινήτου που ανήκει στην κυριότητα του οφειλέτη ή εμπράγματος δικαιώματος του οφειλέτη επάνω σε ακίνητο.

Πρόκειται για πράξη εκτέλεσης, με την οποία δεσμεύονται τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, ο οποίος στερείται πλέον του δικαιώματος διάθεσης ή απαλλοτρίωσης του κατασχεθέντος. Η κατάσχεση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη και η ρευστοποίηση αυτών, μέσω της διαδικασίας του πλειστηριασμού, αποτελεί για τη Φορολογική Διοίκηση το ύστατο όπλο έναντι των περιπτώσεων που ο οφειλέτης δεν συμμορφώνεται προς την υποχρέωση της καταβολής των οφειλόμενων φόρων.

Τα εμπράγματα δικαιώματα, όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 973ΑΚ, είναι η κυριότητα, η δουλεία, το ενέχυρο και η υποθήκη. Στην περίπτωση της επικαρπίας, δηλαδή του εμπράγματος δικαιώματος του επικαρπωτή να χρησιμοποιεί και να καρπώνεται ξένο πράγμα, διατηρουμένης της ουσίας ακεραίας, στο ίδιο ακίνητο υπάρχουν δύο εμπράγματα δικαιώματα, αφενός η ψιλή κυριότητα αφετέρου η επικαρπία.

Προϋπόθεση, για την εκτέλεση της κατάσχεσης, είναι η έκδοση έγγραφης παραγγελίας από τον Προϊστάμενο της Φορολογικής Διοίκησης, που είναι αρμόδιος για την είσπραξη, η οποία θα περιέχει την υπογραφή από τον επισπεύδοντα Προϊστάμενο, τα στοιχεία του οφειλέτη, αναλυτικό πίνακα χρεών, κατά είδος και ποσό οφειλής δυνάμει του εκτελεστού τίτλου, καθώς και τα στοιχεία του αρμόδιου οργάνου της εκτέλεσης. Η παραγγελία δίνεται ή σε Δικαστικό Επιμελητή ή Εφοριακό Υπάλληλο, διότι μόνο αυτοί μπορούν κατά νόμο να επιβάλλουν κατάσχεση.

Ο ενεργών την κατάσχεση μεταβαίνει στον τόπο που βρίσκεται το ακίνητο και συντάσσει την έκθεση κατάσχεσης, η οποία συνιστά δικαστική έκθεση, περιέχουσα τον χρόνο και τον τόπο της κατάσχεσης, τον αριθμό και την ημερομηνία της παραγγελίας, καθώς και το ονοματεπώνυμο του επισπεύδοντος οργάνου, το συνολικό ποσό του χρέους, το ονοματεπώνυμο του συντάκτη της έκθεσης και του συμπράττοντος μάρτυρος.

Επιπλέον, στην έκθεση γίνεται μία συνοπτική περιγραφή του ακινήτου που κατάσχετα, και συγκεκριμένα η θέση και η περιφέρεια του Δήμου ή της Κοινότητας που βρίσκεται το ακίνητο, το είδος του ακινήτου, ο αριθμός των ορόφων, η έκτασή του, τα συστατικά και τα κατασχόμενα παραρτήματα, και η κατ' εκτίμηση συνολική αξία των κατασχόμενων. Η έκθεση υπογράφεται από τον Δικαστικό Επιμελητή, τον μάρτυρα και τον οφειλέτη, αν είναι παρών, ή τον τρίτο κύριο του ακινήτου. Η παρουσία του οφειλέτου επέχει θέση κοινοποιήσεως αυτής.

Ουσιώδες στοιχείο της έκθεσης αποτελεί η εκτίμηση της αξίας του ακινήτου, η οποία προσδιορίζεται από τον πραγματογνώμονα ή τον Δικαστικό Επιμελητή. Κατάσχεση χωρίς προηγούμενη παραγγελία είναι άκυρη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 75 του ΚΕΔΕ.

Ο ενεργήσας την κατάσχεση οφείλει, εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των τριών ημερών από το πέρας της κατάσχεσης, να υποβάλλει την έκθεση στον επισπεύδοντα Προϊστάμενο και να επιδώσει αντίγραφο της στον οφειλέτη, ακόμα και αν ήταν παρών κατά την κατάσχεση. Η ανωτέρω προθεσμία παρατείνεται κατά οχτώ ημέρες, δηλαδή συνολικά εντός έντεκα ημερών από το πέρας της κατάσχεσης, εάν ο οφειλέτης κατοικεί σε περιοχή εκτός της περιφέρειας του Πρωτοδικείου του τόπου της κατάσχεσης.

Επιπλέον, αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης, η οποία περιλαμβάνει και την πράξη πρώτης προσφοράς, επιδίδεται αμελλητί στον αρμόδιο Υποθηκοφύλακα, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο τόπος της κατάσχεσης, και εγγράφεται πάραυτα

στο τηρούμενο βιβλίο κατασχέσεων. Μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στα βιβλία του Υποθηκοφυλακείου, η οποιαδήποτε εγγραφή για οποιαδήποτε επιβάρυνση του κατασχεμένου ακινήτου είναι αυτοδικαίως άκυρη έναντι του Δημοσίου και όχι υπέρ τρίτων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε ακίνητο που έχει ήδη επιβληθεί κατάσχεση από το Δημόσιο ή τρίτον μπορεί να επιβληθεί και νέα κατάσχεση ακόμη και εάν δεν έχει αρθεί η προηγούμενη. Κατάσχεση που έχει επιβληθεί από το Δημόσιο δεν εμποδίζει να επιβληθεί κατάσχεση και από άλλον δανειστή.

Από τη στιγμή της επίδοσης στον οφειλέτη του αντιγράφου της έκθεσης κατάσχεσης, αυτός στερείται του δικαιώματος της ελεύθερης διάθεσής του. Εάν το ακίνητο είναι ασφαλισμένο, η κατάσχεση ισχύει και επί της αποζημίωσης, που οφείλεται λόγω της ασφάλισης.

Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι υπάρχει δυνατότητα άρσης της κατάσχεσης, εάν το χρέος για το οποίο αυτή επιβλήθηκε εξοφλήθηκε, με έγγραφο του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. προς τον Υποθηκοφύλακα και κατόπιν αιτήσεως του οφειλέτη ή όποιου έχει έννομο συμφέρον προς τούτο (π.χ. κληρονόμου θανόντος οφειλέτη).

Επιπλέον η κατάσχεση συνεπάγεται την διακοπή της παραγραφής των οφειλών για τις οποίες επιβλήθηκε και αποτελεί προϋπόθεση για τη συνέχιση της διαδικασίας της διοικητικής εκτέλεσης, της ρευστοποίησης δηλαδή των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη μέσω της διαδικασίας του αναγκαστικού, πλέον ηλεκτρονικού, πλειστηριασμού.

Ο επισπεύδων Προϊστάμενος εκδίδει το πρόγραμμα του πλειστηριασμού, το οποίο πρέπει να περιέχει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση κατοικίας του οφειλέτη, το ποσό της οφειλής για το οποίο έγινε η κατάσχεση, στο οποίο μπορούν να προστεθούν και ποσά που βεβαιώθηκαν εκ των υστέρων και δεν συμπεριλαμβάνονται στην κατάσχεση, το είδος και η περιγραφή του κατασχεθέντος ακινήτου, καθώς και η κατ' εκτίμηση αξία του, την ημέρα, την ώρα και τον τόπο του πλειστηριασμού, τον υπάλληλο του πλειστηριασμού και την τιμή πρώτης προσφοράς.

Κατά το άρθρο 41 παράγραφος 2 του ΚΕΔΕ το πρόγραμμα κοινοποιείται στον οφειλέτη, στον τυχόν τρίτο κύριο του ακινήτου και στους ενυπόθηκους δανειστές που είχαν γράψει υποθήκες μέχρι την ημέρα της κατάσχεσης του ακινήτου αν ήταν παρών ο οφειλέτης, ή από της επίδοσης σε αυτόν αντιγράφου της έκθεσης της κατάσχεσης εάν ήταν απών. Το πρόγραμμα πλειστηριασμού, το οποίο συντάσσεται από εφοριακό υπάλληλο, αλλά μπορεί να ανατεθεί και σε δικαστικό επιμελητή, τοιχοκολλάται στον

τόπο του πλειστηριασμού, στο δημοσιότερο μέρος του, η δε περίληψη του προγράμματος δημοσιεύεται σε εφημερίδα που εκδίδεται στην περιφέρεια του Δήμου ή της Κοινότητας που βρίσκεται το ακίνητο, και εάν δεν εκδίδεται εκεί, σε εφημερίδα της πρωτεύουσας της επαρχίας ή του νομού. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η δημοσίευση στοιχείων του προγράμματος πλειστηριασμού ακινήτων είναι υποχρεωτική, σε αντίθεση με αυτή επί των κινητών.

Αναστολή εκτέλεσης του εκδοθέντος προγράμματος πλειστηριασμού επιτυγχάνεται με την έκδοση δικαστικής απόφασης περί αναστολής, κατόπιν αιτήσεως του καθ' ου η εκτέλεση, η οποία κατατίθεται, με ποινή απαραδέκτου, "πέντε (5)" τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού, ή με την ένταξη του οφειλέτη σε πρόγραμμα ρύθμισης των οφειλών του, σύμφωνα πάντοτε με τις εκάστοτε διατάξεις.

Συνοψίζοντας, για οφειλές άνω των πεντακοσίων (500,00) ευρώ το Δημόσιο δύναται να προβαίνει στην λήψη αναγκαστικών μέτρων είσπραξης. Δεδομένου ότι το ύψος των ληξιπροθέσμων οφειλών αυξάνεται συνεχώς, και καθώς ο ΚΕΔΕ δεν προβλέπει την προστασία της πρώτης κατοικίας, συνεπάγεται ότι ολοένα και περισσότεροι φορολογούμενοι πολίτες κινδυνεύουν να βρεθούν αντιμέτωποι με τον κίνδυνο της κατάσχεσης ακινήτου και της διενέργειας προγράμματος πλειστηριασμού.

Μετά από μία μεγάλη περίοδο αναστολής εκτέλεσης μέτρων, λόγω της πανδημίας covid-19, η Φορολογική Διοίκηση επαναφέρει στο προσκήνιο τους πλειστηριασμούς για χιλιάδες οφειλέτες. Οι κάτοχοι των ακινήτων, για τα οποία έχει εκδοθεί πρόγραμμα πλειστηριασμού, μπορούν να το ανατρέψουν μόνο εάν εξοφλήσουν ή να αναστείλουν τη συνέχιση της διαδικασίας εάν υπαγάγουν το σύνολο των οφειλών τους σε ρυθμίσεις τμηματικής καταβολής και για όσο χρονικό διάστημα τηρούνται οι όροι αυτών. Ωστόσο, η αναστολή αυτή δεν αφορά τις κατασχέσεις εις χείρας τρίτων ή τις ήδη εκδοθείσες παραγγελίες κατάσχεσης, τα ποσά δε που θα αποδίδονται από αυτές θα πιστώνονται σε δόσεις της ρύθμισης.

Κατά της διαδικασίας αναγκαστικής είσπραξης η αντίδραση του οφειλέτη πρέπει είναι άμεση και εντός των σύντομων προθεσμιών που προβλέπει ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, ώστε μέσα από τη νομολογία να αναδειχθούν τυχόν πλημμέλειες της διαδικασίας που στοιχειοθετούν την ακύρωση της κατάσχεσης ή και του πλειστηριασμού ακινήτου λόγω καταχρηστικότητας. Πλήθος οφειλετών συχνά προσφεύγουν στην κρίση των δικαστηρίων προκειμένου να αποδείξουν ότι

περιπτώσεις αναγκαστικής εκτέλεσης πρέπει να ακυρωθούν επειδή αυτές διεξήχθησαν καταχρηστικά.

Συνηθέστεροι προσβαλλόμενοι λόγοι και αιτία ακύρωσης κατάσχεσης και πλειστηριασμού ακινήτου, είναι στις περιπτώσεις όπου είτε η αξία του κατασχεθέντος ακινήτου είναι μεγάλης αξίας για την ικανοποίηση δυσανάλογα μικρής απαίτησης του δανειστή¹⁵ είτε η αξία του κατασχεθέντος είναι δυσανάλογα μικρής αξίας σε σχέση με την απαίτηση¹⁶, γεγονός που υπερβαίνει τα όρια της καλής πίστης και τα χρηστά ήθη αλλά και τον κοινωνικό και οικονομικό σκοπό της αναγκαστικής εκτέλεσης. Υπό την έννοια αυτή τα επιβαλλόμενα μέτρα κρίνονται καταχρηστικά, κατά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, πράγμα που αποτελεί θεμελιώδη ρυθμιστικό κανόνα των σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ της Φορολογικής Αρχής και των πολιτών.

Επιπλέον, η παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας προβάλλεται και στις περιπτώσεις κατάσχεσης της πρώτης κατοικίας, ιδιαιτέρως στις περιπτώσεις όπου ο οφειλέτης έχει στην κατοχή του και άλλη ακίνητη ή κινητή περιουσία, ικανή να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της Φορολογικής Αρχής. Εξάλλου, η επισπεύδουσα Φορολογική Αρχή οφείλει πρώτα να έχει εξαντλήσει όλα τα άλλα αναγκαία και ηπιότερης μορφής μέτρα προς ικανοποίηση των απαιτήσεών της, προτού καταλήξει στον πλειστηριασμό της πρώτης κατοικίας (Πόνη, 2019).

Στην εναγώνια προσπάθεια της είσπραξης των οφειλόμενων φόρων συμμετέχει και το Κέντρο Είσπραξης Οφειλών Αττικής αποστέλλοντας καθημερινά ενημερωτικά μηνύματα μέσω e-mails στους οφειλέτες του, υπενθυμίζοντας τόσο το ύψος της οφειλής τους όσο και τον κίνδυνο λήψης αναγκαστικών μέτρων είσπραξης εις βάρος τους, γεγονός που φαντάζει περισσότερο ως τρομοκρατία και λιγότερο ως ενημέρωση. Προκειμένου να αποφευχθεί ή έστω να ανασταλεί η διενέργεια του

¹⁵Ενδεικτικά αναφέρουμε τις Αποφάσεις 759/2013 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Κορίνθου, 402/2014 και 4242/2014 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, σύμφωνα με τις οποίες κρίθηκε η εξεταζόμενη κατάσχεση ακινήτου ως καταχρηστική.

¹⁶Ενδεικτικά αναφέρουμε την Απόφαση 220/2014 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά, η οποία ακύρωσε, ως καταχρηστική, κατάσχεση που επιβλήθηκε σε κινητά και δη μηχανολογικό εξοπλισμό επιχείρησης μικρής αξίας σε σχέση με το ύψος της οφειλής, κρίνοντας ότι το όφελος του δανειστή θα ήταν ασήμαντο σε σχέση με τη βλάβη που θα υφίσταντο η επιχείρηση στη λειτουργία της.

πλειστηριασμού, οι οφειλέτες συχνά προβαίνουν σε ρύθμιση του συνόλου των οφειλών τους καταβάλλοντας την πρώτη δόση αυτής και στη συνέχεια, έχοντας κερδίσει την πολυπόθητη παράταση χρόνου, εγκαταλείπουν την ρύθμιση.

Συνεπώς, με την τακτική της απειλής της επιβολής αναγκαστικών μέτρων, η Φορολογική Διοίκηση επιτυγχάνει μεν μια μερική είσπραξη των οφειλόμενων φόρων, όμως από την άλλη, οι πολίτες βλέποντας ότι στο στόχαστρο της εφορίας βρίσκονται περισσότερο οι μικροοφειλέτες, ως εύκολη λεία, και λιγότερο οι μεγαλοοφειλέτες, δυσκολεύονται στο να αποκτήσουν φορολογική συνείδηση.

3.5 ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Όπως ήδη έχει αναφερθεί, η είσπραξη των δημοσίων εσόδων, ως μείζον ζήτημα για τη Χώρα, αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση για την ικανοποίηση των αναγκών του Κράτους. Διότι, χωρίς την αποτελεσματική είσπραξη των δημοσίων εσόδων, το Κράτος δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στον κοινωνικό του ρόλο σε τομείς όπως η παιδεία, η υγεία, η κοινωνική ασφάλιση, η απασχόληση, αλλά ούτε και να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του προς άλλα Κράτη ή την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Και ενώ τα μέσα της αναγκαστικής εκτέλεσης (κατάσχεση ακινήτων, κατασχέσεις εις χείρας τρίτων κλπ) συνιστούν άμεση παρέμβαση του Δημοσίου στην περιουσία του οφειλέτη, τα δικαστικά μέτρα έχουν διαφορετικό χαρακτήρα, αφού ενεργούν περισσότερο ως μέτρα εκφοβισμού των οφειλετών.

3.5.1 ΠΡΟΣΩΠΟΚΡΑΤΗΣΗ

Ο θεσμός της προσωπικής κράτησης είναι πανάρχαιος και πολλές φορές κρίθηκε αντισυνταγματικός ως αντίθετος στο άρθρο 5 παρ.3 του Συντάγματος «Η προσωπική ελευθερία είναι απαραβίαστη. Κανένας δεν καταδιώκεται ούτε συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται ούτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο περιορίζεται, παρά μόνο όταν και όπως ορίζει ο νόμος», καθώς και στο άρθρο 2 παρ.1 όπου πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας αποτελούν ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου.

Το ένταλμά προσωποκράτησης των οφειλετών εκδίδονταν από τον Προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) ή του Τελωνείου, και σύμφωνα πάντα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ΚΕΔΕ. Τα εντάλματα αυτά, πολλές φορές, εκδίδονταν νόμιμα μεν καταχρηστικά δε, και για το λόγο αυτό κρίθηκε ότι η λήψη του μέτρου αυτού πρέπει να αποτελεί αντικείμενο δικαστικής κρίσης. Έτσι η

προσωποκράτηση ως αναγκαστικό μέτρο είσπραξης των δημοσίων εσόδων κρίθηκε αντισυνταγματική και καταργήθηκε ρητά με το Ν.3842/2010.

3.5.2 ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΞΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν.1882/1990, η μη καταβολή χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους αποτελεί ποινικό αδίκημα. Η φορολογική Διοίκηση, στα πλαίσια πάταξης της φοροδιαφυγής και φοροαπαλλαγής, προχωρά σε ποινικοποίηση πλήθους παραβάσεων, οι οποίες θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν μόνο με διοικητικές κυρώσεις.

Κατά το ισχύον Ελληνικό δίκαιο, η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να αντιμετωπίσει ακόμα και τους πιο επιτήδειους μη συνεπείς φορολογούμενους, οι οποίοι αποκρύπτουν τα εισοδήματά τους και πιθανόν και την περιουσία τους με απώτερο σκοπό την μη αποπληρωμή των οφειλών τους προς το Δημόσιο, απειλεί με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους εφόσον το συνολικό χρέος από κάθε αιτία υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000,00) ευρώ, ενώ για συνολικά ποσά άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000,00) ευρώ η προβλεπόμενη ποινή φυλάκισης είναι τουλάχιστον τριών (3) ετών. Θα μπορούσε να ισχυρισθεί κάποιος, ότι η Φορολογική Διοίκηση, εφαρμόζοντας μεθόδους εξαναγκασμού, στοχεύει ή ευελπιστεί καλύτερα, στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης.

Η άσκηση ποινικής δίωξης αποτελεί δέσμια αρμοδιότητα του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή του Ελεγκτικού Κέντρου ή του Τελωνείου στο οποίο ανήκει η αρμοδιότητα για την επιδίωξη είσπραξης της οφειλής και υποβάλλεται προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών.

Η αίτηση ποινικής δίωξης υποβάλλεται για συνολικό ποσό οφειλής από κάθε αιτία (εκτός των αναφερομένων περιπτώσεων στη διάταξη του άρθρου 469 του νέου Ποινικού κώδικα ν.4619/2019) άνω των εκατό χιλιάδων (100.000,00) ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων, προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων, μέχρι την ημερομηνία σύνταξης του πίνακα χρεών, και για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων (4) μηνών από τον χρόνο που οι οφειλές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες.

Η εν λόγω αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει την Υπηρεσία που υποβάλλει την αίτηση, τα πλήρη στοιχεία του οφειλέτη, τον Α.Φ.Μ. και την ακριβή ιδιότητά του λόγω της οποίας έχει ευθύνη καταβολής της οφειλής, καθώς και πίνακα χρεών στον οποίο θα απεικονίζονται το συνολικό ποσό οφειλής, συμπεριλαμβανομένων τόκων,

προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων, η βεβαιούσα αρχή, τα στοιχεία βεβαίωσης και η αιτία κάθε οφειλής, ο χρόνος καταβολής αυτής (εφάπαξ ή σε δόσεις) και το ληξιπρόθεσμο ποσό εκάστης δόσης.

Επισημαίνεται, ότι εάν το οφειλόμενο ποσό καταβληθεί πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης από το αρμόδιο δικαστήριο η πράξη δύναται να κριθεί ατιμώρητη. Ενώ στην περίπτωση που οι οφειλές αυτές έχουν ενταχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής και είναι ενήμερη, τότε αναστέλλεται η ποινική δίωξη ή η εκτέλεση της επιβληθείσας ποινής για όσο χρόνο ο οφειλέτης είναι συνεπής προς τους όρους της ρύθμισης.

Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις των οφειλετών όπου προκειμένου να αποφύγουν τον κίνδυνο επιβολής ποινικής δίωξης εις βάρος τους προβαίνουν σε μία μερική αποπληρωμή των οφειλών τους, ώστε το εναπομείναν ληξιπρόθεσμο ποσό να μην ξεπερνάει το όριο των 100.000,00€ ή αλλιώς επιδιώκουν την ένταξή τους σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής προκειμένου να κερδίσουν την εύνοια του δικαστηρίου και να πετύχουν την πολυπόθητη αναστολή εκτέλεσης της ποινής. Η αντίδραση αυτή των οφειλετών προσιδιάζει στην αντίστοιχη της προσπάθειας αποφυγής διενέργειας ενδεχόμενου πλειστηριασμού, όπως αναλύθηκε στην προηγούμενη ενότητα.

Και όπως γίνεται αντιληπτό, η φορολογική συμμόρφωση των πολιτών δεν είναι κάτι το οποίο εύκολα μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από μεθόδους εκφοβισμού ή της απειλής των αναγκαστικών μέτρων.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι με την υποβολή της αίτησης ποινικής δίωξης αναστέλλεται η παραγραφή του χρέους, για το οποίο αυτή υποβλήθηκε, μέχρι την τελεσιδικία αυτής.

3.6 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Κατά το παρελθόν, η Φορολογική Αρχή περιορίζονταν περισσότερο στη βεβαίωση των οφειλόμενων φόρων και όχι στην είσπραξη αυτών. Τα αίτια θα μπορούσαν ως ένα βαθμό να αποδοθούν στην δυσλειτουργία, στην κακοδιαχείριση και στις γραφειοκρατικές αντιλήψεις του παρελθόντος, όμως κυρίως ήταν το αποτέλεσμα της πολιτικής βούλησης των εκάστοτε κυβερνήσεων, που οδηγούσαν στην αδράνεια και την παραγραφή των απαιτήσεων του Δημοσίου.

Μετά το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης, άρχισε να αναδύεται η σπουδαιότητα της είσπραξης των οφειλόμενων φόρων, που αποτέλεσε το κύριο μέλημα της Φορολογικής Διοίκησης, τόσο για την κάλυψη των υπέρογκων ελλειμμάτων του

δημοσίου όσο και για την ύπαρξη και τη λειτουργία ενός ικανοποιητικού κράτους πρόνοιας.

Σταδιακά, ο τομέας της είσπραξης άρχισε να έχει κάποιο ενδιαφέρον για τον νομοθέτη, που σημειωτέον ακόμα και σήμερα ο Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων παρουσιάζει πολλά κενά και ασάφειες και σε πολλά σημεία του θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως αναχρονιστικός. Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας ήρθε για να βελτιώσει κάπως την κατάσταση, όμως στον τομέα της είσπραξης και της αναγκαστικής εκτέλεσης εφαρμόζονται κυρίως οι διατάξεις του ΚΕΔΕ.

Μέσα από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών και την επιβολή όλων των μέτρων που έχει το Δημόσιο στη διάθεσή του, επιχειρείται η φορολογική συμμόρφωση των πολιτών και η ελαχιστοποίηση του ύψους των συσσωρευμένων ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Οι περιορισμοί που θέτει η διοίκηση κατά την έκδοση του ΑΦΕ, καθώς και η τυποποίηση και ο εξορθολογισμός έκδοσης αυτού, η θέσπιση συγκεκριμένων κανόνων και η εφαρμογή αυτών στο σύνολο των οφειλετών, καθώς και η κατάργηση της διακριτικής ευχέρειας του Προϊσταμένου, ως ένα μεγάλο βαθμό ενισχύουν την φορολογική συνείδηση των πολιτών δημιουργώντας συνάμα και ένα κλίμα εμπιστοσύνης του πολίτη προς την Διοίκηση.

Ωστόσο, η Φορολογική Διοίκηση οφείλει να είναι ιδιαίτερος προσεκτική στις περιπτώσεις που αρνείται την έκδοση του εν λόγω πιστοποιητικού και να είναι σε θέση να υποδείξει τις βέλτιστες επιλογές και λύσεις που θα διευκολύνουν τον οφειλέτη στις συναλλαγές του, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα και τα συμφέροντα του δημοσίου, και δη την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Κατά την επιβολή των αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, και σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ, παρέχεται η δυνατότητα στον Προϊστάμενο της Φορολογικής Διοίκησης να επιβάλλει είτε μεμονωμένα είτε σωρευτικά όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή του για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Ωστόσο, αυτό θα πρέπει να γίνεται με σύνεση και τηρώντας τις βασικές αρχές της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας. Η τήρηση των αρχών αυτών κατά την είσπραξη των δημοσίων εσόδων είναι πολύ σημαντική.

Η Φορολογική Διοίκηση, κατά την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, δεν πρέπει, σε καμία περίπτωση, να στερεί από τους οφειλέτες την δυνατότητα αξιοπρεπούς διαβίωσης ή να τους προκαλεί ανεπανόρθωτη οικονομική βλάβη λόγω της απώλειας των μέσων βιοπορισμού τους, γεγονός που ενδέχεται να έχει αντίθετα

αποτελέσματα από αυτά που έχει η ίδια θέσει ως στόχο, προκαλώντας την εκτεταμένη αντίδραση των πολιτών και την άρνησή τους σε οποιαδήποτε φορολογική συμμόρφωση, μετέχοντας σε κινήματα και οργανώσεις που προτρέπουν στη μη αποπληρωμή των οφειλόμενων φόρων, υπονομεύοντας έτσι το έργο της Διοίκησης.

Αξιολογώντας τις υφιστάμενες οικονομικές και επιχειρησιακές συνθήκες, η Φορολογική Αρχή οφείλει να πιάνει το σφυγμό της κοινωνίας, να αντιλαμβάνεται μέχρις ποίου σημείου φτάνουν τα όρια των πολιτών και να μπορεί κατά την διαδικασία της αναγκαστικής είσπραξης να κινείται με περισσότερη ευελιξία, έχοντας συνάμα ευρεία και σφαιρική αντίληψη των πραγμάτων.

Στο άρθρο 30 παρ. 4 του ΚΕΔΕ προβλέπεται ο περιορισμός της κατάσχεσης σε μικρότερο ποσό ή ποσοστό, μετά από αιτιολογημένη απόφαση εκείνου που την επέβαλε. Με την ΠΟΛ 1092/2014 του Υπουργείου Οικονομικών δόθηκαν οδηγίες αναφορικά με την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, όμως οι περιορισμοί που τέθηκαν σ' αυτήν είχαν ως αποτέλεσμα την παρερμηνεία των σχετικών διατάξεων και την σταδιακή αδρανοποίησή τους, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τους πολίτες και κυρίως για τις επιχειρήσεις που έχουν ήδη μπει στο στόχαστρο του φοροεισπρακτικού μηχανισμού.

Στις μέρες μας, που αναμφισβήτητα η επιχειρησιακή δραστηριότητα συνδέεται άρρηκτα με την πορεία της είσπραξης των δημοσίων εσόδων, ο οικονομικός στραγγαλισμός και η αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων εκείνων που παρεμποδίζουν την ανάπτυξη οποιασδήποτε επιχειρησιακής πρωτοβουλίας, σε καμία περίπτωση δεν συμβάλλει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της είσπραξης ούτε εν τέλει στην ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΥΤΩΝ ΣΤΗΝ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Φορολογική Διοίκηση, σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο και απαιτητικό περιβάλλον, καλείται να μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων, ανταποκρινόμενη στις ραγδαίες εξελίξεις της τεχνολογίας.

Στα πλαίσια της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, παρακάτω παρουσιάζονται μερικές από τις ηλεκτρονικές δράσεις της φορολογικής διοίκησης, που αναμφισβήτητα οδήγησαν στην αύξηση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου λειτουργού, στην ελαχιστοποίηση του χρόνου διεκπεραίωσης των υποθέσεων του, καθώς και στη μείωση του λειτουργικού κόστους της φορολογικής διοίκησης.

4.2 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΚΑΤΑΣΧΕΤΗΡΙΑ ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ

ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ (ΠΙ)

Με το άρθρο 66 του Ν.4170/12-07-2013 προστίθεται στον ΚΕΔΕ το άρθρο 30B, όπου για πρώτη φορά εισάγεται η διαδικασία κοινοποίησης κατασχετηρίων για την επιβολή κατάσχεσης απαιτήσεων στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων και δήλωσης αυτών με ηλεκτρονικά μέσα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 66 του Ν.4170/2013, οι κοινοποιήσεις, τόσο του κατασχετηρίου, όσο και της δήλωσης του άρθρου 32, η οποία συνοδεύεται με τα παραστατικά κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού του οφειλέτη για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν την ημερομηνία επίδοσης του κατασχετηρίου και μίας (1) ημέρας μετά από αυτήν, ενεργούνται μέσω μοναδικών διαμετακομιστικών κόμβων ηλεκτρονικής διασύνδεσης και επικοινωνίας. Η κοινοποίηση του κατασχετηρίου θεωρείται ότι συντελέστηκε κατά την ημερομηνία και ώρα της ηλεκτρονικής βεβαίωσης παραλαβής του από το ΠΙ, μέσω του διαμετακομιστικού κόμβου που δηλώθηκε από αυτό. Η επίδοση της δήλωσης του άρθρου 32 θεωρείται ότι συντελέστηκε κατά την ημερομηνία και ώρα αποστολής της ηλεκτρονικής βεβαίωσης παραλαβής της, μέσω του διαμετακομιστικού κόμβου που δηλώθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο. Με την ΠΟΛ 1257/2013 (ΦΕΚ Β'

3099/6.12.2013), καθορίζονται όλες οι απαραίτητες λεπτομέρειες αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου, όπως οι μοναδικοί διαμετακομιστικοί κόμβοι και η διαδικασία της γνωστοποίησής τους από τα μέρη, το υποχρεωτικό περιεχόμενο των κοινοποιούμενων κατασχετηρίων, της άρσης και του περιορισμού αυτών και των υποβαλλόμενων δηλώσεων, τα χρονικά περιθώρια αποστολής και παραλαβής τους κλπ.

Ως διαμετακομιστικοί κόμβοι ηλεκτρονικής διασύνδεσης και επικοινωνίας ορίζονται:

i) για το Υπουργείο Οικονομικών, για τη συγκέντρωση, αποστολή και διαχείριση των κατασχετηρίων καθώς και των υποβαλλόμενων δηλώσεων και τυχόν κατασχεθέντων ποσών, η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.), με τη συνδρομή της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.), εφεξής «κόμβος Υ.Ο.»

ii) μεταξύ του κόμβου Υ.Ο. και των πιστωτικών ιδρυμάτων, για την ηλεκτρονική διαβίβαση κατασχετηρίων και υποβαλλόμενων δηλώσεων, η εταιρεία «Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών – ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.», εφεξής «κόμβος Π.Ι.»

iii) μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων και του κόμβου Υ.Ο., για την απόδοση των τυχόν κατασχεθέντων ποσών, η εταιρία «Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. / ΔΙΑΣ Α.Ε.», εφεξής «κόμβος αποδόσεων Π.Ι.»

Η αρμόδια υπηρεσία φορολογικής διοίκησης και μέσω του κόμβου Υ.Ο. αποστέλλει ηλεκτρονικά το κατασχετήριο αίτημα, μέσω μηνυμάτων προς τον κόμβο Π.Ι., ο οποίος το παραλαμβάνει και το προωθεί αυτόματα και χωρίς καμία επεξεργασία προς το πιστωτικό ίδρυμα στο οποίο απευθύνεται. Η ανωτέρω αποστολή διενεργείται κατά τις εργάσιμες για το τραπεζικό σύστημα ημέρες, από τις 08:00 έως και 14:00. Η επίδοση του κατασχετηρίου συντελείται κατά την ημερομηνία και ώρα εισόδου του κατασχετηρίου αιτήματος από τον κόμβο Π.Ι. στο πιστωτικό ίδρυμα. Το πιστωτικό ίδρυμα δημιουργεί άμεσα την ηλεκτρονική βεβαίωση παραλαβής του κατασχετηρίου, η οποία υπογράφεται ψηφιακά με πιστοποιητικό εξυπηρετητή (server) και κρυπτογραφείται. Από την επομένη της επίδοσης του κατασχετηρίου, και εντός οκτώ (8) ημερολογιακών ημερών και μέχρι την 18.30μ.μ. της τελευταίας ημέρας λήξης της ως άνω προθεσμίας, το πιστωτικό ίδρυμα αποστέλλει ηλεκτρονικά στον κόμβο Π.Ι. την «δήλωση τρίτου» κρυπτογραφημένη, προκειμένου να προωθηθεί μέσω του κόμβου Υ.Ο. στην αρμόδια υπηρεσία φορολογικής διοίκησης. Στην περίπτωση που το πιστωτικό ίδρυμα υποβάλλει θετική δήλωση, και εφόσον υφίσταται

πιστωτικό υπόλοιπο, υποχρεούται σε απόδοση εντός της προβλεπόμενης στο άρθρο 30Α του ΚΕΔΕ προθεσμίας και σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 7 της παρούσας απόφασης.

Η άρση της κατάσχεσης, μερικής ή και ολικής καθώς και η συμπληρωματική δήλωση τρίτου εξακολουθούν να γίνονται σύμφωνα με την ισχύουσα χειρόγραφη διαδικασία.

Επιπλέον, ορίζεται ο μοναδικός κωδικός αριθμός, η Ταυτότητα Οφειλής Κατασχετηρίου (ΤΟΚ), ανά κατασχετήριο αίτημα, που χρησιμοποιείται από τα υπόχρεα πρόσωπα για την απόδοση προς το Δημόσιο των τυχόν κατασχεθέντων ποσών και συνδέεται μονοσήμαντα με τον πίνακα χρεών που αφορά στο συγκεκριμένο κατασχετήριο. Η ανωτέρω απόδοση διενεργείται μέσω του κόμβου απόδοσης Π.Ι., ήτοι του Διατραπεζικού συστήματος DIAS Credit Transfer της ΔΙΑΣ Α.Ε., με αναφορά στην μοναδική Ταυτότητα Οφειλής Κατασχετηρίου (Τ.Ο.Κ.).

Σε περίπτωση απόδοσης στο Δημόσιο ποσών που υπερκαλύπτουν το ποσό για το οποίο επιβλήθηκε η κατάσχεση ή σε περίπτωση που το χρέος έχει εξοφληθεί, το υπερβάλλον ποσό επιστρέφεται στον φορολογούμενο μέσω της Δ.Ο.Υ. και συχνά κατόπιν αιτήσεως του οφειλέτη.

Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 30 Α του ΚΕΔΕ, αναφορικά με τη χειρόγραφη διαδικασία κοινοποίησης κατασχετηρίων εις χείρας Π.Ι., ισχύει μόνο σε περιπτώσεις που για λόγους ανωτέρας βίας αποκλείεται η ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω των διαμετακομιστικών κόμβων.

4.3 ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΗΤΡΩΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ (ΣΜΤΛ)

Με το άρθρο 62 του Ν.4170/2013 συστήνεται το Σύστημα Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών (ΣΜΤΛ και ΛΠ) των πιστωτικών ιδρυμάτων και των ιδρυμάτων πληρωμών που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Πρόκειται για το ηλεκτρονικό σύστημα που έχει ως σκοπό τη διευκόλυνση των αιτημάτων παροχής πληροφοριών, από το σύνολο των υπηρεσιών της ΓΓΔΕ και του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος του Υπουργείου Οικονομικών, για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, για στοιχεία και πληροφορίες που τηρούνται στα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών. Τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών ορίζονται για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης ως υπόχρεα πρόσωπα. Οι ως άνω αρχές και υπηρεσίες του Δημοσίου φέρουν την ευθύνη

επιβεβαίωσης της νομιμότητας και σκοπιμότητας των διαβιβαζόμενων αιτημάτων παροχής πληροφοριών. Η πρόσβαση των αρχών και υπηρεσιών στο ΣΜΤΛ και ΛΠ πραγματοποιείται ηλεκτρονικά μέσω της ΓΠΠΣ του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία λειτουργεί ως μοναδικός κόμβος διασύνδεσης και επικοινωνίας μεταξύ αυτών των αρχών και υπηρεσιών με τα υπόχρεα πρόσωπα. Αντίστοιχα, ως κόμβος ηλεκτρονικής διασύνδεσης και επικοινωνίας των υπόχρεων προσώπων με τη ΓΠΠΣ για τις ανάγκες του παρόντος, ορίζεται η διατραπεζική εταιρεία «Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών - Τειρεσίας Α.Ε.».

Οι αρχές του Δημοσίου που διαθέτουν πρόσβαση στο ΣΜΤΛ και ΛΠ υποχρεούνται να διαβιβάζουν τα αιτήματα παροχής πληροφοριών προς τα υπόχρεα πρόσωπα, μέσω αυτού και αντιστοίχως τα πρόσωπα διαβιβάζουν τις απαντήσεις τους στα αιτήματα παροχής πληροφοριών μέσω αυτού. Για τις περιπτώσεις όπου το ελεγχόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) ή για τις περιπτώσεις που δεν είναι τεχνικά δυνατόν, το αίτημα παροχής πληροφοριών από τις αρχές του Δημοσίου απευθύνεται στα υπόχρεα πρόσωπα, η αντίστοιχη όμως απάντηση δίνεται εκτός Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών (ΠΟΛ 1258/2013, ΠΟΛ 1131/2014, ΠΟΛ 1202/2015, Α.1055/2019) ρυθμίζονται οργανωτικά και τεχνικά θέματα λειτουργίας του ΣΜΤΛ και ΛΠ.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του αρ. 62 του ν. 4170/2013, ως Φορείς χρήσης του ΣΜΤΛ και ΛΠ ορίζονται οι αρχές, υπηρεσίες και φορείς του Δημοσίου, ως Χρήστες του συστήματος ορίζονται τα εξουσιοδοτημένα και πιστοποιημένα προς τούτο στελέχη των Φορέων και ως Υπόχρεα Πρόσωπα τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και τα ιδρύματα πληρωμών τα οποία τηρούν λογαριασμούς πληρωμών των πελατών τους.

Το ΣΜΤΛ και ΛΠ προσφέρει στους Χρήστες τη δυνατότητα να εισάγουν και να διαβιβάζουν αιτήματα παροχής πληροφοριών και στοιχείων από τα Υπόχρεα Πρόσωπα. Η εισαγωγή και διαβίβαση γίνεται ηλεκτρονικά, μέσω ειδικής δικτυακής εφαρμογής που αναπτύσσεται για το σκοπό αυτό από τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής

Διακυβέρνησης της ΓΓΔΕ και προσφέρεται μέσω των υποδομών της ΓΓΠΣ του Υπουργείου Οικονομικών. Οι Χρήστες συνδέονται στο Σύστημα με τους κωδικούς πρόσβασης στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών που διαθέτουν (κωδικοί TAXISnet). Κατά την υποβολή προσδιορίζεται το είδος του αιτήματος παροχής πληροφοριών και στοιχείων, βάσει προκαθορισμένου καταλόγου διαθέσιμων αιτημάτων που προσφέρονται από το σύστημα. Για τη δημιουργία και υποβολή αιτήματος είναι απαραίτητη η γνώση και συμπλήρωση του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) του φυσικού ή νομικού προσώπου για το οποίο πραγματοποιείται η άρση του τραπεζικού απορρήτου. Επίσης, κάθε αίτημα θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- Στοιχεία του Χρήστη (όνομα χρήστη, υπηρεσία που ανήκει).
- Στοιχεία υπόθεσης (αριθμός υπόθεσης, νομοθετική διάταξη βάσει της οποίας υποβάλλεται το αίτημα, άλλες παράμετροι του αιτήματος).
- Πρόσθετα Στοιχεία Μητρώου που αφορούν στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για το οποίο υποβάλλεται το αίτημα .
- Στοιχεία έγκρισης προϊσταμένου.

Για την υποβολή αιτήματος πρέπει να έχουν προηγηθεί όλες οι απαραίτητες διαδικασίες έγκρισης άρσης του τραπεζικού απορρήτου που προβλέπονται για τον Φορέα του Χρήστη, με ευθύνη του προϊσταμένου του Χρήστη. Το αίτημα προωθείται από την υποδομή της ΓΓΠΣ και μέσω του κόμβου ηλεκτρονικής διασύνδεσης και επικοινωνίας προς τα Υπόχρεα Πρόσωπα. Τα Υπόχρεα Πρόσωπα υποχρεούνται σε απάντηση εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, που προσδιορίζεται ανάλογα με τον τύπο του αιτήματος.

Στο ΣΜΤΛ και ΛΠ εντάσσονται υπηρεσιακές δομές των Φορέων σε επίπεδο Διεύθυνσης. Κάθε υπηρεσία που επιθυμεί να ενταχθεί οφείλει να στείλει στην αρμόδια υπηρεσία της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της ΓΓΔΕ του Υπουργείου Οικονομικών ειδικό αίτημα, στο οποίο να μνημονεύονται οι διατάξεις, βάσει των οποίων η συγκεκριμένη υπηρεσία έχει δικαίωμα στην άρση του τραπεζικού απορρήτου, καθώς και τα στοιχεία του αρμόδιου Προϊσταμένου /Πιστοποιητή που θα αναλάβει την πιστοποίηση των Χρηστών του Φορέα. Ο Πιστοποιητής οφείλει, μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής να δηλώσει τους Χρήστες του Φορέα που θα έχουν πρόσβαση στο ΣΜΤΛ και ΛΠ. Επίσης, μπορεί να δηλώσει και τον αναπληρωτή του, ο οποίος θα μπορεί να εγκρίνει επίσης αιτήματα. Τα στοιχεία αποθηκεύονται στη βάση χρηστών του συστήματος. Ο Πιστοποιητής οφείλει να ενημερώνει άμεσα το

ΣΜΤΛ και ΛΠ για οποιαδήποτε μεταβολή που επηρεάζει τη σχέση των Χρηστών του Φορέα με αυτό.

4.4 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΔΦΣ)

Με στόχο την βελτίωση της εισπραξιμότητας των φόρων και την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης των πολιτών, λειτούργησε το 2012 το ειδικό τηλεφωνικό κέντρο υπενθύμισης των φορολογικών υποχρεώσεων στους πολίτες.

Σε σχετικό άρθρο στο capital.gr επισημαίνεται ότι η συγκεκριμένη υπηρεσία, λόγω της κατακόρυφης αύξησης του αριθμού των φορολογουμένων που αδυνατούν να εκπληρώσουν έγκαιρα τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, έχει εξελιχθεί σε μία από τις πιο νευραλγικές της υπηρεσίες. Η λειτουργία των τηλεφωνικών ειδοποιήσεων λειτουργεί θετικά στην αύξηση της πιθανότητας ανταπόκρισης και συμμόρφωσης του φορολογουμένου.

Το ειδικό τηλεφωνικό κέντρο έχει επικεντρωθεί, μεταξύ άλλων, στην "τηλεφωνική ενημέρωση" των φορολογουμένων οι οποίοι έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές μέχρι του ποσού των 500 ευρώ. Για μεγαλύτερα ποσά ουσιαστικά ενεργοποιούνται μέτρα αναγκαστικής είσπραξης, και κυρίως κατασχέσεις μισθών, ενοικίων και τραπεζικών λογαριασμών.

Το τηλεφωνικό κέντρο της Α.Α.Δ.Ε., εκτός από την υπενθύμιση των οφειλών και την παροχή πληροφοριών προς τους οφειλέτες για τις δυνατότητες που έχουν κυρίως στην υπαγωγή σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής, υπενθυμίζει στους φορολογούμενους και την υποχρέωση υποβολής των κάθε είδους φορολογικών τους δηλώσεων.

Η ενημέρωση των φορολογουμένων γίνεται αποκλειστικά από υπαλλήλους του υπουργείου Οικονομικών.

Η Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης (εφεξής ΔΦΣ) υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. και συστήθηκε με το ν. 4002/2011. Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας και οι αρμοδιότητές της καθορίζονται από το ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 111/2014 (ΦΕΚ Α' 178/29.08.2014) «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών» και την Απόφαση Δ6Α 1058864/8-4-2014, όπως έχει και ισχύει μέχρι σήμερα. Επιπλέον, αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την συλλογή των φόρων και είναι αρμόδια για την βελτίωση της συμμόρφωσης των φορολογουμένων

και της ενίσχυσης της εκούσιας συμμόρφωσης ευελπιστώντας στον περιορισμό δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Τμήματα:

- Τμήμα Α' - Δράσεων Προληπτικής Συμμόρφωσης
- Τμήμα Β' - Αξιολόγησης και Εθελοντικής Συμμόρφωσης Φορολογουμένων
- Τμήμα Γ' - Μετρήσεων και Στατιστικής Ανάλυσης και
- Τμήμα Δ' - Συμμόρφωσης στην Υποβολή Δηλώσεων

Η ηλεκτρονική διεύθυνση που χρησιμοποιείται από το Α' Τμήμα της Διεύθυνσης Φορολογικής Συμμόρφωσης, με στόχο την άμεση και οικειοθελή ανταπόκριση των φορολογουμένων έναντι των φορολογικών τους υποχρεώσεων, είναι η no.reply.yproik@gsis.gr, κάτι που σημαίνει ότι η απάντηση στο ηλεκτρονικό μήνυμα από τον παραλήπτη, δεν παραδίδεται στον αποστολέα.

Η ΔΦΣ επικοινωνεί με φορολογούμενους που εμφανίζουν νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές, χωρίς να βαρύνονται με παλαιότερες, οι οποίες εντοπίζονται βάσει κριτηρίων. Η επικοινωνία πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email), ταυτόχρονα με δράσεις τηλεφωνικής επικοινωνίας σε μηνιαία βάση, με σκοπό την ενίσχυση της εκούσιας συμμόρφωσης των φορολογουμένων.

Σύμφωνα με την έκθεση απολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. 2018, κατά το έτος αυτό πραγματοποιήθηκαν συνολικά 109.358 τηλεφωνικές κλήσεις προς φορολογούμενους από το τηλεφωνικό κέντρο εξερχομένων κλήσεων, έναντι ετήσιου στόχου 100.000 τηλεφωνικών επικοινωνιών και αφορούσαν περιπτώσεις μη υποβολής δηλώσεων ΦΠΑ, ΦΕΦΠ, ΦΕΝΠ, ΦΜΥ, φρέσκων ληξιπρόθεσμων οφειλών, μια έρευνα κλάδων τουριστικού ενδιαφέροντος καθώς και μια πιλοτική δράση για μηδενικές δηλώσεις ΦΠΑ. Σημειώνεται ότι το 2017 το τηλεφωνικό κέντρο εξερχομένων κλήσεων είχε πραγματοποιήσει 101.596 τηλεφωνικές επικοινωνίες.

Αντιστοίχως, στην έκθεση απολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. για το 2019, πραγματοποιήθηκαν 798.203 επικοινωνίες μέσω e-mail ή/και τηλεφώνου με φορολογούμενους, οι οποίες εν μέρει συνεισέφεραν στη συμμόρφωση 441.883 φορολογουμένων (ποσοστό συμμόρφωσης 55,4%). Οι εισπράξεις από τους φορολογουμένους που συμμορφώθηκαν διαμορφώθηκαν σε 265.599.462 € (ποσοστό είσπραξης 45,9%). Επισημαίνεται ότι το ποσοστό είσπραξης φρέσκων ληξιπρόθεσμων χρεών αυξήθηκε σε 45,9% το 2019, έναντι 44,8% το 2018.

Ομοίως, στην απολογιστική έκθεση της Α.Α.Δ.Ε., κατά το 2020, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 242.189 μοναδικές επικοινωνίες μέσω e-mail ή/και τηλεφώνου με φορολογούμενους για συμμόρφωση ως προς την υποχρέωση πληρωμής ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι οποίες εν μέρει συνεισέφεραν στη συμμόρφωση 154.391 φορολογουμένων. Οι εισπράξεις από τους φορολογουμένους που συμμορφώθηκαν, διαμορφώθηκαν σε 89.965.284 € (ποσοστό είσπραξης 47,6%). Η παραπάνω μείωση του πλήθους των επικοινωνιών σε σχέση με το προηγούμενο έτος οφείλεται στο γεγονός ότι η δράση για τα ληξιπρόθεσμα ήταν σε αναστολή, λόγω της πανδημίας του covid-19, από το Μάρτιο έως το Δεκέμβριο 2020.

Σε άρθρο που δημοσιεύθηκε στο CNN GREECE, αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι η ΔΦΣ καταγράφει σε Ευρωπαϊκό επίπεδο επιδόσεις ρεκόρ, καθώς το 75% των φορολογουμένων που δέχονται ανάλογες τηλεφωνικές κλήσεις οδηγούνται σε συμμόρφωση. Οι επιδόσεις αυτές θα έλεγε κανείς ότι ξεπερνούν τις προσδοκίες της Διοίκησης εάν αναλογιστεί κανείς ότι το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο συμμόρφωσης δεν ξεπερνά το 35% (Κουκάκης, 2016).

4.5 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Σε μια περίοδο δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών, εισήχθη από την Ελληνική νομοθεσία, με το Ν.3943/2011 άρθρο 9 ΦΕΚ Α' 66/31-02-2011, το μέτρο της ηλεκτρονικής δημοσιοποίησης σε δικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών των στοιχείων των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο από κάθε αιτία, όταν αυτές υπερβαίνουν το ποσό των 150.000 ευρώ ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο και εφόσον η καταβολή τους καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους.

Επιπλέον, με την εγκύκλιο 40/17 του ΚΕΑΟ και τις διατάξεις του άρθρου 42 του Ν.4410/2016, τροποποιείται το άρθρο 9 του Ν.3943/2011 όπου η υποχρέωση δημοσιοποίησης των στοιχείων των φυσικών και νομικών προσώπων με ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο εφαρμόζεται πλέον και για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές από ασφαλιστικές εισφορές προς τον ΕΦΚΑ.

Με Αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, ΠΟΛ 1185/2011 και ΠΟΛ 1271/2015, και εν συνεχεία με την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) των Υφυπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης - Οικονομικών ΠΟΛ.1158/2017, καθορίζονται οι λεπτομέρειες της δημοσιοποίησης

των στοιχείων. Συγκεκριμένα, καθορίζονται οι προϋποθέσεις ανάρτησης και το περιεχόμενο των δημοσιοποιούμενων στοιχείων, οι τεχνικές προδιαγραφές, ο χρόνος επικαιροποίησης της κατάστασης των δημοσιοποιούμενων στοιχείων και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία άρσης/διόρθωσης δημοσιοποίησης εγγραφής από την κατάσταση. Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 1 και του άρθρου 5 της κοινοποιηθείσας ΚΥΑ, η δημοσιοποίηση των στοιχείων των φυσικών/νομικών προσώπων με οφειλές προς το Δημόσιο και τον ΕΦΚΑ, συντελείται με από κοινού διαδικτυακή ανάρτηση σχετικών καταστάσεων στον ιστότοπο της Α.Α.Δ.Ε. www.aade.gr.

Από την ανωτέρω διαδικασία, εξαιρούνται οι οφειλές οι οποίες έχουν υπαχθεί σε νομοθετική ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής ληξιπροθέσμων οφειλών, για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση ή η διευκόλυνση και εφόσον ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους ισχύος τους, καθώς και οι οφειλές για την καταβολή των οποίων έχει διαταχθεί αναστολή με δικαστική απόφαση.

Σύμφωνα με τις Γνωμοδοτήσεις 4/2011 και 6/2017 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, «το μέτρο της δημοσιοποίησης κρίνεται ως πρόσφορο για την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των πολιτών προς το Κράτος, σε εποχή ιδιαίτερα δυσμενούς πορείας των δημοσίων οικονομικών και συνιστά μία συνταγματικώς ανεκτή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των αναφερομένων προσώπων, η οποία δεν εξέρχεται των ορίων της προσφορότητας και της αναγκαιότητας και, συνεπώς, δεν έρχεται σε αντίθεση προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, οι οποίοι κατοχυρώνουν το δικαίωμα του ατόμου στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα».

Η ηλεκτρονική δημοσιοποίηση των στοιχείων των φυσικών και νομικών προσώπων, με συνολικές ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το δημόσιο άνω των 150.000 ευρώ, αποτελεί ένα επιπλέον μέτρο που λαμβάνει η Φορολογική διοίκηση προκειμένου να πείσει τους οφειλέτες να εξοφλήσουν τις οφειλές τους ή να τις εντάξουν σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής.

Πρόκειται για απόδοση φορολογικής δικαιοσύνης έναντι των συνεπών φορολογουμένων και αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη συλλογή των εσόδων και στην εμπέδωση της εμπιστοσύνης μεταξύ της φορολογικής Αρχής και των φορολογουμένων μέσω της προώθησης της διαφάνειας.

4.6 ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Στα πλαίσια της διευκόλυνσης των συναλλαγών των πολιτών, ιδιαίτερος σημαντική ήταν κατά το παρελθόν η αναγραφή της φορολογικής ενημερότητας επί του εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος Φυσικών Προσώπων. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΟΛ.1186/05-06-2000 (ΦΕΚ 755/Β'/20-06-2000), στις περιπτώσεις που απαιτούνταν από την ισχύουσα νομοθεσία η προσκόμιση ΑΦΕ, δίνονταν η δυνατότητα αντ' αυτού να χρησιμοποιηθεί το εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος Φυσικών προσώπων, εφόσον αυτό εκδίδονταν από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) και η ενημερότητα αναγράφονταν στο σώμα του εκκαθαριστικού, για είσπραξη χρημάτων ή για κάθε νόμιμη χρήση εκτός είσπραξης και εκτός μεταβίβασης.

Σήμερα, το ΑΦΕ χορηγείται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερόμενου, και μόνο όταν αυτό δεν είναι εφικτό, τότε χορηγείται από την αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης Δ.Ο.Υ. ή Ελεγκτικό Κέντρο. Με απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (ΠΟΛ 1123/16-05-2012) καθορίζεται ο τρόπος πιστοποίησης των Φορέων, Υπηρεσιών ή Προσώπων καθώς και όσες Δημόσιες Υπηρεσίες διενεργούν πράξεις, στις οποίες είναι υποχρεωτική η προσκόμιση ΑΦΕ, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι υποχρεώσεις του πιστοποιημένου χρήστη της Υπηρεσίας, το περιεχόμενο του ΑΦΕ ή της πληροφόρησης για τη φορολογική ενημερότητα μέσω διαδικτύου και οι προϋποθέσεις χορήγησης, το οποίο αποτελεί διοικητικό έγγραφο.

Με δελτίο τύπου της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων Κατερίνας Σαββαΐδου την 10^η Νοεμβρίου 2014 ανακοινώνεται ότι τίθεται σε εφαρμογή το ηλεκτρονικό αποδεικτικό ενημερότητας για τους πολίτες από το TAXISNET, μηνιαίας ισχύος, με σκοπό την ταχύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών στις συναλλαγές τους, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Για είσπραξη χρημάτων από φορείς του Δημοσίου πλην Κεντρικής Κυβέρνησης, εφόσον οι συνολικές οφειλές δεν υπερβαίνουν τα τριάντα (30) ευρώ.
2. Για είσπραξη χρημάτων από φορείς του Δημοσίου πλην Κεντρικής Κυβέρνησης, εφόσον οι οφειλές δεν είναι ληξιπρόθεσμες.
3. Για κάθε νόμιμη χρήση εκτός είσπραξης και εκτός μεταβίβασης ακινήτου, εφόσον οι οφειλές είναι ρυθμισμένες και η ρύθμιση είναι ενήμερη.

Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (Α1277/12-07-2019), λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη διευκόλυνσης των φορολογουμένων πολιτών, και ταυτόχρονα τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου, διευρύνονται τα όρια για την ηλεκτρονική χορήγηση Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου στις περιπτώσεις που ο αιτών έχει :

- 1) Συνολικές βεβαιωμένες μη ληξιπρόθεσμες οφειλές έως και πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, εφόσον δεν εκκρεμεί εντολή ελέγχου για τον αιτούντα και
- 2) Συνολικές βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές έως και τριάντα (30) ευρώ.

4.7 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

Ρύθμιση τμηματικής καταβολής νοείται η χορήγηση δυνατότητας στον οφειλέτη να καταβάλλει τις οφειλές του σε περισσότερες μηνιαίες δόσεις πέραν των νομίμων προθεσμιών και αριθμού δόσεων.

Δεν αποτελεί αναγκαστική είσπραξη ούτε συνεπάγεται την παύση του χαρακτηρισμού των οφειλών αυτών ως ληξιπρόθεσμες, κάτι που πολλές φορές παρερμηνεύεται από τους οφειλέτες, αλλά διευκόλυνση που τους παρέχει η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να εξοφλήσουν τις ληξιπρόθεσμες οφειλές τους ή και τις μη ληξιπρόθεσμες οφειλές σε περισσότερες από τις προβλεπόμενες δόσεις, και χωρίς να υπάρχει ο κίνδυνος της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι είναι ενήμεροι καθ' όλη της διάρκεια της ρύθμισης. Επιπλέον δύναται να τους χορηγηθεί ΑΦΕ ηλεκτρονικά, με αιτία έκδοσης για κάθε νόμιμη χρήση, ενώ για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτων χορηγείται από τη Δ.Ο.Υ., υπό προϋποθέσεις.

Λόγω της οικονομικής κρίσης και της αδυναμίας πολλών οφειλετών να ανταποκριθούν στα αυξημένα φορολογικά βάρη, η υπαγωγή των ληξιπρόθεσμων οφειλών σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής κρίθηκε απαραίτητη. Σκοπός της Φορολογικής Διοίκησης αποτελεί η αύξηση της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων μέσω εκούσιας είσπραξης, η παροχή κινήτρων για άμεση και συστηματική εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, διευκολύνοντας τους οικονομικά ασθενέστερους με ταυτόχρονη διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου.

Με την ψήφιση του Ν.4152/2013 θεσπίζεται για πρώτη φορά η ηλεκτρονική υπαγωγή σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής, μέσω διαδικτυακής εφαρμογής και για όλες τις περιπτώσεις που αυτό υποστηρίζεται τεχνικά. Ο οφειλέτης δύναται να υπαγάγει στις πάγιες ρυθμίσεις υποχρεωτικά το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών

του και κατ' επιλογή του τις μη ληξιπρόθεσμες οφειλές καθώς και αυτές που τελούν σε αναστολή, έχοντας και την πλήρη ευθύνη για την καταβολή των δόσεων. Η ρύθμιση τίθεται σε ισχύ με την καταβολή της πρώτης δόσης, ήτοι εντός τριών εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, οι δε επόμενες δόσεις καταβάλλονται μέχρι και την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών.

Στις περιπτώσεις που υφίσταται τεχνική αδυναμία διαδικτυακής υποστήριξης, και συγκεκριμένα όταν οι οφειλές αφορούν α) Ν.Π. που τελούν σε διακοπή β) αποβιώσαντες γ) οφειλές βεβαιωμένες στον σύζυγο αλλά αφορούν τη σύζυγο δ) μέρος οφειλής (ΑΤΒ) ε) οφειλές μετά από διαχωρισμό χρεών των υπόχρεων στ) τελούν σε αναστολή, διοικητική ή δικαστική ή εκ του νόμου κλπ, η αίτηση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ./ Τελωνείο/Υπηρεσία που είναι αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής. Η καταβολή των δόσεων διενεργείται στους εξουσιοδοτημένους φορείς είσπραξης (Τράπεζες, ΕΛΤΑ κλπ) ή μέσω e-banking.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις που ο οφειλέτης έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές σε περισσότερες από μία Δ.Ο.Υ. ή άνω του ενός Ελεγκτικού Κέντρου ή Τελωνείου, αυτές ρυθμίζονται διαδικτυακά ανά υπηρεσία χωριστά.

Κατά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ηλεκτρονικής καταχώρισης της αίτησης και την υπαγωγή των χρεών στην απόφαση ρύθμισης, ο αιτών ενημερώνεται για το σύνολο των οφειλών που εντάχθηκαν στη ρύθμιση, τον αριθμό των δόσεων, την καταληκτική ημερομηνία πρώτης καταβολής, καθώς και της επόμενης δόσης, το ύψος του μηνιαίου ποσού έκαστης δόσης και της Ταυτότητας ρυθμισμένης οφειλής (Τ.Ρ.Ο.), όπου αποτελεί τον έναν και μοναδικό κωδικό μέσω του οποίου θα διενεργείται η πληρωμή των δόσεων της ρύθμισης στους φορείς είσπραξης (Τράπεζες, ΕΛΤΑ). Μέσω της διαλειτουργικότητας των τραπεζικών συστημάτων με το TAXIS και το TAXISNET, εντός τριών εργάσιμων ημερών από την καταβολή της δόσης, ενημερώνεται η εικόνα του φορολογουμένου στο σύστημα TAXIS.

Από την έκθεση απολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. 2020 και προγραμματισμού δραστηριοτήτων για το έτος 2021 προκύπτει ότι από το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο της 01/01/2021, ποσό 5.496,3 εκατ. €, ήτοι ποσοστό 5,1%, έχει ενταχθεί σε κάποιο σχήμα ρύθμισης, με το 59,0% αυτού να προέρχεται από φυσικά πρόσωπα ενώ το υπόλοιπο 41,0% από νομικά πρόσωπα. Επίσης, το 38,9% του ρυθμισμένου υπολοίπου (ήτοι 2.137,0 εκατ. €) προέρχεται από οφειλέτες με βασική οφειλή 5.001-50.000 €, ενώ το 26,1% του ρυθμισμένου υπολοίπου προέρχεται από οφειλέτες με βασική οφειλή 50.001-300.000 €.

Η εφαρμογή της διαδικτυακής ρύθμισης σε συνδυασμό με την πληρωμή των βεβαιωμένων στις Δ.Ο.Υ. ατομικών οφειλών σε πιστωτικά ιδρύματα και στα ΕΛ.ΤΑ., συνέβαλε σημαντικά στη μείωση του αριθμού των φορολογουμένων που προσέρχονται στη Δ.Ο.Υ.. Έτσι επιτυγχάνεται η ταχύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και ταυτόχρονα επέρχεται μείωση του λειτουργικού κόστους τόσο για τη Φορολογική Διοίκηση όσο και για τον πολίτη.

4.8 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΙ

Είναι γεγονός ότι οι πλειστηριασμοί έχουν μπει στη ζωή μας για τα καλά. Καθημερινά εκατοντάδες κατασχέσεις κινητών ή ακινήτων λαμβάνουν χώρα, πολλές εκ των οποίων καταλήγουν σε ρευστοποίηση των κατασχεθέντων μέσω της διαδικασίας του πλειστηριασμού, η διενέργεια του οποίου γίνεται αποκλειστικά και μόνο με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, ανεξάρτητα από τον χρόνο επίδοσης της επιταγής και επιβολής της κατάσχεσης.

Με τις διατάξεις της § 6 του Άρθρου 60 «Μεταβατικές διατάξεις για ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς» του ν.4472/2017 ΦΕΚ 74/Α/19-5-2017, όπου προσδιορίζεται ως ημερομηνία έναρξης η 31η Ιουλίου 2017, και τις διατάξεις των Άρθρων 207, 208 & 209 του ν.4512/2018 ΦΕΚ 5/Α/17-01-2018, τις διατάξεις του Άρθρου 7, του μέρους Γ' «Λοιπές Διατάξεις» του ν.4475/2017 ΦΕΚ 83/Α/12-6-2017, τις υπ' αριθμ. α) 41756 οικ./2017 (ΦΕΚ 1884/Β/30-5-2017) β) 46904 οικ./ 2017 (ΦΕΚ 2030/Β/13-6-2017) Υπουργικές Αποφάσεις καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι λειτουργίας των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμού, οι λεπτομέρειες υποβολής των πλειοδοτικών προσφορών, η διαδικασία πιστοποίησης και εγγραφής χρηστών στα συστήματα, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Η διαδικασία ηλεκτρονικού πλειστηριασμού πραγματοποιείται μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμών («ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ.»), από πιστοποιημένο συμβολαιογράφο της περιφέρειας του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση, ο οποίος ορίστηκε για τον πλειστηριασμό και αποκαλείται υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Επιπλέον, η επίλυση των διαφορών που αναφύονται από τη διενέργεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού ανήκει στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου της έδρας του συμβολαιογράφου.

Εκτός από τους Υπαλλήλους του πλειστηριασμού, δικαίωμα πρόσβασης στο ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ., υπό περιορισμούς, έχουν οι Επισκέπτες, οι Υποψήφιοι Πλειοδότες και οι Παρατηρητές (Οφειλέτες).

Οι χρήστες πραγματοποιούν εγγραφή στα συστήματα μέσω της οικείας ιστοσελίδας, υποβάλλοντας ηλεκτρονικά αίτηση εγγραφής, παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες και αποδεχόμενοι πλήρως και ανεπιφύλακτα τους όρους και τις προϋποθέσεις. Στη συνέχεια ταυτοποιούνται και τέλος ολοκληρώνεται η εγγραφή τους στα συστήματα.

Στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό λαμβάνουν μέρος μόνο φυσικά πρόσωπα ή εκπρόσωποι νομικών προσώπων που είναι εγγεγραμμένοι ως υποψήφιοι πλειοδότες στα ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ. Ο εγγεγραμμένος στα ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ. υποψήφιος πλειοδότης, εφόσον έχει καταβάλει την εγγύηση και το τέλος χρήσης των συστημάτων και έχει υποβάλει ηλεκτρονικά το πληρεξούσιο της παρ. 2 του άρθρου 1003 ΚΠολΔ, δύο εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού και μέχρι ώρα 15:00, επιλέγει στην οικεία ιστοσελίδα τον κωδικό αριθμό του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού που τον ενδιαφέρει και αποδεχόμενος τους «Όρους Ηλεκτρονικού Πλειστηριασμού» του κινητού - ακινήτου, δηλώνει τη συμμετοχή του. Με ηλεκτρονική δήλωσή του και στα πλαίσια της ανωτέρω προθεσμίας διορίζει αντίκλητο, ο οποίος κατοικεί στην περιφέρεια του πρωτοδικείου του τόπου της εκτέλεσης, διαφορετικά αντίκλητος θεωρείται ο γραμματέας του πρωτοδικείου του τόπου της εκτέλεσης.

Μέσω των συστημάτων, οι δικαιούμενοι συμμετοχής υποψήφιοι πλειοδότες ενημερώνονται για τη συμμετοχή τους στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό. Με τον ίδιο τρόπο ενημερώνονται εγκαίρως και οι υποψήφιοι πλειοδότες οι οποίοι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

Μετά το πέρας της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου, ο υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού εφόσον ελέγξει τα υποβληθέντα αρχεία και διαπιστώσει με πράξη του την τήρηση των διατυπώσεων, όπως αυτές ορίζονται, υποβάλλει στα συστήματα κατάλογο των υποψηφίων πλειοδοτών που δικαιούνται να συμμετάσχουν και ενεργοποιεί στη διαδικτυακή πύλη την πρόσβαση στον πλειστηριασμό για τους υποψήφιους πλειοδότες που πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός είναι ανοικτού πλειοδοτικού τύπου κατά τον οποίο υποβάλλονται διαδοχικές προσφορές, έως και τον χρόνο λήξης της υποβολής προσφορών, και ολοκληρώνεται με την κατακύρωση στον υπερθεματιστή, δηλαδή

εκείνον που υπέβαλλε τη μεγαλύτερη προσφορά¹⁷, ενώ ταυτόχρονα καταγράφονται όλες οι υποβληθείσες κατά τα ανωτέρω προσφορές. Το αποτέλεσμα ανακοινώνεται στην ιστοσελίδα του ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ. και συντάσσεται από τον συμβολαιογράφο η έκθεση πλειστηριασμού και κατακύρωσης. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την καταβολή του πλειστηριάσματος και την παράδοση του εκπλειστηριασθέντος κινητού ή την περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης ακινήτου στον υπερθεματιστή.

Επιπλέον, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση δύναται με δήλωσή του προς τον υπάλληλο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, το αργότερο πέντε (5) ημέρες πριν τον πλειστηριασμό και η οποία δήλωση αναρτάται στην ιστοσελίδα του συγκεκριμένου πλειστηριασμού, να ορίσει τη σειρά με την οποία επιθυμεί να εκπλειστηριασθούν τα κατασχεμένα πράγματα.

Η νέα αυτή διαδικασία προωθεί τη διαφάνεια και διατηρεί στο ακέραιο την προστασία του οφειλέτη (ΜΠρΡόδου 567/2018). Με την ηλεκτρονική διεξαγωγή πλειστηριασμών, σε αντίθεση με τους πλειστηριασμούς που κατά το παρελθόν διεξάγονταν με φυσικό τρόπο, δηλαδή με τη φυσική παρουσία των ενδιαφερομένων στον τόπο διεξαγωγής τους, ήτοι δημαρχεία ή ειρηνοδικεία, οι κίνδυνοι ακυρότητας του πλειστηριασμού λόγω πλημμελειών της διαδικασίας ελαχιστοποιούνται.

Επιπλέον, ο οφειλέτης δύναται να γνωρίζει τους υποψήφιους πλειοδότες τουλάχιστον δύο ημέρες πριν τον πλειστηριασμό, και άρα και τυχόν ελλείψεις αυτών, που συνεπάγονται το άγονο του πλειστηριασμού.

Ωστόσο, ανεξάρτητα από την διαδικασία διενέργειας του πλειστηριασμού, με φυσικό τρόπο ή ηλεκτρονικά, οι κίνδυνοι για τον υπερθεματιστή παραμένουν, διότι όσο χαμηλή και εάν είναι η τιμή κατακύρωσης, δεν είναι σε θέση εκείνη τη στιγμή να γνωρίζει αν τελικώς έχει αποκτήσει με ασφάλεια την κυριότητα του ακινήτου ή απλώς έθεσε σε κίνδυνο τα κεφάλαιά του. Εκτός από τυχόν βάρη που μπορεί να φέρει το εκπλειστηριαζόμενο ακίνητο, η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης μπορεί να μην έχει διενεργηθεί νόμιμα και να κινδυνεύει με ακύρωση της πράξεως εκτέλεσης. Οι πιθανές πλημμέλειες που μπορούν να λάβουν χώρα σε έναν

¹⁷ Σε δημοσίευμα τον Ιανουάριο 2020 της δικηγορικής εταιρείας Ψαράκης & Κεφαλάς – ‘Η διαδικασία του πλειστηριασμού και η άμυνα του οφειλέτη’ αναφέρεται ότι «Κατά την αιτιολογική έκθεση του Ν.4512/2018, η τεχνολογική εξέλιξη επιτρέπει πλέον την ηλεκτρονική διενέργεια του πλειστηριασμού και εγγυάται την απρόσκοπτη συμμετοχή των ενδιαφερομένων, πραγματώνοντας τον κοινό στόχο δανειστή και οφειλέτη που είναι η επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού πλειστηριάσματος»

πλειστηριασμό είναι αρκετές σε αριθμό, γεγονός και έχει απασχολήσει πολλάκις το χώρο της νομικής επιστήμης.

Και ενώ μέσω των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών μειώνονται οι πιθανότητες λαθών και παραλείψεων κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, ωστόσο, νέα προβλήματα κάνουν την εμφάνισή τους, όπως ενδεικτικά αναφέρουμε την περίπτωση καταχώρησης στο σύστημα λανθασμένης προσφοράς, η οποία πλέον παγιδεύει και δεσμεύει τον υπερθεματιστή, προκαλώντας του ενδεχομένως ανεπανόρθωτη οικονομική βλάβη (απόφαση Πρωτοδικείου Αθηνών 7017/2018 που απορρίπτει ανακοπή του υπερθεματιστή κατά του πλειστηριασμού λόγω του ότι αντί για προσφορά ποσού 309.033€ καταχώρισε εσφαλμένα ποσό 3.090.330€).

Τέλος, επισημαίνουμε, ότι η αργόσυρτη κατά ΚΕΔΕ διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης πρέπει άμεσα να εκσυγχρονιστεί και επικαιροποιηθεί, διαφορετικά η θέσπιση των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών θα προκαλέσει δυσεπίλυτα προβλήματα (Τομαράς, 2011).

4.9 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Με στόχο την βελτίωση των διαδικασιών είσπραξης, η Φορολογική Διοίκηση σταδιακά προχωρά στην ψηφιοποίηση όλο και περισσότερων υπηρεσιών της. Όμως, όπως γίνεται αντιληπτό, στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, δεν είναι δυνατή η καταγραφή και ανάλυση όλων των ηλεκτρονικών δράσεων της Α.Α.Δ.Ε..

Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι μέσα από τις δράσεις αυτές και την δημιουργία σύγχρονης ηλεκτρονικής φορολογικής διοίκησης, επιτυγχάνεται η αυτοματοποίηση των διαδικασιών και ο εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών. Μεταξύ άλλων, στόχος αποτελεί η μείωση της γραφειοκρατίας, η ελαχιστοποίηση σε ανθρώπινο και λειτουργικό κόστος, η ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και ελαχιστοποίηση της αναγκαιότητας της φυσικής παρουσίας τους στις Δ.Ο.Υ. , καθώς και η βελτίωση της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων.

Όμως, στην Ελλάδα, η ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων καλύπτεται κυρίως μέσω χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρίς να γίνεται πρόβλεψη και μελέτη για τη συντήρηση και την αναβάθμισή τους, πράγμα που πολλές φορές οδηγεί στην εγκατάλειψή τους.

Η έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού και ενός κοινού οράματος για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση αποτελεί το βασικότερο πρόβλημα για τη δημόσια διοίκηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση και η εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τη συμβολή των σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων και μέσω των τεχνολογίας και επικοινωνιών στην αποτελεσματικότητα της είσπραξης των δημοσίων εσόδων, είτε αυτή διενεργείται οικειοθελώς είτε αναγκαστικά, καθώς και στην καλλιέργεια φορολογικής συνείδησης των πολιτών.

Επιπλέον, η παρούσα εργασία δύναται να συμβάλλει στην ενίσχυση της ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας αναφορικά με την έννοια των Δημοσίων εσόδων, το θεσμό της Βεβαίωσης και την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Τίθενται τα εξής ερευνητικά ερωτήματα:

1^ο Ερευνητικό ερώτημα: «Δύναται η χρήση σύγχρονων Ηλεκτρονικών εφαρμογών να ενισχύσει την είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και συνάμα να συμβάλλει στην δημιουργία ενός κλίματος εμπιστοσύνης προς τη φορολογική διοίκηση;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 1 με τις ερωτήσεις 1 - 7)

2^ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποια είναι η συμβολή του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην αποτελεσματικότητα της είσπραξης των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 2 με τις ερωτήσεις 8 – 10)

3^ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποια είναι η αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 3 με τις ερωτήσεις 11 – 13)

4^ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποιος είναι ο βαθμός αποτελεσματικότητας της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε σχέση με την επιβολή διοικητικών μέτρων, τόσο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 4 με τις ερωτήσεις 14 – 16)

5^ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποιες είναι οι αντιλήψεις του ανθρώπινου δυναμικού της Α.Α.Δ.Ε. αναφορικά με την επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό που τους παρέχεται καθώς και της εκπαίδευσής τους κατά την εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 5 με τις ερωτήσεις 17 – 19)

6ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποιες είναι οι αντιλήψεις του ανθρώπινου δυναμικού της Α.Α.Δ.Ε. αναφορικά με την εκπαίδευσή τους γενικότερα;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 6 με τις ερωτήσεις 20 – 29)

7ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποια είναι η άποψη των υπαλλήλων για την αναγκαιότητα της εκπαίδευσής τους και ποιες οι προτάσεις τους για τον βέλτιστο δυνατό τρόπο επίτευξης αυτής;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 7 με τις ερωτήσεις 30 – 36)

8ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποιες θεωρούν οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. ότι είναι οι στάσεις και οι αντιλήψεις των πολιτών για τη λειτουργία της Φορολογικής Διοίκησης;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 8 με τις ερωτήσεις 37 – 44)

5.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Μέσα από την βιβλιογραφική επισκόπηση και την ισχύουσα νομοθεσία, στον τομέα της είσπραξης των δημοσίων εσόδων, δίνεται μια εκτενής ανάλυση και περιγραφή της έννοιας της βεβαίωσης και της διαδικασίας είσπραξης αυτών, είτε αυτή πραγματοποιείται εκούσια είτε μέσω της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Μέσα από την εξέλιξη των πληροφοριακών συστημάτων της Φορολογικής Διοίκησης, του εξορθολογισμού και της τυποποίησης των διαδικασιών, και της επιβεβλημένης πλέον εγκατάλειψης του θεσμού της λεγόμενης διακριτικής ευχέρειας του Προϊσταμένου της Διοίκησης, αναλύθηκαν δράσεις και ενέργειες που συμβάλουν στην μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων και της ενίσχυσης της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.

Επιπλέον, μελετώντας τυχαίο δείγμα δικαστικών αποφάσεων, αναφορικά με την επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε βάρος των φορολογουμένων πολιτών, που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές, επιδιώχθηκε η διερεύνηση των επιδράσεων και επιπτώσεων των αναγκαστικών μέτρων είσπραξης στη συνοχή του κοινωνικού ιστού, και η αποδοχή ή μη αποδοχή του σκοπού της Φορολογικής Διοίκησης από τους φορολογούμενους πολίτες.

Ακολούθως, για την διεξαγωγή της έρευνας σύμφωνα με τον σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου αυτοαναφοράς. Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε ύστερα από συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και τις ανάγκες της παρούσας έρευνας, κάνοντας χρήση ερωτήσεων είτε ανοικτού τύπου είτε κλειστού τύπου, βάσει πενταβάθμιας κλίμακας Likert, στις περισσότερες εκ των οποίων οι ερωτώμενοι καλούνταν να απαντήσουν με τις επιλογές (1=Διαφωνώ απόλυτα, 2=Διαφωνώ,

3=Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ , 4=Συμφωνώ, 5= Συμφωνώ απόλυτα). Ζητήθηκε η άποψη υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε., που ασχολούνται καθημερινά με την είσπραξη των δημοσίων εσόδων και τη λήψη αναγκαστικών μέτρων είσπραξης. Το δείγμα αποτέλεσαν υπάλληλοι που εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Α' και Β' Τάξης στο νομό Αττικής, στα μεγάλα Ελεγκτικά Κέντρα (ΚΕΟΦ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, ΕΜΕΙΣ) και στις Κεντρικές Υπηρεσίες (Δ/ση Εισπράξεων και Φορολογική Περιφέρεια Αττικής). Η τυχαία δειγματοληψία έγινε σε αντιπροσωπευτικό δείγμα υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε., όπως ορίζει η επιστημονική έρευνα (Δαφέρμος, 2011) και πραγματοποιήθηκε κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο του έτους 2021. Η συμμετοχή ήταν εθελοντική και ανώνυμη για τη διασφάλιση της ειλικρίνειας των απαντήσεων και την προστασία της ανωνυμίας τους (Babbie, 2011).

Για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας χρησιμοποιήθηκε η εφαρμογή Google Forms και η αποστολή του ερωτηματολογίου αρχικά έγινε προς τις Διευθύνσεις των υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. οι οποίες με τη σειρά τους το προώθησαν προς τους υπαλλήλους των αντίστοιχων υπηρεσιών μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Επιπλέον, πριν την τελική διαμόρφωση του ερωτηματολογίου και την αποστολή του, πραγματοποιήθηκε πιλοτική έρευνα σε 25 συμμετέχοντες, για την διαπίστωση της ευκολίας κατανόησής του, ώστε να επισημανθούν και να διορθωθούν πιθανά λάθη του, που ενδεχομένως να αλλοίωναν τα αποτελέσματα της έρευνας. Όσοι συμμετείχαν στην πιλοτική έρευνα δεν συμπεριλήφθηκαν στο τελικό δείγμα της έρευνας.

Ο έλεγχος της αξιοπιστίας της έρευνας έγινε κατά την πιλοτική εφαρμογή του ερωτηματολογίου και ο έλεγχος αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου (δείκτης Cronbach's Alpha) στις ερωτήσεις κλειστού τύπου με την πεντάβαθμη κλίμακα Likert, έδειξε ικανοποιητικά αποτελέσματα (>0,70) στις επιμέρους ενότητες του ερωτηματολογίου (Συμβολή των ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων=0,896, Αποτελεσματικότητα του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών=0,804, Αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών=0,851, Επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό και σε εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού=0,934, Εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού=0,720, Από τη σκοπιά των πολιτών=0,796).

5.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η στατιστική ανάλυση και η επεξεργασία των δεδομένων που συλλέχθηκαν από το ερωτηματολόγιο έγιναν μέσω του λογισμικού IBM SPSS Statistics 28.0.

Αρχικά, έγινε κωδικοποίηση των δεδομένων και ύστερα εφαρμόστηκαν η Περιγραφική στατιστική παρουσίαση και κατανομή των συχνοτήτων των δεδομένων (ποσοστά, μέση τιμή, τυπική απόκλιση) και η Επαγωγική στατιστική (εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων από διαθέσιμα δείγματα). Ακολούθησε έλεγχος καλής προσαρμογής των δεδομένων στην κανονική κατανομή με τη μέθοδο Kolmogorov-Smirnov ($205 > 50$) τα αποτελέσματα του οποίου έδειξαν μη κανονική κατανομή των μεταβλητών ($p=0,000 < 0,05$) (Ρούσσος και Τσαούσης, 2011).

Στη συνέχεια έγινε μη παραμετρικός έλεγχος συντελεστή συσχέτισης (Spearman) εφόσον οι μεταβλητές έχουν μετρηθεί σε ιεραρχική κλίμακα και δεν υπάρχει κανονική κατανομή των δεδομένων. Ο έλεγχος έγινε για να μελετηθεί η ύπαρξη αλληλεξάρτησης ανάμεσα σε μεταβλητές και Θεματικές ενότητες. Ο δείκτης συσχέτισης παίρνει τιμές από -1 έως 1. Όσο η τιμή συσχέτισης πλησιάζει το 1 ή το -1 τόσο πιο σημαντική και ισχυρή είναι η θετική ή η αρνητική συσχέτιση αντίστοιχα. Διαφορετικά οι τιμές συσχέτισης που πλησιάζουν το 0 είναι ασθενείς ή ανύπαρκτες (Ρούσσος και Τσαούσης, 2011).

Για τις συσχετίσεις μεταβλητών με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος χρησιμοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος Kruskal – Wallis H και Mann-Witney U με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0,05$ (5%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

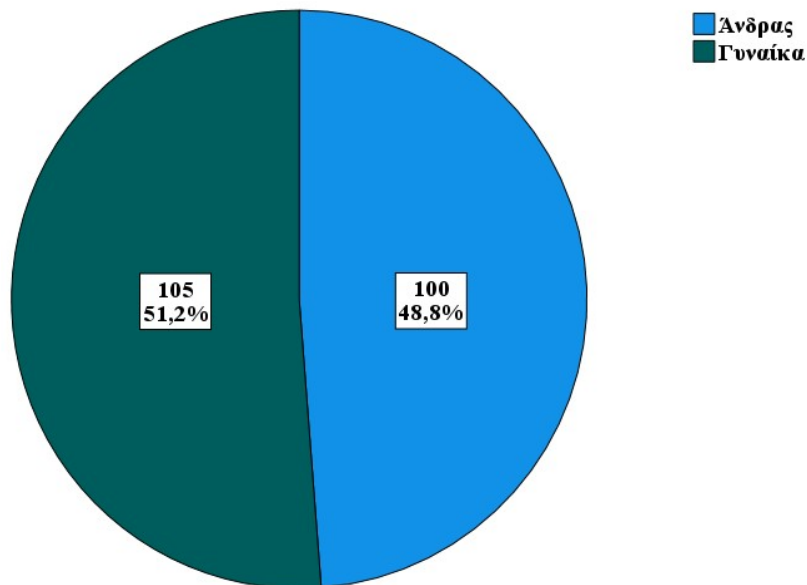
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Η περιγραφική στατιστική αποτελεί το πρώτο στάδιο της στατιστικής μας ανάλυσης, όπου κάθε ερώτημα απεικονίζεται σε μορφή πίνακα συχνοτήτων με το αντίστοιχο Διάγραμμα.

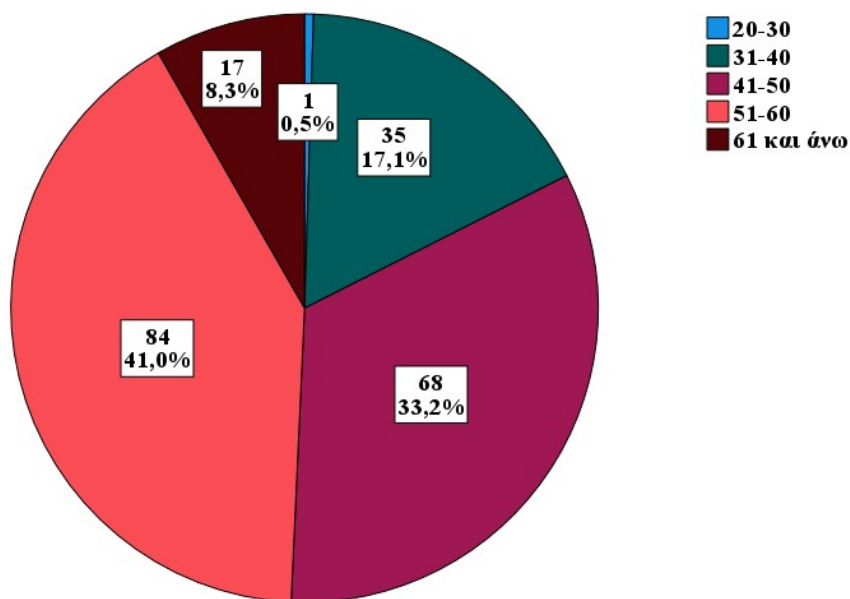
Δημογραφικά-Επαγγελματικά χαρακτηριστικά

Αναφορικά με τα δημογραφικά-επαγγελματικά χαρακτηριστικά του δείγματος, ως προς το φύλο, το 51,2% είναι γυναίκες και το 48,8% είναι άνδρες (Διάγραμμα 6.1).

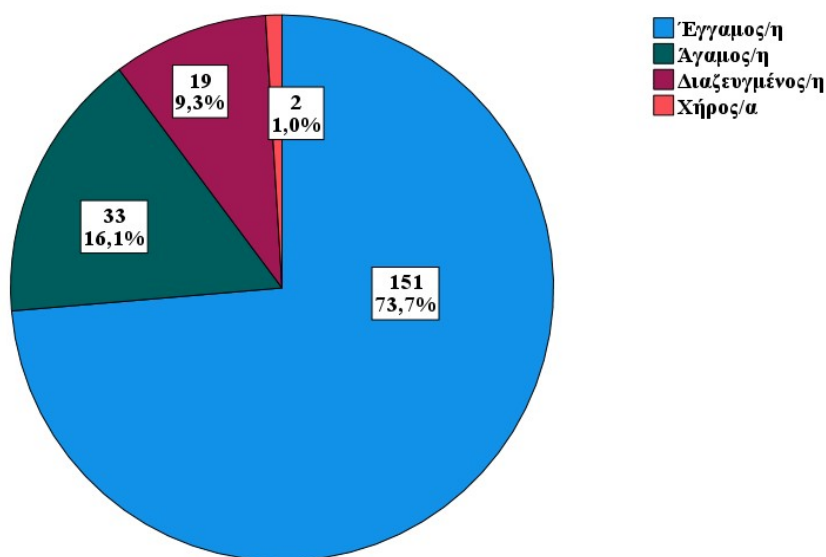
Διάγραμμα 6.1 Φύλο

Σχετικά με την ηλικία των συμμετεχόντων, το 1,0% είναι 20-30 ετών, το 17,1% είναι 31-40 ετών, το 33,2% είναι 41-50 ετών, το 41,0% είναι 51-60 ετών και το 8,3% είναι 61 ετών και άνω (Διάγραμμα 6.2).

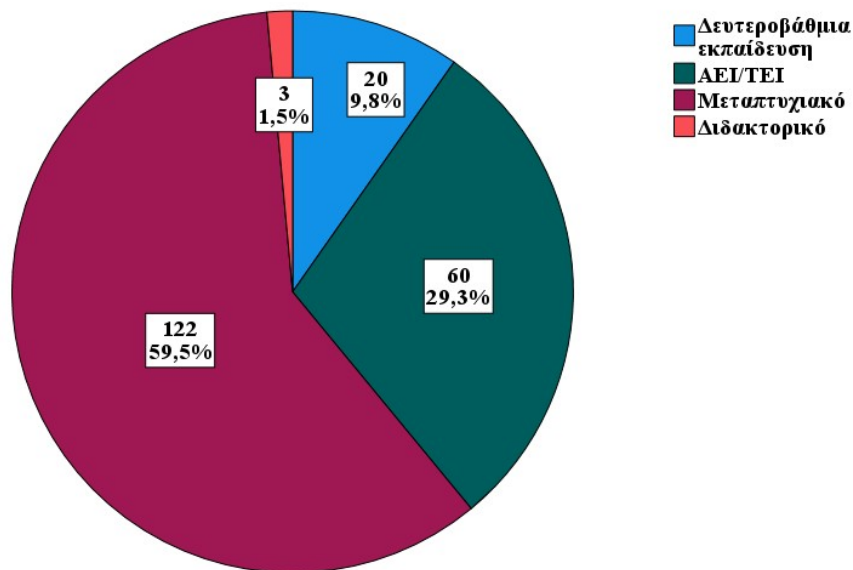
Διάγραμμα 6.2 Ηλικία

Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση, η πλειονότητα (73,7%) είναι έγγαμοι/ες, το 16,1% είναι άγαμοι/ες, το 9,3% είναι διαζευγμένοι/ες και το 1,0% είναι χήροι/ες (Διάγραμμα 6.3).

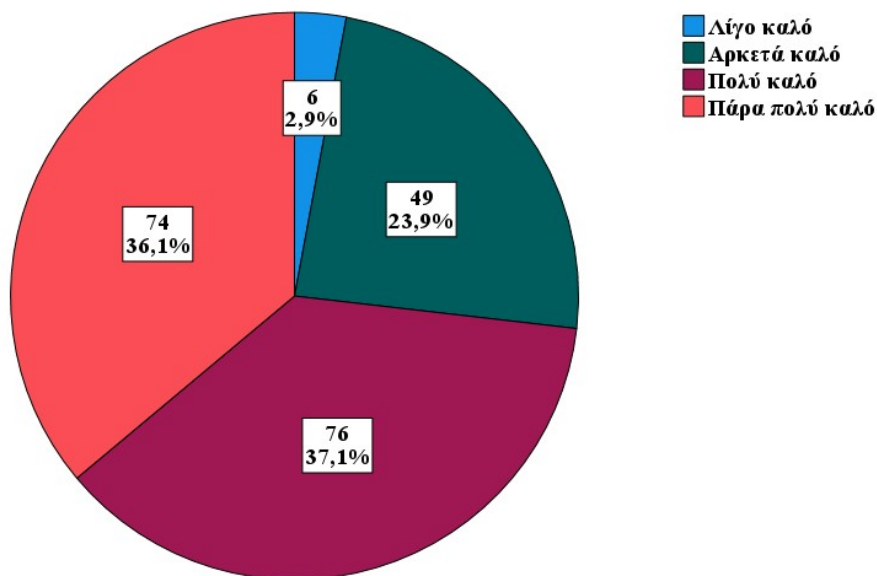
Διάγραμμα 6.3 Οικογενειακή κατάσταση

Ως προς το επίπεδο σπουδών των ερωτώμενων, η πλειονότητα (59,5%) διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, το 29,3% έχουν πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ, το 9,8% είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 1,5% διαθέτουν διδακτορικό (Διάγραμμα 6.4).

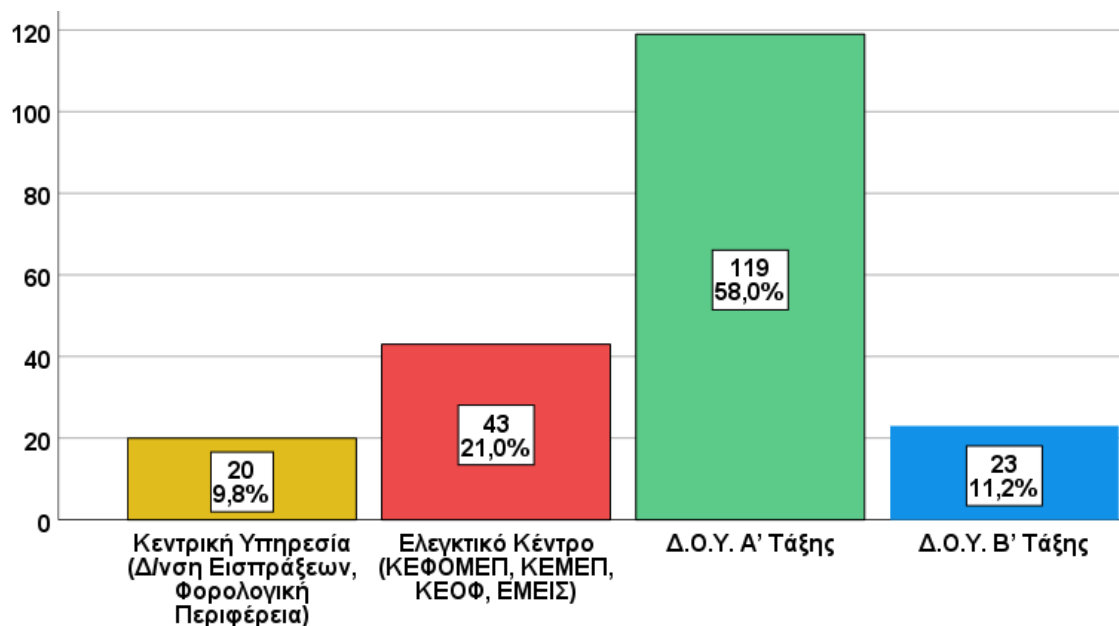
Διάγραμμα 6.4. Επίπεδο σπουδών

Αναφορικά με το επίπεδο γνώσεων σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.), το 37,1% των συμμετεχόντων το θεωρεί Πολύ καλό, το 36,1% το θεωρεί Πάρα πολύ καλό, το 23,9% Αρκετά καλό και το 2,9% Λίγο καλό (Διάγραμμα 6.5).

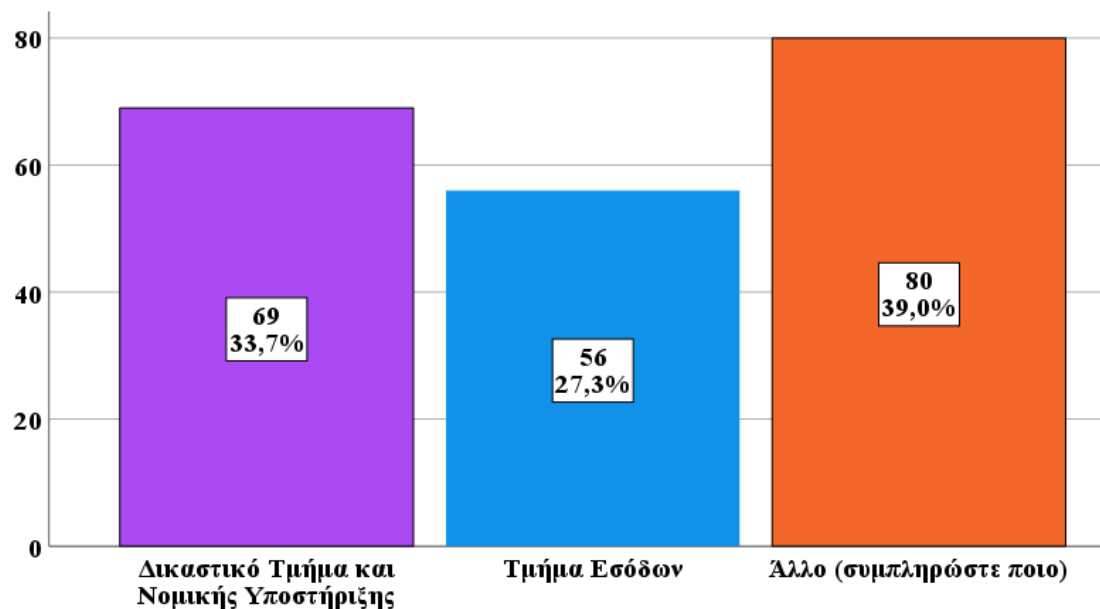
Διάγραμμα 6.5 Επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε.

Όσον αφορά τη θέση απασχόλησης (Διάγραμμα 6.6) των ερωτώμενων, η πλειονότητα (58%) απασχολείται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης, το 11,2% σε Δ.Ο.Υ. Β΄ τάξης, το 21% σε ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) και το 9,8% απασχολείται σε κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια).

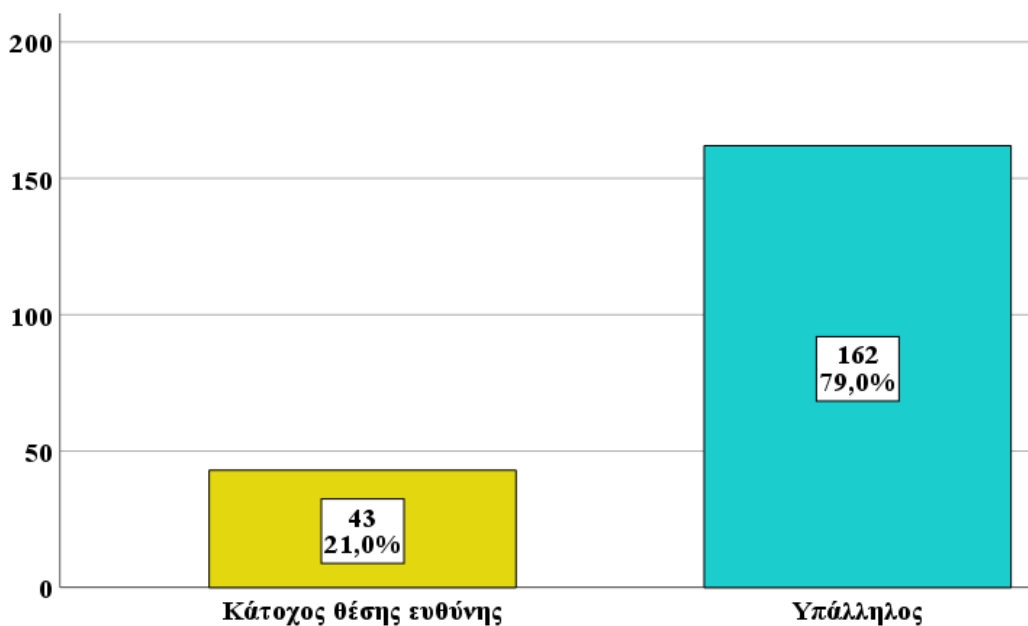
Διάγραμμα 6.6 Θέση Απασχόλησης

Σχετικά με το αντικείμενο εργασίας (Διάγραμμα 6.7) του δείγματος, το 33,7% έχει να κάνει με το Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης, το 27,3% με το τμήμα Εσόδων, ενώ το 29% δεν αναφέρει κάποιο άλλο αντικείμενο εργασίας.

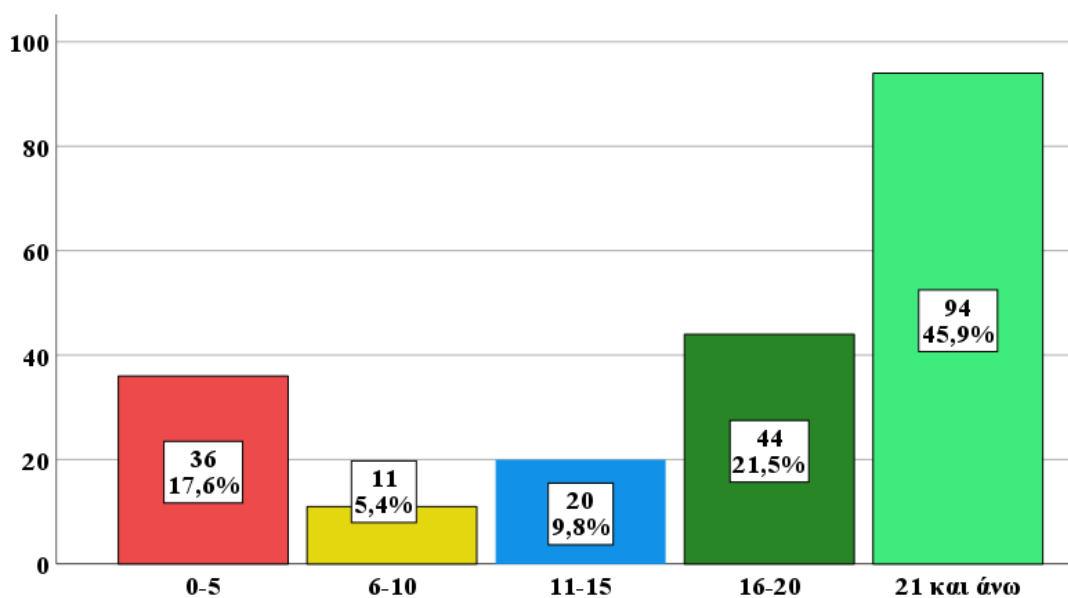
Διάγραμμα 6.7 Αντικείμενο εργασίας

Ως προς τη σχέση τους με την Α.Α.Δ.Ε., η πλειονότητα (79%) είναι υπάλληλοι και το 21% κατέχουν θέση ευθύνης (Διάγραμμα 6.8).

Διάγραμμα 6.8 Σχέση με την Α.Α.Δ.Ε.

Αναφορικά με τα έτη υπηρεσίας των συμμετεχόντων στην Α.Α.Δ.Ε. ή σε προγενέστερες μορφές της, το 45,9% διαθέτουν 21 και άνω έτη υπηρεσίας, το 21,5% 16-20 έτη, το 17,6% 0-5 έτη, το 9,8% 11-15 έτη και το 5,4% διαθέτουν 6-10 έτη υπηρεσίας (Διάγραμμα 6.9).

Διάγραμμα 6.9. Έτη απασχόλησης στην Α.Α.Δ.Ε. και προγενέστερων μορφών της

Ενότητα 1. Η συμβολή των Ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων

Όσον αφορά τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων για τη συμβολή των ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων (Πίνακας 6.1), η μέση τιμή (Μ.Τ.) κυμαίνεται από 3,93 (συμφωνώ) έως 4,45 (συμφωνώ) με τη συνολική Μ.Τ. να είναι 4,24 (συμφωνώ). Οι συμμετέχοντες συμφωνούν (4,45) ότι η υιοθέτηση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών συμβάλλει στην απλοποίηση και στην αποδοτικότερη είσπραξη των δημοσίων εσόδων, ότι αναβαθμίζει το ποιοτικό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και της απόδοσης των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης (4,44), ότι καθιστά πιο αποδοτική την επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλοντας στη μεγιστοποίηση της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων (4,27) και ότι συμβάλλει στην αξιόπιστη και δικαιότερη στόχευση των φορολογουμένων με ληξιπρόθεσμες οφειλές (4,14). Επίσης, συμφωνούν (4,26) ότι η χρήση του ΣΜΤΛ κατά την διενέργεια των Κατασχέσεων εις Χείρας Τρίτων διευκολύνει το έργο της φορολογικής διοίκησης στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Επιπρόσθετα, συμφωνούν (3,93) ότι οι στοχευμένες ενέργειες αναγκαστικής είσπραξης, μέσω αυτοματοποιημένων και τυποποιημένων διαδικασιών, ενισχύουν την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τη Φορολογική Διοίκηση για ισότιμη μεταχείριση και φορολογική δικαιοσύνη. Τέλος, συμφωνούν (4,17) ότι η ψηφιοποίηση των διαδικασιών όλων των υπηρεσιών της φορολογικής διοίκησης θα ενισχύσει την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Πίνακας 6.1. Κατανομή απαντήσεων για συμβολή των ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	Μ.Τ.	Τ.Α.
	Ποσοστό %						
1. Η υιοθέτηση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών συμβάλλει στην απλοποίηση και στην αποδοτικότερη είσπραξη των δημοσίων εσόδων.		1,0	4,9	42	52,2	4,45	0,044
2. Η χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών		1,0	6,3	40	52,7	4,44	0,046

αναβαθμίζει το ποιοτικό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και της απόδοσης των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης.								
3. Η χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών καθιστά πιο αποδοτική την επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, συμβάλλοντας στη μεγιστοποίηση της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων.			14,1	44,4	41,5	4,27	0,049	
4. Η χρήση του ΣΜΤΛ κατά την διενέργεια των Κατασχέσεων εις Χείρας Τρίτων διευκολύνει το έργο της φορολογικής διοίκησης στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.		0,5	15,1	42,4	42	4,26	0,051	
5. Η χρήση των νέων ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων συμβάλλει στην αξιόπιστη και δικαιότερη στόχευση των φορολογουμένων με ληξιπρόθεσμες οφειλές.	1,0	2,0	17,1	42,	38	4,14	0,058	
6. Οι στοχευμένες ενέργειες αναγκαστικής είσπραξης, μέσω αυτοματοποιημένων και τυποποιημένων διαδικασιών, ενισχύουν την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τη Φορολογική Διοίκηση για ισότιμη μεταχείριση και φορολογική δικαιοσύνη.	1,5	5,9	23,4	36,6	32,7	3,93	0,067	
7. Η ψηφιοποίηση των διαδικασιών όλων των υπηρεσιών της φορολογικής διοίκησης θα ενισχύσει την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.		4,9	13,2	42	40	4,17	0,058	
ΣΥΝΟΛΟ						4,24	0,042	
Cronbach's Alpha				0,896				

Ενότητα 2. Η αποτελεσματικότητα του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών

Σχετικά με τις αντιλήψεις του δείγματος για την αποτελεσματικότητα του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών (Πίνακας 6.2), η μέση τιμή (Μ.Τ.) κυμαίνεται από 3,84 (συμφωνώ) έως 4,18 (συμφωνώ) με τη συνολική Μ.Τ. να είναι 4,00 (συμφωνώ). Οι ερωτώμενοι συμφωνούν (4,18) ότι το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης. Επίσης, συμφωνούν (3,84) ότι η συστηματικοποίηση και η κλιμάκωση των ποσοστών παρακράτησης, κατά την έκδοση του ΑΦΕ, συνέβαλλε στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους στόχους και τους σκοπούς της φορολογικής διοίκησης. Επίσης, συμφωνούν (4,00) ότι ο εξορθολογισμός και η τυποποίηση της έκδοσης ΑΦΕ συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.

Πίνακας 6.2 Κατανομή απαντήσεων για αποτελεσματικότητα του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	M.T.	T.A.
	Ποσοστό %						
8. Το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης.		3,4	9,3	53,2	34,1	4,18	0,051
9. Η συστηματικοποίηση και η κλιμάκωση των ποσοστών παρακράτησης, κατά την έκδοση του ΑΦΕ, συνέβαλλε στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους στόχους και τους σκοπούς της φορολογικής διοίκησης.	0,5	4,9	26,8	45,9	22	3,84	0,059
10. Ο εξορθολογισμός και η τυποποίηση της έκδοσης ΑΦΕ συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.	1,5	2,4	18,5	50,2	27,3	4,00	0,058
ΣΥΝΟΛΟ						4,00	0,048
Cronbach's Alpha				0,804			

Ενότητα 3. Η αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών

Αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών (Πίνακας 6.3), η πλειονότητα (57,1%) των ερωτώμενων θεωρούν ότι η κατάσχεση εις χείρας τρίτων συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων ως αναγκαστικό μέτρο είσπραξης, το 28,3% θεωρεί την ποινική δίωξη, το 8,8% την κατάσχεση ακινήτων, το 4,4% τον πλειστηριασμό και το 1,5% την υποθήκη. Επίσης, συμφωνούν (3,63) ότι η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών. Τέλος,

συμφωνούν (3,63) ότι η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Πίνακας 6.3 Κατανομή απαντήσεων για αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών

	Κατάσχεση εις Χείρας Τρίτων	Κατάσχεση ακινήτων	Υποθήκη	Πλειστηριασμός	Ποινική δίωξη	M.T.	T.A.
	Ποσοστό %						
11. Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων:	57,1	8,8	1,5	4,4	28,3	2,38	0,125
	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	M.T.	T.A.
	Ποσοστό %						
12. Η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.	4,4	11,2	24,9	36,1	23,4	3,63	0,076
13. Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.	3,9	14,1	22,9	32,7	26,3	3,63	0,079
ΣΥΝΟΛΟ						3,63	0,073
Cronbach's Alpha	0,851						

Ενότητα 4. Ο βαθμός αποτελεσματικότητας της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε σχέση με την επιβολή διοικητικών μέτρων, τόσο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών

Ως προς την αποτελεσματικότητα της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε σχέση με την επιβολή διοικητικών μέτρων, τόσο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών (Πίνακας 6.4), οι συμμετέχοντες δεν συμφωνούν ούτε διαφωνούν (2,99) ότι οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Ωστόσο, για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων, το 41% θεωρούν ότι η κατάσχεση εις χείρας τρίτου συμβάλλει περισσότερο και το 37,1% το αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας, ενώ το 22% δεν απάντησαν. Επίσης, αναφορικά με την αντίδραση και την αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, η πλειονότητα (64,9%) των συμμετεχόντων θεωρούν ότι είναι εντονότερες στην περίπτωση της Δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών και συντάξεων, το 13,2% στην περίπτωση της κατάσχεσης ακινήτων, το 10,2% στην έκδοση προγράμματος πλειστηριασμού και το 11,7% στην έκδοση ΑΦΕ με παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού, ενώ δεν θεωρούν καθόλου την ποινική δίωξη ως μέτρο που συμβάλλει έντονα στην αντίδραση και την αμφισβήτηση των πολιτών για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση. Τέλος, ως προς τη ρύθμιση για οφειλές των φορολογουμένων πολιτών, η πλειονότητα (51,2%) θεωρούν αποτελεσματική τον συνδυασμό μεγάλου αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις, το 41% τον συνδυασμό μικρού αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις, ενώ το 4,4% τον μικρό αριθμό δόσεων (μέχρι 12) και το 3,4% θεωρούν αποτελεσματική τη ρύθμιση με μεγάλο αριθμό δόσεων (πάνω από 12) για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών.

Πίνακας 6.4 Κατανομή απαντήσεων για το βαθμό αποτελεσματικότητας της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε σχέση με την επιβολή διοικητικών μέτρων, τόσο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	M.T.	T.A.
	Ποσοστό %						
14. Οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.	16,1	21	25,9	22,4	14,6	2,99	0,090
14. Α Εάν διαφωνείτε, ποιο θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων:							
	N	%				M.T.	T.A.
Κατάσχεση εις χείρας Τρίτου	84	41,0					
Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας	76	37,1				1,48	0,040
Δεν απάντησαν	45	22,0					
Σύνολο	205	100,0					
15. Η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της:							
Δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων	133	64,9					
Κατάσχεσης ακινήτων	27	13,2					
Έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού	21	10,2				1,69	0,074
Ποινικής δίωξης	-	-					
Έκδοσης ΑΦΕ με παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού	24	11,7					
16. Θεωρείτε ότι ρύθμιση για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική:							
Με μικρό αριθμό δόσεων (μέχρι 12)	9	4,4					
Με μεγάλο αριθμό δόσεων (πάνω από 12)	7	3,4					
Συνδυασμού μικρού αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις	84	41,0				3,39	0,053
Συνδυασμού μεγάλου αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις	105	51,2					

Ενότητα 5. Επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό και σε εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού

Σχετικά με την επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό και σε εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού (Πίνακας 6.5), η μέση τιμή (Μ.Τ.) κυμαίνεται από 2,84 (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) έως 2,94 (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) με τη συνολική Μ.Τ. να είναι 2,89 (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ). Οι ερωτώμενοι δεν παίρνουν σαφή και ξεκάθαρη θέση (2,88, ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) για το αν η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Επίσης, ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (2,94) ότι κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της. Τέλος, ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (2,84) ότι κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής.

Πίνακας 6.5 Κατανομή απαντήσεων για επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό και σε εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού.

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	M.T.	T.A.
	Ποσοστό %						
17. Η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.	15,1	32,7	15,1	23,4	13,7	2,88	0,091
18. Κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της.	13,7	29,8	19,5	22,9	14,1	2,94	0,09
19. Κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής.	15,6	28,3	25,4	17,6	13,2	2,84	0,088
ΣΥΝΟΛΟ						2,89	0,084
Cronbach's Alpha				0,934			

Ενότητα 6. Εκπαίδευση του Ανθρώπινου Δυναμικού

Όσον αφορά την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού (Πίνακας 6.6) η μέση τιμή (M.T.) κυμαίνεται από 1,34 (Διαφωνώ) έως 4,51 (Συμφωνώ απόλυτα) με τη συνολική M.T. να είναι 2,99 (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ). Οι συμμετέχοντες συμφωνούν απόλυτα (4,51) ότι η συνεχής εκπαίδευση και εξειδίκευση των υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης σε νέες μεθόδους αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους. Δεν συμφωνούν ούτε διαφωνούν (3,15) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της. Ωστόσο, συμφωνούν απόλυτα (4,5) ότι η διαρκώς μεταβαλλόμενη νομοθεσία δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την αποδοτικότητα των υπαλλήλων. Ως προς την

πολυπλοκότητα της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, δεν συμφωνούν ούτε διαφωνούν (3,01) ότι η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής. Το 44,4% των συμμετεχόντων συμμετείχαν σε εκπαιδευτικό σεμινάριο που διοργάνωσε η υπηρεσία τους πριν από κάποιους μήνες (διάστημα λιγότερο από 1 έτος), το 26,3% συμμετείχαν πριν από διάστημα 1-2 έτη, το 6,8% πριν από διάστημα 5-6 έτη και το 7,3% συμμετείχαν σε εκπαιδευτικό σεμινάριο που διοργάνωσε η υπηρεσίας του πριν από 7 ή παραπάνω έτη. Ως προς τη μη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, διαφωνούν (2,43) ότι αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση, δεν συμφωνούν ούτε διαφωνούν (2,6) ότι μη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων. Επίσης, διαφωνούν (1,81) ότι η μη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στην παρεμπόδιση συμμετοχής σε αυτά από τον Προϊστάμενό τους, όπως διαφωνούν (1,55) ότι η μη συμμετοχή τους οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμούσαν διότι θεωρούσαν ότι λόγω της εμπειρίας τους δεν έχουν να τους προσφέρουν κάτι παραπάνω. Τέλος, διαφωνούν απόλυτα (1,34) ότι μη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμούν, διότι δεν το επιθυμούν γενικώς.

Πίνακας 6.6 Κατανομή απαντήσεων για εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	Μ.Τ.	Τ.Α.
	Ποσοστό %						
20. Η συνεχής εκπαίδευση και εξειδίκευση των υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης σε νέες μεθόδους αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους.	0,5	0,5	5,4	35,1	58,5	4,51	0,047
21. Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της.	10,2	26,8	23,9	16,1	22,9	3,15	0,092

22. Η διαρκώς μεταβαλλόμενη νομοθεσία δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την αποδοτικότητα των υπαλλήλων.	1,5	1,5	6,8	26,3	63,9		4,50	0,056
23. Δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής.	15,1	26,8	22	14,1	22		3,01	0,096
24. Συμμετείχατε σε εκπαιδευτικό σεμινάριο, που διοργάνωσε η υπηρεσία σας, πριν από	Λιγότερο από 1 έτος	1 - 2 έτη	3 - 4 έτη	5- 6 έτη	7 έτη και άνω		M.T	T.A.
	Ποσοστό %						.	T.A.
	44,4	26,3	15,1	6,8	7,3		2,06	0,086
	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	Δεν απάντησα	M.T	T.A.
	Ποσοστό %						.	T.A.
25. Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση.	29,3	8,8	18,5	13,7	5,4	24,4	2,43	0,108
26. Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων.	29,3	5,4	10,7	22	6,3	26,3	2,60	0,12
27. Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στην παρεμπόδιση συμμετοχής σε αυτά από τον Προϊστάμενό σας	44,9	10,7	10,2	7,3	2,0	24,9	1,81	0,093

28. Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι θεωρείτε ότι λόγω της εμπειρίας σας δεν έχουν να σας προσφέρουν κάτι παραπάνω	47,8	15,1	8,3	2,4	0,5	25,9	1,55	0,07
29. Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι δεν το επιθυμείτε γενικώς.	57,6	12,7	3,4	1,5	0,5	24,4	1,34	0,057
ΣΥΝΟΛΟ							2,99	0,037
Cronbach's Alpha							0,720	

Ενότητα 7. Απόψεις και προτάσεις για την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των υπαλλήλων

Αναφορικά με τις απόψεις και τις προτάσεις των ερωτηθέντων για την αναγκαιότητα εκπαίδευσης των υπαλλήλων (Πίνακας 6.7), συμφωνούν απόλυτα (Μ.Τ.=4,65) ότι η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού κρίνεται αναγκαία προκειμένου οι υπάλληλοι να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο. Ως προς τη διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων το 48,3% θεωρούν ότι πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε., το 30,2% από την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο, το 15,1% από την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με τον σύλλογο των Λογιστών και το 6,3% θεωρούν ότι πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με το Εμπορικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο. Ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης, η πλειονότητα (55,1%) των ερωτηθέντων θεωρούν τη δια ζώσης (φυσική παρουσία), το 6,3% την εξ αποστάσεως (σύγχρονη και ασύγχρονη διδασκαλία) και το 38,5% θεωρούν ως καταλληλότερο τύπος επιμόρφωσης-εκπαίδευσης τη μεικτή μέθοδο (δια ζώσης και εξ αποστάσεως). Η επιμόρφωση-εκπαίδευση θα πρέπει να έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα θεωρούν το 76,1% των συμμετεχόντων ενώ το 23,9% θεωρούν ότι θα πρέπει να έχει προαιρετικό χαρακτήρα. Αναφορικά με το περιεχόμενο επιμόρφωσης των υπαλλήλων, το 23,9% των ερωτώμενων θεωρούν ότι θα πρέπει να σχετίζεται με την ανάλυση του ΚΕΔΕ και του ΚΦΔ κατά περίπτωση, το 1,0% με θέματα νομοθεσίας (ΑΚ, ΚΠολΔ, εμπορικό

δίκαιο, κληρονομικό δίκαιο κλπ), το 1,5% με Η/Υ και σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα, το 9,8% να αφορούν συζητήσεις για επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν καθημερινά στην υπηρεσία τους και δυσχεραίνουν το έργο τους, ενώ η πλειονότητα (63,8%) θεωρούν ότι το περιεχόμενο της επιμόρφωσης των υπαλλήλων θα πρέπει περιλαμβάνει όλα τα παραπάνω (Ανάλυση του ΚΕΔΕ και του ΚΦΔ κατά περίπτωση, Θέματα νομοθεσίας, Η/Υ-σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα και συζήτηση για επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν καθημερινά στην υπηρεσία τους και δυσχεραίνουν το έργο τους). Ο ιδανικός χρόνος διάρκειας των επιμορφωτικών προγραμμάτων, το 32,7% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι είναι έως μία (1) εβδομάδα, το 33,2% έως δύο (2) εβδομάδες, το 31,7% άνω των δύο (2) εβδομάδων έως έναν (1) μήνα, το 1,0% άνω του ενός (1) μήνα έως έξι (6) μήνες και το 1,5% θεωρούν ότι ο ιδανικός χρόνος διάρκειας των επιμορφωτικών προγραμμάτων είναι άνω των έξι (6) μηνών. Τέλος, το 50,2% των συμμετεχόντων θεωρούν ότι οι υπάλληλοι θα πρέπει να επιμορφώνονται κάθε έτος, το 34,1% κάθε εξάμηνο, το 14,1% κάθε δύο (2) έτη και το 1,5% θεωρούν ότι οι υπάλληλοι θα πρέπει να επιμορφώνονται κάθε τρία (3) έτη.

Πίνακας 6.7 Κατανομή απαντήσεων για την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των υπαλλήλων

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	M.T.	T.A.
	Ποσοστό %						
30. Η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού κρίνεται αναγκαία προκειμένου οι υπάλληλοι να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο.			1,5	31,7	66,8	4,65	0,035
31. Η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται (μπορείτε να δώσετε περισσότερες από μία απαντήσεις)							
	N	%				M.T.	T.A.
Από την Α.Α.Δ.Ε.	99	48,3				1,88	0,075

Από την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο	62	30,2		
Από την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με το Εμπορικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο	13	6,3		
Από την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με τον σύλλογο των Λογιστών	31	15,1		
Σύνολο	205	100,0		

32. Ποιος είναι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης-εκπαίδευσης για εσάς;

Δια ζώσης (φυσική παρουσία)	113	55,1		
Εξ αποστάσεως (σύγχρονη και ασύγχρονη διδασκαλία)	13	6,3	1,83	0,067
Μεικτή μέθοδος (δια ζώσης και εξ αποστάσεως)	79	38,5		
Σύνολο	205	100,0		

33. Τι χαρακτήρα πρέπει να έχει η επιμόρφωση-εκπαίδευση;

Υποχρεωτικό	156	76,1		
Προαιρετικό	49	23,9	1,24	0,030
Σύνολο	205	100,0		

34. Ποιο θεωρείτε ότι πρέπει να είναι το περιεχόμενο της επιμόρφωσης των υπαλλήλων (μπορείτε να δώσετε περισσότερες από μία απαντήσεις)

	N	%	M.T.	T.A.
α) Ανάλυση του ΚΕΔΕ και του ΚΦΔ κατά περίπτωση	49	23,9		
β) Λοιπή νομοθεσία (ΑΚ, ΚΠολΔ, εμπορικό δίκαιο, κληρονομικό δίκαιο κλπ)	2	1,0		
γ) Η/Υ και σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα	3	1,5		
δ) Συζήτηση και επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζεται καθημερινά στην υπηρεσία σας και δυσχεραίνουν το έργο σας	20	9,8	4,70	0,171
Όλα τα παραπάνω (α, β, γ, δ)	131	63,8		
Σύνολο	205	100,0		

35. Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο ιδανικός χρόνος διάρκειας των επιμορφωτικών προγραμμάτων

	N	%	M.T.	T.A.
Έως μία (1) εβδομάδα	67	32,7		
Έως δύο (2) εβδομάδες	68	33,2		
Άνω των δύο (2) εβδομάδων έως έναν (1) μήνα	65	31,7	2,05	0,063
Άνω του ενός (1) μήνα έως έξι (6) μήνες	2	1,0		
Άνω των έξι (6) μηνών	3	1,5		
Σύνολο	205	100,0		

36. Κάθε πότε θεωρείτε ότι οι υπάλληλοι πρέπει να επιμορφώνονται

	N	%	M.T.	T.A.
Εξάμηνο	70	34,1		
Έτος	103	50,2		
Δύο (2) έτη	29	14,1	1,83	0,050
Τρία (3) έτη	3	1,5		
Δεν χρειάζεται επιμόρφωση	-	-		
Σύνολο	205	100,0		

Ενότητα 8. Από την σκοπιά των πολιτών

Σχετικά με τις αντιλήψεις των ερωτηθέντων για τους πολίτες (Πίνακας 6.8), η Μ.Τ. κυμαίνεται από 2,90 (Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) έως 4,04 (Συμφωνώ) με τη συνολική Μ.Τ. να είναι 3,60 (Συμφωνώ). Οι ερωτηθέντες, συμφωνούν (3,92) ότι οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της. Ωστόσο, ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (3,41) ότι οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης. Συμφωνούν (3,93) ότι ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων. Δεν εκφράζουν ξεκάθαρη και σαφή θέση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) ότι ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα

γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο (3,40). Συμφωνούν (3,70) ότι ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης από συνήθεια. Δεν συμφωνούν ούτε διαφωνούν (3,45) ότι μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης και ότι εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με τους υπαλλήλους (2,90). Τέλος, συμφωνούν (4,04) ότι η εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης, δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την απόδοση των υπαλλήλων.

Πίνακας 6.8. Κατανομή απαντήσεων από τη σκοπιά των πολιτών

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	M.T.	T.A.
	Ποσοστό %						
37. Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της.	2,0	5,9	21	41	30,2	3,92	0,067
38. Οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης.	2,4	19	30,2	31,2	17,1	3,41	0,074
39. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων.	0,5	6,8	21,5	41,5	29,8	3,93	0,064
40. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο.	4,9	14,1	33,7	30,2	17,1	3,40	0,075
41. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης από συνήθεια..	2,0	10,2	26,3	38,5	22,9	3,70	0,07
42. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης.	4,4	17,6	26,3	31,7	20	3,45	0,079
43. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με	11,7	28,3	29,3	19,5	11,2	2,90	0,082

τους υπαλλήλους,								
44. Η εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης, δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την απόδοση των υπαλλήλων.	2,0	5,9	23,4	23,9	44,9	4,04	0,073	
ΣΥΝΟΛΟ						3,60	0,047	
Cronbach's Alpha								0,796

6.2 ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Α. ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΕ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ

Συσχέτιση όλων των μεταβλητών της ενότητας 1 «Η συμβολή των Ηλεκτρονικών Εφαρμογών στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων» με την ερώτηση 17 της ενότητας 5 «Επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό και σε εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού» Από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων προκύπτουν σημαντικές στατιστικά θετικές συσχετίσεις με τον αμφίπλευρο έλεγχο Spearman (Πίνακας 6.9) με όλες τις μεταβλητές της Ενότητας 1 (Η συμβολή των Ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων) με την Ερώτηση 17 (Η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους) της Ενότητας 5 (Επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό και σε εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού), καθώς το $p\text{-value}=0,000<0,01$. Ο βαθμός συσχέτισης κυμαίνεται από ($\rho=0,350$, $p\text{-value}=0,000<0,01$) έως ($\rho=0,508$, $p\text{-value}=0,000<0,01$). Συνολικά, η συσχέτιση της Φορολογικής διοίκησης και της παροχής στους υπαλλήλους της με τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό για τη διευκόλυνση της άσκησης των καθηκόντων με το σύνολο των μεταβλητών που σχετίζονται με τη συμβολή των Ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων (Ενότητα 1) είναι στατιστικά σημαντική ($\rho=0,527$, $p\text{-value}=0,000<0,01$).

Πίνακας 6.9 Συσχέτιση συμβολής ηλεκτρονικών εφαρμογών είσπραξης δημοσίων εσόδων με απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό από τη Φορολογική Διοίκηση

		ΕΝΟΤΗΤΑ 5 (Ερ. 17) Η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.	
ΕΝΟΤΗΤΑ 1	Correlation		1
Η συμβολή των Ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων	Coefficient		
	Sig. (2-tailed)		
	N		205
1. Η υιοθέτηση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών συμβάλλει στην απλοποίηση και στην αποδοτικότερη είσπραξη των δημοσίων εσόδων.	Correlation		0,350**
	Coefficient		
	Sig. (2-tailed)		0,000
	N		205
2. Η χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών αναβαθμίζει το ποιοτικό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και της απόδοσης των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης.	Correlation		0,354**
	Coefficient		
	Sig. (2-tailed)		0,001
	N		205
3. Η χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών καθιστά πιο αποδοτική την επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, συμβάλλοντας στη μεγιστοποίηση της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων.	Correlation		0,425**
	Coefficient		
	Sig. (2-tailed)		0,000
	N		205
4. Η χρήση του ΣΜΤΛ κατά την διενέργεια των Κατασχέσεων εις Χείρας Τρίτων διευκολύνει το έργο της φορολογικής διοίκησης στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.	Correlation		0,427**
	Coefficient		
	Sig. (2-tailed)		0,000
	N		205
5. Η χρήση των νέων ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων συμβάλλει στην αξιόπιστη και δικαιότερη στόχευση των φορολογουμένων με ληξιπρόθεσμες οφειλές.	Correlation		0,460**
	Coefficient		
	Sig. (2-tailed)		0,000
	N		205
6. Οι στοχευμένες ενέργειες αναγκαστικής είσπραξης, μέσω αυτοματοποιημένων και τυποποιημένων διαδικασιών, ενισχύουν την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τη Φορολογική Διοίκηση για ισότιμη μεταχείριση και φορολογική δικαιοσύνη.	Correlation		0,508**
	Coefficient		
	Sig. (2-tailed)		0,000
	N		205
7. Η ψηφιοποίηση των διαδικασιών όλων των υπηρεσιών της φορολογικής διοίκησης θα ενισχύσει την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.	Correlation		0,364**
	Coefficient		
	Sig. (2-tailed)		0,000
	N		205

ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ 1	Correlation	0,527**
	Coefficient	
	Sig. (2-tailed)	0,000
	N	205

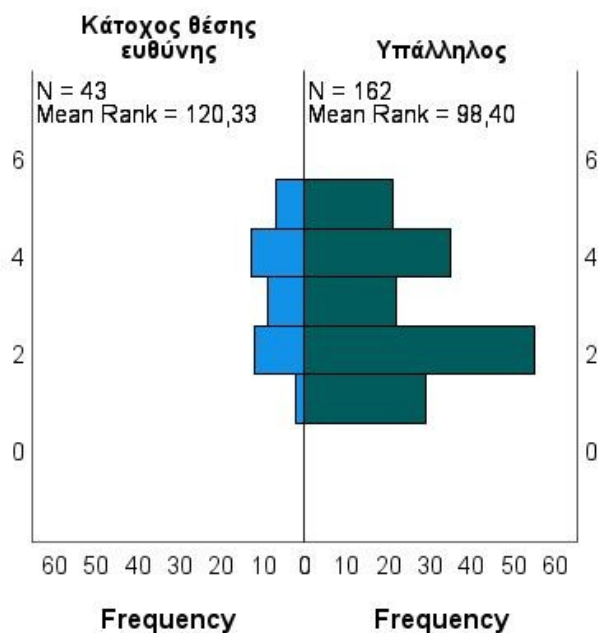
***Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).*

Στη συνέχεια, από τον έλεγχο συσχέτισης με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, και συγκεκριμένα με τη θέση εργασίας και την υπηρεσία στην οποία εργάζονται οι ερωτώμενοι, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (θέση στην Α.Α.Δ.Ε., θέση απασχόλησης υπηρεσίας, αντικείμενο εργασίας) με τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων για το αν η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (Ερώτηση17, Ενότητα 5), πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Mann-Whitney U για τη σύγκριση δύο υποομάδων και ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

Συσχέτιση με θέση στην Α.Α.Δ.Ε.

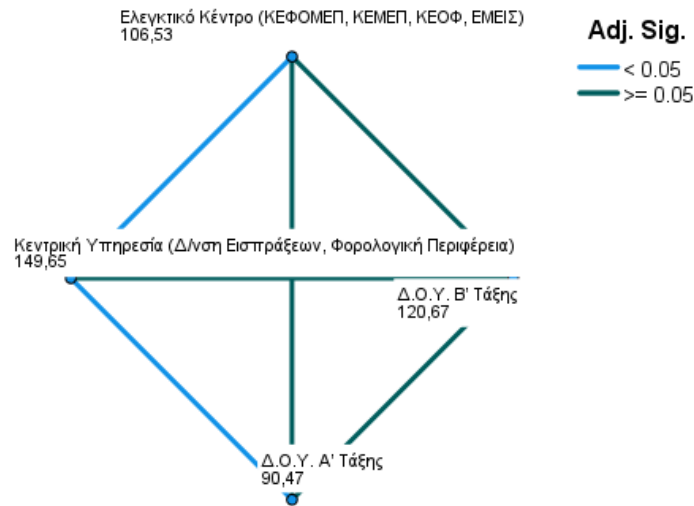
Ο έλεγχος Mann-Whitney U καταδεικνύει στατιστικά σημαντική διαφορά [$U(43, 162)=2738,000$, $p=0,027$] της θέσης στην Α.Α.Δ.Ε. των συμμετεχόντων. Όσοι κατέχουν θέση ευθύνης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=120,33) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους είναι απλοί υπάλληλοι (mean rank=98,40) για το αν η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (Διάγραμμα 6.10).

Διάγραμμα 6.10 Συσχέτιση με θέση στην Α.Α.Δ.Ε.

Συσχέτιση με θέση απασχόλησης

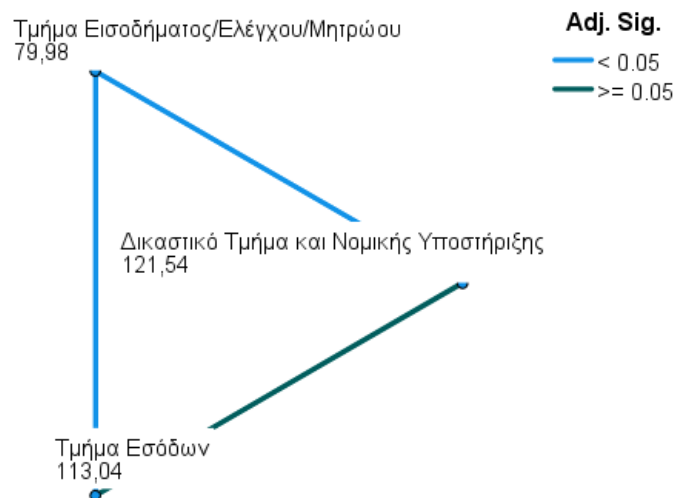
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=21,080, p=0,000<0,05$) με τη θέση απασχόλησης. Συγκεκριμένα: α) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ Β΄ τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ Α΄ τάξης (mean rank=90,47) για το αν η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (Διάγραμμα 6.11). β) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση (mean rank=120,67) συγκριτικά με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης (mean rank=90,47) (Διάγραμμα 6.11). γ) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση (mean rank=120,67) σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=106,53) για το αν η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (Διάγραμμα 6.11).

Διάγραμμα 6.11 Συσχέτιση με θέση απασχόλησης

Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=21,637, p=0,000<0,05$) με το αντικείμενο εργασίας των ερωτηθέντων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=113,04) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=79,98) για το αν η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (Διάγραμμα 6.12). β) Όσοι εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=121,54) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=79,98) (Διάγραμμα 6.12).

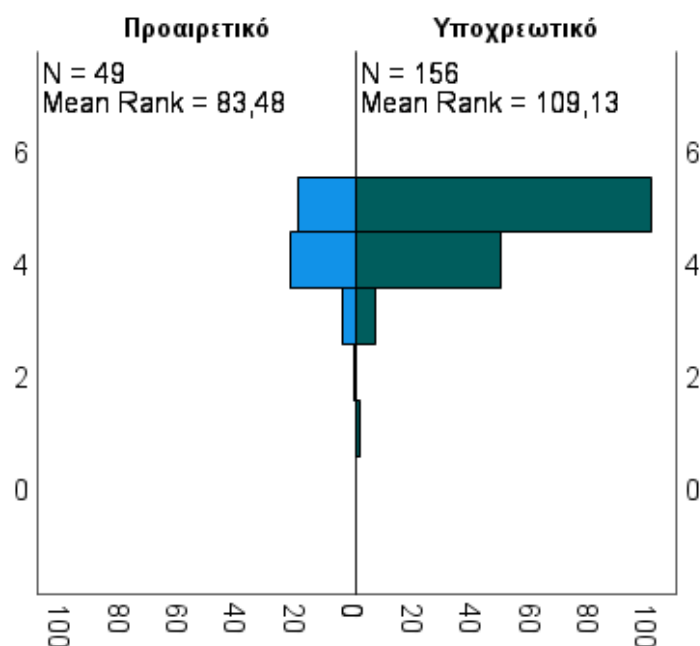

Διάγραμμα 6.12 Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

B. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

β.1 Συσχέτιση, αναφορικά με τον χαρακτήρα επιμόρφωσης – εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού και την αναγκαιότητα εκπαίδευσης, της ερώτησης 20 «Η συνεχής εκπαίδευση και εξειδίκευση των υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης σε νέες μεθόδους αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους» της ενότητας 6 «Εκπαίδευση του Ανθρώπινου Δυναμικού» με την ερώτηση 30 «Η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού κρίνεται αναγκαία προκειμένου οι υπάλληλοι να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο» και την ερώτηση 33 «Τι χαρακτήρα πρέπει να έχει η επιμόρφωση – εκπαίδευση: Υποχρεωτικό/Προαιρετικό» της ενότητας 7 «Απόψεις και προτάσεις για την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των υπαλλήλων».

Ο έλεγχος Mann-Whitney U καταδεικνύει στατιστικά σημαντική διαφορά [$U(49, 156)=2865,500, p=0,002$] του χαρακτήρα της επιμόρφωσης (προαιρετικός-υποχρεωτικός) με τη συνεχή εκπαίδευση και εξειδίκευση των υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης σε νέες μεθόδους αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους (Ερώτηση 20) (Ενότητα 6, Εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού). Όσοι θεωρούν αναγκαίο τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της επιμόρφωσης συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=109,13) σε σχέση με όσους θεωρούν αναγκαίο τον προαιρετικό χαρακτήρα της επιμόρφωσης (mean rank=83,48) ότι η συνεχής εκπαίδευση και εξειδίκευση των υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης σε νέες μεθόδους αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους. (Διάγραμμα 6.13).

Διάγραμμα 6.13 Συσχέτιση με χαρακτήρα επιμόρφωσης

Ωστόσο ο έλεγχος Mann-Whitney U δεν καταδεικνύει στατιστικά σημαντική διαφορά [$U(49, 162)=3400,000, p=0,155>0,05$] του χαρακτήρα της επιμόρφωσης με την αναγκαιότητα της επιμόρφωσης (Η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού κρίνεται αναγκαία προκειμένου οι υπάλληλοι να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο) (Ερώτηση30, Ενότητα 7).

β.2 Συσχέτιση των ερωτήσεων 18 και 19 της ενότητας 5 «Επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό και σε εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού» και των ερωτήσεων 21 και 23 της ενότητας 6 «Εκπαίδευση του Ανθρώπινου Δυναμικού».

Από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων προκύπτουν σημαντικές στατιστικά θετικές συσχετίσεις με τον αμφίπλευρο έλεγχο Spearman (Πίνακας 6.10) με τις μεταβλητές (Ερώτηση 18, Ενότητα 5 «Κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της.», Ερώτηση 19, Ενότητα 5 «Κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής», Ερώτηση 21, Ενότητα 6 «Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της», Ερώτηση 23, Ενότητα 6 «Δεδομένης της πολυπλοκότητας

της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής»)

Ο βαθμός συσχέτισης κυμαίνεται από ($\rho=0,644$, $p\text{-value}=0,000<0,01$) έως ($\rho=0,818$, $p\text{-value}=0,000<0,01$). Συγκεκριμένα: α) Η μεταβλητή (Ερ. 18, παρουσιάζει σημαντική στατιστικά θετική συσχέτιση με τη μεταβλητή (Ερ. 19) ($\rho=0,818$, $p\text{-value}=0,000<0,01$), β) η μεταβλητή (Ερ. 18, παρουσιάζει σημαντική στατιστικά θετική συσχέτιση με τη μεταβλητή (Ερ. 21) ($\rho=0,755$, $p\text{-value}=0,000<0,01$), γ) μεταβλητή (Ερ. 18, παρουσιάζει σημαντική στατιστικά θετική συσχέτιση με τη μεταβλητή (Ερ. 23) ($\rho=0,644$, $p\text{-value}=0,000<0,01$), δ) μεταβλητή (Ερ. 19, παρουσιάζει σημαντική στατιστικά θετική συσχέτιση με τη μεταβλητή (Ερ. 21) ($\rho=0,787$, $p\text{-value}=0,000<0,01$), ε) μεταβλητή (Ερ. 19, παρουσιάζει σημαντική στατιστικά θετική συσχέτιση με τη μεταβλητή (Ερ. 23) ($\rho=0,644$, $p\text{-value}=0,000<0,01$) και στ) η μεταβλητή (Ερ. 21, παρουσιάζει σημαντική στατιστικά θετική συσχέτιση με τη μεταβλητή (Ερ. 23) ($\rho=0,783$, $p\text{-value}=0,000<0,01$).

Πίνακας 6.10 Έλεγχος συσχέτισης Spearman

		Ερ.18	Ερ.19	Ερ.21	Ερ.23
Ενότητα 5. Επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό και σε εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού					
18. Κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της.	Correlation Coefficient	1	0,818**	0,755**	0,644**
	Sig. (2-tailed)		0,000	0,000	0,000
	N	205	205	205	205
19. Κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής.	Correlation Coefficient	0,818**	1	0,787**	0,682**
	Sig. (2-tailed)	0,000		0,000	0,000
	N	205	205	205	205
ΕΝΟΤΗΤΑ 6					
Εκπαίδευση του Ανθρώπινου Δυναμικού					
21. Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της.	Correlation Coefficient	0,755**	0,787**	1	0,783**
	Sig. (2-tailed)	0,000	0,000		0,000
	N	205	205	205	205
23. Δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής	Correlation Coefficient	0,644**	0,682**	0,783**	1
	Sig. (2-tailed)	0,000	0,000	0,000	
	N	205	205	205	205

***. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).*

Στη συνέχεια, από τον έλεγχο συσχέτισης με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, και συγκεκριμένα με τη θέση απασχόλησης, το επίπεδο σπουδών και το επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. των ερωτηθέντων, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (θέση απασχόλησης, επίπεδο σπουδών, επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε.) με τις 4 μεταβλητές (Ερώτηση 18 «Κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της». Ερώτηση 19 «Κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και

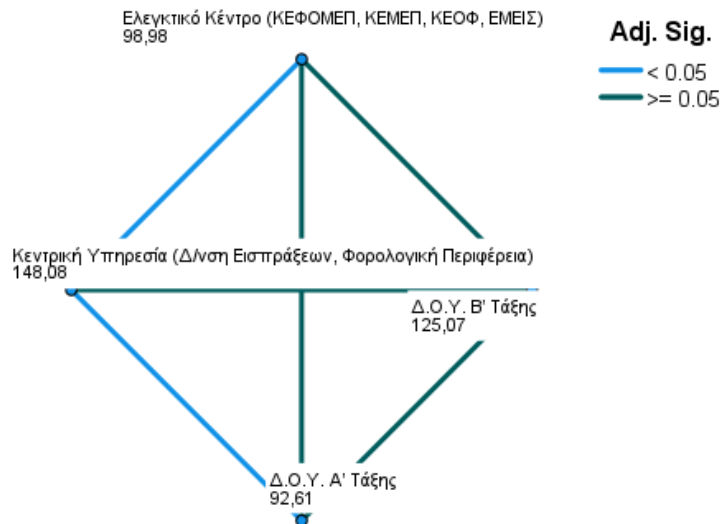
κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής». Ερώτηση 21 «Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της», Ερώτηση 23 «Δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής») πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H και για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

Συσχέτιση με θέση απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=19,577$, $p=0,000<0,05$) της θέσης απασχόλησης των ερωτηθέντων με την Ερώτηση 18, Ενότητα 5 (Κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της). Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Β' τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=125,07) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Α' τάξης (mean rank=92,61) για το αν κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.14).

β) Όσοι εργάζονται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/σης Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=148,08) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Α' τάξης (mean rank=92,61) για το αν κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.14).

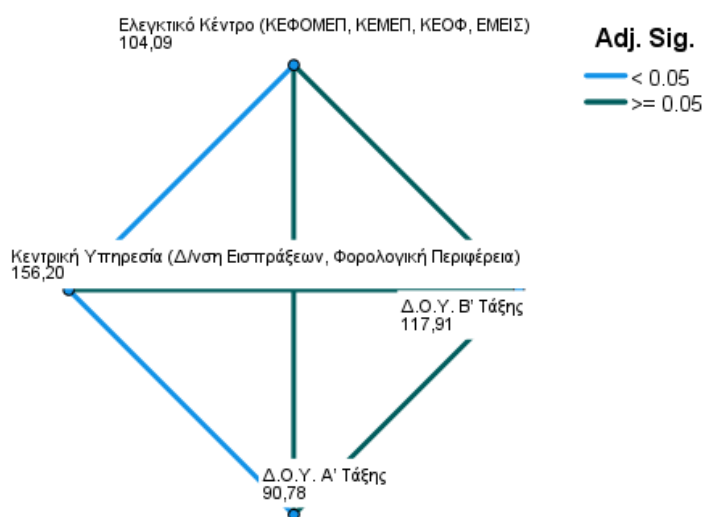
γ) Όσοι εργάζονται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/σης Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=148,08) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=98,98) για το αν κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.14).

Διάγραμμα 6.14 Συσχέτιση με θέση απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=23,802, p=0,000<0,05$) της θέσης απασχόλησης των ερωτηθέντων με την Ερώτηση 19, Ενότητα 5 (Κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-tickceting και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής). Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Β' τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=117,91) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Α' τάξης (mean rank=90,78) για το αν κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-tickceting και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.15). β) Όσοι εργάζονται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/νσης Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=156,20) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Α' τάξης (mean rank=90,78) για το αν κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-tickceting και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.15). γ) Όσοι εργάζονται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/νσης Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=156,20) ουδέτερη στάση

συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=104,09) για το αν κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-tickceting και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.15). δ) Όσοι εργάζονται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/νσης Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=156,20) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Β΄ τάξης (mean rank=117,91) για το αν κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-tickceting και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.15).

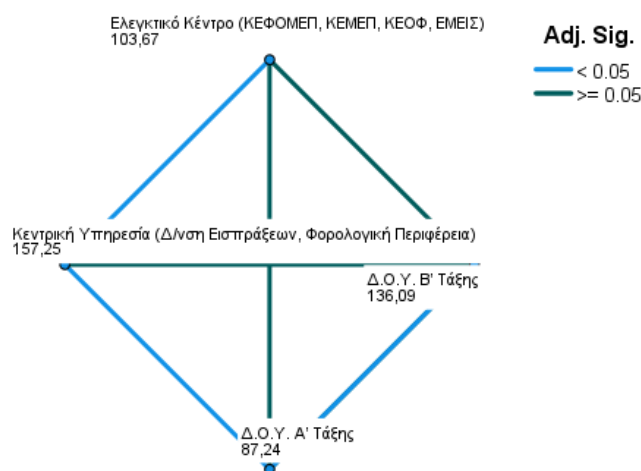
Διάγραμμα 6.15 Συσχέτιση με θέση απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=33,989, p=0,000<0,05$) της θέσης απασχόλησης των ερωτηθέντων με την Ερώτηση 21, Ενότητα 6 (Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της). Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Β΄ τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=136,09) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης (mean rank=87,23) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.16).

β) Όσοι εργάζονται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/σης Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=157,25) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης (mean rank=87,24) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.16).

γ) Όσοι εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Β΄, εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=136,09) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=103,67) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.16).

δ) Όσοι εργάζονται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/σης Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=157,25) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=103,67) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.16).

Διάγραμμα 6.16 Συσχέτιση με θέση απασχόλησης

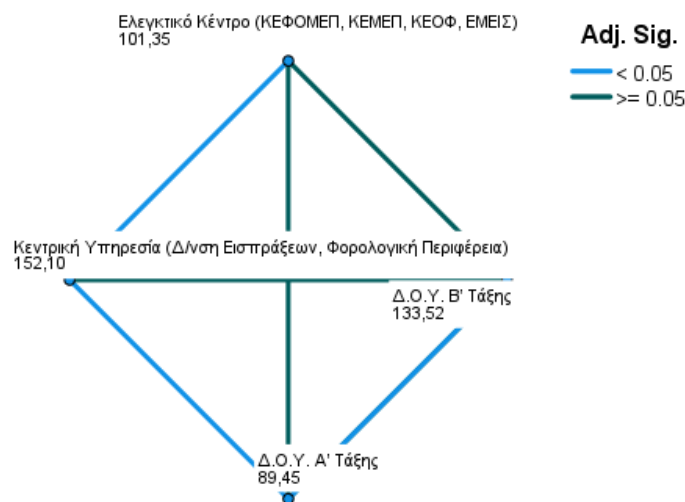
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=27,312, p=0,000<0,05$) της θέσης απασχόλησης των ερωτηθέντων με την Ερώτηση 23, Ενότητα 6 (Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της), Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Β΄ τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=133,52) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Α΄

τάξης (mean rank=89,45) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.17).

β) Όσοι εργάζονται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/σης Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=152,10) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Α' τάξης (mean rank=89,45) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.17).

γ) Όσοι εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. Β', εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=133,52) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=101,35) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.17).

δ) Όσοι εργάζονται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/σης Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=152,10) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους εργάζονται σε Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=101,35) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.17).

Διάγραμμα 6.17 Συσχέτιση με θέση απασχόλησης

Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

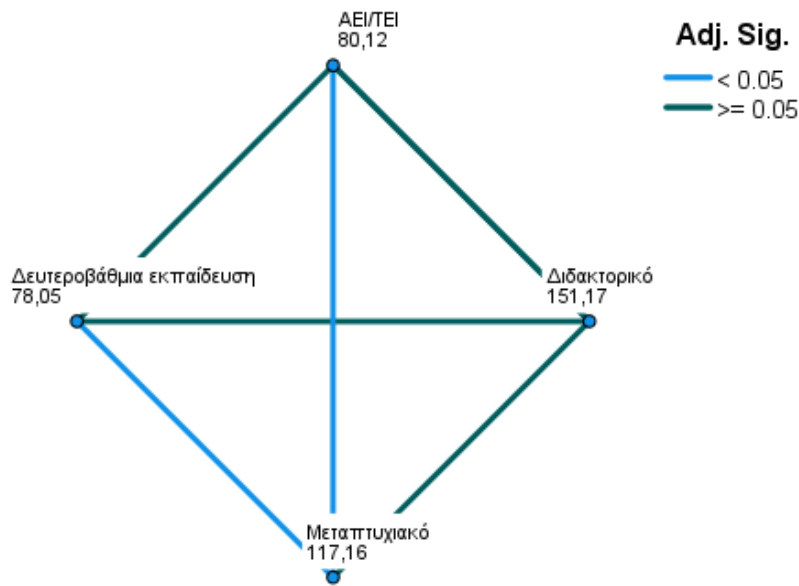
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=22,548, p=0,000<0,05$) του επιπέδου σπουδών των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 18, Ενότητα 5 (Κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων

πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν μεταπτυχιακό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=117,16) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (mean rank=78,05) για το αν κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.18).

β) Όσοι διαθέτουν διδακτορικό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=151,17) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (mean rank=78,05) για το αν κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.18).

γ) Όσοι έχουν μεταπτυχιακό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=117,16) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (mean rank=80,12) για το αν κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.18).

δ) Όσοι διαθέτουν διδακτορικό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=151,17) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (mean rank=80,12) για το αν κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.18).

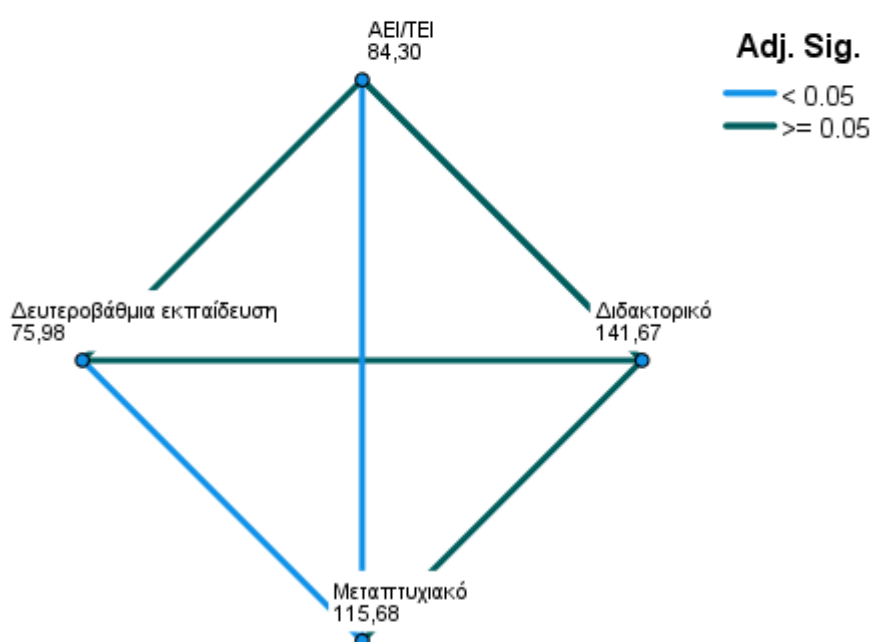
Διάγραμμα 6.18 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=17,859$, $p=0,000<0,05$) του επιπέδου σπουδών των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 19, Ενότητα 5 (Κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν μεταπτυχιακό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=115,68) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (mean rank=75,98) για το αν κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.19).

β) Όσοι διαθέτουν διδακτορικό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=141,67) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (mean rank=75,98) για το αν κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing

και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.19).

γ) Όσοι έχουν μεταπτυχιακό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=115,68) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (mean rank=84,30) για το αν κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.19).

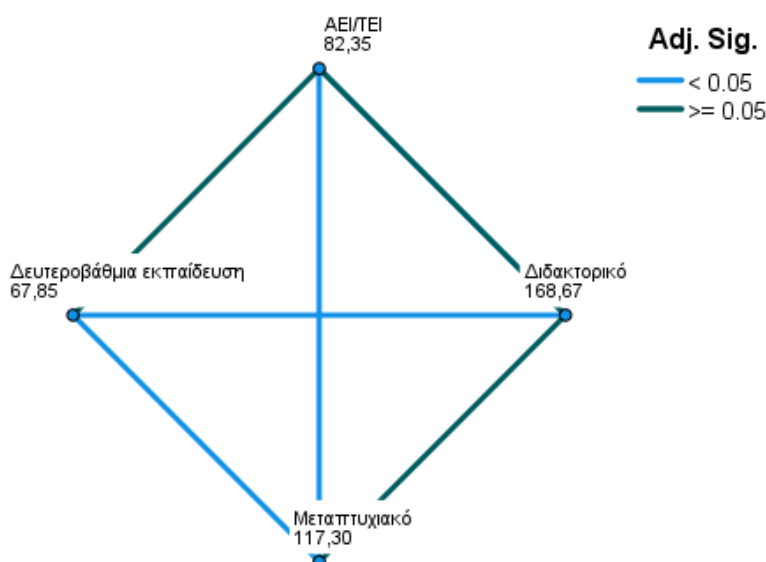
Διάγραμμα 6.19 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=26,386, p=0,000<0,05$) του επιπέδου σπουδών των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 21, Ενότητα 6 (Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν μεταπτυχιακό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=117,30) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (mean rank=67,85) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.20).

β) Όσοι διαθέτουν διδακτορικό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=168,67) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (mean rank=67,85) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.20).

γ) Όσοι έχουν μεταπτυχιακό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=117,30) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (mean rank=82,35) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.20).

δ) Όσοι διαθέτουν διδακτορικό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=168,67) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (mean rank=82,35) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.20).

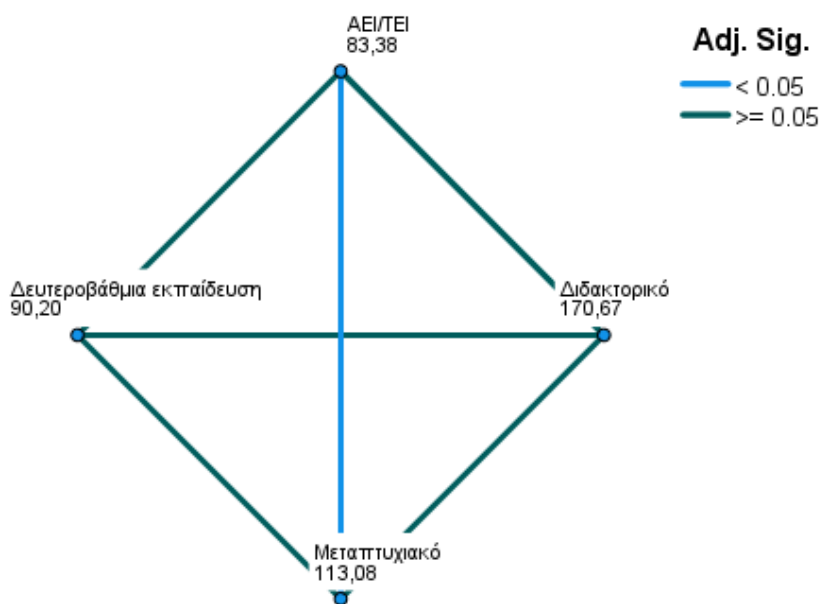
Διάγραμμα 6.20 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=15,650, p=0,000<0,05$) του επιπέδου σπουδών των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 23, Ενότητα 6 (Δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν μεταπτυχιακό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=113,08) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (mean rank=83,36) για το αν δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία

μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής (Διάγραμμα 6.21).

β) Όσοι διαθέτουν διδακτορικό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=170,67) ουδέτερη στάση συγκριτικά με όσους είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (mean rank=83,36) για το αν δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής (Διάγραμμα 6.21).

γ) Όσοι έχουν διδακτορικό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=170,67) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (mean rank=90,20) για το αν δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής (Διάγραμμα 6.21).

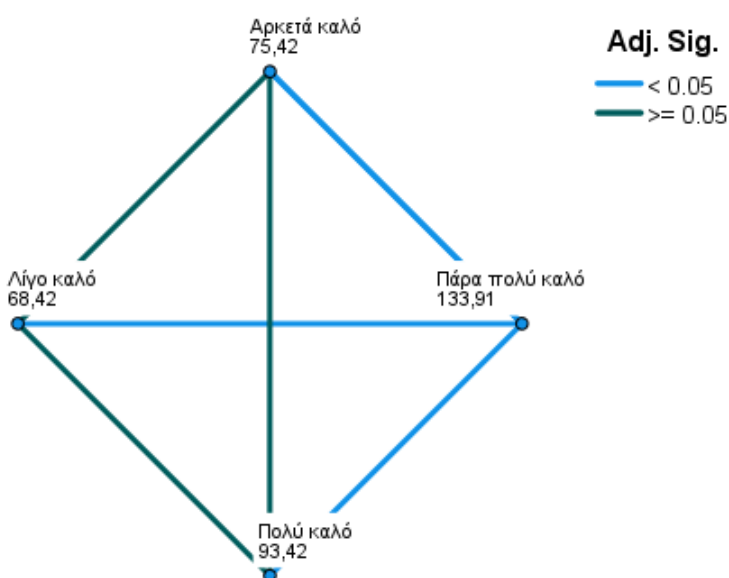
Διάγραμμα 6.21. Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=36,569, p=0,000<0,05$) του επιπέδου γνώσεων Τ.Π.Ε. των ερωτώμενων με την Ερώτηση 18, Ενότητα 5 (Κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της). Συγκεκριμένα: α)

Όσοι έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=133,91) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν λίγο καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. (mean rank=68,42) για το αν κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.22).

β) Όσοι έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=133,91) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. (mean rank=75,42) για το αν κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της (Διάγραμμα 6.22).

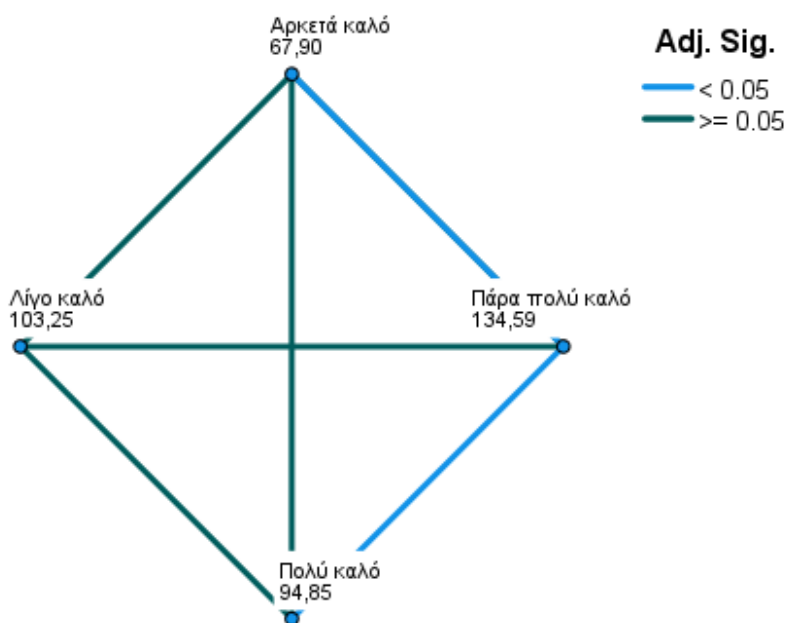

Διάγραμμα 6.22 Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=41,684, p=0,000<0,05$) του επιπέδου γνώσεων Τ.Π.Ε. των ερωτώμενων με την Ερώτηση 19, Ενότητα 5 (Κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=134,59) ουδέτερη

στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. (mean rank=67,90) για το αν κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.23).

β) Όσοι έχουν πολύ καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=94,85) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. (mean rank=67,90) για το αν κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.23).

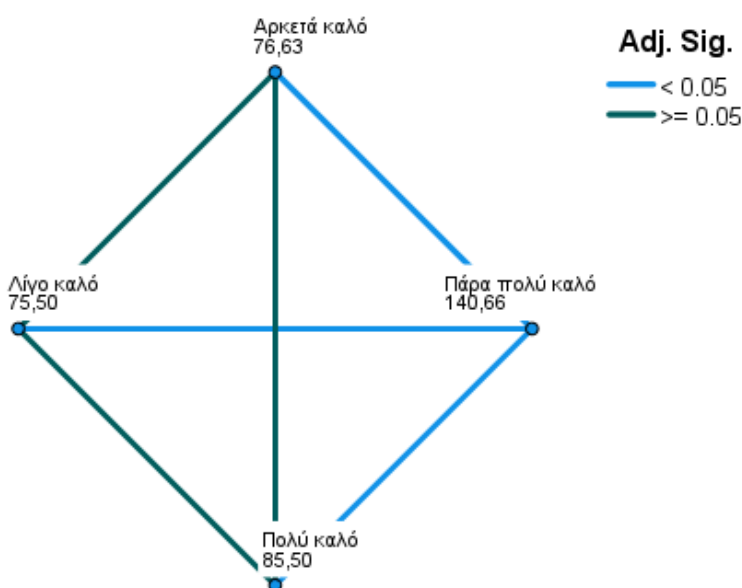

Διάγραμμα 6.23. Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=49,918, p=0,000<0,05$) του επιπέδου γνώσεων Τ.Π.Ε. των ερωτώμενων με την Ερώτηση 21, Ενότητα 6 (Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν

πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=140,66) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν λίγο καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. (mean rank=75,50) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.24).

β) Όσοι έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=140,66) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. (mean rank=76,63) για το αν η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής (Διάγραμμα 6.24).

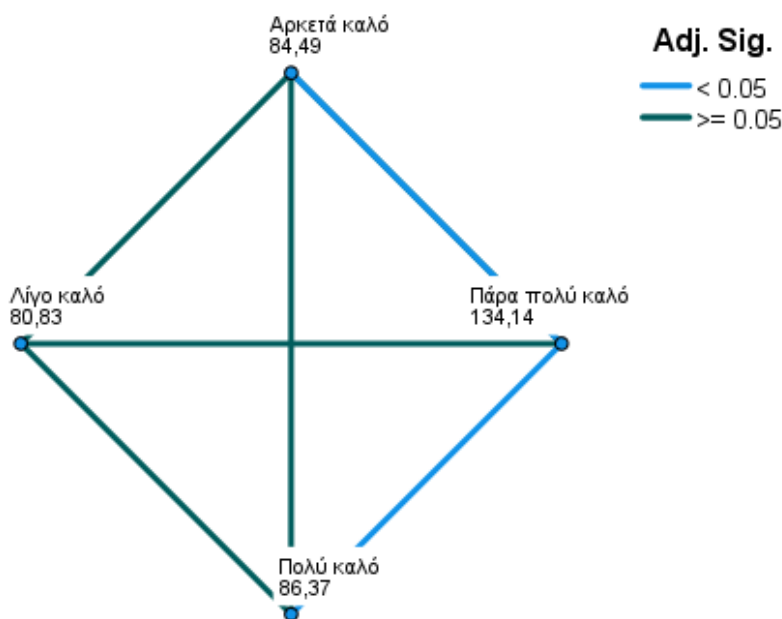

Διάγραμμα 6.24 Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=33,533$, $p=0,000<0,05$) του επιπέδου γνώσεων Τ.Π.Ε. των ερωτώμενων με την Ερώτηση 23, Ενότητα 6 (Δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=134,14) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν λίγο καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. (mean rank=80,83) για το αν δεδομένης της

πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής (Διάγραμμα 6.25).

β) Όσοι έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=134,14) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε. (mean rank=84,49) για το αν δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής (Διάγραμμα 6.25).

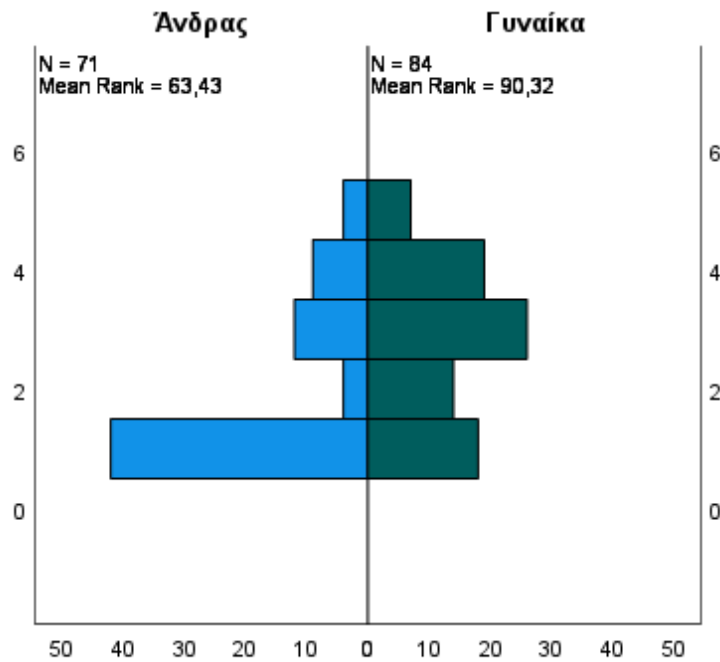
Διάγραμμα 6.25 Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ

β.3 Συσχέτιση ερωτήσεων 25, 26, 27, 28, 29 «Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται.....» της ενότητας 6 «Εκπαίδευση του Ανθρώπινου Δυναμικού» με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά (φύλο, έτη υπηρεσίας, επίπεδο σπουδών και ΤΠΕ) Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (φύλο, έτη υπηρεσίας, επίπεδο σπουδών, επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε.). με τις 5 μεταβλητές της 6^{ης} Ενότητας [Εκπαίδευση του Ανθρώπινου Δυναμικού], (Ερώτηση 25 «Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση», Ερώτηση 26 «Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών

προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων», Ερώτηση 27 «Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στην παρεμπόδιση συμμετοχής σε αυτά από τον Προϊστάμενό σας», Ερώτηση 28 «Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι θεωρείτε ότι λόγω της εμπειρίας σας δεν έχουν να σας προσφέρουν κάτι παραπάνω», Ερώτηση 29 «Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι δεν το επιθυμείτε γενικώς») πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Mann-Whitney U για τη σύγκριση δύο υποομάδων και ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

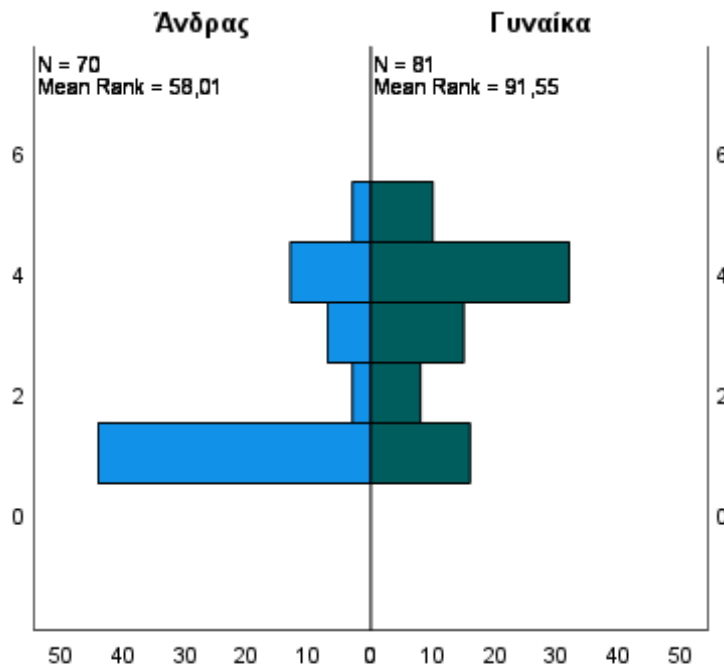
Συσχέτιση με φύλο

Ο έλεγχος Mann-Whitney U καταδεικνύει στατιστικά σημαντική διαφορά [$U(84, 71)=4016,500$, $p=0,000<0,05$] του φύλου των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 25 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση) (Ενότητα 6). Οι γυναίκες διαφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=90,32) σε σχέση με τους άνδρες (mean rank=63,43) ότι η μη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση (Διάγραμμα 6.26).

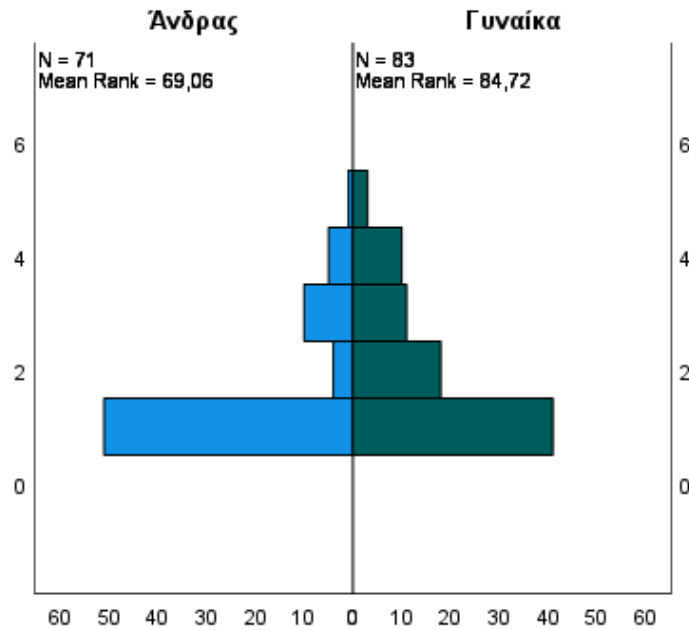
Διάγραμμα 6.26 Συσχέτιση με φύλο

Ο έλεγχος Mann-Whitney U καταδεικνύει στατιστικά σημαντική διαφορά [$U(81, 70)=4016,500, p=0,000<0,05$] του φύλου των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 26 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων) (Ενότητα 6). Οι γυναίκες εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=91,55) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με τους άνδρες (mean rank=58,01) ότι η μη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων (Διάγραμμα 6.27).

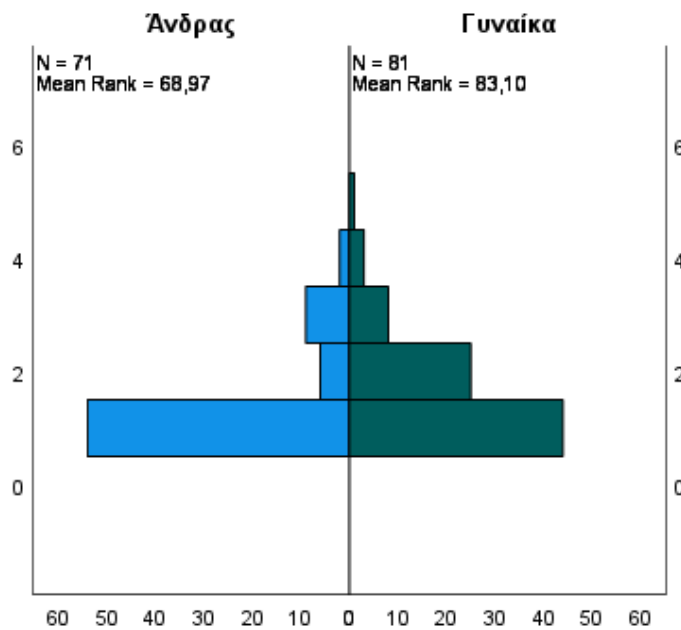
Διάγραμμα 6.27 Συσχέτιση με φύλο

Ο έλεγχος Mann-Whitney U καταδεικνύει στατιστικά σημαντική διαφορά [$U(83, 71)=3546,000$, $p=0,014<0,05$] του φύλου των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 27 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στην παρεμπόδιση συμμετοχής σε αυτά από τον Προϊστάμενό σας) (Ενότητα 6). Οι γυναίκες διαφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=84,72) σε σχέση με τους άνδρες (mean rank=69,06) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.28).

Διάγραμμα 6.28 Συσχέτιση με φύλο

Ο έλεγχος Mann-Whitney U καταδεικνύει στατιστικά σημαντική διαφορά [$U(81, 71)=3410,000, p=0,020<0,05$] του φύλου των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 28 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι θεωρείτε ότι λόγω της εμπειρίας σας δεν έχουν να σας προσφέρουν κάτι παραπάνω) (Ενότητα 6). Οι γυναίκες διαφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=83,10) σε σχέση με τους άνδρες (mean rank=68,97) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.29).

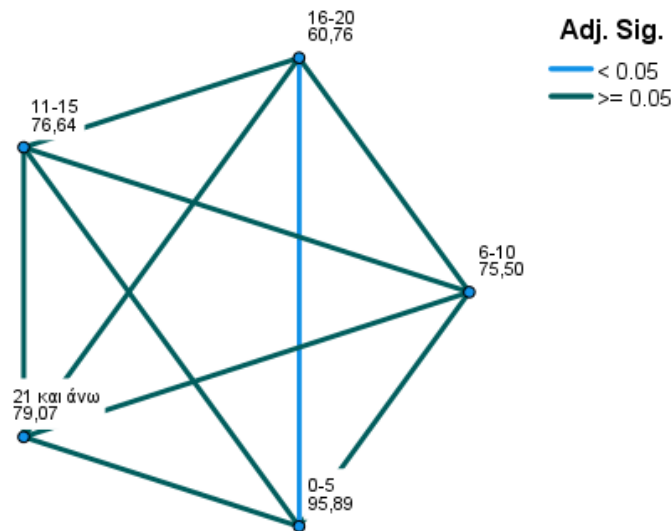
Διάγραμμα 6.29 Συσχέτιση με φύλο

Ο έλεγχος Mann-Whitney U δεν καταδεικνύει στατιστικά σημαντική διαφορά [$U(84, 71)=3372,000, p=0,060>0,05$] του φύλου των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 29 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι δεν το επιθυμείτε γενικώς) (Ενότητα 6).

Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

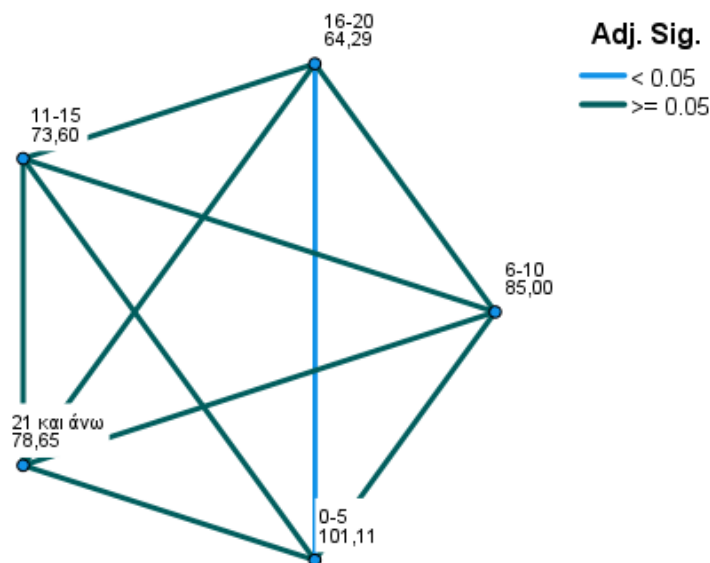
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=8,091, p=0,088>0,05$) των ετών υπηρεσίας των ερωτώμενων με την Ερώτηση 25, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση).

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=9,742, p=0,045<0,05$) των ετών υπηρεσίας των ερωτώμενων με την Ερώτηση 26, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μικρότερο βαθμό (mean rank=60,76) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) συγκριτικά με όσους έχουν 21 και άνω έτη υπηρεσίας (mean rank=79,07) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.30). β) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μικρότερο βαθμό (mean rank=60,76) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) συγκριτικά με όσους έχουν 0-5 έτη υπηρεσίας (mean rank=95,89) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.30).

Διάγραμμα 6.30. Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=11,593, p=0,021<0,05$) των ετών υπηρεσίας των ερωτώμενων με την Ερώτηση 27, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στην παρεμπόδιση συμμετοχής σε αυτά από τον Προϊστάμενό σας). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας διαφωνούν λιγότερο (mean rank=64,29) συγκριτικά με όσους έχουν 0-5 έτη υπηρεσίας (mean rank=101,11) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.31). β) Όσοι έχουν 21 και άνω έτη υπηρεσίας διαφωνούν λιγότερο (mean rank=78,65) σε σχέση με όσους έχουν 0-5 έτη υπηρεσίας- (mean rank=101,11) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.31).

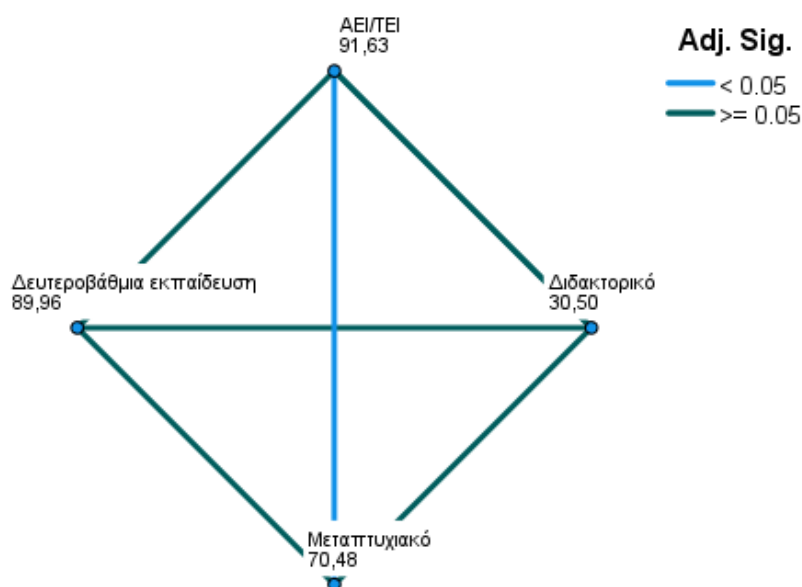
Διάγραμμα 6.31 Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=4,325$, $p=0,384>0,05$) των ετών υπηρεσίας των ερωτώμενων με την Ερώτηση 28, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι θεωρείτε ότι λόγω της εμπειρίας σας δεν έχουν να σας προσφέρουν κάτι παραπάνω).

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=4,194$, $p=0,380>0,05$) των ετών υπηρεσίας των ερωτώμενων με την Ερώτηση 29, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι δεν το επιθυμείτε γενικώς).

Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=10,970$, $p=0,012<0,05$) του επιπέδου σπουδών των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 25, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση). Όσοι είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ διαφωνών περισσότερο (mean rank=91,63) σε σχέση με όσους έχουν κάνει μεταπτυχιακό (mean rank=70,48) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.32).

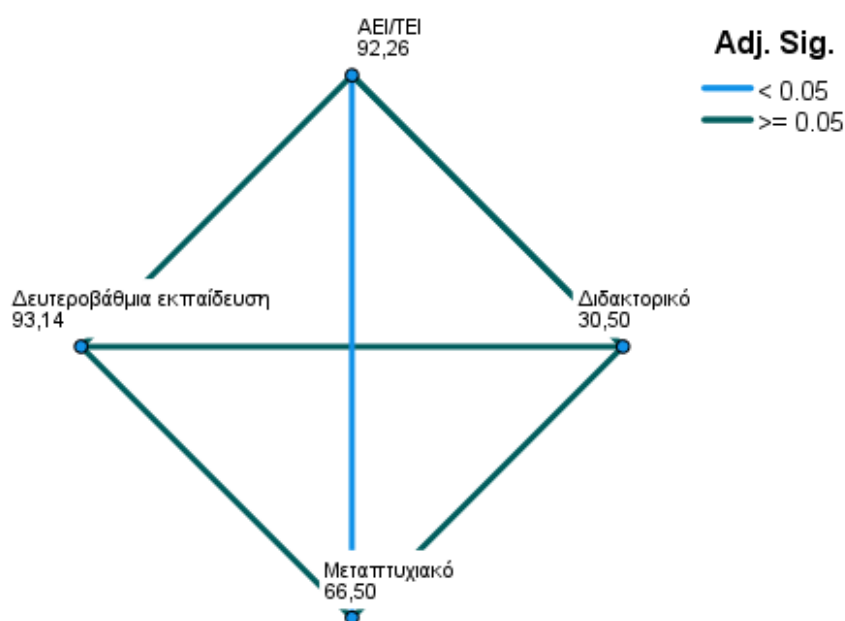
Διάγραμμα 6.32 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=16,204$, $p=0,000<0,05$) του επιπέδου σπουδών των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 26, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων). Συγκεκριμένα: α) Όσοι είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=92,26) ουδέτερη στάση (ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν κάνει διδακτορικό (mean rank=30,50) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.33).

β) Όσοι είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=92,26) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους έχουν κάνει μεταπτυχιακό (mean rank=66,50) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.33).

γ) Όσοι είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=93,14) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους έχουν κάνει μεταπτυχιακό (mean rank=66,50) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.33).

δ) Όσοι είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=93,14) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (mean rank=92,26) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.33).

Διάγραμμα 6.33 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=2,947$, $p=0,400>0,05$) του επιπέδου σπουδών των ερωτώμενων με την Ερώτηση 27, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στην παρεμπόδιση συμμετοχής σε αυτά από τον Προϊστάμενό σας).

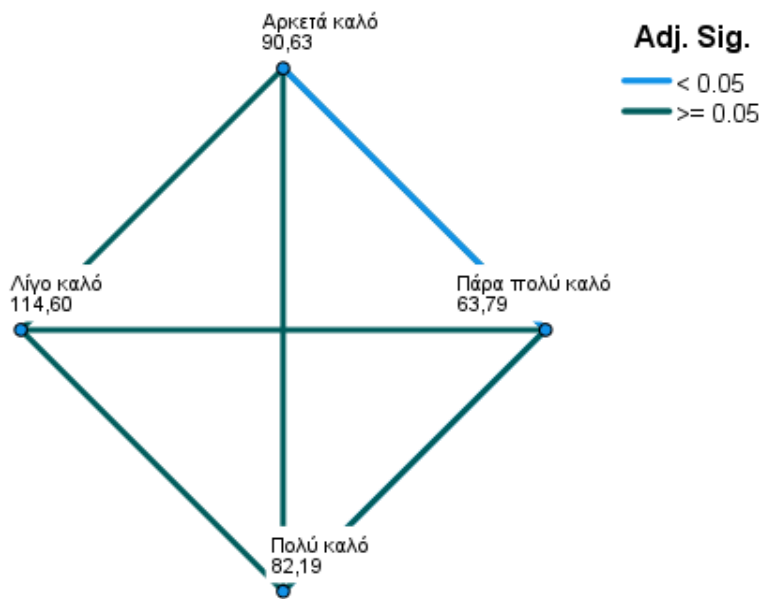
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=2,651$, $p=0,449>0,05$) του επιπέδου σπουδών των ερωτώμενων με την Ερώτηση 28, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι θεωρείτε ότι λόγω της εμπειρίας σας δεν έχουν να σας προσφέρουν κάτι παραπάνω).

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=3,775$, $p=0,287>0,05$) του επιπέδου σπουδών των ερωτώμενων με την Ερώτηση 29, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι δεν το επιθυμείτε γενικώς).

Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=14,194$, $p=0,003<0,05$) του επιπέδου γνώσεων Τ.Π.Ε. των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 25, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ διαφωνούν περισσότερο (mean rank=90,63) σε σχέση με όσους έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (mean rank=63,79) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.34).

β) Όσοι έχουν λίγο καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ διαφωνούν περισσότερο (mean rank=114,60) σε σχέση με όσους έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (mean rank=63,79) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.34).

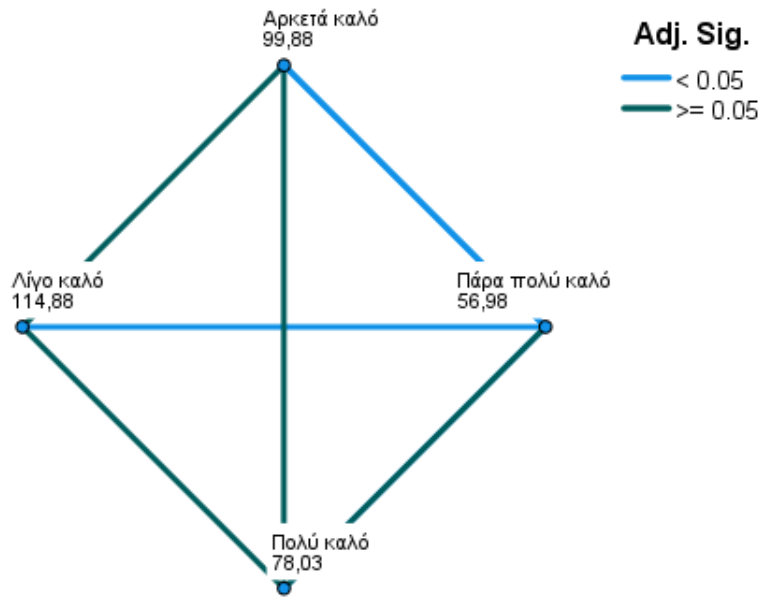

Διάγραμμα 6.34 Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=28,827$, $p=0,003<0,05$) του επιπέδου γνώσεων Τ.Π.Ε. των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 26, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=99,88) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (mean rank=56,98) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.35).

β) Όσοι έχουν λίγο καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=114,88) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (mean rank=56,98) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.35).

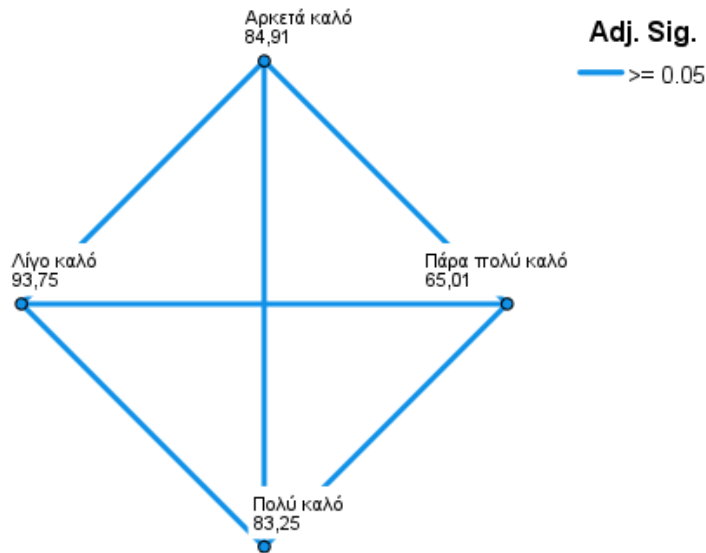
γ) Όσοι έχουν αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=99,88) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους έχουν πολύ καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (mean rank=78,03) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.35).

Διάγραμμα 6.35 Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ

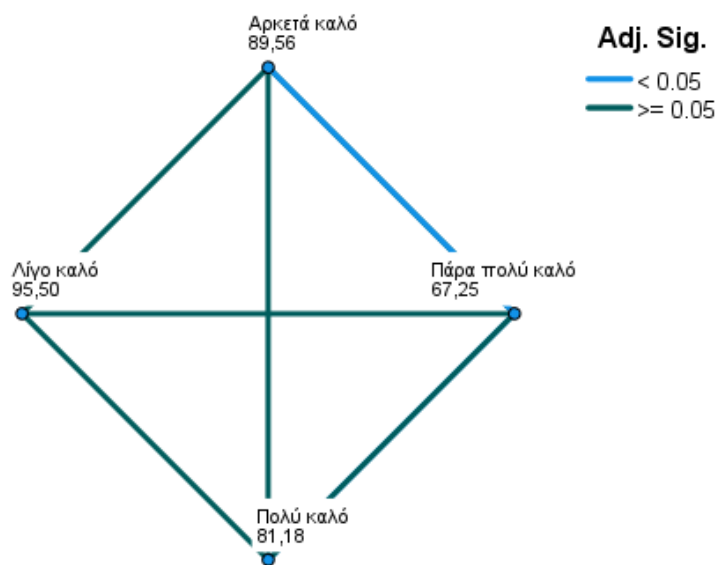
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=6,529$, $p=0,089>0,05$) του επιπέδου γνώσεων Τ.Π.Ε. των ερωτώμενων με την Ερώτηση 27, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στην παρεμπόδιση συμμετοχής σε αυτά από τον Προϊστάμενό σας).

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=10,184$, $p=0,017<0,05$) του επιπέδου γνώσεων Τ.Π.Ε. των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 28, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι θεωρείτε ότι λόγω της εμπειρίας σας δεν έχουν να σας προσφέρουν κάτι παραπάνω). Όσοι έχουν αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ διαφωνούν περισσότερο (mean rank=84,91) συγκριτικά με όσους έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (mean rank=65,01) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.36).

Διάγραμμα 6.36 Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=12,732$, $p=0,005<0,05$) του επιπέδου γνώσεων Τ.Π.Ε. των ερωτηθέντων με την Ερώτηση 29, Ενότητα 6 (Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι δεν το επιθυμείτε γενικώς). Όσοι έχουν αρκετά καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ διαφωνούν πολύ σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=89,56) σε σχέση με όσους έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ (mean rank=67,25) με την ερώτηση αυτή (Διάγραμμα 6.37).

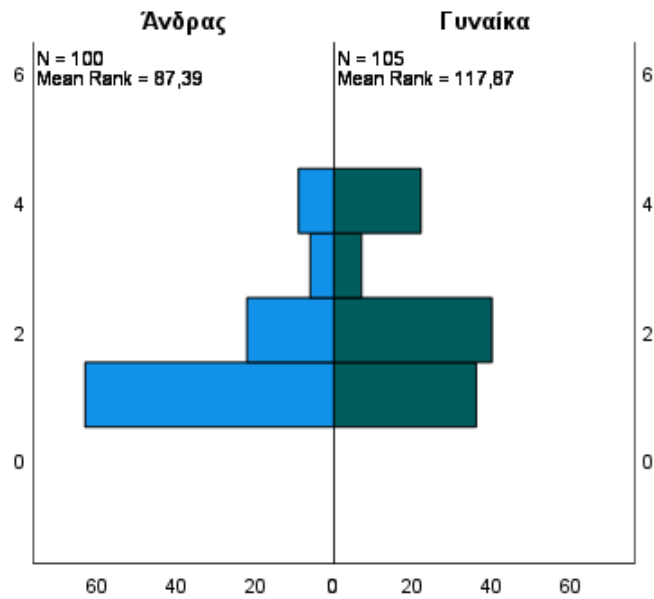
Διάγραμμα 6.37 Συσχέτιση με επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ

β.4 Συσχέτιση ερωτήσεων 31 και 32 της ενότητας 7 «Απόψεις και προτάσεις για την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των υπαλλήλων» με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά φύλο, έτη υπηρεσίας και επίπεδο σπουδών.

Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (φύλο, έτη υπηρεσίας, επίπεδο σπουδών). με τις 2 μεταβλητές της 7^{ης} Ενότητας «Απόψεις και προτάσεις για την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των υπαλλήλων», (Ερώτηση 31 «Η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται.....», Ερώτηση 32 «Ποιος είναι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης-εκπαίδευσης για εσάς;», πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Mann-Whitney U για τη σύγκριση δύο υποομάδων και ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

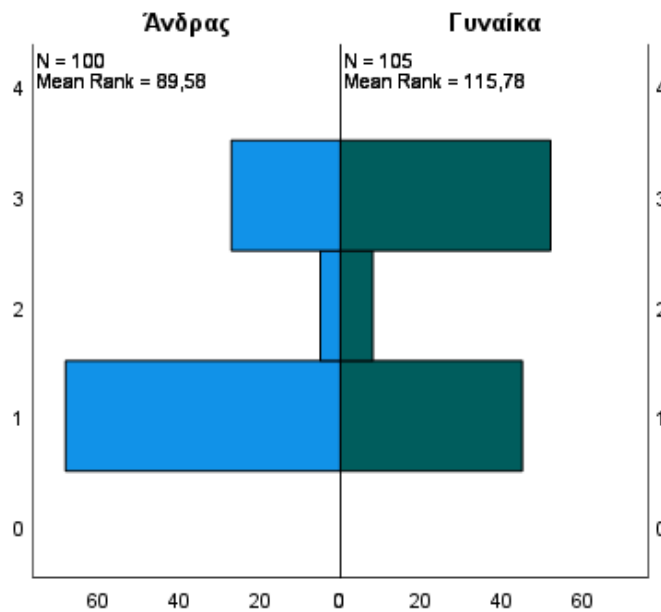
Συσχέτιση με φύλο

Ο έλεγχος Mann-Whitney U καταδεικνύει στατιστικά σημαντική διαφορά [$U(105, 100)=6811,000$, $p=0,000<0,05$] του φύλου των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 31 (Η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε., την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο) (Ενότητα 7). Οι γυναίκες θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=117,87) σε σχέση με τους άνδρες (mean rank=87,39) ότι η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε. ή σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο (Διάγραμμα 6.38).

Διάγραμμα 6.38 Συσχέτιση με φύλο

Ο έλεγχος Mann-Whitney U καταδεικνύει στατιστικά σημαντική διαφορά [$U(105, 100)=6592,000, p=0,000<0,05$] του φύλου των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 32 (Ποιος είναι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης-εκπαίδευσης για εσάς;) (Ενότητα 7). Οι γυναίκες θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=115,78) σε σχέση με τους άνδρες (mean rank=89,58) ότι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης είναι δια ζώσης (φυσική παρουσία) (Διάγραμμα 6.39).

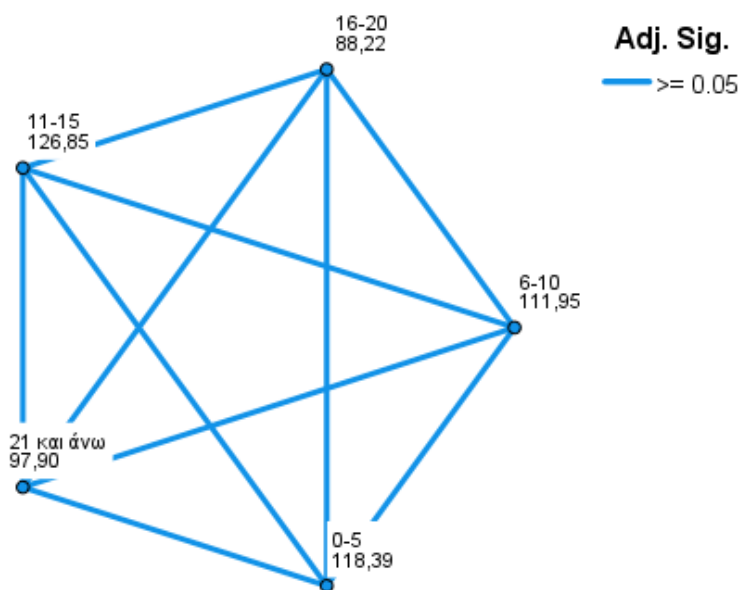
Διάγραμμα 6.39 Συσχέτιση με φύλο

Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2_{(4)}=10,902$, $p=0,028<0,05$) των ετών υπηρεσίας των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 31 (Η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε., την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο) (Ενότητα 7). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν 0-5 έτη υπηρεσίας συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=118,39) σε σχέση με όσους έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας (mean rank=88,22) ότι η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε. ή σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο (Διάγραμμα 6.40).

β) Όσοι έχουν 11-15 έτη υπηρεσίας συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=126,85) σε σχέση με όσους έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας (mean rank=88,22) ότι η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε. ή σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο (Διάγραμμα 6.40).

γ) Όσοι έχουν 11-15 έτη υπηρεσίας συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=126,85) σε σχέση με όσους έχουν 21 και άνω έτη υπηρεσίας (mean rank=97,90) ότι η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε. ή σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο (Διάγραμμα 6.40).

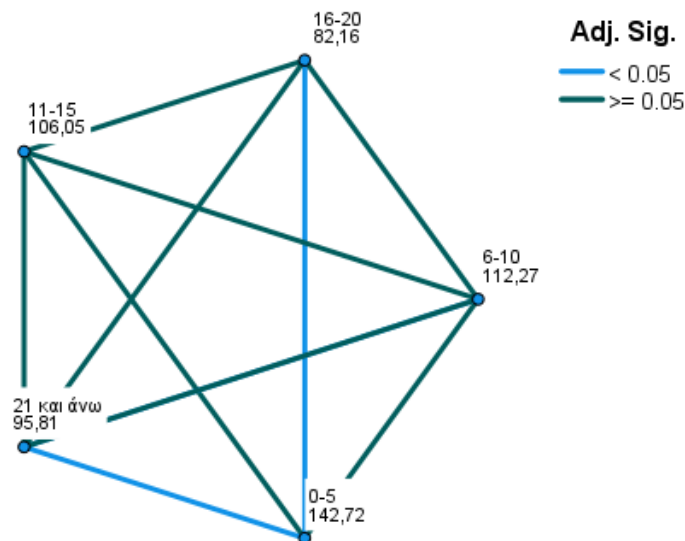

Διάγραμμα 6.40 Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2_{(3)}=30,030$, $p=0,000<0,05$) των ετών υπηρεσίας των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 32 (Ποιος είναι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης-εκπαίδευσης για εσάς;) (Ενότητα 7). Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν 0-5 έτη υπηρεσίας συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=142,72) σε σχέση με όσους έχουν 11-15 έτη υπηρεσίας (mean rank=106,05) ότι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης είναι δια ζώσης (φυσική παρουσία) (Διάγραμμα 6.41).

β) Όσοι έχουν 0-5 έτη υπηρεσίας συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=142,72) σε σχέση με όσους έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας (mean rank=82,16) ότι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης είναι δια ζώσης (φυσική παρουσία) (Διάγραμμα 6.41).

γ) Όσοι έχουν 0-5 έτη υπηρεσίας συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=142,72) σε σχέση με όσους έχουν 21 και άνω έτη υπηρεσίας (mean rank=95,81) ότι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης είναι δια ζώσης (φυσική παρουσία) (Διάγραμμα 6.41).

Διάγραμμα 6.41 Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2_{(3)}=6,888$, $p=0,076>0,05$) του επιπέδου σπουδών των ερωτώμενων με την Ερώτηση 31 (Η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε., την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο) (Ενότητα 7).

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=2,510$, $p=0,473>0,05$) του επιπέδου σπουδών των ερωτώμενων με την Ερώτηση 32 (Ποιος είναι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης-εκπαίδευσης για εσάς;) (Ενότητα 7).

Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

γ.1 Συσχέτιση της ερώτησης 8 της ενότητας 2 «Η αποτελεσματικότητα του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών», της ερώτησης 11 της ενότητας 3 «Η αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» και των ερωτήσεων 14 και 14^Α της ενότητας 4 «Ο βαθμός αποτελεσματικότητας της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε σχέση με την επιβολή διοικητικών μέτρων, τόσο στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών»

Ο αμφίπλευρος έλεγχος συσχέτισης Spearman καταδεικνύει σημαντικές στατιστικά θετικές συσχετίσεις (Πίνακας) ανάμεσα στις μεταβλητές (Ερώτηση 8, Ενότητα 2 «Το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης», Ερώτηση 11, Ενότητα 3 «Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας, β) κατάσχεση ακινήτων, γ) υποθήκη, δ) πλειστηριασμός, ε) ποινική δίωξη», Ερώτηση 14, Ενότητα 4 «Οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» και Ερώτηση 14^Α, Ενότητα 4 «Εάν διαφωνείτε, ποιο θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας τρίτων, β) αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας»).

Οι συσχετίσεις εντοπίζονται ανάμεσα: α) στη μεταβλητή (Ερ. 8) με τη μεταβλητή (Ερ.11) ($\rho=0,220$, $p\text{-value}=0,002<0,01$), με τη μεταβλητή (Ερ.14) ($\rho=0,178$, $p\text{-}$

value=0,011<0,05) και με τη μεταβλητή (Ερ. 8) (rho=0,172, p-value=0,029<0,05) και β) στη μεταβλητή (Ερ. 14) με τη μεταβλητή (Ερ. 14^Α) (rho=0,328, p-value=0,000<0,01). Ο έλεγχος Spearman της μεταβλητής (Ερ.11) με τις μεταβλητές (Ερ.14 και Ερ.14^Α) δεν καταδεικνύει σημαντικές στατιστικά συσχετίσεις (p-value>0,01) .

Πίνακας 6.11 Έλεγχος συσχέτισης Spearman

		Ερ.8	Ερ.11	Ερ.14	Ερ.14^Α
8. Το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης	Correlation	1	0,220**	0,178*	0,172*
	Coefficient				
	Sig. (2-tailed)		0,002	0,011	0,029
	N	205	205	205	160
11. Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας, β) κατάσχεση ακινήτων, γ) υποθήκη, δ) πλειστηριασμός, ε) ποινική δίωξη	Correlation	0,220**	1	0,007	0,112
	Coefficient				
	Sig. (2-tailed)	0,002		0,924	0,159
	N	205	205	205	160
14. Οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων	Correlation	0,178*	0,007	1	0,328**
	Coefficient				
	Sig. (2-tailed)	0,011	0,924		0,001
	N	205	205	205	160
14^Α. Εάν διαφωνείτε, ποιο θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας τρίτων, β) αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας	Correlation	0,172*	0,112	0,328**	1
	Coefficient				
	Sig. (2-tailed)	0,029	0,159	0,001	
	N	160	160	160	160

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

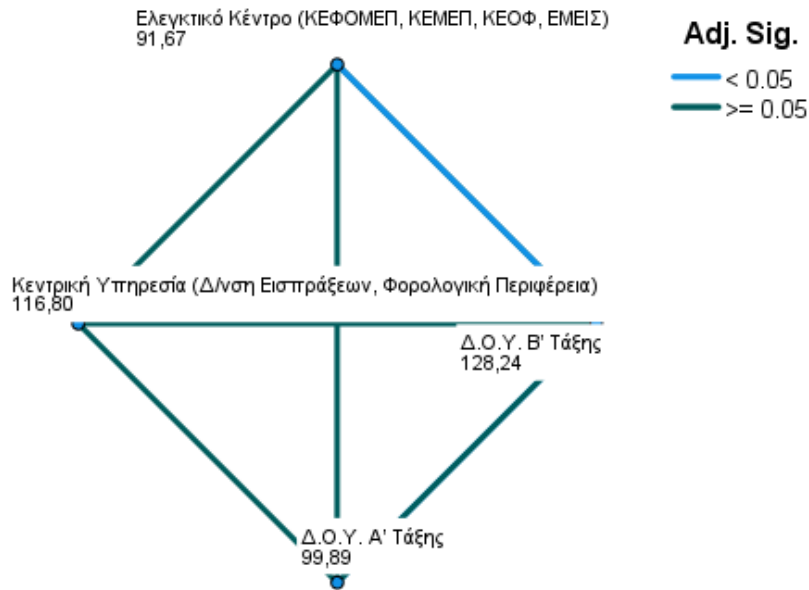
* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης, και αντικείμενο εργασίας) των ερωτηθέντων με τις μεταβλητές (Ερώτηση 8, Ενότητα 2 «Το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης», Ερώτηση 11, Ενότητα 3 «Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των

δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας, β) κατάσχεση ακινήτων, γ) υποθήκη, δ) πλειστηριασμός, ε) ποινική δίωξη», Ερώτηση 14, Ενότητα 4 «Οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» και Ερώτηση 14^Α, Ενότητα 4 «Εάν διαφωνείτε, ποιο θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας τρίτων, β) αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας»), πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

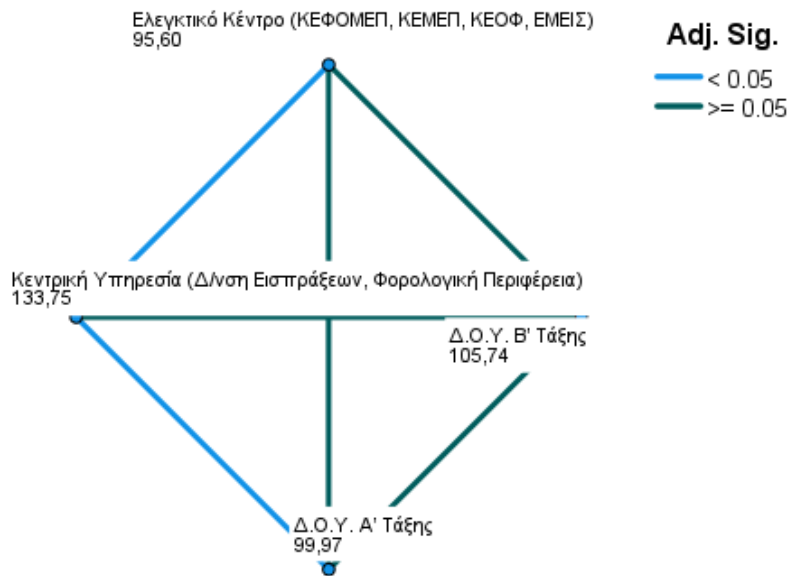
Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=8,824$, $p=0,032<0,05$) της Ερώτησης 8, «Το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης» με την υπηρεσία απασχόλησης. Συγκεκριμένα: α) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ Β' τάξης συμφωνούν περισσότερο (mean rank=128,24) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ Α' τάξης (mean rank=99,89) με την Ερώτηση 8 (Διάγραμμα 6.42). β) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ Β' τάξης συμφωνούν περισσότερο (mean rank=128,24) σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=91,67) με την Ερώτηση 8 (Διάγραμμα 6.42). γ) Όσοι απασχολούνται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/νση Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) συμφωνούν περισσότερο (mean rank=116,80) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=91,67) με την Ερώτηση 8 (Διάγραμμα 6.42). δ) Όσοι απασχολούνται σε Κεντρική Υπηρεσία (Δ/νση Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) συμφωνούν περισσότερο (mean rank=116,80) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α' Τάξης (mean rank=99,89) με την Ερώτηση 8 (Διάγραμμα 6.42).

Διάγραμμα 6.42 Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=8,095$, $p=0,044<0,05$) της Ερώτησης 11, «Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας, β) κατάσχεση ακινήτων, γ) υποθήκη, δ) πλειστηριασμός, ε) ποινική δίωξη» με την υπηρεσία απασχόλησης. Συγκεκριμένα: α) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) συμφωνούν περισσότερο (mean rank=133,85) σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=95,60) ότι η κατάσχεση εις χείρας τρίτων συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων (Διάγραμμα 6.43). β) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) συμφωνούν περισσότερο (mean rank=133,85) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α' τάξης (mean rank=99,97) ότι η κατάσχεση εις χείρας τρίτων συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων (Διάγραμμα 6.43).

Διάγραμμα 6.43 Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=0,920$, $p=0,821>0,05$) της Ερώτησης 14, «Οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» με την υπηρεσία απασχόλησης των συμμετεχόντων.

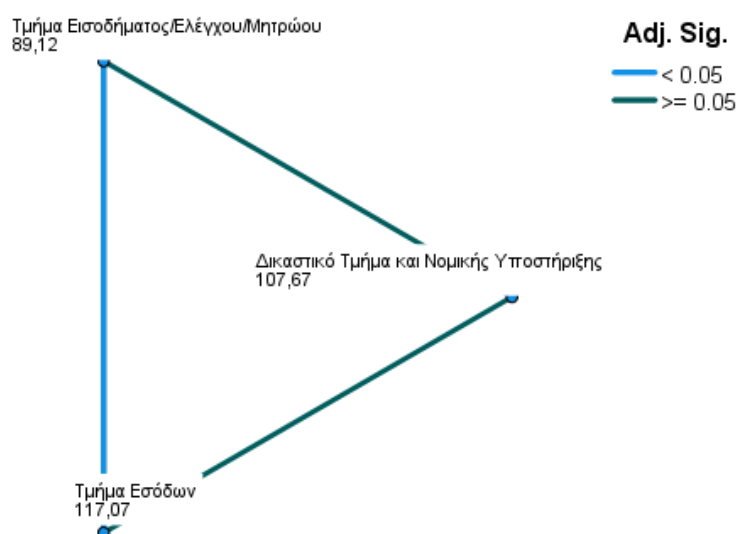
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=2,169$, $p=0,538>0,05$) της Ερώτησης 14^A, «Εάν διαφωνείτε, ποιο θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας τρίτων, β) αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας» με την υπηρεσία απασχόλησης των συμμετεχόντων.

Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=9,838$, $p=0,007<0,05$) της Ερώτησης 8, «Το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης» με το αντικείμενο εργασίας των ερωτηθέντων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων συμφωνούν περισσότερο (mean rank=117,07) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=89,12) με την Ερώτηση 8 (Διάγραμμα 6.44).

β) Όσοι εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης συμφωνούν περισσότερο (mean rank=107,67) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα

Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=89,12) με την Ερώτηση 8 (Διάγραμμα 6.44).

Διάγραμμα 6.44 Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=3,805$, $p=0,149>0,05$) της Ερώτησης 11, «Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας, β) κατάσχεση ακινήτων, γ) υποθήκη, δ) πλειστηριασμός, ε) ποινική δίωξη» με το αντικείμενο εργασίας των ερωτηθέντων.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=4,668$, $p=0,097>0,05$) της Ερώτησης 14, «Οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» με το αντικείμενο εργασίας των ερωτηθέντων.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=4,199$, $p=0,123>0,05$) της Ερώτησης 14^A, «Εάν διαφωνείτε, ποιο θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας τρίτων, β) αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας» με το αντικείμενο εργασίας των ερωτηθέντων.

γ.2 Συσχέτιση της ερώτησης 9 και 10 της ενότητας 2 «Η αποτελεσματικότητα του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών», της ερώτησης 12 και 13 της ενότητας 3 «Η αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» και της ερώτησης 37 της ενότητας 8 «Από τη σκοπιά των πολιτών».

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 6.12, ο αμφίπλευρος έλεγχος συσχέτισης Spearman καταδεικνύει σημαντικές στατιστικά θετικές συσχετίσεις ($p\text{-value}<0,01$). Η συσχέτιση κυμαίνεται από ($\rho=0,399$, $p\text{-value}=0,000<0,01$) έως ($\rho=0,741$, $p\text{-value}=0,000<0,01$). Συγκεκριμένα υπάρχει σημαντική στατιστικά θετική συσχέτιση: i) Ανάμεσα στη μεταβλητή (Ερ. 9, Ενότητα 2) «Η συστηματικοποίηση και η κλιμάκωση των ποσοστών παρακράτησης, κατά την έκδοση του ΑΦΕ, συνέβαλλε στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους στόχους και τους σκοπούς της φορολογικής διοίκησης» με τη μεταβλητή (Ερ. 10, Ενότητα 3) «Ο εξορθολογισμός και η τυποποίηση της έκδοσης ΑΦΕ συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» ($\rho=0,596$, $p\text{-value}=0,000<0,01$), με τη μεταβλητή (Ερ. 12, Ενότητα 3) «Η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» ($\rho=0,560$, $p\text{-value}=0,000<0,01$), με τη μεταβλητή (Ερ. 13, Ενότητα 3 «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» ($\rho=0,500$, $p\text{-value}=0,000<0,01$) και με τη μεταβλητή (Ερ. 37, Ενότητα 8) «Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της» ($\rho=0,538$, $p\text{-value}=0,000<0,01$).

ii) Ανάμεσα στη μεταβλητή (Ερ. 10, Ενότητα 3) «Ο εξορθολογισμός και η τυποποίηση της έκδοσης ΑΦΕ συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» με τη μεταβλητή (Ερ. 12, Ενότητα 3) «Η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» ($\rho=0,489$, $p\text{-value}=0,000<0,01$), με τη μεταβλητή (Ερ. 13, Ενότητα 3 «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» ($\rho=0,519$, $p\text{-value}=0,000<0,01$) και με τη μεταβλητή (Ερ. 37, Ενότητα 8) «Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της

εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της» ($\rho=0,399$, $p\text{-value}=0,000<0,01$).

iii) Ανάμεσα στη μεταβλητή (Ερ. 12 , Ενότητα 3) «Η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» με τη μεταβλητή (Ερ. 13, Ενότητα 3 «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» ($\rho=0,741$, $p\text{-value}=0,000<0,01$) και με τη μεταβλητή (Ερ. 37, Ενότητα 8) «Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της» ($\rho=0,466$, $p\text{-value}=0,000<0,01$).

iv) Ανάμεσα στη μεταβλητή (Ερ. 13, Ενότητα 3 «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» με τη μεταβλητή (Ερ. 37, Ενότητα 8) «Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της» ($\rho=0,437$, $p\text{-value}=0,000<0,01$).

Πίνακας 6.12 Έλεγχος συσχέτισης Spearman

		Ερ.9	Ερ.10	Ερ.12	Ερ.13	Ερ.37
9. Η συστηματικοποίηση και η κλιμάκωση των ποσοστών παρακράτησης, κατά την έκδοση του ΑΦΕ, συνέβαλλε στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους στόχους και τους σκοπούς της φορολογικής διοίκησης.	Correlation Coefficient	1	0,596**	0,560**	0,500**	0,538**
	Sig. (2-tailed)		0,000	0,000	0,000	0,000
	N	205	205	205	205	205
10. Ο εξορθολογισμός και η τυποποίηση της έκδοσης ΑΦΕ συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.	Correlation Coefficient	0,596**	1	0,489**	0,519**	0,399**
	Sig. (2-tailed)	0,000		0,000	0,000	0,000
	N	205	205	205	205	205
12. Η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.	Correlation Coefficient	0,560**	0,489**	1	0,741**	0,466**
	Sig. (2-tailed)	0,000	0,000		0,000	0,000
	N	205	205	205	205	205
13. Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.	Correlation Coefficient	0,500**	0,519**	0,741**	1	0,437**
	Sig. (2-tailed)	0,000	0,000	0,000		0,000
	N	205	205	205	205	205
37. Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της.	Correlation Coefficient	0,538**	0,399**	0,466**	0,437**	1
	Sig. (2-tailed)	0,000	0,000	0,000	0,000	
	N	205	205	205	205	205

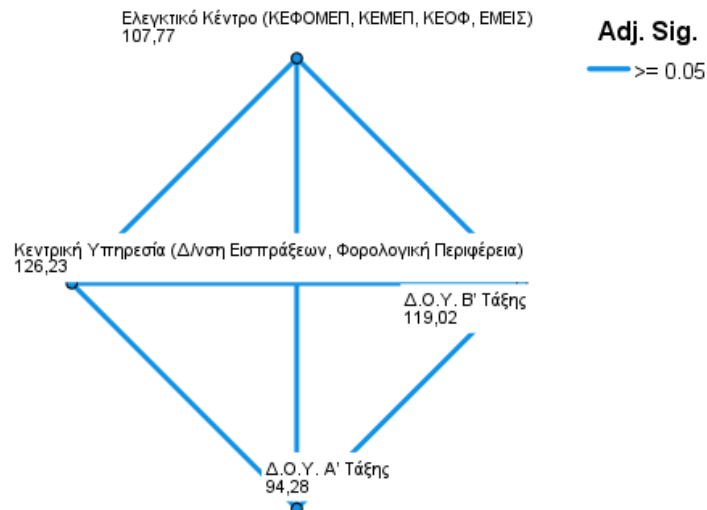
***. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).*

Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης, αντικείμενο εργασίας, επίπεδο σπουδών και έτη υπηρεσίας) των ερωτηθέντων με τις μεταβλητή (Ερώτηση 37, Ενότητα 8 «Οι δράσεις και ενέργειες

που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της»), πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=8,493$, $p=0,037<0,05$) της Ερώτησης 37 «Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της» με την υπηρεσία απασχόλησης των συμμετεχόντων. α) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/ση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) συμφωνούν περισσότερο (mean rank=128,23) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης (mean rank=94,28) με την Ερώτηση 37 (Διάγραμμα 6.45). β) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/ση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) συμφωνούν περισσότερο (mean rank=128,23) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Ελεγκτικό Κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=107,77) με την Ερώτηση 37 (Διάγραμμα 6.45). γ) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/ση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) συμφωνούν περισσότερο (mean rank=128,23) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Β΄ τάξης (mean rank=119,02) με την Ερώτηση 37 (Διάγραμμα 6.45). δ) Όσοι απασχολούνται σε Ελεγκτικό Κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) συμφωνούν περισσότερο (mean rank=107,77) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης (mean rank=94,28) και σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Β΄ τάξης (mean rank=119,02) με την Ερώτηση 37 (Διάγραμμα 6.45).

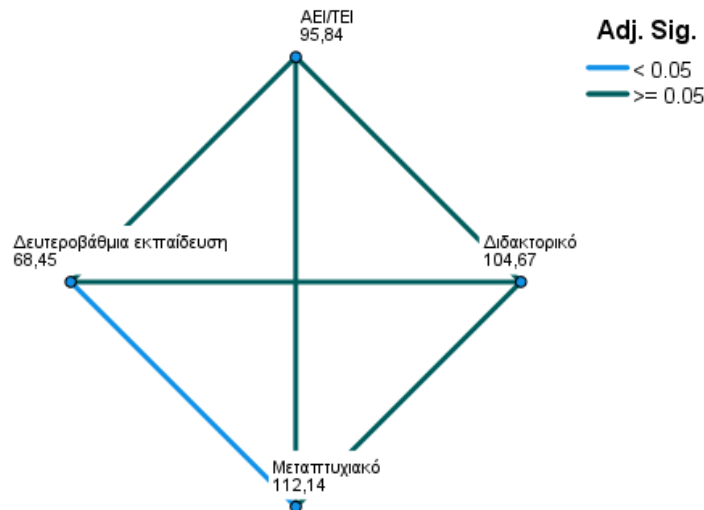
Διάγραμμα 6.45 Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=5,933$, $p=0,051>0,05$) της Ερώτησης 37 «Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της» με την υπηρεσία απασχόλησης των συμμετεχόντων.

Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=11,809$, $p=0,008<0,05$) της Ερώτησης 37 «Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της» με το επίπεδο σπουδών των ερωτώμενων. Όσοι έχουν κάνει μεταπτυχιακό συμφωνούν περισσότερο (mean rank=112,14) σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (mean rank=68,45) με την Ερώτηση 37 (Διάγραμμα 6.46).

Διάγραμμα 6.46 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=5,448$, $p=0,244>0,05$) της Ερώτησης 37 «Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της» με τα έτη υπηρεσίας των ερωτώμενων.

γ.3 Συσχέτιση της ερώτησης 11, 12 και 13 της ενότητας 3 «Η αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών», της ερώτησης 15 ενότητας 4 «Ο βαθμός αποτελεσματικότητας της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε σχέση με την επιβολή διοικητικών μέτρων, τόσο στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών».

Ο αμφίπλευρος έλεγχος συσχέτισης Spearman καταδεικνύει σημαντική στατιστικά θετική συσχέτιση της μεταβλητής (Ερ. 15, Ενότητα 4) «Η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της: α) Δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων, β) Κατάσχεσης ακινήτων, γ) Έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού, δ) Ποινικής δίωξης, ε) Έκδοσης ΑΦΕ με παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού», με τη μεταβλητή Ερ. 11, Ενότητα 3 (Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις

χείρας, β) κατάσχεση ακινήτων, γ) υποθήκη, δ) πλειστηριασμός, ε) ποινική δίωξη) ($\rho=0,195$, $p\text{-value}=0,005<0,01$). Ο έλεγχος συσχέτισης Spearman της μεταβλητής (Ερ. 15) με τις μεταβλητές (Ερ. 12) «Η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» και (Ερ. 13) «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00 €, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» δεν καταδεικνύει σημαντικές στατιστικά συσχετίσεις ($p\text{-value}>0,01$).

Πίνακας 6.13 Έλεγχος συσχέτισης Spearman

		Ερ.15
15. Η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της: α) Δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων, β) Κατάσχεσης ακινήτων, γ) Έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού, δ) Ποινικής δίωξης, ε) Έκδοσης ΑΦΕ με παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	1 205
11. Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας, β) κατάσχεση ακινήτων, γ) υποθήκη, δ) πλειστηριασμός, ε) ποινική δίωξη	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	0,195** 0,005 205
12. Η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	0,102 0,144 205
13. Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	0,133 0,058 205

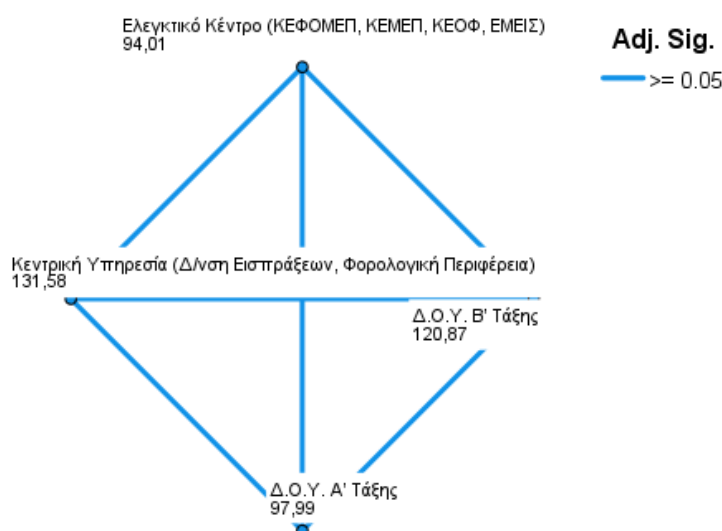
***Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)*

Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης, αντικείμενο εργασίας, επίπεδο σπουδών και έτη υπηρεσίας) των ερωτηθέντων με τη μεταβλητή (Ερώτηση 13, Ενότητα 3 «Η άσκηση Ποινικής

Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων») πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

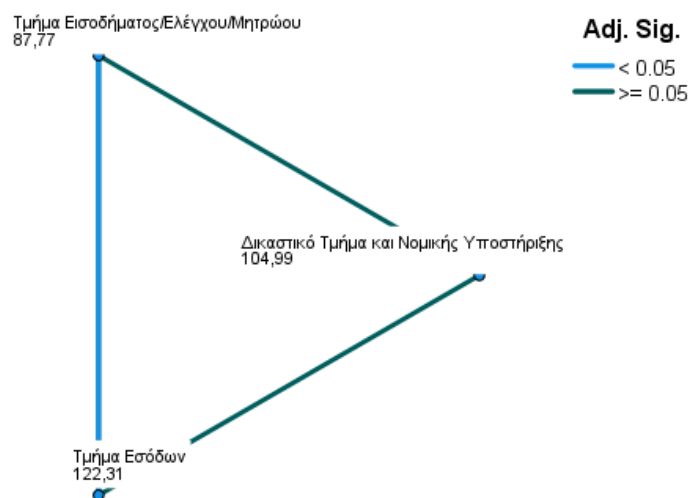
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=9,189$, $p=0,027<0,05$) της Ερώτησης 13, «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» με την υπηρεσία απασχόλησης των ερωτηθέντων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) συμφωνούν περισσότερο (mean rank=131,58) συγκριτικά με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α' τάξης (mean rank=97,99) με την Ερώτηση 13 (Διάγραμμα 6.47). β) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) συμφωνούν περισσότερο (mean rank=131,58) σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=94,01) με την Ερώτηση 13 (Διάγραμμα 6.47).

Διάγραμμα 6.47 Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=12,111$, $p=0,002<0,05$) της Ερώτησης 13, «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» με το αντικείμενο εργασίας των ερωτηθέντων. α) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων συμφωνούν περισσότερο (mean rank=122,31) συγκριτικά με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=87,77) με την Ερώτηση 13 (Διάγραμμα 6.48). β) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων συμφωνούν περισσότερο (mean rank=122,31) συγκριτικά με όσους εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής Υποστήριξης (mean rank=104,99) με την Ερώτηση 13 (Διάγραμμα 6.48).

Διάγραμμα 6.48 Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=5,241$, $p=0,155>0,05$) της Ερώτησης 13, «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» με το επίπεδο σπουδών των συμμετεχόντων.

Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=0,557$, $p=0,968>0,05$) της Ερώτησης 13, «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» με τα έτη υπηρεσίας των ερωτηθέντων.

Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης, αντικείμενο εργασίας, επίπεδο σπουδών και έτη υπηρεσίας) των ερωτηθέντων με τη μεταβλητή (Ερώτηση 15, Ενότητα 3 «Η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της: α) Δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων, β) Κατάσχεσης ακινήτων, γ) Έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού, δ) Ποινικής δίωξης, ε) Έκδοσης ΑΦΕ με παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού»), πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

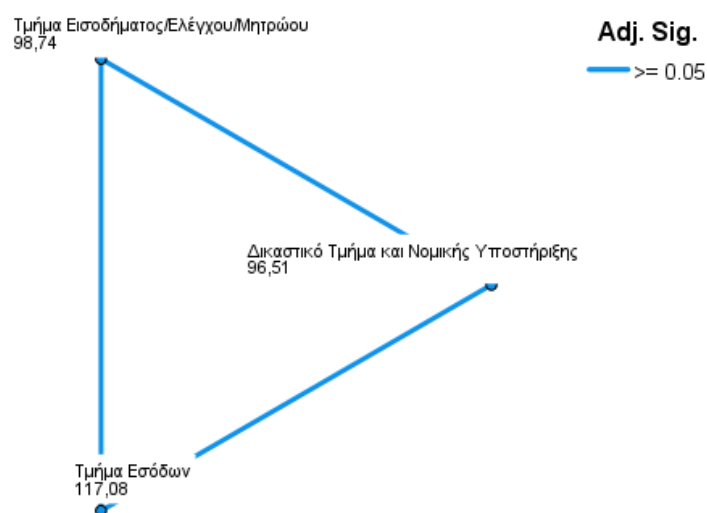
Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=7,484$, $p=0,058>0,05$) της Ερώτησης 15, «Η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της: α) Δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων, β) Κατάσχεσης ακινήτων, γ) Έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού, δ) Ποινικής δίωξης, ε) Έκδοσης ΑΦΕ με παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού» με την υπηρεσίας απασχόλησης των ερωτώμενων.

Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=6,085$, $p=0,046<0,05$) της Ερώτησης 15, «Η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της: α) Δέσμευσης

Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων, β) Κατάσχεσης ακινήτων, γ) Έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού, δ) Ποινικής δίωξης, ε) Έκδοσης ΑΦΕ με παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού» με το αντικείμενο εργασίας των ερωτώμενων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων, συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=117,08) σε σχέση με όσους εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης (mean rank=96,51) ότι η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων (Διάγραμμα 49). β) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων, συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=117,08) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=98,74) ότι η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων (Διάγραμμα 6.49).

Διάγραμμα 6.49 Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=6,276$, $p=0,099>0,05$) της Ερώτησης 15, «Η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της: α) Δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων, β) Κατάσχεσης ακινήτων, γ) Έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού, δ) Ποινικής δίωξης, ε) Έκδοσης ΑΦΕ με

παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού» με το επίπεδο σπουδών των συμμετεχόντων.

Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=4,834$, $p=0,305>0,05$) της Ερώτησης 15, «Η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της: α) Δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων, β) Κατάσχεσης ακινήτων, γ) Έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού, δ) Ποινικής δίωξης, ε) Έκδοσης ΑΦΕ με παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού» με τα έτη υπηρεσίας των συμμετεχόντων.

Δ. ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

δ.1 Συσχέτιση των ερωτήσεων 38, 39, 40, 41, 42 και 43 της ενότητας 8 «Από την σκοπιά των πολιτών»

Σύμφωνα με τον Πίνακα 6.14, ο αμφίπλευρος έλεγχος συσχέτισης Spearman καταδεικνύει σημαντικές στατιστικά θετικές συσχετίσεις της ετοιμότητας των πολιτών στην ψηφιακή μεταρρύθμιση της Φορολογικής Διοίκησης (Ερ. 38, Ενότητα 8) με τις στάσεις και αντιλήψεις των πολιτών στη Φορολογική Διοίκηση (Ερ. 39, Ενότητα 8 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων», Ερ. 40, Ενότητα 8 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο», Ερ. 41 Ενότητα 8 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης από συνήθεια», Ερ. 42 Ενότητα 8 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης», Ερ. 43, Ενότητα 8, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με τους υπαλλήλους»). Ο βαθμός συσχέτισης κυμαίνεται από ($\rho=0,206$, $p\text{-value}=0,000<0,01$) έως ($\rho=0,485$, $p\text{-value}=0,000<0,01$).

Πίνακας 6.14 Συσχέτιση ετοιμότητας προσαρμογής ψηφιακής μεταρρύθμισης πολιτών με τη Φορολογική Διοίκηση

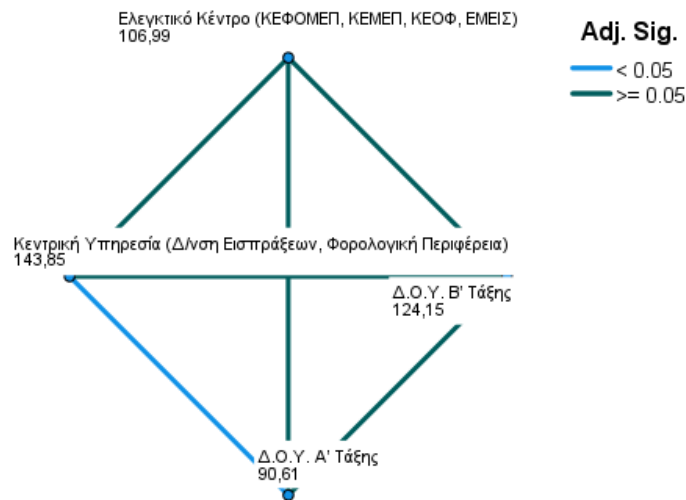
Ενότητα 8 (Στάσεις και αντιλήψεις των πολιτών στη Φορολογική Διοίκηση)	Ενότητα 8 (Ερ.38)	
	Οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης.	
38. Οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης.	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	1 205
39. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων.	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	0,203** 0,004 205
40. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο.	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	0,269** 0,001 205
41. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης από συνήθεια.	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	0,262** 0,001 205
42. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης.	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	0,237** 0,001 205
43. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με τους υπαλλήλους.	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	0,485** 0,001 205

Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης, αντικείμενο εργασίας, έτη υπηρεσίας, επίπεδο σπουδών) των ερωτηθέντων με τις αντιλήψεις τους με τις μεταβλητές της Ενότητας 8 (Ερ. 38, «Οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της

φορολογικής διοίκησης»), Ερ. 39, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων», Ερ. 40 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο», Ερ. 41 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης από συνήθεια», Ερ. 42 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης», Ερ. 43 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με τους υπαλλήλους») πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

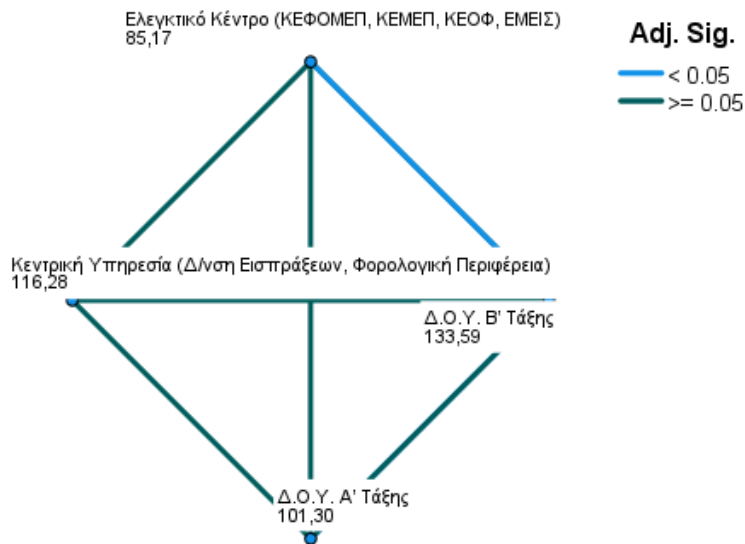
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=19,136$, $p=0,000<0,05$) της Ερώτησης 38, «Οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης» με την υπηρεσία απασχόλησης. Συγκεκριμένα: α) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ Β΄ τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=124,15) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ Α΄ τάξης (mean rank=90,61) με την Ερώτηση 38 (Διάγραμμα 6.50). β) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση (mean rank=143,85) συγκριτικά με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης (mean rank=90,61) (Διάγραμμα 6.50). γ) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση (mean rank=143,85) σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=106,99) με την Ερώτηση 38 (Διάγραμμα 6.50).

Διάγραμμα 6.50 Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=6,183$, $p=0,103>0,05$) της Ερώτησης 39 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων» με την υπηρεσία απασχόλησης.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=11,979$, $p=0,007<0,05$) της Ερώτησης 40 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο» με την υπηρεσία απασχόλησης των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι απασχολούνται στην κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=116,48) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=85,17) με την Ερώτηση 40 (Διάγραμμα 6.51). β) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Β' τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=133,59) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=85,17) με την Ερώτηση 40 (Διάγραμμα 6.51). γ) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Β' τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=133,59) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α' τάξης (mean rank=101,30) με την Ερώτηση 40 (Διάγραμμα 6.51).

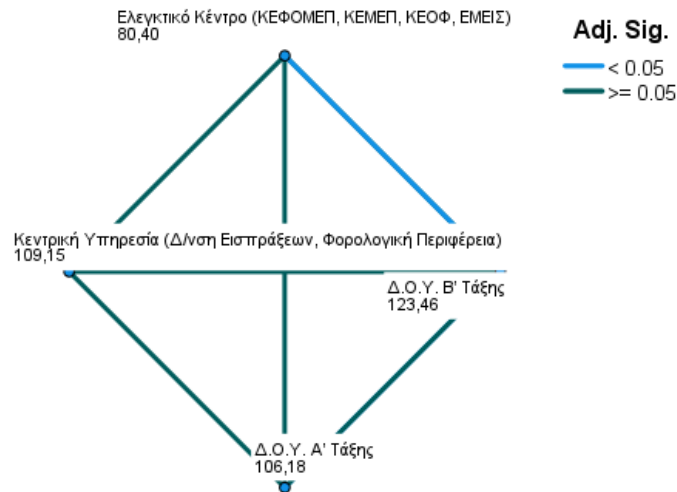

Διάγραμμα 6.51 Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=5,313$, $p=0,150>0,05$) της Ερώτησης 41 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης από συνήθεια» με την υπηρεσία απασχόλησης.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=10,183$, $p=0,017<0,05$) της Ερώτησης 42 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με τους υπαλλήλους» με την υπηρεσίας απασχόλησης των ερωτηθέντων Συγκεκριμένα: α) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α' τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=106,18) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=80,40) με την Ερώτηση 42 (Διάγραμμα 6.52).

β) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Β' τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=123,46) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=80,40) με την Ερώτηση 42 (Διάγραμμα 6.52).

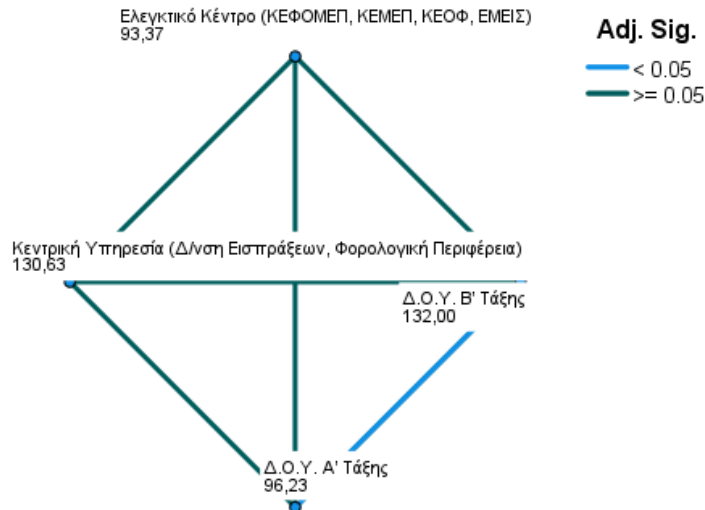
Διάγραμμα 6.52 Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=13,288$, $p=0,004<0,05$) της Ερώτησης 43 «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης» με την υπηρεσία απασχόλησης των ερωτηθέντων Συγκεκριμένα: α) Όσοι απασχολούνται σε κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=130,63) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=93,37) με την Ερώτηση 43 (Διάγραμμα 6.53).

β) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Β' τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=132,00) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους απασχολούνται στο Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=93,37) με την Ερώτηση 43 (Διάγραμμα 6.53).

γ) Όσοι απασχολούνται σε κεντρική υπηρεσία (Δ/νση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=130,63) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α. τάξης (mean rank=96,23) με την Ερώτηση 43 (Διάγραμμα 6.53).

δ) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Β' τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=132,00) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α' τάξης (mean rank=96,23) με την Ερώτηση 43 (Διάγραμμα 6.53).

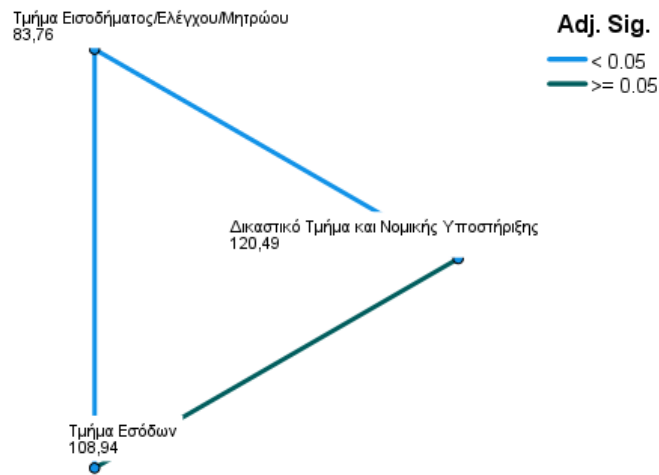

Διάγραμμα 6.53 Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=16,094, p=0,000<0,05$) της Ερώτησης 38, «Οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης» με το αντικείμενο εργασίας των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=108,94) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=83,76) με την Ερώτηση 38 (Διάγραμμα 6.54).

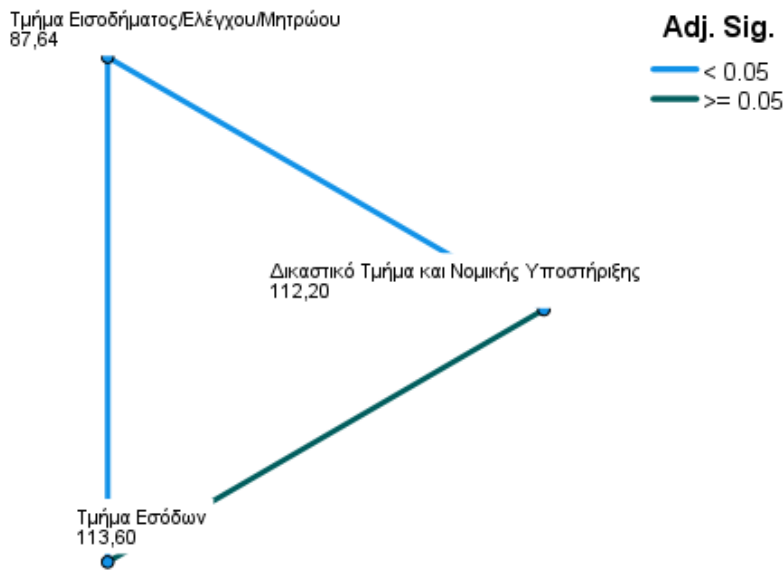
β) Όσοι εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=120,49) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=83,76) με την Ερώτηση 38 (Διάγραμμα 6.54).

Διάγραμμα 6.54 Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

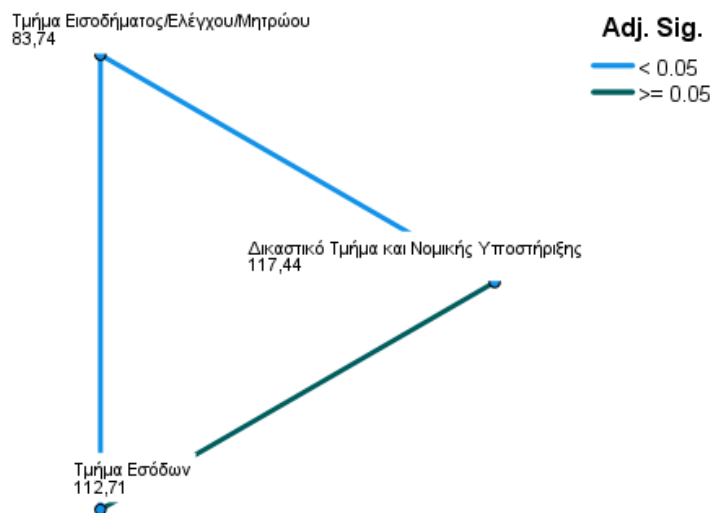
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=9,873$, $p=0,007<0,05$) της Ερώτησης 39, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων» με το αντικείμενο εργασίας των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης συμφωνούν περισσότερο (mean rank=112,20) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=87,64) με την Ερώτηση 39 (Διάγραμμα 6.55).

β) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων συμφωνούν περισσότερο (mean rank=113,60) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=87,64) με την Ερώτηση 39 (Διάγραμμα 6.55).

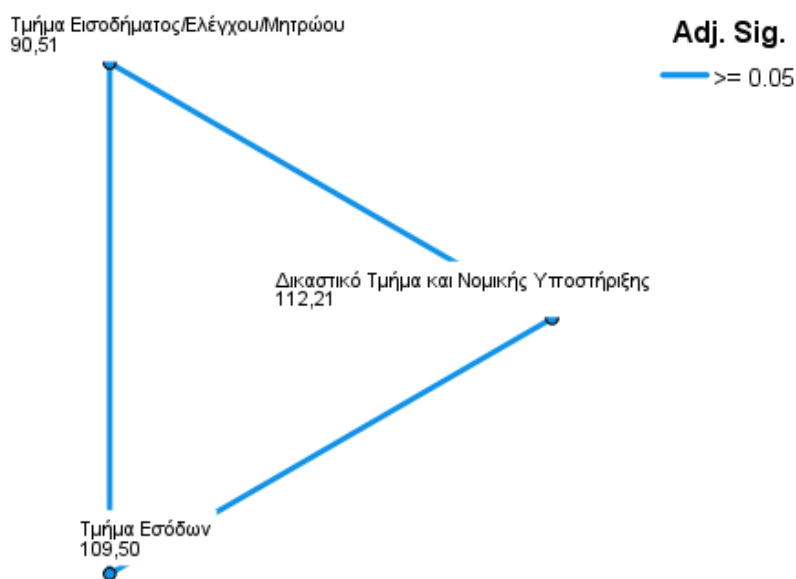
Διάγραμμα 6.55 Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=15,136, p=0,000<0,05$) της Ερώτησης 40, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο» με το αντικείμενο εργασίας των ερωτώμενων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=112,71) ουδέτερη σχέση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=83,74) με την Ερώτηση 40 (Διάγραμμα 6.56). β) Όσοι εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=117,44) ουδέτερη σχέση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=83,74) με την Ερώτηση 40 (Διάγραμμα 6.56)

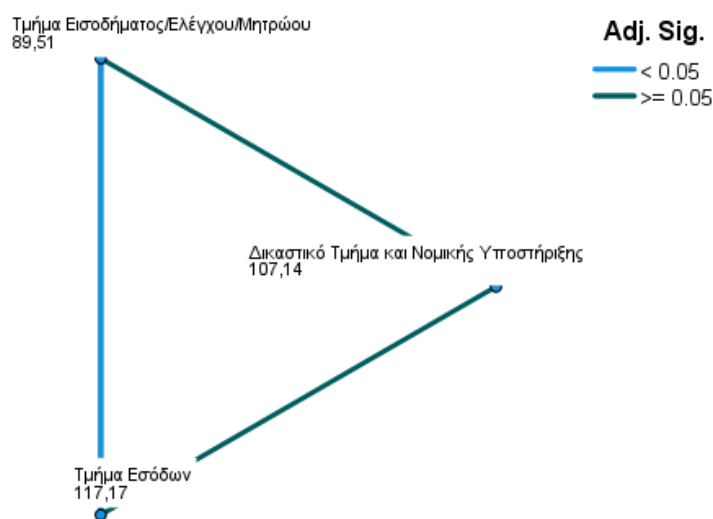
Διάγραμμα 6.56. Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis Η καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=6,456$, $p=0,040<0,05$) της Ερώτησης 41, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης από συνήθεια» με το αντικείμενο εργασίας των ερωτώμενων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων συμφωνούν περισσότερο (mean rank=109,50) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=90,51) με την Ερώτηση 41 (Διάγραμμα 57). β) Όσοι εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης συμφωνούν περισσότερο (mean rank=112,21) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=90,51) με την Ερ. 41 (Διάγραμμα 6.57)

Διάγραμμα 6.57 Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

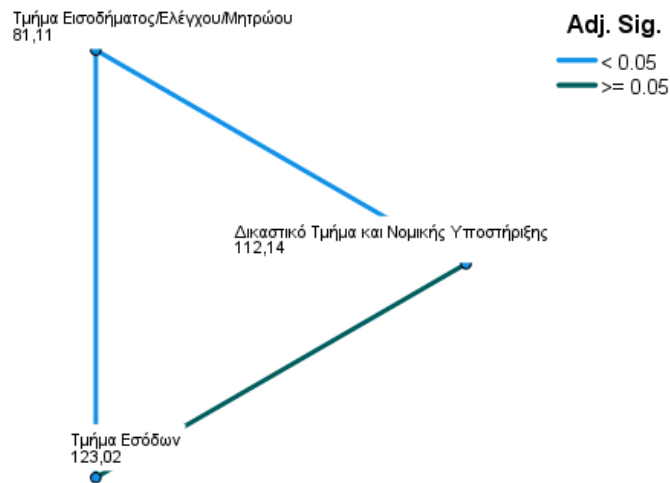
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=8,192$, $p=0,017<0,05$) της Ερώτησης 42, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης» με το αντικείμενο εργασίας των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα, όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=117,17) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=89,51) με την Ερώτηση 42 (Διάγραμμα 6.58).

Διάγραμμα 6.58 Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=20,078$, $p=0,000<0,05$) της Ερώτησης 43, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με τους υπαλλήλους» με το αντικείμενο εργασίας των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εσόδων εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=123,02) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=81,11) με την Ερώτηση 43 (Διάγραμμα 6.59).

β) Όσοι εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=112,14) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου (mean rank=81,11) με την Ερώτηση 43 (Διάγραμμα 6.59).

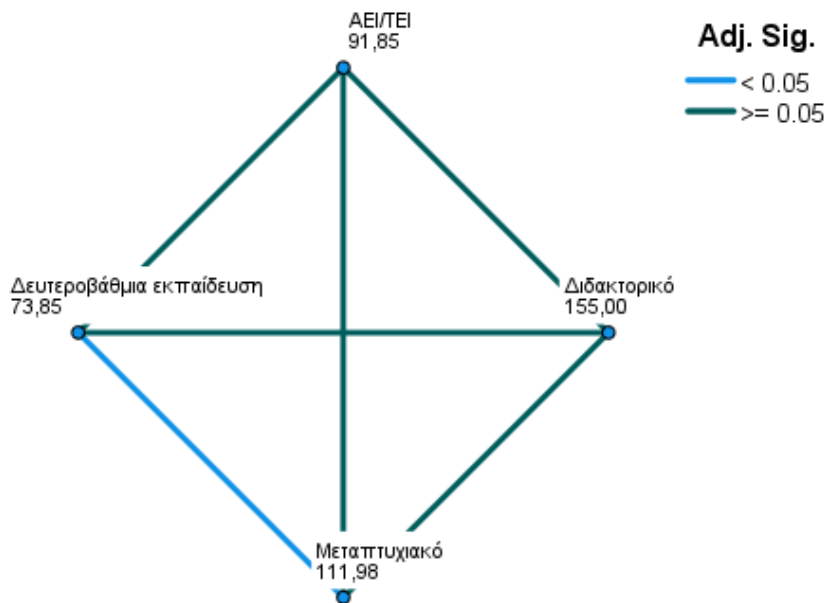
Διάγραμμα 6.59 Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=12,958$, $p=0,005<0,05$) της Ερώτησης 38, «Οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης» με το επίπεδο σπουδών των ερωτώμενων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν κάνει μεταπτυχιακό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=111,98) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (mean rank=73,85) με την Ερώτηση 38 (Διάγραμμα 6.60).

β) Όσοι διαθέτουν διδακτορικό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=155,00) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (mean rank=73,85) με την Ερώτηση 38 (Διάγραμμα 6.60).

γ) Όσοι έχουν κάνει μεταπτυχιακό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=111,98) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (mean rank=91,85) με την Ερώτηση 38 (Διάγραμμα 6.60).

Διάγραμμα 6.60 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

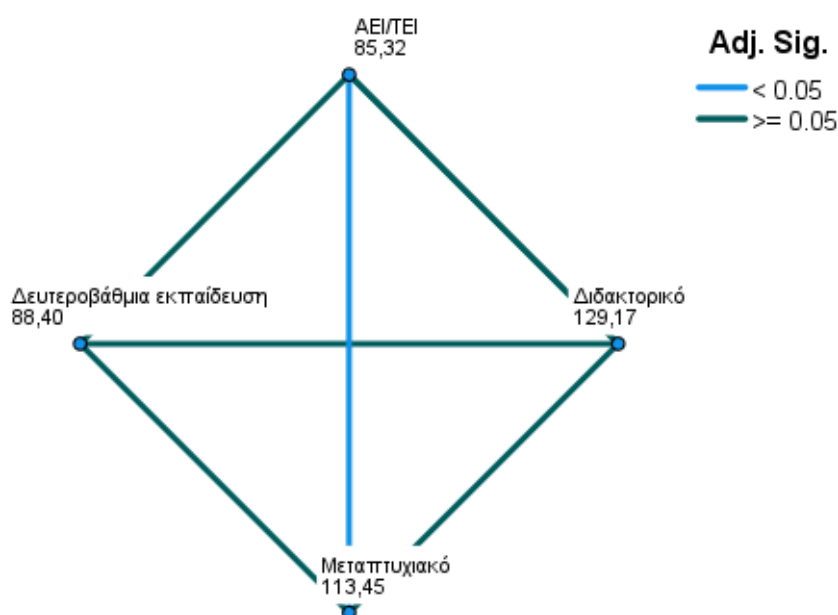
Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=2,116$, $p=0,549>0,05$) της Ερώτησης 39, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων» με το επίπεδο σπουδών των ερωτώμενων.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=1,296$, $p=0,730>0,05$) της Ερώτησης 40, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο» με το επίπεδο σπουδών των ερωτώμενων.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=0,953$, $p=0,813>0,05$) της Ερώτησης 41, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης από συνήθεια» με το επίπεδο σπουδών των ερωτώμενων.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=0,204$, $p=0,977>0,05$) της Ερώτησης 42, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης» με το επίπεδο σπουδών των ερωτώμενων.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=11,583$ $p=0,009<0,05$) της Ερώτησης 43, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με τους υπαλλήλους» με το επίπεδο σπουδών των ερωτώμενων. Συγκεκριμένα, όσοι έχουν κάνει μεταπτυχιακό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=113,45) ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ (mean rank=85,32) με την Ερώτηση 43 (Διάγραμμα 6.61).

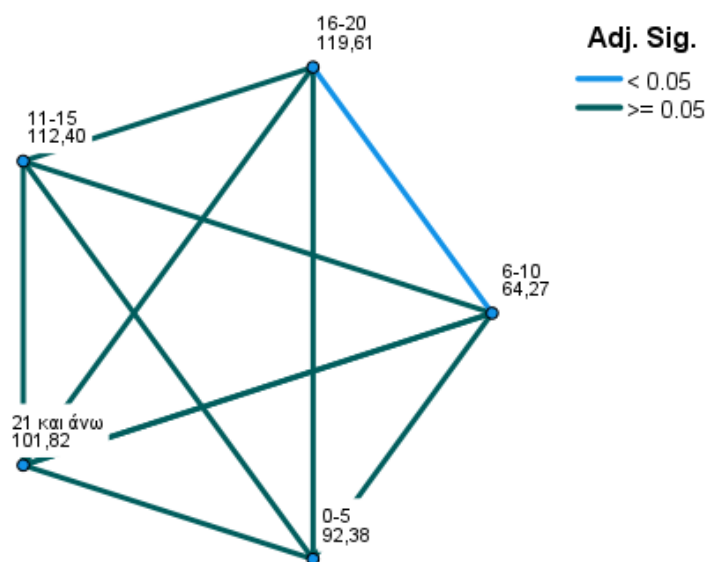
Διάγραμμα 6.61 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=3,957$, $p=0,412>0,05$) της Ερώτησης 38, «Οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης» με τα έτη υπηρεσίας των ερωτηθέντων.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=8,713$, $p=0,069>0,05$) της Ερώτησης 39, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων» με τα έτη υπηρεσίας των ερωτηθέντων.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=10,615$, $p=0,031<0,05$) της Ερώτησης 40, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο» με τα έτη υπηρεσίας των ερωτηθέντων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=119,61) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν 6-10 έτη υπηρεσίας (mean rank=64,27) με την Ερώτηση 40 (Διάγραμμα 6.62). β) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=119,61) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν 0-5 έτη υπηρεσίας (mean rank=92,38) με την Ερώτηση 40 (Διάγραμμα 6.62).

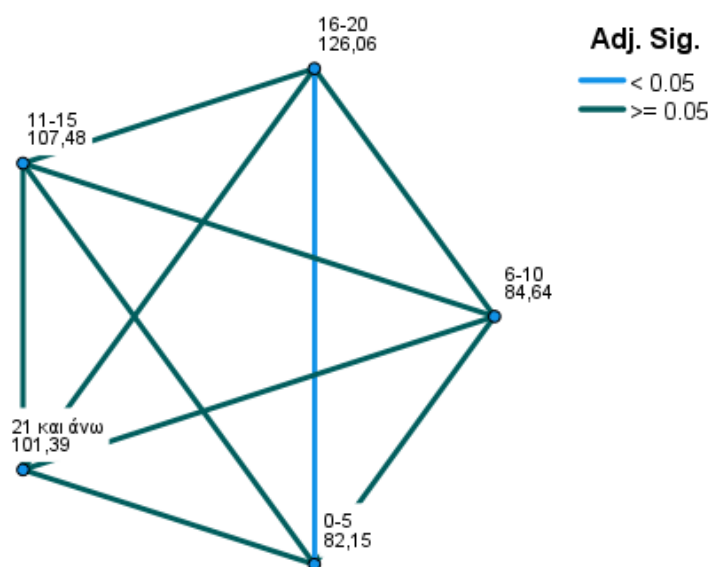

Διάγραμμα 6.62 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=5,351$, $p=0,253>0,05$) της Ερώτησης 41, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης από συνήθεια» με τα έτη υπηρεσίας των ερωτηθέντων.

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=13,168$, $p=0,010<0,05$) της Ερώτησης 42, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης» με τα έτη υπηρεσίας των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=126,06) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε

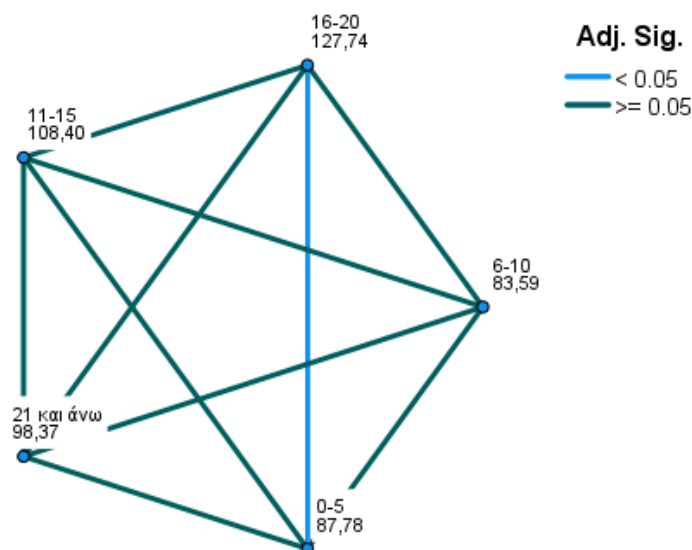
διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν 6-10 έτη υπηρεσίας (mean rank=84,64) με την Ερώτηση 42 (Διάγραμμα 6.63). β) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=126,06) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν 0-5 έτη υπηρεσίας (mean rank=82,15) με την Ερώτηση 42 (Διάγραμμα 6.63). γ) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=126,06) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν 21 και άνω έτη υπηρεσίας (mean rank=101,39) με την Ερώτηση 42 (Διάγραμμα 6.63).

Διάγραμμα 6.63 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=12,674$, $p=0,013 < 0,05$) της Ερώτησης 43, «Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με τους υπαλλήλους» με τα έτη υπηρεσίας των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα: α) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=127,74) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν 6-10 έτη υπηρεσίας (mean rank=83,59) με την Ερώτηση 43 (Διάγραμμα 6.64). β) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=127,74) ουδέτερη στάση (ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν 0-5 έτη υπηρεσίας (mean rank=87,78) με την Ερώτηση 43 (Διάγραμμα 6.64). γ) Όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό (mean rank=127,74) ουδέτερη στάση

(ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ) σε σχέση με όσους έχουν 21 και άνω έτη υπηρεσίας (mean rank=98,37) με την Ερώτηση 43 (Διάγραμμα 6.64).

Διάγραμμα 6.64 Συσχέτιση με επίπεδο σπουδών

δ.2 Συσχέτιση ερώτησης 44 της ενότητας 8 « Από την σκοπιά των πολιτών» με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, και συγκεκριμένα με την υπηρεσία απασχόλησης, το αντικείμενο εργασίας και τα έτη υπηρεσίας.

Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης, αντικείμενο εργασίας και έτη υπηρεσίας) των συμμετεχόντων με τις αντιλήψεις τους για το αν «η εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης, δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την απόδοση των υπαλλήλων» (Ερώτηση 44, Ενότητα 8), πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=5,165$, $p=0,160>0,05$) της υπηρεσίας απασχόλησης των ερωτώμενων με την Ερώτηση 44 (Η εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης, δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την απόδοση των υπαλλήλων) (Ενότητα 8).

Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=2,870$, $p=0,238>0,05$) του αντικειμένου εργασίας των ερωτώμενων με την Ερώτηση 44 (Η εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης, δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την απόδοση των υπαλλήλων) (Ενότητα 8).

Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=9,275$, $p=0,055>0,05$) των ετών υπηρεσίας των ερωτώμενων με την Ερώτηση 44 (Η εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης, δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την απόδοση των υπαλλήλων) (Ενότητα 8).

δ.3 Συσχέτιση ερώτησης 16 της ενότητας 4 «Ο βαθμός αποτελεσματικότητας της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε σχέση με την επιβολή διοικητικών μέτρων, τόσο στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών» με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, και συγκεκριμένα με την υπηρεσία απασχόλησης, το αντικείμενο εργασίας και τα έτη υπηρεσίας.

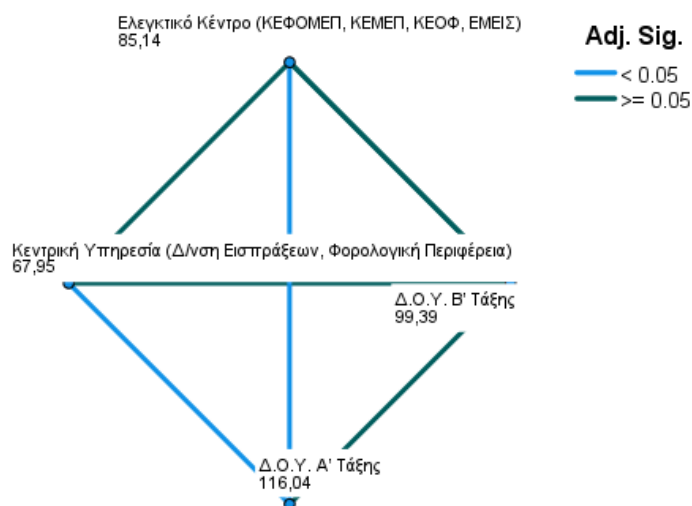
Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης, αντικείμενο εργασίας και έτη υπηρεσίας) των συμμετεχόντων με τις αντιλήψεις τους συμμετεχόντων για το αν «ρύθμιση για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική: Με μικρό αριθμό δόσεων (μέχρι 12), Με μεγάλο αριθμό δόσεων (πάνω από 12), Συνδυασμού μικρού αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις, Συνδυασμού μεγάλου αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις» (Ερώτηση 16, Ενότητα 4). Πραγματοποιήθηκε ο μη παραμετρικός έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H για τη σύγκριση των μέσων όρων περισσότερων από δύο υποομάδες του δείγματος, με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0.05$ (5%, $p<0,05$).

Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(3)=20,981$, $p=0,000<0,05$) της υπηρεσίας απασχόλησης των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 16 της Ενότητας 4 αναφορικά με το ποια ρύθμιση

για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική. Συγκεκριμένα:
 α) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης συμφωνούν περισσότερο (mean rank=116,04) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Κεντρική υπηρεσία (Δ/ση εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια) (mean rank=67,95) ότι η ρύθμιση για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική όταν συνδυάζει μεγάλο αριθμό δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις (Διάγραμμα 6.65).

β) Όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης συμφωνούν περισσότερο (mean rank=116,04) σε σχέση με όσους απασχολούνται σε Ελεγκτικό κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ) (mean rank=85,14) ότι η ρύθμιση για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική όταν συνδυάζει μεγάλο αριθμό δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις (Διάγραμμα 6.65).

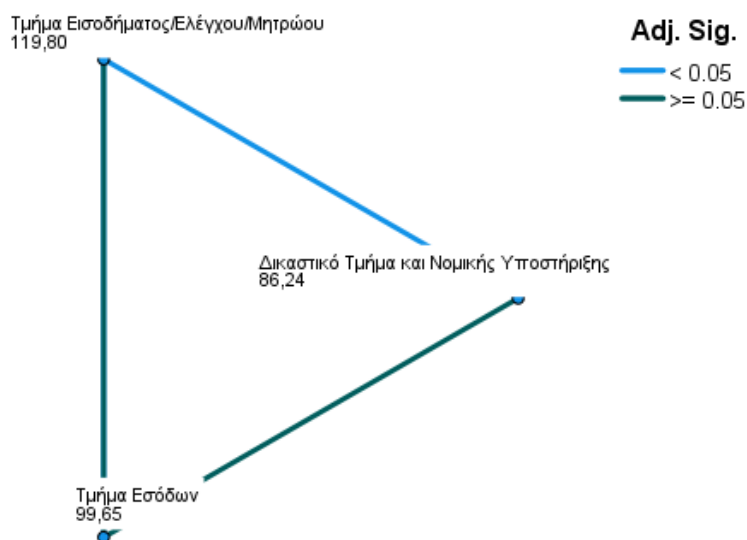

Διάγραμμα 6.65 Συσχέτιση με υπηρεσία απασχόλησης

Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(2)=15,190$, $p=0,000<0,05$) του αντικειμένου εργασίας των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 16 της Ενότητας 4 αναφορικά με το ποια ρύθμιση για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική. Συγκεκριμένα:
 α) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου συμφωνούν περισσότερο (mean rank=119,80) σε σχέση με όσους εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης (mean rank=86,24) ότι η ρύθμιση για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική όταν συνδυάζει μεγάλο αριθμό δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις (Διάγραμμα 6.66).

β) Όσοι εργάζονται στο τμήμα Εισοδήματος/Ελέγχου/Μητρώου συμφωνούν περισσότερο (mean rank=119,80) σε σχέση με όσους εργάζονται στο τμήμα Εσόδων (mean rank=99,65) ότι η ρύθμιση για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική όταν συνδυάζει μεγάλο αριθμό δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις (Διάγραμμα 6.66).

Διάγραμμα 6.66 Συσχέτιση με αντικείμενο εργασίας

Συσχέτιση με έτη υπηρεσίας

Ο έλεγχος συσχέτισης Kruskal-Wallis H δεν καταδεικνύει σημαντική στατιστικά διαφορά ($\chi^2(4)=6,848$, $p=0,144>0,05$) των ετών υπηρεσίας των συμμετεχόντων με την Ερώτηση 16 της Ενότητας 4 αναφορικά με το ποια ρύθμιση για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΣΥΝΘΕΣΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

7.1 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Από την περιγραφική στατιστική προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Από το σύνολο των ερωτηθέντων, οι γυναίκες αποτελούν την πλειονότητα 51,2% (105 άτομα) του δείγματος, ενώ οι άνδρες το 48,8% (100 άτομα). Το μεγαλύτερο μέρος (74,2%) των ερωτώμενων ανήκει στην ηλικιακή κατηγορία των 41-60 ετών. Το (73,7%) είναι έγγαμοι/ες, Όσον αφορά το επίπεδο σπουδών, η πλειονότητα (59,5%) διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Αναφορικά με το επίπεδο γνώσεων σε Τ.Π.Ε., η πλειονότητα (73,2%) θεωρεί ότι έχει πολύ καλό επίπεδο γνώσεων. Το μεγαλύτερο μέρος (58%) των ερωτηθέντων απασχολείται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης, ενώ το (21,0%) σε Ελεγκτικό κέντρο, το (11,2%) σε Δ.Ο.Υ. Β΄ τάξης και το (9,8%) σε Κεντρικές Υπηρεσίες. Από αυτούς που απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ., το αντικείμενο εργασίας τους είναι στο Δικαστικό τμήμα και Νομικής υποστήριξης (33,7%) και στο τμήμα Εσόδων (27,3%), ενώ αξιοσημείωτο είναι ότι το 39% δεν προσδιορίζει συγκεκριμένα το αντικείμενο εργασίας τους. Ως προς τη σχέση των συμμετεχόντων με την Α.Α.Δ.Ε., η πλειονότητα (79%) είναι απλοί υπάλληλοι, ενώ το 21,9% κατέχει θέση ευθύνης. Σχετικά με τα έτη υπηρεσίας στην Α.Α.Δ.Ε. ή σε προγενέστερες μορφές της, η πλειονότητα (67,4%) έχει 16 και άνω έτη υπηρεσίας.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της παρούσας έρευνας σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα που είχαν τεθεί επισημαίνονται τα εξής:

1^ο Ερευνητικό ερώτημα: «Δύναται η χρήση σύγχρονων Ηλεκτρονικών εφαρμογών να ενισχύσει την είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και συνάμα να συμβάλει στην δημιουργία ενός κλίματος εμπιστοσύνης προς τη φορολογική διοίκηση;»

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της έρευνας, (Πίνακας 1) οι συμμετέχοντες συμφωνούν (4,24) ότι είναι σημαντική η συμβολή των ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων. Συγκεκριμένα, συμφωνούν, ότι η υιοθέτηση και η χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών συμβάλλει στην απλοποίηση και στην αποδοτικότερη είσπραξη των δημοσίων εσόδων (4,45), ότι αναβαθμίζει το ποιοτικό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και της απόδοσης των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης (4,44), ότι καθιστά πιο αποδοτική την επιβολή αναγκαστικών μέτρων

είσπραξης, συμβάλλοντας στη μεγιστοποίηση της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων (4,27) και ότι συμβάλλει στην αξιόπιστη και δικαιότερη στόχευση των φορολογουμένων με ληξιπρόθεσμες οφειλές (4,14). Επίσης, συμφωνούν, ότι η χρήση του ΣΜΤΛ κατά την διενέργεια των Κατασχέσεων εις Χείρας Τρίτων διευκολύνει το έργο της φορολογικής διοίκησης στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων (4,26), ότι οι στοχευμένες ενέργειες αναγκαστικής είσπραξης, μέσω αυτοματοποιημένων και τυποποιημένων διαδικασιών, ενισχύουν την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τη Φορολογική Διοίκηση για ισότιμη μεταχείριση και φορολογική δικαιοσύνη (3,93) και ότι η ψηφιοποίηση των διαδικασιών όλων των υπηρεσιών της φορολογικής διοίκησης θα ενισχύσει την είσπραξη των δημοσίων εσόδων (4,17).

2ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποια είναι η συμβολή του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην αποτελεσματικότητα της είσπραξης των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 2 με τις ερωτήσεις 8 – 10)

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας (Πίνακας 2), οι ερωτηθέντες συμφωνούν (4,00) ότι είναι σημαντική η αποτελεσματικότητα του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών. Συγκεκριμένα, συμφωνούν, ότι το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης (4,18), ότι η συστηματικοποίηση και η κλιμάκωση των ποσοστών παρακράτησης, κατά την έκδοση του ΑΦΕ, συνέβαλλε στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους στόχους και τους σκοπούς της φορολογικής διοίκησης (3,84) και ότι ο εξορθολογισμός και η τυποποίηση της έκδοσης ΑΦΕ συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών (4,00).

3ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποια είναι η αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 3 με τις ερωτήσεις 11 – 13)

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της έρευνας (Πίνακας 3), οι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών (3,63) και ότι η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων (3,63). Από τα αναγκαστικά μέτρα

είσπραξης, η πλειονότητα (57,1%) θεωρούν ότι η κατάσχεση εις Χείρας Τρίτων συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

4ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποιος είναι ο βαθμός αποτελεσματικότητας της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε σχέση με την επιβολή διοικητικών μέτρων, τόσο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 4 με τις ερωτήσεις 14 – 16)

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας (Πίνακας 4), οι ερωτηθέντες τηρούν μια ουδέτερη στάση (δεν παίρνουν σαφή και ξεκάθαρη θέση) αν οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων (2,99). Ωστόσο, από όσους διαφωνούν, ένα μεγάλο μέρος (41%) θεωρούν ότι η κατάσχεση εις Χείρας Τρίτων συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων, ενώ ένα μικρότερο μέρος (37,1%) θεωρούν ότι το Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Επίσης, η πλειονότητα (64,9%) θεωρούν ότι δέσμευση Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών και συντάξεων, δημιουργεί εντονότερη αντίδραση και αμφισβήτηση από την πλευρά των πολιτών στους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση. Τέλος, η πλειονότητα (51,2%) θεωρούν ότι ο συνδυασμός μεγάλου αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις ως μέτρο ρύθμισης για τις οφειλές των φορολογουμένων είναι περισσότερο αποτελεσματική.

5ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποιες είναι οι αντιλήψεις του ανθρώπινου δυναμικού της Α.Α.Δ.Ε. αναφορικά με την επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό που τους παρέχεται καθώς και της εκπαίδευσής τους κατά την εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 5 με τις ερωτήσεις 17 – 19)

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας (Πίνακας 5), οι ερωτώμενοι τηρούν μια ουδέτερη στάση (δεν παίρνουν σαφή και ξεκάθαρη θέση) (2,89) αναφορικά με την επαρκή παροχή μηχανολογικού εξοπλισμού και την εκπαίδευσή τους από την υπηρεσία τους. Συγκεκριμένα, ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (2,88) αν η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Ανάλογα απαντούν (ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν) (2,94) αν κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η

ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της. Επίσης, ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (2,84) αν κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-tickceting και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής.

6ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποιες είναι οι αντιλήψεις του ανθρώπινου δυναμικού της Α.Α.Δ.Ε. αναφορικά με την εκπαίδευσή τους γενικότερα;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 6 με τις ερωτήσεις 20 – 29)

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της έρευνας (Πίνακας 6), οι συμμετέχοντες συμφωνούν απόλυτα (4,51) ότι η συνεχής εκπαίδευση και εξειδίκευση των υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης σε νέες μεθόδους αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους. Ωστόσο, τηρούν μια ουδέτερη στάση, δεν παίρνουν σαφή και ξεκάθαρη θέση (ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν) (3,15) αν η Φορολογική Διοίκηση τους παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση. Συμφωνούν (4,50) ότι η διαρκώς μεταβαλλόμενη νομοθεσία δυσχεραίνει το έργο τους και μειώνει την αποδοτικότητά τους, αλλά τηρούν μια ουδέτερη στάση (δεν συμφωνούν ούτε διαφωνούν) (3,01) αν η ενημέρωση από τη Φορολογική Διοίκηση για τη νομοθεσία η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, είναι επαρκής. Η συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά σεμινάρια από την υπηρεσία τους ήταν από πριν μερικούς μήνες έως 2 χρόνια, απαντά η πλειονότητα (70,7%) των συμμετεχόντων. Αξιοσημείωτο είναι στην περίπτωση της μη συμμετοχής τους σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, οι συμμετέχοντες δεν συμφωνούν ότι αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση (2,43), στην παρεμπόδιση συμμετοχής σε αυτά από τον Προϊστάμενό τους (1,81), στο ότι δεν το επιθυμούν, διότι θεωρούν ότι λόγω της εμπειρίας τους δεν έχουν να τους προσφέρουν κάτι παραπάνω (1,55) ή δεν το επιθυμούν γενικά οι ίδιοι (1,34). Ωστόσο, δεν παίρνουν σαφή θέση (δεν συμφωνούν ούτε διαφωνούν) (2,60) αν στην περίπτωση της μη συμμετοχής τους σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, οφείλεται στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων.

7ο Ερευνητικό ερώτημα: : «Ποια είναι η άποψη των υπαλλήλων για την αναγκαιότητα της εκπαίδευσής τους και ποιες οι προτάσεις τους για τον βέλτιστο

δυνατό τρόπο επίτευξης αυτής;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 7 με τις ερωτήσεις 30 – 36)

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας (Πίνακας 7), οι ερωτώμενοι συμφωνούν απόλυτα (4,65) ότι η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού κρίνεται αναγκαία προκειμένου οι υπάλληλοι να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο. Η πλειονότητα (78,5%) θεωρεί ότι η διοργάνωση των εκπαιδευτικών-επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε. ή από την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο. Ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης-εκπαίδευσης για την πλειονότητα (55,1%) των ερωτώμενων είναι Δια ζώσης (με φυσική παρουσία), ενώ ο χαρακτήρας της επιμόρφωσης-εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι υποχρεωτικός (76,1%). Επίσης, η πλειονότητα (63,8%) θεωρούν ότι το περιεχόμενο της επιμόρφωσης των υπαλλήλων θα πρέπει να σχετίζεται με Ανάλυση του ΚΕΔΕ και του ΚΦΔ κατά περίπτωση, Λοιπή νομοθεσία (ΑΚ, ΚΠολΔ, εμπορικό δίκαιο, κληρονομικό δίκαιο κλπ), Η/Υ και σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα και Συζήτηση και επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζεται καθημερινά στην υπηρεσία τους και δυσχεραίνουν το έργο τους. Αναφορικά με τον ιδανικό χρόνο διάρκειας των επιμορφωτικών προγραμμάτων, η πλειονότητα (65,9%) των ερωτώμενων τον προσδιορίζει από μία (1) έως δύο (2) εβδομάδες. Το μεγαλύτερο μέρος (50,2%) θεωρούν ότι θα πρέπει να επιμορφώνονται κάθε έτος ενώ το 34,1% κάθε εξάμηνο.

8ο Ερευνητικό ερώτημα: «Ποιες θεωρούν οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. ότι είναι οι στάσεις και οι αντιλήψεις των πολιτών για τη λειτουργία της Φορολογικής Διοίκησης;» (Εξετάζεται στην Ενότητα 8 με τις ερωτήσεις 37 – 44)

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας (Πίνακας 8), οι συμμετέχοντες συμφωνούν (3,92) ότι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της, ωστόσο δεν συμφωνούν ούτε διαφωνούν (3,41) αν οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης. Επίσης, οι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων (3,93) και λόγω συνήθειας (3,70), ωστόσο δεν συμφωνούν ούτε διαφωνούν ότι ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη

λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο (3,40), λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης (3,45) ή λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με τους υπαλλήλους (2,90). Τέλος, οι συμμετέχοντες, συμφωνούν (4,04) ότι η εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης, δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την απόδοση των υπαλλήλων.

Περαιτέρω, από τα ευρήματα που προέκυψαν κατά το στάδιο της επαγωγικής στατιστικής καταδεικνύονται τα ακόλουθα:

- Υπάρχουν σημαντικές στατιστικά θετικές συσχετίσεις μεταξύ όλων των μεταβλητών της ενότητας 1 «Η συμβολή των Ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» με την ερώτηση 17 «Η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους» της ενότητας 5, αναφορικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά (θέση στην Α.Α.Δ.Ε., θέση απασχόλησης και αντικείμενο εργασίας) και παρατηρούμε ότι όσο ανεβαίνουμε στην κλίμακα ιεραρχίας, τόσο σε επίπεδο υπηρεσιών όσο και στη θέση που κατέχουν, οι ερωτώμενοι εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση.
- Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της ερώτησης 20 της ενότητας 6 «Εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού» με τον χαρακτήρα της επιμόρφωσης της ερώτησης 33 της ενότητας 7, ωστόσο, από τον έλεγχο της συσχέτισης της αναγκαιότητας της εκπαίδευσης και του χαρακτήρα επιμόρφωσης καταδεικνύεται ότι όσοι θεωρούν αναγκαίο τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της επιμόρφωσης συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό, από εκείνους που θεωρούν αναγκαίο τον προαιρετικό χαρακτήρα επιμόρφωσης, ότι η συνεχής εκπαίδευση και εξειδίκευση των υπαλλήλων σε νέες μεθόδους αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους.
- Προκύπτουν σημαντικές στατιστικά θετικές συσχετίσεις των δημογραφικών χαρακτηριστικών (θέση απασχόλησης, επίπεδο σπουδών, επίπεδο γνώσεων Τ.Π.Ε.) με τις 4 μεταβλητές (Ερώτηση 18 «Κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της». Ερώτηση 19 «Κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-ticketing και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής».

Ερώτηση 21 «Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της», Ερώτηση 23 «Δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής», και καταδεικνύεται ότι:

- Όσοι απασχολούνται σε κεντρικές υπηρεσίες εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση σε σχέση με τα ελεγκτικά κέντρα και τις Δ.Ο.Υ. Α' Τάξης. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι απασχολούμενοι σε Δ.Ο.Υ. Β' Τάξης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση σε σχέση με τα ελεγκτικά κέντρα και τις Δ.Ο.Υ. Α' Τάξης.
- Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης του επιπέδου σπουδών, όσο υψηλότερο είναι το μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων στην έρευνα τόσο εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση.
- Σύμφωνα με το έλεγχο συσχέτισης του επιπέδου γνώσεων Τ.Π.Ε., και εδώ όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο γνώσεων τόσο οι συμμετέχοντες εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση.
- Για τον έλεγχο της συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (φύλο, έτη υπηρεσίας, επίπεδο σπουδών και επίπεδο γνώσεων ΤΠΕ) με τις 5 μεταβλητές της 6ης Ενότητας [Εκπαίδευση του Ανθρώπινου Δυναμικού], (Ερώτηση 25 «Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση», Ερώτηση 26 «.....στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων», Ερώτηση 27 «.....στην παρεμπόδιση συμμετοχής σε αυτά από τον Προϊστάμενό σας», Ερώτηση 28 «.....στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι θεωρείτε ότι λόγω της εμπειρίας σας δεν έχουν να σας προσφέρουν κάτι παραπάνω», Ερώτηση 29 «.....στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι δεν το επιθυμείτε γενικώς»), καταδεικνύεται ότι:
 - Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης με το φύλο οι γυναίκες διαφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άνδρες.
 - Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης των ετών υπηρεσίας, με τις ερωτήσεις 25, 28, 29 δεν καταδεικνύεται σημαντική στατιστικά διαφορά, ενώ με την ερώτηση 26 όσοι έχουν 16-20 έτη υπηρεσίας εκφράζουν σε μικρότερο βαθμό ουδέτερη στάση

- και τέλος με την ερώτηση 27 όσοι έχουν 16 και άνω έτη υπηρεσίας διαφωνούν λιγότερο σε σχέση με αυτούς που έχουν λιγότερα έτη υπηρεσίας.
- Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης του επιπέδου σπουδών όσοι είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ διαφωνούν περισσότερο με την ερώτηση 25, ενώ για την ερώτηση 26 εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση σε σχέση με όσους έχουν κάνει μεταπτυχιακό, οι δε απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση σε σχέση με αυτούς που είναι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ και αυτούς που έχουν μεταπτυχιακό τίτλο. Για τις ερωτήσεις 27, 28 και 29 δεν καταδεικνύεται σημαντική στατιστικά διαφορά.
 - Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης του επιπέδου γνώσεων ΤΠΕ με την ερώτηση 25 όσοι έχουν αρκετά καλό επίπεδο και όσοι έχουν λίγο καλό διαφωνούν περισσότερο με όσους έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων. Με την ερώτηση 26 όσοι έχουν αρκετά καλό επίπεδο και όσοι έχουν λίγο καλό εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση με όσους έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων. Με τις ερωτήσεις 28 και 29 όσοι έχουν αρκετά καλό επίπεδο διαφωνούν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με όσους έχουν πάρα πολύ καλό επίπεδο γνώσεων. Για την ερώτηση 27 δεν καταδεικνύεται σημαντική στατιστικά διαφορά.
 - Για τον έλεγχο της συσχέτισης των ερωτήσεων 31«Η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται.....» και 32 «Ποιος είναι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης-εκπαίδευσης για εσάς;», της ενότητας 7 «Απόψεις και προτάσεις για την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των υπαλλήλων» με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά φύλο, έτη υπηρεσίας και επίπεδο σπουδών, καταδεικνύεται ότι:
 - Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης του φύλου των συμμετεχόντων οι γυναίκες θεωρούν σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άνδρες ότι η διοργάνωση των σεμιναρίων πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε. ή σε συνεργασία με τα πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο και ότι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης είναι δια ζώσης.
 - Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης των ετών υπηρεσίας των συμμετεχόντων, όσο λιγότερα είναι τα έτη υπηρεσίας αυτών συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό, σε σχέση με όσους έχουν πολλά έτη υπηρεσίας, ότι η διοργάνωση των σεμιναρίων πρέπει να διεξάγεται από την Α.Α.Δ.Ε. ή σε συνεργασία με τα πανεπιστήμια που

έχουν συναφές αντικείμενο και ότι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης είναι δια ζώσης.

- Σύμφωνα με την συσχέτιση του επιπέδου σπουδών δεν καταδεικνύεται σημαντική στατιστικά διαφορά.
- Για τον έλεγχο συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης και αντικείμενο εργασίας) με τις με τις μεταβλητές (Ερώτηση 8, Ενότητα 2 «Το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης», Ερώτηση 11, Ενότητα 3 «Ποιο από τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας, β) κατάσχεση ακινήτων, γ) υποθήκη, δ) πλειστηριασμός, ε) ποινική δίωξη», Ερώτηση 14, Ενότητα 4 «Οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» και Ερώτηση 14^Α, Ενότητα 4 «Εάν διαφωνείτε, ποιο θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων: α) κατάσχεση εις χείρας τρίτων, β) αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας»), καταδεικνύεται ότι:
- Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης της υπηρεσίας απασχόλησης με την ερώτηση 8, όσοι απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Β΄ τάξης και σε κεντρικές υπηρεσίες συμφωνούν περισσότερο, σε σχέση με αυτούς που απασχολούνται σε Δ.Ο.Υ. Α΄ τάξης και σε ελεγκτικά κέντρα, ότι το ΑΦΕ συμβάλλει σημαντικά στην αποτελεσματικότητα της εισπραξιμότητας.
- Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης της υπηρεσίας απασχόλησης με την ερώτηση 11, όσοι απασχολούνται σε κεντρικές υπηρεσίες συμφωνούν περισσότερο ότι η κατάσχεση εις χείρας τρίτου συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.
- Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης της υπηρεσίας απασχόλησης με τις ερωτήσεις 14 και 14^Α δεν καταδεικνύεται σημαντική στατιστικά διαφορά.
- Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης του αντικειμένου εργασίας με την ερώτηση 8, όσοι απασχολούνται στο τμήμα εσόδων συμφωνούν περισσότερο ότι το ΑΦΕ συμβάλλει σημαντικά στην αποτελεσματικότητα της εισπραξιμότητας, ενώ με τις ερωτήσεις 11, 14 και 14^Α δεν καταδεικνύεται σημαντική στατιστικά διαφορά.

- Για τον έλεγχο συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης, αντικείμενο εργασίας, επίπεδο σπουδών και έτη υπηρεσίας) με την ερώτηση 37 της ενότητας 8 «Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της» καταδεικνύεται ότι:
 - Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης της υπηρεσίας απασχόλησης και του επιπέδου σπουδών με την ερώτηση 37, όσοι απασχολούνται σε κεντρικές υπηρεσίες και όσοι είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού συμφωνούν περισσότερο.
 - Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης του αντικειμένου εργασίας και των ετών υπηρεσίας με την ερώτηση 37 δεν καταδεικνύεται σημαντική στατιστικά διαφορά.
- Για τον έλεγχο συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης, αντικείμενο εργασίας, επίπεδο σπουδών και έτη υπηρεσίας) με την ερώτηση 13 «Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων» καταδεικνύεται ότι:
 - Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης της υπηρεσίας απασχόλησης με την ερώτηση 13, όσοι απασχολούνται σε κεντρικές υπηρεσίες συμφωνούν περισσότερο ότι η άσκηση ποινικής δίωξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.
 - Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης του αντικειμένου εργασίας με την ερώτηση 13, όσοι απασχολούνται στο τμήμα εσόδων συμφωνούν περισσότερο, από όσους απασχολούνται στο Δικαστικό τμήμα και στα λοιπά τμήματα της Δ.Ο.Υ., ότι η άσκηση ποινικής δίωξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.
 - Σύμφωνα με τον έλεγχο συσχέτισης του επιπέδου σπουδών και των ετών υπηρεσίας με την ερώτηση 13 δεν καταδεικνύεται σημαντική στατιστικά διαφορά.
- Για τον έλεγχο συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών (υπηρεσία απασχόλησης, αντικείμενο εργασίας, επίπεδο σπουδών και έτη υπηρεσίας) με τις μεταβλητές της ενότητας 8, ερωτήσεις 38,39,40,41,42 και 43 παρατηρούμε ότι οι κεντρικές υπηρεσίες τηρούν σε μεγαλύτερο βαθμό ουδέτερη στάση και μεταξύ

των τμημάτων Δικαστικού και εσόδων να υπάρχει σχεδόν ταύτιση του βαθμού ουδετερότητας.

- ο Τέλος, από τον έλεγχο συσχέτισης των δημογραφικών χαρακτηριστικών με την ερώτηση 16 «Θεωρείτε ότι ρύθμιση για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική: α) Με μικρό αριθμό δόσεων (μέχρι 12) β) Με μεγάλο αριθμό δόσεων (πάνω από 12) γ) Συνδυασμού μικρού αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις δ) Συνδυασμού μεγάλου αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις» προκύπτει ότι όσοι εργάζονται σε Δ.Ο.Υ. συμφωνούν περισσότερο, σε σχέση με όσους εργάζονται σε κεντρικές υπηρεσίες και ελεγκτικά κέντρα, ότι πιο αποτελεσματική είναι η ρύθμιση που συνδυάζει μεγάλο αριθμό δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις.

7.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αναφορικά με το 1^ο ερευνητικό ερώτημα, από τα ευρήματα της περιγραφικής στατιστικής αλλά και από τη μελέτη της θεωρητικής μας προσέγγισης, καταδεικνύεται η θετική συμβολή της ανάπτυξης και του εκσυγχρονισμού των πληροφοριακών συστημάτων της Φορολογικής Διοίκησης τόσο στην βελτίωση της απόδοσης των υπαλλήλων όσο και στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών προς τους πολίτες, με απώτερο σκοπό την μεγιστοποίηση της εισπραξιμότητας των Δημοσίων Εσόδων. Καταδεικνύεται, επίσης, ότι με τη χρήση σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων δύναται να καταστεί πιο αποδοτική η άσκηση των αναγκαστικών μέτρων είσπραξης και ότι οι στοχευμένες ενέργειες αναγκαστικής είσπραξης, όπως η χρήση του ΣΜΤΛ, και η εφαρμογή αυτοματοποιημένων και τυποποιημένων διαδικασιών, ενισχύουν την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τη Φορολογική Διοίκηση για ισότιμη μεταχείριση και φορολογική δικαιοσύνη.

Η Α.Α.Δ.Ε. οραματίζει την μετεξέλιξή της σε έναν καινοτόμο οργανισμό, πράγμα που επιτυγχάνεται μόνο μέσα από την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των εφαρμογών και των πληροφοριακών της συστημάτων, την ψηφιοποίηση και απλούστευση των διαδικασιών καθώς και την ορθολογική στελέχωση των υπηρεσιών με το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό. Στις μέρες μας, όπου η τεχνολογία εξελίσσεται με αλματώδεις ρυθμούς, η Ελληνική Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να ανταποκριθεί επάξια στις προσδοκίες της, οφείλει να ακολουθεί τις εξελίξεις αυτές, με συνεχή και ουσιαστική αναβάθμιση των πληροφοριακών της συστημάτων,

του ανθρώπινου δυναμικού της, καθώς και με απλοποίηση και αναμόρφωση του Νομοθετικού της πλαισίου.

Συνεπώς, παρέχει η Φορολογική Διοίκηση τα απαραίτητα μέσα και την απαιτούμενη εκπαίδευση στο Ανθρώπινο Δυναμικό της ώστε να επιτευχθεί η βέλτιστη δυνατή απόδοση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων;

Και επιπλέον, ταυτίζεται η άποψη των ερωτώμενων για την επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό, ανεξάρτητα από την θέση που κατέχουν, το αντικείμενο απασχόλησής τους και την υπηρεσία στην οποία απασχολούνται;

Όσον αφορά τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα, από τις απαντήσεις τους, προκύπτει ότι γενικώς τηρούν μία ουδέτερη στάση, χωρίς να ξεκαθαρίζουν το βαθμό επάρκειας σε μηχανολογικό εξοπλισμό και κατά πόσο η ενημέρωσή τους για κάθε νέο πληροφοριακό σύστημα, και εν τέλει η επιμόρφωσή τους συνολικά, είναι ικανοποιητική, επαρκής και άμεση. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι όσο ανεβαίνουμε την πυραμίδα της ιεραρχίας (θέση ευθύνης και υπηρεσία απασχόλησης) τόσο οι ερωτώμενοι εκφράζουν σε μεγαλύτερο βαθμό την ουδετερότητά τους.

Επιπλέον, παρατηρούμε ότι οι συμμετέχοντες συμφωνούν απόλυτα στο ότι η συνεχής εκπαίδευση και εξειδίκευση των υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης σε νέες μεθόδους αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους και ότι κρίνεται αναγκαία προκειμένου να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο. Ωστόσο, και εδώ, διατηρούν την ουδετερότητά τους για το βαθμό που η Φορολογική Διοίκηση ικανοποιεί την ανάγκη ενημέρωσής τους κατά την εφαρμογή και λειτουργία κάθε νέου πληροφοριακού προγράμματος καθώς και της εκπαίδευσής τους γενικότερα. Επιπροσθέτως, διατηρούν ουδέτερη στάση στο αν η φορολογική διοίκηση τους ενημερώνει επαρκώς για θέματα νομοθεσίας, ενώ συμφωνούν στο γεγονός ότι η πολυπλοκότητα και οι συνεχείς μεταβολές αυτής δυσχεραίνουν το έργο τους. Η πλειονότητα εξ' αυτών θεωρεί σημαντική την επιμόρφωσή τους σε θέματα ΚΕΔΕ, ΚΦΔ και επίλυσης προβλημάτων που ανακύπτουν κατά την καθημερινή άσκηση των καθηκόντων τους. Και εδώ, παρατηρείται το φαινόμενο ότι όσο ανεβαίνουμε την ιεραρχία τόσο αυξάνεται και ο βαθμός ουδετερότητας.

Τέλος, όσοι από τους συμμετέχοντες θεωρούν αναγκαίο τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της επιμόρφωσης συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό, από εκείνους που θεωρούν αναγκαίο τον προαιρετικό χαρακτήρα επιμόρφωσης, ότι η συνεχής εκπαίδευση και εξειδίκευση των υπαλλήλων σε νέες μεθόδους αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους.

Απαντώντας, λοιπόν, στο 5^ο, 6^ο και 7^ο ερευνητικό ερώτημα, και παρόλο που οι απαντήσεις των συμμετεχόντων δεν είναι και τόσο ξεκάθαρες, ωστόσο διαπιστώνουμε ότι η Φορολογική Διοίκηση παρουσιάζει έλλειμμα τόσο στην παροχή του απαιτούμενου μηχανολογικού εξοπλισμού όσο και στην παροχή εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού, σε τομείς που αφορούν αφενός στην εφαρμογή σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων και αφετέρου στην ερμηνεία και εφαρμογή της διαρκώς μεταβαλλόμενης νομοθεσίας.

Όσον αφορά τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα, αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας και των αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, τόσο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών, προκύπτουν τα ακόλουθα ευρήματα:

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα συμφωνούν ότι το ΑΦΕ συμβάλλει σημαντικά στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων, όμως θεωρούν ότι η Κατάσχεση εις χείρας Τρίτου είναι πιο αποτελεσματική. Ωστόσο, η πλειονότητα αυτών, σε ποσοστό 64,9%, θεωρεί ότι η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η Φορολογική Διοίκηση είναι εντονότερες στην περίπτωση των κατασχέσεων εις χείρας τρίτων. Παρόλα αυτά συμφωνούν ότι τόσο τα διοικητικά μέτρα όσο και τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης συμβάλλουν στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών. Όμως, αρκετά μεγάλο ποσοστό ερωτηθέντων δεν παίρνει σαφή και ξεκάθαρη άποψη και τηρεί ουδέτερη θέση.

Αξιοσημείωτο είναι ότι στην περίπτωση της άσκησης ποινικής δίωξης οι ερωτηθέντες συμφωνούν ότι συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών, χωρίς να προκαλεί την αντίδραση και την αμφισβήτηση αυτών, και τοποθετώντας την δεύτερη, κατά σειρά, ως το πιο αποτελεσματικό μέτρο είσπραξης των δημοσίων εσόδων.

Απαντώντας στο 2^ο, 3^ο και 4^ο ερευνητικό ερώτημα, η ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης των πολιτών αποτελεί ένα από τα βασικά θέματα που καλείται να επιλύσει η Φορολογική Διοίκηση. Η τυποποίηση και ο εξορθολογισμός έκδοσης του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας, η θέσπιση συγκεκριμένων κανόνων και η εφαρμογή αυτών στο σύνολο των οφειλετών, καθώς και η κατάργηση της διακριτικής ευχέρειας του Προϊσταμένου, ως ένα μεγάλο βαθμό ενισχύουν την φορολογική συνείδηση, δημιουργώντας συνάμα και ένα κλίμα εμπιστοσύνης του πολίτη προς την Διοίκηση. Σαφέστατα, και μη έχοντας την παραμικρή αμφιβολία, με την επιβολή των

αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, και δη με την κατάσχεση εις χείρας τρίτου, επιτυγχάνεται ταχεία είσπραξη των δημοσίων εσόδων, όμως πολλές φορές καταλήγει σε πληθώρα αντιδράσεων από την πλευρά των πολιτών, σε δυσαρέσκεια και αμφισβήτηση των στόχων και του έργου της φορολογικής διοίκησης, γεγονός που αποδεικνύεται τόσο από την μεγάλη συσσώρευση νέων ληξιπροθέσμων οφειλών όσο και από το πλήθος των πολιτών που προσφεύγουν στα Δικαστήρια προς επίλυση των διαφορών τους με την Φορολογική Διοίκηση. Η επιβολή σκληρών και σωρευτικών αναγκαστικών μέτρων είσπραξης θα πρέπει να αποτελεί την έσχατη λύση της φορολογικής διοίκησης και όταν αυτή συντελείται θα πρέπει να γίνεται με σύνεση και τηρώντας τις βασικές αρχές της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας.

Τέλος, αναφορικά με το 8^ο ερευνητικό ερώτημα, και σύμφωνα με τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα, η πλειονότητα αυτών συμφωνεί ότι οι δράσεις και οι ενέργειες που αναλαμβάνει η Φορολογική Διοίκηση με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που τους παρέχονται, ενισχύει την εμπιστοσύνη τους προς τη Διοίκηση. Όμως, από την άλλη, δεν παίρνουν ξεκάθαρη θέση αναφορικά με την ετοιμότητα των πολιτών να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση. Ωστόσο, συμφωνούν στο ότι οι πολίτες εμμένουν στην λογική της εξυπηρέτησης μέσω της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης των πληροφοριακών συστημάτων. Επιπλέον, από τις απαντήσεις τους δεν ξεκαθαρίζεται εάν ο πολίτης που εμμένει στην λογική της εξυπηρέτησης μέσω της αυτοπρόσωπης παρουσίας του, αυτό οφείλεται στην έλλειψη εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο, στην γρηγορότερη εξυπηρέτηση ή από συνήθεια.

Από την θεωρητική μας προσέγγιση, προκύπτει ότι δράσεις, όπως η ενημέρωση των πολιτών, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μέσω τηλεφώνου, αναφορικά με το ύψος των ληξιπροθέσμων οφειλών τους και τους τρόπους αποπληρωμής αυτών, είτε με υπαγωγή σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής είτε με εφάπαξ καταβολή, καθώς και τον κίνδυνο που διατρέχουν να ασκηθούν εις βάρος τους τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης, λειτουργούν θετικά, καθώς μεγάλο ποσοστό φορολογουμένων οδηγούνται σε συμμόρφωση.

Παράλληλα όμως, η Φορολογική Διοίκηση οφείλει να αναπτύξει δράσεις, αναφορικά με την επιμόρφωση και ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που τους παρέχονται, προκειμένου οι πολίτες να αποκτήσουν μια στοιχειώδη εξοικείωση με την νέα ηλεκτρονική πραγματικότητα, γεγονός που θα σηματοδοτήσει την αρχή μιας σχέσης εμπιστοσύνης με την Φορολογική Διοίκηση.

Είναι γνωστό ότι η άγνοια για την νέα ηλεκτρονική διακυβέρνηση, δημιουργεί στον πολίτη το αίσθημα του φόβου και της ανασφάλειας, με αποτέλεσμα την παραμονή του σε τακτικές του παρελθόντος και κατ' επέκταση στον κοινωνικό του αποκλεισμό. Δίνοντάς του, όμως, την ευκαιρία να κατανοήσει την νέα αυτή πραγματικότητα, στην ουσία δημιουργείται το έναυσμα για την καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης των πολιτών προς το φορολογικό σύστημα. Είναι αναγκαίο η νέα ψηφιακή Δημόσια Διοίκηση να γίνει πιο προσιτή και φιλική προς τους χρήστες, ώστε οι πολίτες να κατανοήσουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις αλλά και τα δικαιώματά τους, διότι ο ενημερωμένος πολίτης είναι ο καλύτερος φορολογούμενος (Χατζάκης, 2008).

7.3 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Η παρούσα έρευνα φιλοδοξεί να συμβάλλει σε έναν γόνιμο επιστημονικό διάλογο και προβληματισμό και να αναδείξει ζητήματα Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. και αποτελεσματικής είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Παράλληλα, να αναδείξει την αναγκαιότητα ενός νέου πλαισίου διαμόρφωσης Φορολογικής Πολιτικής μέσα από πρακτικές ψηφιοποίησης των παρεχόμενων υπηρεσιών και επέκτασης των τεχνολογικών υποδομών, ενδυνάμωσης και επαγγελματικής εξέλιξης του ανθρώπινου δυναμικού μέσα από επιμορφώσεις και διάχυσης καινοτόμων πρακτικών που συνάδουν με τις νέες τεχνολογικές απαιτήσεις του 21^{ου} αιώνα.

Επιπρόσθετα, να καταδείξει τον επαναπροσδιορισμό της σχέσης και της δυναμικής αλληλεπίδρασης με τους πολίτες.

Ωστόσο, τα ευρήματα της παρούσας έρευνας δεν θα μπορούσαν να γενικευθούν καθώς το δείγμα είναι περιορισμένο και αφορά μια συγκεκριμένη περιοχή. Το ερωτηματολόγιο αν και προέκυψε ύστερα από ενδελεχή βιβλιογραφική ανασκόπηση προσαρμοσμένο για της ανάγκες της έρευνας με έλεγχο της αξιοπιστίας, ωστόσο δεν έχει εφαρμοστεί ξανά και δεν έχει σταθμιστεί. Χρειάζεται να γίνει επέκταση της έρευνας και σε Φορολογικές υπηρεσίες άλλων περιοχών, να συμπεριληφθούν και άλλοι πληθυσμοί αναφοράς (π.χ. πολίτες) καθώς και να χρησιμοποιηθούν και άλλα ερευνητικά εργαλεία (ποιοτική έρευνα, συμμετοχική παρατήρηση) και να γίνει συγκριτική αξιολόγηση των ευρημάτων.

7.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μετά την οικονομική κρίση και την ασφυκτική πίεση των μνημονίων, η Φορολογική Διοίκηση, υπό τη νέα της μορφή πλέον, ως Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καταβάλλει εναγόνιες προσπάθειες στο να πετύχει μεγιστοποίηση της εισπραξιμότητας των Δημοσίων Εσόδων. Οι στόχοι που θέτει η νέα Αρχή, θα μπορούσε να ισχυρισθεί κάποιος ότι, είναι αρκετά φιλόδοξοι, καθώς τοποθετεί τον πήχη σε πολύ υψηλό σημείο.

Αναφορικά με τον τομέα της είσπραξης των Δημοσίων Εσόδων, διατυπώνονται παρατηρήσεις αλλά και προτάσεις που ευελπιστούμε ότι θα συνδράμουν στο δύσκολο έργο που έχει αναλάβει η Φορολογική Διοίκηση. Συγκεκριμένα:

- Ουσιαστική μεταρρύθμιση και εκσυγχρονισμό των πληροφοριακών συστημάτων, όχι μόνο σε επίπεδο λογισμικού αλλά και σε επίπεδο μηχανολογικού εξοπλισμού, με σύγχρονες μονάδες και υποδομές, ικανές να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις των νέων προγραμμάτων, ώστε ο τελικός χρήστης να διευκολύνεται κατά την άσκηση των καθηκόντων του.
- Επέκταση και εφαρμογή των ηλεκτρονικών κατασχέσεων, εκτός των περιπτώσεων των χρηματικών απαιτήσεων εις χείρας Τραπεζών, και για περιπτώσεις χρηματικών απαιτήσεων εις χείρας οποιουδήποτε τρίτου, όπως για παράδειγμα απαίτηση απορρέουσα από μίσθωση ακινήτου.
- Διενέργεια αυτόματης ηλεκτρονικής άρσης των επιβληθεισών κατασχέσεων εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων, με την εξόφληση του κατασχετηρίου, ώστε να γίνεται άμεσα η αποδέσμευση των κατασχεμένων λογαριασμών, χωρίς να απαιτείται αίτηση του φορολογούμενου, και να αποφεύγεται η συσσώρευση των λεγόμενων υπερείσπραξων.
- Καλύτερος συντονισμός και συνεργασία μεταξύ όλων των τμημάτων αλλά και των διαφόρων υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε., για την επίτευξη του κοινού στόχου της είσπραξης των φόρων.
- Κατά την διαδικασία της άσκησης αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια από τα αρμόδια τμήματα Δικαστικού και Νομικής υποστήριξης ώστε να τηρούνται οι αρχές της αναλογικότητας ή της χρηστής διοίκησης, διότι στόχος πρέπει να αποτελεί η συμμόρφωση και όχι η εναντίωση και δυσαρέσκεια των πολιτών.
- Διεύρυνση της ατζέντας των επιμορφωτικών σεμιναρίων που διεξάγονται από την Α.Α.Δ.Ε., με υποχρεωτική συμμετοχή όλων των υπαλλήλων, κατά τακτά χρονικά

διαστήματα, ώστε να μπορούμε να μιλάμε για ένα εκπαιδευμένο και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, ικανό να ενισχύσει την είσπραξη των δημοσίων εσόδων και να συμβάλλει στην δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης του πολίτη προς τη Διοίκηση.

- Αναμόρφωση και επικαιροποίηση του νομοθετικού πλαισίου αναφορικά με την είσπραξη των δημοσίων εσόδων, ώστε να αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο στα χέρια των υπαλλήλων και των πολιτών, με σαφή και προκαθορισμένα όρια.

- Θέσπιση σταθερού φορολογικού νομοθετικού πλαισίου, ώστε να υπάρχει κίνητρο αφενός σε νέες επιχειρήσεις να επενδύσουν και αφετέρου στις ήδη υπάρχουσες να παραμείνουν και να αναπτυχθούν περαιτέρω. Στην πράξη έχει αποδειχτεί ότι η υιοθέτηση πολύπλοκων και διαρκώς μεταβαλλόμενων διατάξεων εκτός του ότι δημιουργεί ανασφάλεια, τόσο σε αυτούς που πρέπει να εφαρμόσουν τις διατάξεις όσο και σε εκείνους που πρέπει να τις ακολουθήσουν, δημιουργεί επιπλέον ένα αρνητικό πλαίσιο σε όλον τον επιχειρηματικό κλάδο.

- Θεσμοθέτηση μιας σταθερής και μόνιμης ρύθμισης ληξιπροθέσμων οφειλών, δίνοντας την δυνατότητα στον πολίτη που διατηρεί ληξιπρόθεσμες οφειλές να ενταχθεί σε αυτήν, χωρίς άλλους απαγορευτικούς περιορισμούς, παρέχοντάς του μεγάλο αριθμό δόσεων, με χαμηλό ποσό δόσης, και ενδεχομένως με έκπτωση από τις ήδη υπάρχουσες προσαυξήσεις, ώστε ο διακανονισμός να είναι όσο το δυνατόν πιο βιώσιμος. Οι πολλές διαφορετικού τύπου ρυθμίσεις, που πότε ισχύει η μία και πότε η άλλη, απλά δημιουργούν σύγχυση στον φορολογούμενο πολίτη και πολλές φορές εντείνουν την άρνησή του στο να τακτοποιήσει τις οφειλές του προς την Διοίκηση.

- Ανάπτυξη και εφαρμογή δράσεων που θα βοηθήσουν τον απλό πολίτη να εξοικειωθεί με την νέα ηλεκτρονική διακυβέρνηση της χώρας, την ψηφιοποίηση και ηλεκτρονικοποίηση όλων των διαδικασιών και συναλλαγών του με το Δημόσιο, δίνοντας προτεραιότητα στο σεβασμό και την προστασία των προσωπικών του δεδομένων, καλλιεργώντας του συνάμα το αίσθημα της εμπιστοσύνης.

Αυτά και πολλά άλλα θα μπορούσαν να συζητηθούν και να αναλυθούν, προκειμένου η Α.Α.Δ.Ε., η οποία καλείται να ανταποκριθεί στο εξαιρετικά δύσκολο έργο της συλλογής των φόρων, να εξελιχθεί σε μία ευέλικτη και αποτελεσματική φορολογική υπηρεσία.

Η Φορολογική Διοίκηση, μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, οφείλει να αναδείξει τις λύσεις εκείνες, όπου οι φορολογούμενοι πολίτες μέσα σε ένα κλίμα οικονομικής και κοινωνικής ασφάλειας, με σεβασμό στα δικαιώματά τους και έχοντας έντονο το αίσθημα της ισότητας, θα αναπτύξουν ισχυρή φορολογική

συνείδηση και κουλτούρα, γεγονός που θα τους οδηγήσει στην οικειοθελή αποπληρωμή των οφειλών τους.

Εν κατακλείδι, η Α.Α.Δ.Ε. θα πρέπει να επιδειξεί την απαιτούμενη προσοχή στα θέματα της συλλογής των δημοσίων εσόδων και εξυπηρέτησης του πολίτη, να στηρίξει με κάθε δυνατό μέσο το ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτει και να αναμορφώσει και επικαιροποιήσει τυχόν απαρχαιωμένες διαδικασίες στην καθημερινή λειτουργία των υπηρεσιών.

Η εφαρμογή των σωστών πληροφοριακών συστημάτων και η χρήση αυτών από ένα επαρκώς εκπαιδευμένο και καταρτισμένο προσωπικό αποτελεί τον καλύτερο συνδυασμό για την αποτελεσματική είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Μέσα από ένα περιβάλλον ασφάλειας, με προκαθορισμένα όρια και σεβασμό στα δικαιώματα του πολίτη, είναι πιο εύκολο να ενισχυθεί η φορολογική συνείδηση και κουλτούρα των πολιτών.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι οι έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί αναφορικά με τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων στον τομέα της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης Δημοσίων Εσόδων και εν γένει με τη λειτουργία του φοροεισπρακτικού μηχανισμού είναι περιορισμένες και αυτό αναδεικνύει την αναγκαιότητα διερεύνησης του συγκεκριμένου θέματος.

Τα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την διαδικασία της είσπραξης των δημοσίων εσόδων είναι πολλά. Κρίνεται σκόπιμο, η παρούσα έρευνα να επαναληφθεί αφενός σε μεγαλύτερο δείγμα και αφετέρου να εξειδικευθεί σε μικρότερες ενότητες, ώστε να είναι πιο εύκολη η διεξαγωγή των αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, προτείνεται και η διεξαγωγή ποιοτικής έρευνας, με τη μορφή συνεντεύξεων, ώστε να είναι πιο ξεκάθαρες οι απαντήσεις των συμμετεχόντων.

Ωστόσο, ιδιαίτερο ενδιαφέρον εγείρει και η προοπτική μελλοντικής έρευνας, όπου θα αναζητηθεί και η άποψη των πολιτών.

Παράρτημα

Το ερωτηματολόγιο διενεργείται στο πλαίσιο της εκπόνησης διπλωματικής εργασίας με τίτλο " Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στον Ελληνικό χώρο: Τα Δημόσια Έσοδα και η διαδικασία της Αναγκαστικής Είσπραξης στην περίπτωση της Α.Α.Δ.Ε.", του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών “Δημόσια Οικονομική και Πολιτική” του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Το ερωτηματολόγιο είναι χωρισμένο σε εννέα θεματικές ενότητες. Οι απόψεις και η συμμετοχή των ερωτώμενων είναι πολύτιμες για την διεξαγωγή των αποτελεσμάτων της παρούσης έρευνας. Επιπλέον, το παρόν είναι ανώνυμο και οι απαντήσεις θα είναι απόλυτα εμπιστευτικές. Παρακαλώ, να απαντήσετε με τη μεγαλύτερη δυνατή ειλικρίνεια, θέτοντας X στο αντίστοιχο πεδίο.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη βοήθειά σας.

Χειμάρα Ελένη

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Η συμβολή των Ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων

1. Η υιοθέτηση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών συμβάλλει στην απλοποίηση και στην αποδοτικότερη είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

2. Η χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών αναβαθμίζει το ποιοτικό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και της απόδοσης των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

3. Η χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών καθιστά πιο αποδοτική την επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, συμβάλλοντας στη μεγιστοποίηση της εισπραξιμότητας των δημοσίων εσόδων.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

4. Η χρήση του ΣΜΤΑ κατά την διενέργεια των Κατασχέσεων εις Χείρας Τρίτων διευκολύνει το έργο της φορολογικής διοίκησης στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

5. Η χρήση των νέων ηλεκτρονικών εφαρμογών στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων συμβάλλει στην αξιόπιστη και δικαιότερη στόχευση των φορολογουμένων με ληξιπρόθεσμες οφειλές.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

6. Οι στοχευμένες ενέργειες αναγκαστικής είσπραξης, μέσω αυτοματοποιημένων και τυποποιημένων διαδικασιών, ενισχύουν την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τη Φορολογική Διοίκηση για ισότιμη μεταχείριση και φορολογική δικαιοσύνη.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

7. Η ψηφιοποίηση των διαδικασιών όλων των υπηρεσιών της φορολογικής διοίκησης θα ενισχύσει την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Η αποτελεσματικότητα του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (ΑΦΕ) στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών

8. Το ΑΦΕ, ως διοικητικό μέτρο είσπραξης, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εισπραξιμότητας της φορολογικής διοίκησης.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

9. Η συστηματικοποίηση και η κλιμάκωση των ποσοστών παρακράτησης, κατά την έκδοση του ΑΦΕ, συνέβαλλε στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους στόχους και τους σκοπούς της φορολογικής διοίκησης.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

10. Ο εξορθολογισμός και η τυποποίηση της έκδοσης ΑΦΕ συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

Η αποτελεσματικότητα των Αναγκαστικών μέτρων στην είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών

11. Ποιο από τα παρακάτω αναγκαστικά μέτρα είσπραξης θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο και ταχύτερα στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων:

Κατάσχεση εις Χείρας Τρίτων	Κατάσχεση η ακινήτων	Υποθήκη	Πλειστηριασμός	Ποινική δίωξη

12. Η επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

13. Η άσκηση Ποινικής Δίωξης σε βάρος αυτών που διατηρούν ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των 100.000,00€, συμβάλλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών και κατ' επέκταση στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

Ο βαθμός αποτελεσματικότητας της επιβολής αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε σχέση με την επιβολή διοικητικών μέτρων, τόσο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων όσο και στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών.

14. Οι Κατασχέσεις εις Χείρας Τρίτων και το Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας συμβάλλουν το ίδιο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

14.Α Εάν διαφωνείτε, ποιο θεωρείτε ότι συμβάλλει περισσότερο στην είσπραξη των δημοσίων εσόδων:

Κατάσχεση εις χείρας Τρίτου	Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας

15. Η αντίδραση και η αμφισβήτηση των πολιτών, για τους σκοπούς και τους στόχους που θέτει η φορολογική διοίκηση, είναι εντονότερες στην περίπτωση της:

Δέσμευσης Τραπεζικών λογαριασμών, μισθών & συντάξεων	Κατάσχεσης ακινήτων	Έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού	Ποινικής δίωξης	Έκδοσης ΑΦΕ με παρακράτηση μέρους ή όλου του εισπρακτέου ποσού

16. Θεωρείτε ότι ρύθμιση για τις οφειλές των φορολογουμένων πολιτών είναι αποτελεσματική:

Με μικρό αριθμό δόσεων (μέχρι 12)

Με μεγάλο αριθμό δόσεων (πάνω από 12)

Συνδυασμού μικρού αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις

Συνδυασμού μεγάλου αριθμού δόσεων με έκπτωση από υπάρχουσες προσαυξήσεις

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

Επάρκεια σε μηχανολογικό εξοπλισμό και σε εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού.

17. Η φορολογική διοίκηση παρέχει στους υπαλλήλους της τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, ώστε να διευκολύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

18. Κατά την εγκατάσταση και εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων, είναι επαρκής η ενημέρωση και εκπαίδευση που παρέχει η φορολογική διοίκηση στο ανθρώπινο δυναμικό της.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

19. Κατά την πρόσφατη πιλοτική λειτουργία του Πληροφοριακού συστήματος Προγραμματισμού Επισκέψεων και κεντρικού συστήματος διαχείρισης των επικοινωνιών των πολιτών με την Α.Α.Δ.Ε. (e-tickceting και γενικό ραντεβού), η ενημέρωση και η εκπαίδευση των υπαλλήλων ήταν άμεση και επαρκής.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

ΕΝΟΤΗΤΑ 6

Εκπαίδευση του Ανθρώπινου Δυναμικού

20. Η συνεχής εκπαίδευση και εξειδίκευση των υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης σε νέες μεθόδους αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

21. Η Φορολογική Διοίκηση παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό της

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

22. Η διαρκώς μεταβαλλόμενη νομοθεσία δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την αποδοτικότητα των υπαλλήλων.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

23. Δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, η οποία μεταβάλλεται διαρκώς, η ενημέρωση των υπαλλήλων από πλευράς της φορολογικής διοίκησης είναι επαρκής.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

24. Συμμετείχατε σε εκπαιδευτικό σεμινάριο, που διοργάνωσε η υπηρεσία σας, πριν από

Λιγότερο από 1 έτος	1 έως 2 έτη	Πάνω από 2 έτη έως 4 έτη	Πάνω από 4 έτη έως 6 έτη	Πάνω από 6 έτη

25. Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στη μη διοργάνωση σεμιναρίων από την Φορολογική Διοίκηση.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

26. Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στον μικρό αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται το σύνολο των υπαλλήλων

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

27. Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στην παρεμπόδιση συμμετοχής σε αυτά από τον Προϊστάμενό σας

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

28. Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε, διότι θεωρείτε ότι λόγω της εμπειρίας σας δεν έχουν να σας προσφέρουν κάτι παραπάνω

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

29. Στην περίπτωση της μη συμμετοχής σας σε εκπαιδευτικά σεμινάρια της υπηρεσίας για πάνω από 2 έτη, αυτό οφείλεται στο ότι δεν το επιθυμείτε γενικώς

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

ΕΝΟΤΗΤΑ 7

Απόψεις και προτάσεις για την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των υπαλλήλων

30. Η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού κρίνεται αναγκαία προκειμένου οι υπάλληλοι να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

31. Η διοργάνωση των εκπαιδευτικών - επιμορφωτικών προγραμμάτων πρέπει να διεξάγεται (μπορείτε να δώσετε περισσότερες από μία απαντήσεις)

Από την Α.Α.Δ.Ε.	Από την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια που έχουν συναφές αντικείμενο	Από την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με το Εμπορικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο	Από την Α.Α.Δ.Ε. σε συνεργασία με τον σύλλογο των Λογιστών	Από άλλο ανεξάρτητο φορέα

32. Ποιος είναι ο καταλληλότερος τύπος επιμόρφωσης-εκπαίδευσης για εσάς;

Δια ζώσης (φυσική παρουσία)

Εξ αποστάσεως (σύγχρονη και ασύγχρονη διδασκαλία)

Μεικτή μέθοδος (δια ζώσης και εξ αποστάσεως)

33. Τι χαρακτηρήα πρέπει να έχει η επιμόρφωση-εκπαίδευση;

Υποχρεωτικό

Προαιρετικό

34. Ποιο θεωρείτε ότι πρέπει να είναι το περιεχόμενο της επιμόρφωσης των υπαλλήλων (μπορείτε να δώσετε περισσότερες από μία απαντήσεις)

Ανάλυση του ΚΕΔΕ και του ΚΦΔ κατά περίπτωση	Λοιπή νομοθεσία (ΑΚ, ΚΠολΔ, εμπορικό δίκαιο, κληρονομικό δίκαιο κλπ)	Η/Υ και σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα	Συζήτηση και επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζεται καθημερινά στην υπηρεσία σας και δυσχεραίνουν το έργο σας	Άλλο (συμπληρώστε έως 20 λέξεις)
---	--	---	--	----------------------------------

35. Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο ιδανικός χρόνος διάρκειας των επιμορφωτικών προγραμμάτων

Έως μία (1) εβδομάδα	Έως δύο (2) εβδομάδες	Άνω των δύο (2) εβδομάδων έως έναν (1) μήνα	Άνω του ενός (1) μήνα έως έξι (6) μήνες	Άνω των έξι (6) μηνών

36. Κάθε πότε θεωρείτε ότι οι υπάλληλοι πρέπει να επιμορφώνονται

Εξάμηνο	Έτος	Δύο (2) έτη	Τρία (3) έτη	Δεν χρειάζεται επιμόρφωση

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

Από την σκοπιά των πολιτών

37. Οι δράσεις και ενέργειες που αναλαμβάνει η φορολογική διοίκηση, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για τις ψηφιακές δυνατότητες που παρέχονται μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών για τους σκοπούς και το έργο της.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

38. Οι Έλληνες πολίτες είναι έτοιμοι να προσαρμοσθούν με την ψηφιακή μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

39. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης γνώσης χρήσης πληροφοριακών συστημάτων.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

40. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στο διαδίκτυο.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

41. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης από συνήθεια.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

42. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω γρηγορότερης εξυπηρέτησης

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

43. Ο μεγάλος αριθμός πολιτών εμμένει στη λογική της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης λόγω διαπροσωπικών σχέσεων με τους υπαλλήλους

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

44. Η εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της αυτοπρόσωπης παρουσίας τους στα γκισέ της φορολογικής διοίκησης, δυσχεραίνει το έργο και μειώνει την απόδοση των υπαλλήλων.

Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

Α. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

45. Φύλο

Άνδρας	Γυναίκα

46. Ηλικία

Είκοσι (20) έως τριάντα (30) ετών	Άνω των τριάντα (30) ετών έως σαράντα (40) ετών	Άνω των σαράντα (40) ετών έως πενήντα (50) ετών	Άνω των πενήντα (50) ετών έως εξήντα (60) ετών	Άνω των εξήντα ενός (61) ετών

47. Οικογενειακή κατάσταση

Έγγαμος/η	Άγαμος/η	Διαζευγμένος/η	Χήρος/α

Β. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ

48. Εκπαίδευση

Απόφοιτος Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Απόφοιτος Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών	Κάτοχος Διδακτορικού τίτλου Σπουδών

49. Επίπεδο γνώσεων στους υπολογιστές

Καθόλου καλό	Λίγο καλό	Αρκετά καλό	Πολύ καλό	Πάρα πολύ καλό

50. Απασχολείστε σε

Κεντρική Υπηρεσία (Δ/νση Εισπράξεων, Φορολογική Περιφέρεια)	Ελεγκτικό Κέντρο (ΚΕΦΟΜΕΠ, ΚΕΜΕΠ, ΚΕΟΦ, ΕΜΕΙΣ)	Δ.Ο.Υ. Α' Τάξης	Δ.Ο.Υ. Β' Τάξης

51. Αντικείμενο της εργασίας σας

Δικαστικό Τμήμα και Νομικής Υποστήριξης	Τμήμα Εσόδων	Άλλο

52. Ποια είναι η σχέση σας με την Α.Α.Δ.Ε.

Κάτοχος θέσης ευθύνης	Υπάλληλος

53. Έτη απασχόλησης στην Α.Α.Δ.Ε. (συμπεριλαμβανομένων και των προγενέστερων της Α.Α.Δ.Ε. μορφών)

Έως πέντε (5) έτη	Άνω των πέντε (5) ετών έως δέκα (10) έτη	Άνω των δέκα (10) ετών έως δέκα πέντε (15) έτη	Άνω των δέκα πέντε (15) ετών έως είκοσι (20) έτη	Άνω των είκοσι (20) ετών

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ / ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ / ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ/ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- ΑΠΟΦΑΣΗ 1182437/05-12-2017
- ΑΠΟΦΑΣΗ Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ 1202/2014
- ΑΠΟΦΑΣΗ Δ6Α 1058864/08-04-2014
- ΑΠΟΦΑΣΗ Διοικητού της Α.Α.Δ.Ε. Α. 1277 /12-07-2019 Αριθ. ΦΕΚ: Β' 2985/19.7.2019 «Τροποποίηση της Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ 1274/2013 (ΦΕΚ Β'3398) περί αποδεικτικού ενημερότητας του άρθρου 12 του ν.4174/2013»
- ΑΠΟΦΑΣΗ Διοικητού της Α.Α.Δ.Ε. Δ.ΟΡΓ.Α 1125859 ΕΞ 2020/23-10-2020 ΦΕΚ Β' 4738/26-10-2020 «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων»
- ΑΠΟΦΑΣΗ Υπουργού Οικονομικών ΑΥΟ ΔΠΕΙΣΠ 1198598 ΕΞ 2013 / 31-12-2013 – (ΦΕΚ Β' 19/10-01-2014) «Καθορισμός των επιτοκίων του άρθρου 53 του ν.4174/2013»
- ΑΠΟΦΑΣΗ Υπουργού Οικονομικών Α. 1055/2019 ΦΕΚ 501/Β/20-2-2019 «Τροποποίηση της Λειτουργίας του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών»
- ΑΠΟΦΑΣΗ ΣτΕ 1738/2018 «Αντισυνταγματική η παράταση της παραγραφής φορολογικών υποθέσεων από τις διατάξεις με τις διατάξεις των νόμων 3513/2006, 3697/2008, 3790/2009 ν. 3842/2010»
- ΑΠΟΦΑΣΗ ΣτΕ 2080/2014 «Συνταγματική η κατάσχεση τραπεζικών λογαριασμών χωρίς προειδοποίηση»

- ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΔΠΧ 4/2011
- ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΔΠΧ 6/2017

- ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ.40/ 18-09-2020 του ΚΕΑΟ «Καταληκτική ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση του ν. 4611/2019, για τους οφειλέτες αυτοαπασχολούμενους, ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες (άρθρα 2 και 3). Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 32 του ν.4722/2020»

- ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ υπ' αριθ.356/1974 ΦΕΚ 90 Α'/05-04-1974 Κώδικας Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ)

- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.1238/1918 (Άρθρο 60) «Περί φορολογίας του Ελαίου»

- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.1882 ΦΕΚ 43/23-03-1990 «Μέτρα για την περιστολή της φοροδιαφυγής, διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.1882/1990 - ΦΕΚ 43/Α/23-3-1990 «Μέτρα για την περιστολή της φοροδιαφυγής, διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.2097/1952 «θεσπίστηκε για πρώτη φορά το αφε»;
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.2120/1993 – ΦΕΚ 24/Α/04-03-1993 «Ρύθμιση σχέσεων κράτους και φορολογούμενων»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.2362/1995 ΦΕΚ Α' 247/23.11.1995 Κώδικας Δημοσίου Λογιστικού «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.2523 ΦΕΚ 179/11-09-1997 «Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις στη φορολογική νομοθεσία και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.2873/2000 - ΦΕΚ 285/Α/28-12-2000 «Φορολογικές ελαφρύνσεις και απλουστεύσεις και άλλες διατάξεις» Άρθρο 12 «Κατάργηση του μέτρου απαγόρευσης εξόδου από τη Χώρα»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.3522/2006 - ΦΕΚ 276/Α/22-12-2006 «Μεταβολές στη Φορολογία εισοδήματος, απλουστεύσεις στον Κώδικα Βιβλίων και στοιχείων και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.3714/2008 - ΦΕΚ 231/7-11-2008 «Προστασία δανειοληπτών και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.3758/2009 ΦΕΚ 68/Α/5.5.2009 «Εταιρείες Ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.3943/2011 ΦΕΚ Α 66/31-03-2011 «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4002/2011 - ΦΕΚ Α-180/22-8-2011 «Τροποποίηση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου - Ρυθμίσεις για την ανάπτυξη και τη δημόσια νομική εξυγίανση - Θέματα αρμοδιότητας Υπουργείων Οικονομικών, Πολιτισμού και Τουρισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4093/2012 ΦΕΚ Α'222/12.12.0212 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του Ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016»

- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4170 ΦΕΚ Α'163/12.7.2013 «Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ, ρύθμιση θεμάτων της Ε.Λ.Τ.Ε, αναμόρφωση Οργανισμού του Ν.Σ.Κ. και άλλες διατάξεις» Άρθρο 62 «Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» ΦΕΚ 170 Α'/26-07-2013 Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.)
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4224/2013 ΦΕΚ Α' 288 «Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους Ελληνικό Επενδυτικό Ταμείο Αξιοποίησης Περιουσίας του Δημοσίου και άλλες επείγουσες διατάξεις» Άρθρο 7 (Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων)
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4254 ΦΕΚ Α'85/07.04.2014 «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4270/2014 ΦΕΚ Α'143/28.6.2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4336 ΦΕΚ Α 94/14.8.2015 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης».
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4389/2016 ΦΕΚ 94/Α/27-05-2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4410 ΦΕΚ 141/03.08.2016 «Τροποποιήσεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα προς ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης εμπορίας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών και Ίδρυση Συντονιστικού Κέντρου για την Καταπολέμηση του λαθρεμπορίου, εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς την απόφαση 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2009 για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία των άρθρων 15, 16 και 18 της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Απριλίου 2014 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ και άλλες διατάξεις»

- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4557 ΦΕΚ Α' 139/30-07-2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις»
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4623 ΦΕΚ Α' 134/09-08-2019 «Ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, διατάξεις για την ψηφιακή διακυβέρνηση, συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις και άλλα επείγοντα ζητήματα».
- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.4635/2019 ΦΕΚ Τεύχος Α' 167/30.10.2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.
- ΠΟΛ.1065 / 2014 - ΦΕΚ 642/Β/14-3-2014 «Συμπλήρωση – τροποποίηση των Αποφάσεων Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ΠΟΛ.1274/27.12.2013 και ΠΟΛ.1275/27.12.2013 (Β' 3398) περί Αποδεικτικού Ενημερότητας και περί Βεβαίωσης οφειλής άρθρου 12 Ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως ισχύει»
- ΠΟΛ.1123 / 16-05-2012 ΦΕΚ Β' 1665/16-5-2012 «Αποδεικτικό ενημερότητας ή πληροφόρηση για τη φορολογική ενημερότητα φυσικών ή μη φυσικών προσώπων ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου».
- ΠΟΛ.1131 / 6.5.2014 ΦΕΚ Β' 1232/14-05-2014 «Συμπλήρωση της ΠΟΛ 1258 (Φ.Ε.Κ. Β' 3101/6-12-2013) με το Παράρτημα Δ που αφορά στον Κανονισμό Διαχείρισης και Λειτουργίας του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών»
- ΠΟΛ.1141 / 16-09-2016 «Διευκρινίσεις για τη διαδικασία χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας/βεβαίωσης οφειλής»
- ΠΟΛ.1154 / 2016 «Συστηματική παρουσίαση των διατάξεων περί παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου των Ν. 4270/2014, Ν.4174/2013, Ν. 2362/1995, Ν.Δ. 321/1969 και άλλων νομοθετημάτων»
- ΠΟΛ.1158 / 28-09-2017 ΦΕΚ 3634/13-10-2017 «Καθορισμός των προϋποθέσεων, της διαδικασίας, των τεχνικών προδιαγραφών, του χρόνου και του τρόπου δημοσιοποίησης στο διαδίκτυο, της διαδικασίας αποστολής της ηλεκτρονικής ειδοποίησης, των δεδομένων που δημοσιοποιούνται, της διαδικασίας και των προϋποθέσεων άρσης ή διόρθωσης της δημοσιοποίησης, των αρμόδιων οργάνων για τη διενέργεια της δημοσιοποίησης και την άρση αυτής, των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την ασφάλεια της επεξεργασίας και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9, παρ. 1, 2 και 4 του ν.3943/2011»
- ΠΟΛ.1182 / 2014 - ΦΕΚ 2025/Β/25-7-2014 «Καθορισμός λεπτομερειών εφαρμογής των διατάξεων της υποπαραγράφου 4 της παραγράφου Α' του τρίτου άρθρου του κεφαλαίου Β' του Ν. 4254/2014 (ΦΕΚ 85 Α'/7.4.2014) περί της γνωστοποίησης στη Φορολογική Διοίκηση μοναδικού ακατάσχετου τραπεζικού λογαριασμού»

- ΠΟΛ.1185 / 2011 ΦΕΚ 1949/B/1-9-2011 «Δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο»
- ΠΟΛ.1186 / 5-6-2000 ΦΕΚ Β' 755/20.6.2000 Α.Υ.Ο. 1051976/3187-11/0016 «Φορολογική ενημερότητα επί του εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων»
- ΠΟΛ.1202 / 08-09-2014 (ΦΕΚ Β' 2531/23-09-2014) «Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις του άρθρου 30 του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει»
- ΠΟΛ.1222 / 28-12-2017 ΦΕΚ:Β'1/4.1.2018 «Τροποποίηση - Συμπλήρωση των Αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ΠΟΛ 1274 και ΠΟΛ 1275/27.12.2013 (ΦΕΚ Β'3398) περί Αποδεικτικού Ενημερότητας και Βεβαίωσης οφειλής, άρθρου 12 ν.4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170), όπως ισχύουν»
- ΠΟΛ.1257 / 4.12.2013 «Διαδικασία κοινοποίησης κατασχετηρίων για την επιβολή κατάσχεσης απαιτήσεων στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων και δήλωσης αυτών με ηλεκτρονικά μέσα κατ' εφαρμογή των άρθρων 30Α και επόμενα του Ν.Δ. 356/1974 (Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων)»ΠΟΛ.1258/2013 - ΦΕΚ 3101/B/6-12-2013 «Ρύθμιση οργανωτικών και τεχνικών θεμάτων λειτουργίας του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών»
- ΠΟΛ.1271 / 19.12.2015 ΦΕΚ Β' 3001/31-12-2015 «Τροποποίηση της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών ΠΟΛ 1185/2011 (ΦΕΚ Β' 1949) (Δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο)»
- ΠΟΛ.1274 / 27-12-2013 (ΦΕΚ Β' 3398/31-12-2013) «Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170Α')»
- ΠΟΛ.1275 / 27-12-2013 (ΦΕΚΒ'3398/31-12-2013) «Βεβαίωση οφειλής άρθρου 12 ν. 4174/2013 (Α' 170)»
- ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ.111 ΦΕΚ Α' 178/29.08.2014 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών»
- ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ.16 ΦΕΚ Α 6/5.1.1989 «Κανονισμός λειτουργίας Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.) και των Τοπικών Γραφείων και καθήκοντα υπαλλήλων αυτών»
- ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 456 ΦΕΚ Α' 164/24.10.1984 «Αστικός Κώδικας και Εισαγωγικός του νόμος.
- Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθήνας τμήμα 35° Μονομελές Αριθμός απόφασης 10861/2020 Αριθμός Εισαγωγής ΑΚ 2806/2017

- Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών 12807/2015, Τμήμα 29^ο Μονομελές, «Ανακοπή - Έκθεση Αναγκαστικής Κατάσχεσης Ακινήτων»
- Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών 18322/2020, 25^ο Τμήμα «Ακύρωση κατάσχεσης εις χείρας τρίτου βάσει τελολογικής συστολής του άρθρου 47 παρ.2 του ΚΦΔιαδ.
- Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών 2438/2020, 25^ο Τμήμα «Κατάσχεση εις χείρας τρίτου – Επίδοση μόνο στον τρίτο – Έναρξη της προθεσμίας για τον οφειλέτη από την πλήρη γνώση της πράξης»
- Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών 3624/2019, Τμήμα Υποθέσεων Ν.1406/1983 και Αναστολών «Μη νόμιμη σύνταξη προγράμματος πλειστηριασμού»
- Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών 63131/2019, 18^ο Τμήμα
- Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών 8156-7/2020, 25^ο Τμήμα «Ανακοπή. Μη εκτελεστή πράξη η ατομική ειδοποίηση προ κατάσχεσης»
- Τριμελές Συμβούλιο του Διοικητικού Πρωτοδικείου Ηρακλείου Αριθμός Πρακτικού: ΑΣ674/2021

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Βαβούρας, Ι. (2019) «Οικονομική Πολιτική», Εκδόσεις Παπαζήση
- Δαφέρμος, Β. (2011). Κοινωνική στατιστική & μεθοδολογία έρευνας με το Spss. Θεσσαλονίκη: Ζήτη.
- Δράκος, Γ. (1986) «Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική» Εκδόσεις Σταμούλης
- Μπάρμπας, Ν. (2016) «Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου», Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.
- Παπαηλίας, Θ. (2018) «Παραδόσεις Πολιτικής Οικονομίας – Μακροοικονομική», Εκδόσεις Κριτική
- Ρούσσοι, Π. Λ., & Τσαούσης, Γ. (2011). Στατιστική στις επιστήμες της συμπεριφοράς με τη χρήση του Spss. Αθήνα: Τόπος.
- Σ.Ε.Υ.Υ.Ο., (2008) «Ανάλυση Διατάξεων Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων»
- Τομαράς, Δ. (2011) «Η Αναγκαστική Είσπραξη Δημοσίων Εσόδων κατά τον ΚΕΔΕ» 3^η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη
- Φινοκαλιώτης, Κ. (2014) «Φορολογικό Δίκαιο», Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.
- Φινοκαλιώτης, Κ. (2015) «Ευρωπαϊκό Φορολογικό & Τελωνειακό Δίκαιο» Εκδόσεις Σάκκουλα Α.Ε.
- Χατζάκης, Γ. (2008) «Ανάλυση σημαντικών θεμάτων πληρωμής και επιστροφής φόρων» Εκδόσεις Prosvasis ΑΕΒΕ

- Babbie, E. (2011). Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα. Αθήνα: Πολιτεία.
- Hoffer, J., George, J., Valacich, J. (2014) «Πληροφοριακά Συστήματα – Σύγχρονη Ανάλυση & Σχεδίαση», Εκδόσεις Τζιόλα

- Α.Α.Δ.Ε. – Φορολογική και Τελωνειακή Ακαδημία / Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης – Διεύθυνση Εισπράξεων «Εισαγωγική Εκπαίδευση Νέων Εφοριακών Υπαλλήλων»
 - Αποδεικτικό Ενημερότητας / Βεβαίωση Οφειλής (2019)
 - Διαχείριση Τίτλων Επιστροφών (2019)
 - Εισαγωγική Παρουσίαση για την Είσπραξη Δημοσίων Εσόδων (2019)
 - Εκούσια Είσπραξη / Συμψηφισμός (2019)
 - Κατάσχεση Ακινήτων – Αναγκαστικός Πλειστηριασμός ακινήτων (2019)
 - Κατάσχεση κινητών στα χέρια του οφειλέτη – Πλειστηριασμός (2019)
 - Κατάσχεση στα χέρια τρίτων (2019)
 - Κύκλος Βεβαίωσης – Είσπραξης – Διαγραφής (2019)
 - Παραγραφή απαιτήσεων του Δημοσίου (2019)
 - Ποινικό αδίκημα η μη καταβολή χρεών προς το Δημόσιο (2019)

- Ρυθμίσεις Ληξιπρόθεσμων Οφειλών (2019)
 - Υποθήκη – Διασφαλιστικά Μέτρα – Αγωγή Διάρρηξης (2019)
 - Χαρακτηριστικά της Διοικητικής Εκτέλεσης κατά τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Ν.Δ. 356/1974) και τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν.4174/2013)
- Α.Α.Δ.Ε. «Στρατηγικό Σχέδιο 2017–2020»
 - Α.Α.Δ.Ε. «Στρατηγικό Σχέδιο 2020-2024»
 - Απολογιστική Έκθεση Α.Α.Δ.Ε. 2018
 - Απολογιστική Έκθεση Α.Α.Δ.Ε. 2019
 - Έκθεση Απολογισμού Γ.Γ.Δ.Ε. 2016 και προγραμματισμού δραστηριοτήτων της Α.Α.Δ.Ε. για το έτος 2017
- Αύξηση κατασχέσεων καταθέσεων από την εφορία, παρά την πανδημία (<https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.sofokleousi.n.gr/ayksisi-katasxeseon-katatheseon-apo-tin-eforia-para-tin-pandimia&ved=2ahUKEwjVxf3h-MD0AhW6hP0HHcZZCAoQFnoECAQQAg&usg=AOvVaw1RVozVhLQIWWYhAmC1KrnD>)
- Δαμαλίτης, Π., (2020) Όμιλος Διεθνών & Ευρωπαϊκών θεμάτων «Η Ελληνική Οικονομία μετά τα μνημόνια» (<https://www.google.com/search?q=%CE%97+%CE%95%CE%9B%CE%9B%CE%97%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%97+%CE%9F%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%9D%CE%9F%CE%9C%CE%99%CE%91+%CE%9C%CE%95%CE%A4%CE%91+%CE%A4%CE%91+%CE%9C%CE%9D%CE%97%CE%9C%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%91+%CE%9F%CE%9C%CE%99%CE%9B%CE%9F%CE%A3+%CE%94%CE%99%CE%95%CE%98%CE%9D%CE%A9%CE%9D+%26+%CE%95%CE%A5%CE%A1%CE%A9%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D+%CE%98%CE%95%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%A9%CE%9D&ie=utf-8&oe=utf-8>)
- Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) 2018 Έκθεση Χώρας για την Ελλάδα (https://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2018-20/el-desi_2018-country-profile-lang_4AA59C97-CC3B-7C25-9CE4F07248577AD8_52343.pdf)
- διαΝΕΟσις Οργανισμός Έρευνας & Ανάλυσης, (2018), «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα / Επιτυχίες, Προβλήματα και ο Δρόμος Προς τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό», (https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2018/03/EGov_Upd_090318.pdf)

- διαNEOσις Οργανισμός Έρευνας & Ανάλυσης, (2018), Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών IOBE «Η Φορολογία Εισοδήματος στην Ελλάδα / Συγκριτική Ανάλυση και Προτάσεις Αναμόρφωσης» (https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2018/05/Forologia_Eisodimatos_Stin_Ellada_Upd_090518.pdf)
- Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών «Ακυρώσεις κατασχέσεων λόγω μη απόδειξης από το Ελληνικό Δημόσιο και τον Ε.Φ.Κ.Α. ότι κοινοποίησαν στον οφειλέτη ατομική ειδοποίηση» (www.adjjustice.gr › portal › dprotodikeioath › epikairoitita › apofaseis)
- ΕΛΙΑΜΕΠ – Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής, (2018) «Μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση στη διάρκεια της κρίσης επισκόπηση/περιγραφή/αποτίμηση» (<https://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2018/11/metarrythmiseis-sth-dimosia-dioikisi-sti-diarkeia-tis-krisis.pdf>)
 - Ευρωπαϊκή Επιτροπή Document 52003DC0567 «Ο ρόλος της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για το μέλλον της Ευρώπης» (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52003DC0567>)
- Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση – ΕΣΠΑ 2014-2020 (<https://www.espa.gr/el/Pages/DictionaryFS.aspx?item=247>)
- ΙΝ.ΕΠ. e-Learning ΕΚΔΔΑ «Εισαγωγή στην Ανοικτή Διακυβέρνηση: Διαφάνεια, Συμμετοχή και Λογοδοσία» (<https://elearning.ekdd.gr/mod/folder/view.php?id=15725&forceview=1>)
- IOBE, (2020), «Η επόμενη ημέρα της Ελληνικής Οικονομίας – Προκλήσεις και Αναπτυξιακές Προοπτικές», (2020), (https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=http://iobe.gr/docs/pub/RES_16112020_PRS_GR.pdf&ved=2ahUKEwjxwPmv7N30AhVYRPEDHbCbArEQFnoECAQQAg&usg=AOvVaw11te2C01_12V8sHNqABV0R)
- Κακουριώτης, Γ., (2020) «Η Διαδικασία του Πλειστηριασμού και η Άμυνα του Οφειλέτη» (https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.yiannatsis.gr/385-amyna-se-pleisthriasmos&ved=2ahUKEwjBINT_8sD0AhX2hP0HHQR1ADQQFnoECAoQAQAg&usg=AOvVaw0buurKIciVIFFMbYbJdOOBE)
- Κατασχέσεις: Τι μπορεί να σας πάρει η εφορία και ποια είναι τα δικαιώματά σας (<https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.money-money.gr/news/kataschesis-ti-bori-na-sas-pari-i-eforia-ke-pia-ine-ta-dikeomata->

[sas&ved=2ahUKEwizw_jL98D0AhXmgP0HSH2AdMQFnoECAYQAg&usg=AOvVaw0QZ8gsyNUFc8qhT6Za3rVX\)](https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.psarakislegal.com/370-kataxrhstikh-ektelesh&ved=2ahUKEwipoPXo78D0AhXN_7sIHRu1AIQQFnoECAQQAg&usg=AOvVaw0RzcXXGZEhkzbJlfe2vMyM)

- Κεφαλάς, Γ., (2019) «Ακύρωση της Κατάσχεσης λόγω Καταχρηστικότητας», (https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.psarakislegal.com/370-kataxrhstikh-ektelesh&ved=2ahUKEwipoPXo78D0AhXN_7sIHRu1AIQQFnoECAQQAg&usg=AOvVaw0RzcXXGZEhkzbJlfe2vMyM)
- Κεφαλάς, Γ., (2021) «Οι λόγοι Ακυρότητας της Κατασχετήριας Έκθεσης και του Πλειστηριασμού Ακινήτου – Άμυνα απέναντι σε πλημμελείς Πράξεις Εκτέλεσης», (https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.psarakislegal.com/545-anakoph-kata-pleisthriasmou&ved=2ahUKEwipoPXo78D0AhXN_7sIHRu1AIQQFnoECAkQAg&usg=AOvVaw1nqglFeWY-JZo7jsALTIX9m)
- Λαζαρέτου, Θ., (2020) «Ψηφιακή μεταρρύθμιση στη φορολογική διοίκηση» (<https://left.gr/news/psifiaki-metarrythmisi-sti-forologiki-dioikisi>)
- Λαζαρέτου, Θ., Αντωναρόπουλος, Ν., «Βεβαίωση και Είσπραξη των Φορολογικών Εσόδων - Η διαδικασία κατά ΚΕΔΕ, ΚΦΔ, ΑΚ & ΚΠολΔ» (<http://abstracts.nb.org/15048/4/>)
- Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών 402/2014 «Καταχρηστικός ο πλειστηριασμός ακινήτου πολλαπλάσιας αξίας σε σχέση με την απαίτηση» (<https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.dsth.gr/web/d9441/~/24023/home/-/blogs/nomologia-katachrestikos-o-pleisteriasmos-akinetou-pollaplasias-axias-se-schese-me-ten-apaitese-&ved=2ahUKEwj6pd7488D0AhX88rsIHT-sDwYQFnoECAAQAg&usg=AOvVaw1zd7ySfJX9QKQH6vGikBXZ>)
- ΜΔιοικΠρΑθ 3208/2020 Ακύρωση Κατάσχεσης Ακινήτου – Παραβίαση Αναλογικότητας (<https://kstlaw.gr/%CE%B1%CE%BA%CF%85%CF%81%CF%89%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CE%BA%CE%B9%CE%BD%CE%B7%CF%84%CE%BF%CF%85/>)
- Ξαφά, Μ., Μέλος του επιστημονικού συμβουλίου του ΚΕΦΙΜ φορολογική πολιτική «Μικρότερο κράτος, λιγότεροι φόροι», (<https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.kefim.org/wp-content/uploads/2019/04/%25CE%2595%25CE%25BB%25CE%25BB%25CE%25AC%25CE%25B4%25CE%25B1-2021-%25CE%25A6%25CE%25BF%25CF%2581%25CE>)

<https://www.news.gr/oikonomia/article/2067958/oosa-protathlitria-stis-afxisis-foron-i-ellada.html>

- ΟΟΣΑ: Πρωταθλήτρια στις αυξήσεις φόρων η Ελλάδα (<https://www.news.gr/oikonomia/article/2067958/oosa-protathlitria-stis-afxisis-foron-i-ellada.html>)
- Πιστοποιητικά – Ενημερότητες / infotaxis (<http://infotaxis.gr>)
- Πόνη, Χ., Πρωτοδίκης Δ.Δ., Εισήγηση «Η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων επί πράξεων αναγκαστικής είσπραξης σε βάρος οφειλετών» (https://www.esdi.gr/nex/images/stories/pdf/epimorfosi/2019/poni_2019.pdf)
- Πως προστατεύονται οι καταθέσεις από την κατάσχεση λόγω οφειλών (https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.money-money.gr/news/pos-prostatevonte-i-katathesis-apo-tin-kataschesi-logo-ofilon&ved=2ahUKEwiPsp-o-MD0AhVW8rsIHW8yCwoQFnoECAYQAg&usg=AOvVaw25JeQfIdMFI_u1vfsxzE5l)
- Συνήγορος του Πολίτη / Ανεξάρτητη Αρχή, (2013), «Εμπόδια στην άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας και προτάσεις για την ενίσχυσή της – Η Δημοσιονομική Διάσταση», (<https://www.synigoros.gr/?i=state-citizen-relations.el.simpsifismos.133570>)
- Συνήγορος του Πολίτη / Ανεξάρτητη Αρχή, (2018) «Κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών για οφειλές στο δημόσιο», (<https://www.synigoros.gr/resources/docs/eidiki-ekthesi-katasx-trap-logar-gia-ofeil-pros-to-dim.pdf>)
- Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών «ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ» ΜΠρΗλείας 228/2021 «Κατάσχεση εις χείρας τρίτου οφειλέτη του Δημοσίου - Δήλωση τρίτου - Ανακοπή - Ακατάσχετο μισθών που έχουν κατατεθεί σε τραπεζικό λογαριασμό» (https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=http://www.dsnet.gr/Epikairothta/Nomologia/MPrHleias%2520228.2021.htm&ved=2ahUKEwiqwNGX5sD0AhUP8LsIHSOoBUEQFnoECAYQAg&usg=AOvVaw0havsvyTqTxRuLIYEG_nqa)

- Υπουργείο Ψηφιακού Μετασχηματισμού «Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025» (<http://www.opengov.gr/digitalandbrief/wp-content/uploads/downloads/2020/12/digitalstrategy.pdf>)
- Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014 - 2020» (<http://www.opengov.gr/minreform/wp-content/uploads/downloads/2014/02/stratigiki-ilektron.-diakyv.-teliko-pdf1.pdf>)
- Φορολογική ενημερότητα: Ευνοϊκότερο σύστημα παρακράτησης οφειλής naftemporiki.gr 03/01/2018 (<https://m.naftemporiki.gr/story/1308912/forologiki-enimerotita-eunoikotero-sustima-parakratisis-ofeili>)
-
- [19 Εφορίες μπαίνουν στο Taxis - Ειδήσεις - νέα - Το Βήμα Online www.tovima.gr > 2008/11/24 > finance > 119-efories-mpainoyn-sto-taxis](#)
- Open Government Partnership –Υφιστάμενες Δράσεις – Πρόγραμμα Δι@ύγεια (<http://et.diavgeia.gov.gr>)
- Pavlakis & Partners, (2019), «Η προσωπική κράτηση ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης – πότε επιτρέπεται και πως εκτελείται», (https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://pavlakis-partners.gr/i-prosopiki-kratisi-os-meso-anagkastikis-ektelesis-pote-epitrepetai-kai-pos-ekteleitai/&ved=2ahUKEwjxu-3o5t30AhWqQ_EDHXj2CWYQFnoECAEQAg&usg=AOvVaw0p-LTcl2FODD_6Hu8bbgUo)
- THE WORLD BANK « Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση» (<https://www.worldbank.org/en/topic/digitaldevelopment/brief/e-government>)